

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ДРЖАВНА РЕВИЗОРСКА ИНСТИТУЦИЈА

ИЗВЕШТАЈ

о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања
Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину

Број: 400-732/2011-01/1

Београд, 26. децембар 2011. године

Садржај

	<i>Страна</i>
Извештај државног ревизора	5
1. Подаци о субјекту ревизије	16
a. Настанак Фонда за развој Републике Србије	16
b. Органи Фонда за развој Републике Србије	16
c. Односи Фонда за развој Републике Србије и Владе	17
d. Имовина и капитал Фонда за развој Републике Србије	17
e. Управљање ризицима	20
2. Финансијски извештаји	24
- БИЛАНС СТАЊА на дан 31.12.2010.године	24
- БИЛАНС УСПЕХА у периоду од 01.01. до 31.12.2010. године	25
- ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ у периоду од 01.01. до 31.12.2010. године	26
- ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ у периоду од 01.01. до 31.12.2010. године	27
3. Напомене уз ревизорске извештаје	28
3.1. Рачуноводствени систем	28
3.1.1. Организација рачуноводства	28
3.1.2. Пословне књиге и начин њиховог вођења	29
3.1.3. Рачуноводствене исправе	29
3.1.4. Састављање финансијских извештаја	29
3.1.5. Унутрашње контроле у обављању финансијско-рачуноводствених послова	30
3.1.6. Рачуноводствене политике	30
3.2. Интерна ревизија	37
3.2.1. Организовање интерне ревизије	37
3.2.2. Извршене интерне ревизије у 2010. години	38
3.3. Позиције Биланса стања	38
3.3.1. Готовина и готовински еквиваленти	39
3.3.2. Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања	41
3.3.3. Дати кредити и депозити	42
3.3.3.1. Кредити за обртна средства	42
3.3.3.1.1. Краткорочни кредити са валутном клаузулом	43
3.3.3.1.2. Краткорочни кредити Министарства економије и регионалног развоја - субвенције	45
3.3.3.1.3. Краткорочни кредити – репласман – субвенције - лизинг	48
3.3.3.1.4. Краткорочни кредити – доспели – субвенције привреди – одобрени 2009. године и ранијих година	50
3.3.3.1.5. Краткорочни кредити – доспели – субвенције привреди – одобрени 2000. године и ранијих година	53
3.3.3.1.6. Краткорочни кредити – доспели – стечај	54
3.3.3.1.7. Краткорочни кредити – доспели – са валутном клаузулом	55
3.3.3.2. Инвестициони кредити	55
3.3.3.2.1. Инвестициони кредити одобрени правним лицима из средстава Фонда	56
3.3.3.2.1.1. Инвестициони кредити за основна средства – у коришћењу	58

3.3.3.2.1.2.	Инвестициони кредити за основна средства – доспели	72
3.3.3.2.1.3.	Инвестициони кредити за основна средства – у отплати	76
3.3.3.2.1.4.	Инвестициони кредити остали доспели – стечај у току	80
3.3.3.2.1.5.	Инвестициони кредити остали доспели – предузећа у ликвидацији	85
3.3.3.2.1.6.	Инвестициони кредити за трајна обртна средства	88
3.3.3.2.2.	Инвестициони кредити одобрени из кредитне линије Erste Bank, Беч	93
3.3.3.2.3.	Инвестициони кредити одобрени из кредитне линије National Bank of Greece S.A	93
3.3.3.2.4.	Инвестициони кредити за иновације	94
3.3.3.2.5.	Инвестициони кредити – суфинансирајући кредити из средстава Фонда	95
3.3.3.2.6.	Start-up кредити	96
3.3.3.2.7.	Инвестициони кредити за подстицање регионалног развоја одобрени правним лицима	97
3.3.3.2.8.	Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства за заштиту животне средине	103
3.3.3.2.9.	Инвестициони кредити – комисион - РТБ - Бор	107
3.3.3.2.10.	Инвестициони кредити одобрени предузећима – министарство – субвенције привреди	108
3.3.3.2.11.	Инвестициони кредити - одобрени даваоцима лизинга из средстава Министарства економије и регионалног развоја	112
3.3.3.2.12.	Инвестициони кредити - за подршку развоја туризма	112
3.3.3.2.13.	Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства за Косово и Метохију	118
3.3.3.2.14.	Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције у пољопривреди	118
3.3.3.2.15.	Инвестициони кредити за подстицање равномерног регионалног развоја	119
3.3.3.2.16.	Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства економије и регионалног развоја из враћених средстава по раније одобреним кредитима даваоцима лизинга, за кредитну подршку привреди	120
3.3.3.2.17.	Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде	121
3.3.3.3.	Остали дати депозити	127
3.3.4.	Хартије од вредности (без сопствених акција)	129
3.3.5.	Удели (учешћа)	130
3.3.5.1.	Повећање удела	131
3.3.5.2.	Смањење удела	132
3.3.6.	Основна средства и инвестиционе некретнине	133
3.3.7.	Остала средства	135
3.3.8.	Рачуни исправке вредности	141
3.3.9.	Примљени кредити	141
3.3.10.	Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата	143
3.3.11.	Резервисања	143
3.3.12.	Остале обавезе	144
3.3.13.	Укупни капитал	145
3.3.13.1.	Капитал	145
3.3.13.2.	Ревалоризационе резерве	146
3.3.13.3.	Нераеализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	147
3.3.13.4.	Добитак	147
3.3.14.	Ванбилансне позиције	148
3.4.	Позиције Биланса успеха	151
3.4.1.	Приходи од камата	151
3.4.1.1.	Приходи од камата по основу кредита	151
3.4.1.2.	Приходи од камата по основу депозита	152
3.4.1.3.	Приходи од камата по основу кредита у иностраној валути	153

3.4.2.	Расходи камата	153
3.4.3.	Приходи од накнада и провизија	154
3.4.4.	Расходи накнада и провизија	154
3.4.5.	Нето губитак по основу продаје удела – учешћа	155
3.4.6.	Нето приходи од курсних разлика	155
3.4.7.	Остали пословни приходи	156
3.4.8.	Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	158
3.4.9.	Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	159
3.4.10.	Трошкови амортизације	160
3.4.11.	Оперативни и остали пословни расходи	160
3.4.12.	Приходи од промене вредности имовине и обавеза	162
3.4.13.	Расходи од промене вредности имовине и обавеза	162
3.5.	<i>Резултат периода</i>	163
3.6.	<i>Финансијски однос Фонда за развој Републике Србије са Републиком Србијом</i>	164
3.6.1.	Стање обавеза и потраживања по пословима у име и за рачун Републике Србије	164
3.6.2.	Исказане разлике података у вези послова у име и за рачун Републике у књиговодственим евиденцијама и финансијским извештајима Фонда	167
3.6.3.	Разлике између исказаних података о обавезама Фонда према појединим министарствима, са чијих раздела су примљена средства из буџета Републике и података истих министарстава о потраживањима од Фонда за пренесена средства	170
3.6.4.	Приливи средстава из буџета републике за 2010. годину	172
3.7.	<i>Јавне набавке</i>	179
3.7.1.	Поступци јавних набавки	179
3.8.	<i>Неусаглашена потраживања и обавезе</i>	181
3.9.	<i>Судски спорови</i>	183
	<i>Препорука</i>	184

ФОНД ЗА РАЗВОЈ РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ

о ревизији финансијских извештаја и правилности пословања Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину

Извршили смо ревизију финансијских извештаја Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину: 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о токовима готовине; 4) Извештај о променама на капиталу; 5) Напомене уз финансијске извештаје; 6) Статистички анекс и ревизију правилности пословања Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину.

Нисмо вршили ревизију финансијских извештаја и правилности пословања Фонда за развој Републике Србије за предходне године.

Ревизију су извршила овлашћена лица Државне ревизорске институције.

Ревизија је извршена у Београду, улица Кнез Михаилова бр. 14-16 у присуству овлашћених лица Фонда.

Правни основ

Правни основ за вршење ревизије је дат у Уставу Републике Србије¹, Закону о Државној ревизорској институцији², Закону о Фонду за развој Републике Србије³, Програму ревизије Државне ревизорске институције за 2011. годину, Међународним стандардима ревизије (IFAC) и Међународним стандардима врховних ревизорских институција (INTOSAI).

Предмет ревизије

Сагласно Закључку о спровођењу ревизије број 400-732/2011-01 од 1. марта 2011. године, Државне ревизорске институције, предмет ревизије су финансијски извештаји Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину: 1) Биланс стања; 2) Биланс успеха; 3) Извештај о токовима готовине; 4) Извештај о променама на капиталу; 5) Напомене уз финансијске извештаје; 6) Статистички анекс и правилност пословања Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину.

Циљ ревизије

Циљ ревизије је да се, на основу прикупљених адекватних и довољних доказа, изрази мишљење о истинитости и објективности годишњих финансијских извештаја, као и мишљење о правилности пословања и законитости рада одговорних лица у субјекту ревизије.

Поступак ревизије

Државна ревизорска институција је члан Међународне организације врховних ревизијских институција (International Organization of Supreme Audit Institution, у даљем тексту - **INTOSAI**) и у свом раду користи Међународне стандарде врховних ревизијских институција (International Standards of Supreme Audit Institutions, у даљем тексту - **ISSAI**). Такође за потребе обављања ревизије финансијских извештаја и правилности пословања Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину коришћени су и Међународни стандарди ревизије (издао их је IFAC – Међународна

---

¹ “Службени гласник РС”, бр. 83/2006-2 и 98/2006-3

² “Службени гласник РС”, бр.101/2005 и 54/2007 и 36/2010

³ “Службени гласник РС”, бр. 36/2009 и 88/2010

федерација рачуновођа), који се примењују у Републици Србији у смислу члана 2. Закона о рачуноводству и ревизији⁴.

Ти стандарди захтевају да поступамо у складу са етичким захтевима и да ревизију планирамо и извршимо на начин који омогућава да се, у разумној мери, уверимо да финансијски извештаји не садрже материјално значајне погрешне исказе.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа којима се потврђују исказани подаци, као и обелодањивање података у финансијским извештајима. Избор поступака је заснован на ревизоровом просуђивању, укључујући и процену ризика од материјално значајних погрешних исказа у финансијским извештајима, било услед криминалне радње или грешке. Приликом процене ризика, ревизор разматра и интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима. Ревизија такође укључује процену адекватности примењених рачуноводствених политика и значајних процена извршених од стране руководства, као и оцену целокупне презентације финансијских извештаја.

Ревизија укључује и спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказани расходи и издаци, приходи и примања извршени у складу са намером законодавца, односно у складу са прописима у Републици Србији. Ти поступци укључују процену ризика постојања материјално значајне неусклађености.

Одговорност руководства за састављање финансијских извештаја и правилност пословања

За састављање и објективну презентацију финансијских извештаја одговорно је руководство Фонда за развој Републике Србије.

Ова одговорност обухвата одржавање интерних контрола, које су релевантне за састављање и објективну презентацију финансијских извештаја који не садрже погрешне информације од материјалног значаја услед криминалне радње или грешке, одабир и примену одговарајућих рачуноводствених политика као и коришћење најбољих могућих рачуноводствених процена.

Поред одговорности за припремање и презентацију годишњих финансијских извештаја, описаних горе руководство Фонда за развој Републике Србије је, такође, одговорно да обезбеди да су активности, трансакције и информације, које су приказане у финансијским извештајима у складу са прописима у Републици Србији.

Финансијски извештаји су састављени у складу са Међународним рачуноводственим стандардима и Међународним стандардима финансијског извештавања за годину која се завршава са 31. децембром 2010. године, а које је усвојио Управни одбор Фонда у складу са одредбама Закона о Фонду за развој Републике Србије.

Одговорност ревизора

Наша одговорност је да, на основу извршене ревизије, изразимо мишљење о финансијским извештајима Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину.

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извештајима Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, наша одговорност укључује и изражавање мишљења да ли су активности, трансакције и информације које су обелодањене у финансијским извештајима по свим материјално значајним аспектима у складу са прописима у Републици Србији. Та одговорност укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о томе да ли су приказани подаци у финансијским извештајима у складу са намером законодавца. Ти поступци укључују процену ризика постојања материјално значајне неусклађености.

---

⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 46/2006 и 111/2009

Сматрамо да ревизија финансијских извештаја и правилности пословања Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, коју смо извршили и докази које смо прикупили **обезбеђују** разумну основу за наше ревизијско мишљење.

Оснoв за давање мишљења

- 1) Као што је објашњено у тачки 3.3. Напомена Фонд је извршио попис имовине чија књиговодствена вредност износи 141.415.187 хиљада динара супротно одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, преузимањем књиговодственог салда одговарајућих рачуна из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења.
- 2) Као што је објашњено у тачкама 3.3.3.1.2, 3.3.3.1.3., 3.3.3.1.4., 3.3.3.2.10., 3.3.3.2.14. и 3.3.3.2.16. Напомена по доспелим краткорочним и инвестиционим кредитима, одобреним предузећима из средстава Министарства економије и регионалног развоја за субвенције у привреди и средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције у пољопривреди Фонд није извршио обрачун курсних разлика у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања 31.12.2010. године, у износу од 5.232.131 хиљада динара, чиме су у билансу стања на дан 31.12.2010. године потцењени пласмани по комисионим пословима, као и обавезе према Републици, односно према министарству са чијег раздела су извршене исплате по комисионим пословима.
- 3) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.2.8. Напомена Фонд је као комисионар, по стању на дан 31.12.2010. године, мање исказао за 1.993 хиљада динара, потраживања од корисника кредита „Цезигор“ д.о.о., Бајша и обавезе према Фонду за заштиту животне средине Републике Србије, као комитенту, због мање обрачунатих курсних разлика и камате.
- 4) Као што је објашњено у тачкама 3.3.5. и 3.3.13. Напомена
  - a. Фонд је извршио повећање удела у укупном износу од 449.601 хиљаде динара и то у привредном друштву “Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, за износ од 266.817 хиљада динара и ХИП „Петрохемија“ а.д. Панчево, у реструктурирању за износ од 182.784 хиљада динара, конвертујући потраживања по кредитима из средстава Републике Србије у удео Фонда. Повећање удела у наведеним привредним друштвима могла је да спроведе само Република Србија као власник средстава која су била предмет конверзије у уделе.
  - b. Фонд је истовремено повећао капитал без сагласности Владе за износ од 449.601 хиљаду динара, тако што је обавезе према Министарству економије и регионалног развоја, по основу комисионих уговора конвертовао у сопствени капитал, супротно одредбама члана 9. Закона о Фонду за развој Републике Србије, којим је прописано да динамику докапитализације одређује Влада.
- 5) Као што је објашњено у тачки 3.3.7. Напомена
  - a. Фонд је у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину исказао потраживања у износу од 1.741.622 хиљада динара од Министарства финансија, Управе за трезор, које није пописано, нити усаглашено са наведеним дужником, који је писмено потврдио да у својим пословним књигама не води наведену обавезу према Фонду.
  - b. Фонд као комисионар, није водио књиговодствену евиденцију о стављању средстава на располагање корисницима кредита, о њиховом враћању, као ни евиденције о пренетим и враћеним средствима од стране банака, што је супротно одредбама члана 5. Уговора о

- комисиону од 24.05.2004. године, закљученог између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републике Србије и Фонда за развој Републике Србије.
- 6) Као што је објашњено у тачки 3.3.11. Напомена Фонд је извршио резервисање по основу издате гаранције Фонда за обавезу привредног друштва ВВС, Угриновци у корист Banca Intesa а.д. Веоград, у износу 41.540 хиљада динара која је била обезбеђена хипотеком првог реда, а доспела обавеза измирена 11. јануара 2011. године. На тај начин су прецењени расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања за 41.540 хиљада динара и за исти износ прецењено резервисање.
- 7) Као што је објашњено у тачкама 3.4.7., 3.8. и 3.9. Напомена у Напоменама уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2010. године, Фонд је обелоданио нерелне податке:
- a. о највећим појединачним износима наплата индиректно отписаних потраживања у току 2010. године тако што од пет обелодањених наплата – три не спадају међу пет највећих, док су свих пет обелодањених износа наплате - нетачни;
  - b. о потраживањима, тако што је дао недокументовану оцену да су потраживања која подлежу обавези усаглашавања највећим делом покривена гаранцијом или меницама са авалом банке, иако су ова потраживања обезбеђена наведеним инструментима са свега 18% а не највећим делом;
  - c. о судским споровима који се воде против Фонда, јер четири нерешена судска спора нису обелодањена, у укупној вредности од 123.959 хиљада динара и о судским споровима које Фонд води против трећих лица ради наплате својих потраживања, јер вредност судских спорова у којима се Фонд јавља као тужилац износи 1.039.262 хиљада динара а не 3.643.916 хиљада динара, како је обелодањено.
- 8) Као што је објашњено у тачкама 3.8. и 3.3.3.2.17. Напомена, Фонд није извршио усаглашавање потраживања за пласмане у износу од 141.415.187 хиљада динара (брuto износ) или 72% укупног износа потраживања за која постоји обавеза усаглашавања од 197.774.391, хиљада динара.
- 9) Као што је објашњено у тачки 3.5. Напомена Фонд је у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину исказао приход редовног пословања у износу већем за 850.000 хиљада динара и добитак у 2010. години већи за исти износ, који се односи на средства Републике пренесена из буџета Републике за 2010. годину по Програму о распореду и коришћењу средстава намењених за start-up, кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, усвојеног од стране Владе, а која је Фонд без правног основа исказао као сопствени приход, уместо као обавезу према Републици.
- 10) Као што је објашњено у тачкама 3.5., 3.6.4., 3.3.8. и 3.3.11. Напомена, Фонд је Билансу успеха за годину завршену на дан 31.12.2010. године исказао добит у већем износу за 711.897 хиљада динара.
- 11) Као што је објашњено у тачкама 3.6. и 3.3.3.2.17. Напомена
- a. У билансу стања и у књиговодственој евиденцији по стању на дан 31.12.2010. године, позиције активе и позиције пасиве, на којима се евидентирају комисиони послови, које Фонд обавља у своје име и за рачун Републике, као и одговарајуће позиције у ванбилансној евиденцији, на којима се такође ови послови евидентирају су међусобно неусаглашени, јер су укупне обавеза према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима исказане у износу од 62,662,184 хиљада динара, потраживања за пласмана

средства примљена из буџета по програмима Владе у износу од 57,288,573 хиљада динара, а исказано стање пласираних средстава по наведеним пословима у ванбилансној евиденцији износи 62,324,038 хиљада динара.

У поступку ревизије није било могуће прецизно утврдити разлоге за наведене разлике у исказаним стањима обавеза, пласмана и ванбилансне евиденције за послове које Фонд обавља у своје име и за рачун Републике.

- b. Фонд је примљена средства из буџета Републике за 2004. годину по комисионим пословима након отплате ануитета по кредитима одобреним из тих средстава, преносио са наменских рачуна у корист текућег рачуна сопствених прихода Фонда и иста репласирао као сопствена средства у периоду од 2004.-2010. године, а не као средства Републике, у укупном износу од 3.077.054 хиљада динара, а остварену камату од пласмана исказивао као сопствени приход, чији износ у поступку ревизије није било могуће утврдити.

Пренос средстава по основу отплате ануитета по кредитима одобрених по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину и Уговору о комисиону од 25.05.2004. године закљученог између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда, са наменског рачуна у корист текућег рачуна сопствених прихода Фонда, вршен је на основу Одлуке Управног одбора од 30.11.2006. године, у којој је наведено да се средства од наплаћених ануитета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства, а по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину, могу репласирати у нове инвестиционе пројекте у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, као и да ће се прикупљена средства одобравати под условима из Програма Фонда за 2007. годину, који се односи само на 2007. годину а не на цео период од 2004-2010. године, што је супротно наведеном Уговору о комисиону, којим је предвиђено да ће о даљем пласману враћених средстава Републике, одлучивати Влада, и супротно одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2004. годину.

- c. Од укупно исказаног стања обавеза по комисионим пословима према министарствима са чијих раздела су примљена средства из буџета Републике у износу од 52,044,228 хиљада динара неусаглашено је стање са истим министарствима у износу од 51,731,698 хиљада динара, односно 99.4%, од чега се 46,163,707 хиљада динара односи на Министарство економије и регионалног развоја, 5,155,894 хиљада динара на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и 412,097 хиљада динара на Министарство за рад.
- d. Због међусобно неусклађених стања обавеза и потраживања између Фонда и министарстава са чијих је разделе вршена исплата из буџета Републике у корист Фонда, непрецизних одредби уговора о комисионим пословима и одредби закључака Владе, није могуће утврдити да ли и када Фонд треба да измири исказану обавезу према буџету Републике у укупном износу од 62,662,184 хиљада динара.

12) Као што је објашњено у тачки 3.3.8. Напомена, Фонд је извршио исправку потраживања за дате кредите у износу од 96,563 хиљаде динара, иако су иста била обезбеђена банкарским гаранцијама. Тиме су нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања прецењени за износ од 96,563 хиљада динара, а потраживања за дате кредите подцењена за исти износ.

13) Као што је објашњено у у тачки 3.3.3.2.1.4. Напомена

- a. Фонд није раскинуо уговор о инвестиционом кредиту и није покренуо поступак принудне наплате из хипотеке у складу са уговорима након неплаћена два узастопна и више ануитета према плану отплате супротно одредбама уговора о кредиту и Процедуре Фонда, у следећим случајевима: по Уговору закљученом са привредним субјектом ИГМ „Јединство“

- а.д., Црвенка, корисник који није платио четири доспела анuitета у укупном износу од 2.796 хиљада динара и по уговору закљученом са привредним субјектом „Јанком“ д.о.о., Гуча, који није платио седам доспелих анuitета у укупном износу од 5.546 хиљада динара.
- b. Фонд није вршио обрачун курсних разлика и камате после престанка стечајног поступка над дужником ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка, по решењу суда од 23.06.2009. године, који је наставио редовно пословање.
- 14) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.1.1. Напомена, по краткорочним кредитима са валутном клаузулом, одобреним из средстава Фонда, за подстицање конкурентности и ликвидности, Фонд није вршио проверу извршавања уговорне обавезе корисника кредита, и обавезе корисника кредита из Програма Фонда за 2010. годину да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника и није вршио проверу наменског коришћења кредита.
- 15) Као што је објашњено у тачкама 3.3.3.1.1., 3.3.3.1.5., 3.3.3.2.1.1. и 3.3.3.2.1.6. Напомена, Фонд није донео процедуре за идентификовање корисника кредита над којима је отворен/закључен стечајни или ликвидациони поступак, за поступање у вансудском поступку намирења потраживања и није прецизно уредио процедуру исплате средстава кориснику инвестиционих кредита и с тим у вези питање надлежности одговорних лица у Фонду.
- 16) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.1.6. Напомена, кориснику кредита “Србија Промет“ д.о.о., Суботица, отпис потраживања у износу 8.638 хиљада динара, извршен је шест година после закљученог поступка стечаја.
- 17) Као што је објашњено у тачкама 3.3.3.2.1., 3.3.3.2.1.1., 3.3.3.2.1.2., 3.3.3.2.1.5. и 3.3.3.2.1.6. Напомена
- a. За пласмане по 414 партија инвестиционих кредита, у износу од 5.334.502 хиљаде динара по стању на дан 31.12.2010. године, Фонд није имао важећу полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд, нити је од корисника кредита захтевано извршење ове уговорне обавезе, под претњом раскида уговора о кредиту и наплате целокупног дуга са приспелим каматама као доспелим.
- b. Фонд не води ажурну евиденцију о примљеним полисама осигурања хипотекованих непокретности по партијама кредита, чија наплата је обезбеђена овим инструментом.
- 18) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.2.1.1. Напомена
- a. По Одлуци Управног одбора Фонда од 11.03.2010. године одобрен је инвестициони кредит предузећу „Метал системи“ д.о.о., Крагујевац, у износу од 350.000 хиљада динара, за већ изведене радове у периоду од 03.12.2008. до 24.02.2010. године, супротно Програму Фонда за 2010. годину, којим је предвиђено да се ови кредити одобравају само за нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит.
- Овај кредит је одобрен по негативно оцењеном програму од стране стручне службе Фонда, а висина одобреног кредита, није у складу са наведеним Програмом Фонда ни у погледу кредитне способности и бонитета правног лица, ни у погледу оцене програма, као ни у погледу квалитета инструмената обезбеђења кредита.
- b. Фонд није вршио документарну контролу наменског коришћења кредитних средстава одобрених по два уговора о инвестиционом кредиту за реконструкцију и изградњу објеката, кориснику кредита „W.E.G. Tehnology“ д.о.о., Београд, предвиђену интерном процедуром Фонда.
- c. Доношењем Одлуке од 01.10.2009. године, којом се одлаже отплата кредита кориснику „Трмка – Кабл Телекомуникације“ д.о.о., Врњачка Бања, по Уговору од 21.12.2007. године,

тако да последњи ануитет доспева на наплату годину дана касније у односу на рок одређен основним уговором, чиме је рок отплате кредита продужен са пет на шест година, Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2009. годину, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са роком отплате до пет година.

- d. Фонд је неблаговремено наплатио банкарске гаранције, по уговору о инвестиционом кредиту закљученом са привредним друштвом „Asco Vidak“ д.о.о., Футог, по коме је доспели ануитет од 3.550 хиљада динара наплатио са закашњењем дужим од годину дана, а ануитете доспеле на дан 31.12.2010. године и 31.03.2011. године, у износу од 13.618 хиљада динара, Фонд није наплатио до дана ревизије, иако је наплата била обезбеђена гаранцијом банке, као и гаранцију „Развојне банке Војводине“ а.д., Нови Сад, којом је обезбеђено уредно враћање кредита одобреног кориснику кредита Металска индустрија „Арма“ а.д., Бач, по Уговору о кредиту од 21.08.2006. године, наплаћену са закашњењем од 127 дана, за дуг од 25.209 хиљада динара, при чему Фонд није предузимао прописане мере за наплату гаранције.
- e. У 2010. и 2011. години, Фонд није достављао банкама писмене ургенције у вези кашњења банака са плаћањем по гаранцијама и авалираним меницама, које су дате Фонду као инструменти обезбеђења враћања одобрених кредита клијентима банке нити је предузимао законом прописане мере, због чега је на дан 31.12.2010. године, 30 гаранција датих на наплату на укупан износ дуга од 109.017 хиљада динара било наплаћено са закашњењем од 16 до 194 дана од дана доспећа обавеза, док је у 2011. години до дана ревизије 11 достављених гаранција у укупном износу од 274.297 хиљада динара, наплаћено са закашњењем од 35 до 144 дана, а 32 достављене гаранције у износу од 245.581 хиљаде динара наплаћене су са закашњењем од 6 до 180 дана.
- f. Фонд не спроводи редовну теренску контролу наменског коришћења средстава инвестиционих кредита, осим у изузетним случајевима.

19) Као што је објашњено у тачкама 3.3.3.2.1.2. и 3.3.3.2.1.6. Напомена

- a. По уговору о кредиту закљученом са „Еуроаqua“ д.о.о., Бољевац, чија је доспела обавеза на дан ревизије износила 25.173 хиљада динара: Фонд није раскинуо уговор о кредиту нити је извршио утужење иако ануитет од 31.03.2010. године није наплаћен у целости, као ни четири каснија ануитета која су доспела квартално закључно са 31.03.2011. године; Фонд је повукао налоге за блокаду рачуна корисника кредита у 2009. и 2010. години, после чега корисник кредита није вршио плаћања пет и више месеци.
- b. По уговорима о кредиту закљученим са „TTS Promet“ д.о.о., Ивањица и са „Компас-Крагујевац“ д.о.о., Крагујевац, Фонд је неблаговремено, са закашњењем од 78 дана после доспећа ануитета, када су рачуни дужника већ били блокирани, послао на наплату менице корисника кредита, које до дана ревизије нису наплаћене, нити је покренут поступак утужења.

20) Као што је објашњено у тачкама 3.3.3.2.1.1., 3.3.3.2.1.3. и 3.3.3.2.1.6. Напомена, Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину којим је предвиђено да ће се:

- a. инвестициони кредити одобравати са одложеним роком отплате до једне године за основна средства, односно до девет месеци за трајна обртна средства, тако што је у 2010. години, донео одлуке да се за укупно 23 корисника кредита, по 28 Уговора о кредиту, одобри одлагање доспелих ануитета за додатних годину дана, у укупном износу од EUR 1.699.443, чиме је овим корисницима кредита којима је већ био одобрен одложени рок отплате до једне године, односно до девет месеци, омогућено да се исти продужи на одложени рок отплате до две године;

- b. инвестициони кредити одобравати са роком отплате до пет година, тако што је својом одлуком бр. 4926 од 17.12.2010. године, одобрио репрограм за 218 дугорочних кредита у укупним износу од 456.614 хиљада динара корисницима дугорочних кредита, чије је седиште (за правна лица), односно пребивалиште власника (за предузетнике), у граду Краљеву, тако да је крајњи рок отплате кредита од пет година, продужен за годину дана, чиме је тим корисницима кредита омогућено да се исти продужи на шест година;
  - c. инвестициони кредити за трајна обртна средства одобравати са роком отплате до две године, тако што је својом одлуком од 26.02.2010. године кориснику дугорочног кредита за трајна обртна средства „Агена Technology“ д.о.о., Шимановци, у износу од 140.000 хиљада динара, одобрио да се крајњи рок продужи за годину дана, чиме је већ одобрени рок отплате од две године, продужен на три године.
- 21) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.2.1.5. Напомена, по кредитима одобреним корисницима „Little Bell Forest“ д.о.о. Бабушница, и „Стругара Вучковић“ о.д., Рашка, над којима је у 2010. години покренут поступак ликвидације:
- a. неблаговремено су достављене прве опомене са обавештењем о раскиду уговора о кредиту, после 6 односно 7 узастопно доспелих а неплаћених ануитета, супротно уговорима о кредиту, којима је предвиђено да ће се после 2 узастопно доспела неизмирена ануитета, исти отказати, а после друге опомене по оба кредита, нису предузете мере наплате потраживања, продајом хипотековане непокретности;
  - b. нису пријављена потраживања ликвидационим управницима у укупном износу од 19.480 хиљада динара.
- 22) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.2.1.6. Напомена, Фонд није раскинуо уговор о кредиту за трајна обртна средства и покренуо поступак принудне наплате продајом хипотековане непокретности након доспела и неплаћена два узастопна и више ануитета супротно одредбама уговора о кредиту и Процедуре Фонда, по уговорима закљученим са „Тамр“ а.д., Сента (неплаћено до дана ревизије шест узастопно доспелих ануитета у укупном износу од 17.356 хиљада динара) и са „Media II“ д.о.о., Београд, (неплаћено до дана ревизије пет узастопно доспелих ануитета у укупном износу од 117.089 хиљада динара).
- 23) Као што је објашњено тачки 3.3.3.2.7. Напомена
- a. Кредит у износу од 80.000 хиљада динара, одобрен кориснику W.E.G. Tehnology д.о.о., Нови Београд за изградњу и опремање фабрике за производњу LCD и ТВ апарата, у неразвијеној општини Ковин, искоришћен је ненаменски за изградњу фабрике у Железнику, општина Чукарица, која нема статус неразвијене општине.

Фонд није раскинуо уговор о кредиту и захтевао једнократну наплату целокупног кредита са припадајућом каматом.
  - b. Фонд није предузео мере за наплату дуга доспелог 31.12.2010. године у износу од 105.232 хиљаде динара, по кредиту одобреном кориснику кредита „Еуроаqua“ д.о.о., Бољевац, односно није поднео на наплату ни један од инструмената обезбеђења уредног враћања кредита, које је имао на располагању и то: јемство повезаног правног лица, ручну залогу на опреми у власништву корисника кредита и хипотеку првог реда на непокретности у власништву корисника кредита, тако да потраживања нису наплаћена до датума ревизије.
  - c. Предузећу за производњу, трговину и услуге „Galeb group“ д.о.о. Шабац, одлуком Управног одбора Фонда одобрени су дугорочни кредити за трајна обртна средства (општина улагања Врање) у износу од 280,000 хиљада динара, на основу Програма улагања у трајна обртна средства у предузећу СЗП „Заваривач“ Врање којим је предвиђено смањење броја

запослених, што није у складу са Програмом Владе за подстицање равномерног регионалног развоја, односно Програмом за улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама јер је један од основних циљева тих програма било подстицање, а не смањење запошљавања.

Фонд није вршио наменску контролу коришћења кредита одобрених привредном друштву „Galeb group“ д.о.о. Шабац у укупном износу од EUR 2.497.079 или 250.000 хиљада динара.

Иако корисник кредита „Galeb group“ није уредно измиривао доспеле обавезе, Фонд није раскинуо уговоре о кредиту и наплатио кредит у целини подношењем на наплату бланко сопствених меница зависних друштава у оквиру „Galeb group“ нити је предузео мере за наплату потраживања из хипотеке.

- d. Привредном друштву „Ресник“, Вршац, је 12.01.2005. године продужен рок отплате кредита у износу од 3.300 хиљада динара, без прибављања банкарске гаранције са новим роком важности. Кредит није враћен ни у продуженом року, а над наведеним корисником кредита је 16.04.2010. године покренут претходни стечајни поступак, који је закључен 22.06.2010. године.
- e. Фонд није раскинуо уговор о кредиту и захтевао једнократну наплату целокупног дуга са каматом иако корисник кредита „Dallas“ д.о.о. Тутин није у складу са уговором, доставио доказе о наменском коришћењу кредита до истека гасе периода а ни након писмених опомена, нити је предузео мере принудне наплате доспелих обавеза по кредиту активирањем инструмената обезбеђења уредног враћања кредита, које је имао на располагању.
- f. Кориснику кредита „Lush Limited“ Суботица Фонд је са закашњем од годину дана послао прву опомену о покретању поступка вансудског намирања продајом хипотековане непокретности, исти није извршио плаћање доспеле обавезе у износу од 33.984 хиљаде динара ни у остављеном року, а над корисником је отворен предходни стечајни поступак по решењу Привредног суда од 5.5.2011. године, коме је Фонд пријавио потраживања.

24) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.2.12. Напомена

- a. Фонд је супротно Уредби Владе, којом је предвиђено да као инструмент обезбеђења служи хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта, закључио уговор о кредиту са корисницима „Dunav Yachting“ д.о.о. Београд у износу од 5.000 хиљада динара и „Метро на води“ д.о.о. Београд, у износу од 10.000 хиљада динара на основу залог на пловном објекту, а на основу Решења Министарства трговине, туризма и услуга, у којима је наведено да се као обезбеђење уредног враћања кредита наведеним корисницима, може као хипотекарна гаранција прихвати пловни објекат (јахта), уписана код Министарства за капиталне инвестиције.
- b. Фонд је са закашњењем више од годину дана доставио кориснику кредита „Dunav Yachting“ д.о.о. Београд обавештење о раскиду уговора о кредиту из предходне тачке овог основа, као и о приступању продаји заложене ствари, уколико у року од 30 дана исти не измири целокупан дуг увећан за затезну камату. Иако дужник није уплатио дуг у остављеном року, Фонд није спровео поступак принудне наплате продајом заложене ствари. Износ од 1.000 хиљаду динара уплатио је на име предујма за покретање предстечајног поступка над наведеним корисником кредита „Dunav Yachting“ д.о.о. Београд.
- c. Након писменог отказа уговора о кредиту достављеног 15.06.2010. године кориснику кредита „Метро на води“ Београд, који доспеле обавезе у укупном износу од 26.607 хиљада динара није уредно измиривао, Фонд није спровео поступак принудне наплате кредита,

- продајом заложене имовине, иако дужник ни после примљеног отказа уговора о кредиту исте није измирио.
- d. Кредит за реконструкцију и изградњу туристичко-рекреативног комплекса „Каблар“ Овчар Бања у износу од 10.000 хиљада динара неправилно је одобрен друштву „Yugohol“ д.о.о., Овчар Бања, без доказа да је објекат (хотел Каблар) који је предмет реконструкције и доградње саставни део имовине подносиоца захтева, како је предвиђено конкурсом Министарства економије и регионалног развоја.
- 25) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.3. Напомена, Фонд је у 2010. години орочавао динарска средства у износу од 2.050.000 хиљада динара са подрачуна, који се води у оквиру Консолидованог рачуна трезора Републике, без сагласности министра финансија супротно одредбама члана 10. став 4. Закона о буџетском систему.
- 26) Као што је објашњено у тачки 3.3.3.2.5. Напомена, Фонд је супротно Уредби о условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда за развој Републике Србије у 2009 години и Закону о Фонду за развој Републике Србије, одобрио кредите у укупном износу од 81,130 хиљада динара и издао гаранције у укупном износу од 141,950 хиљада динара истим подносиоцима захтева, што укупно износи 223.080 хиљада динара.
- 27) Као што је објашњено у тачки 1.е. Напомена
- a. Процедурама Фонда у вези управљања ризицима нису обухваћени сви потенцијални ризици којима је Фонд изложен, а донете процедуре се или примењују делимично или се не примењују доследно.
- b. Фонд је одобравао кредите супротно програмима и прописима, а за доспеле кредите није подносио на принудну наплату инструменте обезбеђења уредног враћања кредита којима је располагао, односно није покретао поступке за наплату из хипотеке, чиме није на адекватан начин управљао ризицима којима је изложен у свом пословању.
- c. Фонд није вршио обрачун курсних разлика у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања, по доспелим кредитима за субвенције у привреди, одобреним из средстава Републике по комисионим пословима.
- 28) Као што је објашњено у тачкама 3.1.6., 3.3.5.2. и 3.3.8. Напомена, Методологија за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити и удели) коју Фонд примењује приликом процене обезвређења датих кредита и удела није усклађена са захтевима МРС 39 - Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, као ни са захтевима МРС 36 - Обезвређење имовине.
- 29) Као што је објашњено у тачки 3.7. Напомена, Фонд није донео одлуку о покретању поступка јавне набавке радова за адаптацију пословног простора у Зајечару и опреме за овај пословни простор и није донео акт о образовању комисије за ту јавну набавку, а за плаћање извршено у износу од 20.000 хиљада динара у корист Националне агенције за регионални развој, Зајечар, која се уговором обавезала да спроведе поступак јавне набавке.

Мишљење

Због значаја питања описаних у тачкама 1.-12. Основа за изражавање мишљења, нисмо прибавили довољно одговарајућих ревизијских доказа који обезбеђују основу за ревизорско мишљење. Сходно томе не изражавамо мишљење о финансијским извештајима Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину.

Осим питања наведених у тачкама 1.-29. Основа за изражавање мишљења, за остале активности, трансакције и информације, које су приказане у наведеним финансијским извештајима нисмо прибавили довољно одговарајућих ревизијских доказа да изразимо мишљење да ли су у складу са прописима у Републици Србији, датим овлашћењима и планираном сврхом.

Генерални државни ревизор

Радослав Сретеновић

Београд, 26. децембар 2011. године

1. Подаци о субјекту ревизије

Положај, начин финансирања и друга питања од значаја за рад Фонда за развој Републике Србије уређени су Законом о Фонду за развој Републике Србије. Фонд има својство правног лица са правима и одговорностима утврђеним законом и уписује се у судски регистар, а за своје обавезе одговара својом имовином.

Надзор над законитошћу рада Фонда обавља министарство надлежно за послове економије и регионалног развоја, које Влади подноси извештаје о пословању Фонда и о обављеној ревизији. Влада подноси годишњи извештај о пословању Фонда Народној Скупштини Републике Србије у року утврђеном за достављање завршног рачуна буџета Републике Србије.

Циљеви које Фонд остварује својом делатношћу су подстицање регионалног развоја, пословања правних лица и предузетника, конкурентности и ликвидности привреде Републике Србије, запошљавања, извоза и развоја инфраструктуре.

Фонд обавља послове који се односе на одобравање кредита, издавање гаранција, куповину хартија од вредности, стицање акција и удела на основу правних послова укључујући и конверзију потраживања и друге послове за Републику Србију.

а) Настанак Фонда за развој Републике Србије

Фонд је почео са радом 15. априла 1992. године, када је основан на основу Закона о Фонду за развој Републике Србије⁵. Оснивањем Фонда престали су са радом Републички Фонд за развој и реструктурирање привреде, Републички Фонд за подстицање бржег развоја привредно недовољно развијених подручја, Фонд за подстицање развоја САП Косова, Фонд за подстицање бржег развоја привредно недовољно развијених подручја у САП Војводини и Покрајински фонд за развој привреде у САП Војводини, а сва средства, права и обавезе тих фондова пренета су на Фонд.

Приликом оснивања, Фонд је био регистрован за својинско, производно и финансијско реструктурирање предузећа, остваривање политике регионалног развоја и подстицање развоја недовољно развијених подручја. Средства за финансирање активности Фонда су се обезбеђивала продајом друштвеног капитала и друштвених предузећа из буџета Републике Србије (оснивачки улог), издавањем хартија од вредности, зајмовима, преносом остатка стечајне односно ликвидационе масе предузећа у стечају и ликвидацији сразмерно учешћу друштвеног капитала у укупном капиталу, из средстава солидарне помоћи и других средстава међународних финансијских организација и других извора у складу са законом. У 1995. години изменама и допунама закона делатности Фонда су проширене тиме што је прописано да се, између осталог, Фонд оснива за подстицање равномерног привредног и регионалног развоја, запошљавања, извоза, оснивања и развоја малих и средњих предузећа и предузетништва.

У мају 2009. године донет је нови Закон о Фонду за развој Републике Србије, који је са изменама и допунама из новембра 2010. године и данас на снази. Приликом његовог доношења престао је да важи Закон о Фонду за развој Републике Србије из 1992. године, али и Закон о гаранцијском фонду⁶, чиме је Фонд за развој Републике Србије постао правни следбеник Гаранцијског фонда и преузео права, обавезе, предмете, опрему, средства за рад и архиву тог фонда.

б) Органи Фонда за развој Републике Србије

Органи Фонда за развој Републике Србије су Управни одбор и Директор.

⁵ „Службени гласник РС“, бр. 20/1992 и 107/2005

⁶ „Службени гласник РС“, бр. 55/2003, 43/2004 и 61/2005

Управни одбор има председника, који је по функцији министар надлежан за послове економије и регионалног развоја, и пет чланова. Чланови Управног одбора по функцији су: министар надлежан за послове финансија, министар надлежан за послове рада и социјалне политике, министар надлежан за послове инфраструктуре, министар надлежан за послове трговине и услуга и министар без портфеља задужен за област одрживог развоја недовољно развијених подручја и за борбу против сиромаштва у тим подручјима.

Управни одбор одлучује о инвестирању хартија од вредности којима се тргује на организованом тржишту, пласирању средстава Фонда по критеријумима и условима утврђеним статутом и програмом Фонда, издавању и продаји хартија од вредности и издавању гаранција и супергаранција, а обавља и друге послове утврђене законом и статутом Фонда.

Директор Фонда организује и руководи радом Фонда, извршава одлуке Управног одбора, предузима мере за њихово спровођење и обавља друге послове у складу са законом.

с) Однос Фонда за развој Републике Србије и Владе

У складу са одредбама Закона о Фонду за развој Републике Србије, најкасније до 15. децембра текуће године за наредну годину, Фонд доноси годишњи програм рада који садржи намену, висину, услове и начин коришћења средстава Фонда, услове, критеријуме и процедуре за одобравање кредита и издавање гаранција, као и друга питања од значаја за рад Фонда. На годишњи програм рада сагласност даје Влада.

Сагласност Владе је потребна и за наплату потраживања која Фонд има према привредним субјектима конверзијом потраживања у улог, као и за пласирање слободних средстава за куповину првокласних хартија од вредности.

За средства пренета Фонду у складу са законом о буџету која нису пласирана до краја буџетске године прописано је да се могу пласирати у наредној буџетској години, али на основу посебног акта Владе. Фонду се могу одобрити средства за докапитализацију и рад у складу са законом којим се уређује буџет Републике Србије, при чему динамику докапитализације одређује Влада на предлог министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја. Укупан номинални износ гаранција које Фонд издаје утврђује Влада.

Осим тога, Влада даје сагласност на статут Фонда и правилник о унутрашњој организацији и именује и разрешава директора Фонда.

Одређена питања која се тичу односа Фонда и Владе регулисана су и Статутом фонда за развој Републике Србије. Статутом је, као и законом, предвиђено да на годишњи програм рада Фонда сагласност даје Влада, да динамику докапитализације Фонда одређује Влада, да је за репласмане неутрошених средства пренетих из буџета потребан посебан акт Владе и др.

д) Имовина и капитал Фонда за развој Републике Србије

1) Средства за обављање послова Фонда обезбеђују се из прихода Фонда, буџета Републике Србије и других извора у складу са законом. Средства са воде на посебним рачунима Фонда у складу са Правилником о Плану подрачуна консолидованог рачуна трезора⁷.

Новчана средства буџета Републике, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава који су укључени консолидовани рачун трезора Републике Србије, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора Републике, у складу са одредбама члана 9. Закона о буџетском систему⁸.

⁷ „Службени гласник РС“, бр. 42/2010

⁸ „Службени гласник РС“, бр. 54/2009, 73/2010 и 101/2010

Међутим, Систем консолидованог рачуна трезора за динарска и девизна средства као и за друге рачуне утврђене законом води Народна банка Србије, у складу са одредбама члана 60. Закона о Народној банци Србије⁹.

Средства Фонда користе се за одобравање кредита за подстицање развоја привредних субјеката. Кредити и гаранције из средстава Фонда могу се одобравати привредним субјектима који су у већинском државном или приватном власништву, осим јавним предузећима, као и привредним субјектима који имају учешће друштвеног капитала мање од 40%.

2) Према одредбама члана 8. Закона о Фонду за развој, Фонд је дужан да одржава основни капитал у износу од најмање EUR 10.000.000 ради стабилног и сигурног пословања. Наведени минимални износ основног капитала од EUR 10.000.000 прописан је одредбама члана 5. Закона о изменама и допунама Закона о Фонду за развој Републике Србије који је ступио на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије“ број 88 од 23. новембра 2010. године – до тада прописани минимални износ основног капитала износио је EUR 5.000.000.

Одредбама члана 10. Статута Фонда за развој Републике Србије је регулисано да је Фонд дужан да одржава основни капитал у износу од најмање десет милиона евра ради стабилног и сигурног пословања, у складу са одредбама члана 8. Закона о Фонду за развој Републике Србије („Сл. гласник РС“, бр. 36/2009 и 88/2010).

3) Сагласно Правилнику о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за банке¹⁰ и Правилнику о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке¹¹ у пословним књигама и финансијском извештају Биланс стања Фонда на дан 31. децембра 2010. године исказан је добитак у износу од 36.916.674 хиљада динара, који се односи на кумулирани нераспоређени добитак у ранијим годинама у износу од 29.357.027 хиљада динара (почетно стање за 2010. годину), повећања по основу добити у текућој години у износу од 4.153.821 хиљада динара и промена које не произлазе из разлике прихода и расхода, чији је ефекат повећање за 3.405.826 хиљада динара.

Приликом усвајања годишњих финансијских извештаја за 2010. годину на основу одредби члана 16. став 1. тачка 7) Закона о Фонду за развој, Управни одбор Фонда је донео Одлуку бр. 21 од 25. фебруара 2011. године која гласи: „Усваја се Годишњи финансијски извештај Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину заједно са мишљењем овлашћеног ревизора Moore Stephens revizija i računovodstvo d.o.o. Београд“.

Наиме, Управни одбор није одлучивао о било ком облику издвајања из нераспоређене добити, односно о томе да ли и како да се у смислу параграфа 65. и 68. Оквира за састављање и презентацију финансијских извештаја изврши расподела износа укључених у капитал, који је у целини у државној својини.

Приликом усвајања годишњих финансијских извештаја за 2010. годину, Управни одбор Фонда, као представник оснивача, Републике Србије, није одлучивао о било ком облику издвајања из нераспоређене добити, исказане у износу од 36.916.674 хиљада динара, иако одредбе Међународних стандарда финансијског извештавања - Параграф 65. и 68. Оквира за састављање и презентацију финансијских извештаја, упућују на обавезу власника да одлучи о томе да ли и када ће се извршити расподела износа укључених у капитал, који је у овом случају у целини у власништву Републике Србије.

Фонд је накнадно приложио нове доказе о извршеној расподели исказане добити за 2010 годину у износу од 4.153.820 хиљада динара, на коју је Влада Републике Србије дала сагласност и на основу

⁹ „Службени гласник РС“, бр. 72/2003, 55/2004 и 44/2010

¹⁰ „Службени гласник РС“, бр. 98/2007, 57/2008 и 3/2009

¹¹ „Службени гласник РС“, бр. 74/2008, 3/2009, 12/2009 и 5/2010

које је у буџет Републике уплаћен износ од 2.076.936 хиљада динара (50%) дана 24.11.2011. године.

Оснивач Фонда је Република Србија, што је уписано у судски регистар код Привредног суда у Београду решењем Fi. 9957/92 од 6. маја 1992. године, а као акт о оснивању наведен је Закон о Фонду за развој Републике Србије, објављен у „Службеном гласнику РС“, бр. 20/1992. Промена седишта и други подаци који се уписују у судски регистар уписани су код Привредног суда у Нишу решењем Fi. 169/2010 од 22. децембра 2010. године, при чему је као оснивач наведена Република Србија, а као акти о оснивању Закон о Фонду за развој Републике Србије из 1992. године са изменама и допунама из 2005. године и Закон о Фонду за развој Републике Србије из 2009. године са изменама и допунама из 2010. године.

Законом о Фонду за развој Републике Србије из 1992. године укључујући и његове измене и допуне из 2005. године, у члану 8. став 1., изричито је било прописано да су средства Фонда у државној својини. У Закону о Фонду за развој Републике Србије који је у примени од 16. маја 2009. године, овакво законско прецизирање власничке структуре Фонда за развој је изостало.

Како је напред наведено, приликом усвајања годишњих финансијских извештаја за 2010. годину Управни одбор није одлучивао о било ком облику издвајања из нераспоређене добити, међутим, питање расподеле добити није ни обухваћено ни законском ни интерном регулативом. Наиме, Закон о Фонду за развој Републике Србије, Статут Фонда за развој Републике Србије као ни други општи акт Фонда не садрже одредбе којима би се нормативно уредило распоређивање добитка. Исто тако, ни законском ни интерном регулативом којом се уређује делатност Фонда није регулисан начин покрића губитка.

Поред наведеног, Фонд не врши ни обрачунавање и плаћање пореза на добит правних лица, позивајући се на мишљење Министарства финансија Републике Србије број 413-00-150/94-04 од 7. марта 1994. године. Наведено мишљење, Министарство финансија је издало по захтеву Фонда, у вези примене одредбе чл. 1. став 3. Закона о порезу на добит корпорација¹². Мишљење гласи: „Према томе, с обзиром да Фонд за развој не остварује приходе на тржишту, већ се финансира из Буџета Републике и из других извора у складу са Законом који не представљају приход остварен на тржишту, мишљења смо да овај Фонд није обвезник пореза на добит корпорација.“

С обзиром да Фонд средства за обављање послова обезбеђује из прихода по основу одобрених кредита и гаранција, затим из буџета Републике и других извора, да у складу са Законом о Фонду за развој Републике Србије, Фонд средства буџета Републике Србије не може да користи за финансирање Фонда, као и да се у односу на наведено мишљење, обавеза обрачунавања и плаћања пореза на добит правних лица за 2010. годину, уређује другим законом¹³, своју одлуку да не обрачунава и не плаћа порез на добит правних лица, Фонд не може да везује за мишљење из 1994. године, које је дато на основу прописа који није важећи у 2010. години.

Имајући у виду наведено, неопходно је да Фонд обезбеди мишљење Министарства финансија да није у обавези да обрачунава и плаћа порез на добит по важећем пропису.

4) Према Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину¹⁴, на који је решењем Влада дала сагласност, ради остварења циљева постављених овим програмом, потребна средства ће се обезбедити наплатом ануитета по доспелим дугорочним кредитима, наплатом краткорочних кредита, продајом друштвеног капитала, продајом хартија од вредности и другим изворима Фонда, као и кредитним линијама банака и других финансијских институција.

У Програму је наведено да је Финансијским планом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, прилив средстава планиран у укупном износу од 13.540.000 хиљада динара, од чега се на

¹² „Сл. гласник РС“, бр. 76/91 ... и 19/94

¹³ Закон о порезу на добит правних лица („Сл. гласник РС“, бр. 25/01, 80/02, 43/03, 84/04 и 18/10)

¹⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 8/2010

наплату доспелих кредита односи 12.940.000 хиљада динара. Дата је напомена да наплатом доспелих кредита није обухваћена планирана наплата кредита из буџетских извора, јер ће се ови износи усмерити у складу са Законом о Фонду за развој и представљаће додатне изворе за финансирање Програма Владе Републике Србије, који се реализују преко Фонда.

Одлив средстава планиран је за пласмане у износу од 13.200.000 хиљада динара, и то за кредитирање правних лица и издавање гаранција 9.500.000 хиљада динара, кредитирање самосталних занатских радњи и предузетника 800.000 хиљада динара и краткорочне кредите привреди 2.900.000 хиљада динара. Преостали износ средстава од 340.000 хиљада динара планиран је за трошкове финансирања редовне делатности.

У Програму је наведено да Финансијским планом за 2010. годину нису обухваћени програми које ће Фонд реализовати из средстава буџета Републике Србије, као и комисиони послови Фонда у име и за рачун надлежних министарстава, јер се ове активности дефинишу посебним програмима.

5) Према Финансијским плану Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, усвојеном 30. децембра 2009. године, планирани прилив средстава по изворима износи 13.540.000 хиљада динара, а планирани одлив и распоред средстава 13.200.000 хиљада динара за пласмане и 340.000 хиљада динара за финансирање редовне делатности Фонда.

Поменути подаци из Програма за 2010. годину и Финансијског плана за 2010. годину који се односе на планирани прилив средстава и планирани одлив и распоред средстава, су међусобно усклађени.

На основу наведеног утврђено је:

Управни одбор Фонда као представник оснивача-Републике Србије, није донео одлуку о расподели нераспоређене добити из ранијих година у износу од 32.762.854 хиљада динара, у складу са одредбама Међународних стандарда финансијског извештавања, који упућују на обавезу власника да одлучи о томе да ли и када ће извршити расподелу добити.

е) Управљање ризицима

Фонд је дужан да идентификује, мери и процењује ризике којима је изложен у свом пословању и да управља тим ризицима. Ризици обухватају све врсте ризика којима је Фонд изложен у свом пословању, а то су ризик ликвидности, кредитни ризик, каматни ризик и остали тржишни ризици.

Одредбама члана 12. Закона о Фонду за развој прописано је:

1. Ризик ликвидности: Фонд својом имовином и обавезама управља на начин који омогућава да у сваком моменту испуни своје доспеле обавезе (ликвидност) и да трајно испуњава све своје обавезе (солвентност).
2. Кредитни ризик као могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал, Фонд је дужан да идентификује, мери и процењује према кредитној способности дужника и његовој уредности у вршењу обавеза према Фонду као и квалитету инструмената обезбеђења потраживања Фонда.
3. Каматни ризик је ризик могућности настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Фонда услед промене каматних стопа.

Процедуром за идентификовање ризика бр. 3366 од 18. децембра 2009. године, регулисани су распоред и коришћење средстава намењених за кредите за реконструкцију, изградњу објеката и набавку опреме, кредите за трајна обртна средства и кредите за подстицај и развој предузећа у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији. Наведеном процедуром регулисно је идентификовање кредитног ризика, али је изостало регулисање ризика ликвидности, каматног ризика и осталих тржишних ризика.

У 2011. години, донете су Процедуре за рад Сектора за управљање ризиком бр. 02-1385 од 18. марта 2011. године, којима су регулисани оцена кредитног ризика, управљање ризиком ликвидности, каматним ризиком и оперативним ризиком. Осим тога, донети су Класификација дужника и средстава обезбеђења бр. 02-1385 од 18. марта 2011. године, Класификација дужника у односу на финансијске показатеље бр. 2375 од 1. јула 2011. године и Критеријуми за мерење и процену ризика.

У вези са управљањем ризицима, ревизијом је утврђено:

- 1) Процедуре у вези са управљањем ризицима нису донете у делу који се односи на идентификовање корисника кредита над којима је отворен/закључен стечајни поступак, у донетим процедурама није прецизно уређен поступак исплате средстава корисницима инвестиционих кредита, нарочито питање надлежности одговорних лица, нити поступање у вансудском поступку намирања потраживања (Напомене број 3.3.3.1.5., број 3.3.3.2.1.1. и број 3.3.3.2.1.6.).

- 2) Кориснику је одобрен кредит за већ изведене радове у ранијем периоду и исплату насталих обавеза по том основу, иако су се кредити могли одобравати само за нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит, исти је одобрен по негативно оцењеном програму од стране стручне службе Фонда, а висина одобреног кредита у износу од 350.000 хиљада динара била је неадекватна бонитету комитента (Напомена број 3.3.3.2.1.1.).

Фонд је супротно прописима о условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда одобрио и кредит и гаранцију истом подносиоцу захтева; кредит је одобрен без доказа да је објекат (хотел) који је предмет реконструкције и доградње саставни део имовине подносиоца захтева - како је било предвиђено конкурсом надлежног Министарства (Напомене број 3.3.3.2.12. и 3.3.3.2.5.).

Наведени кредит за реконструкцију и доградњу хотела одобрен је кориснику код кога је степен задужености износио 95,68% (Напомена број 3.3.3.2.12.).

Фонд је прихватио инструмент обезбеђења уредног враћања кредита, залогу на пловном објекту, а на основу решења Министарства, што је супротно прописаним критеријумима за утврђивање ближих услова и намене коришћења средстава за субвенције у туризму у 2006. години, по којима је инструмент обезбеђења могла бити једино хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта (Напомена број 3.3.3.2.12.).

- 3) Није извршена принудна наплата доспелих кредита подношењем на наплату инструмената обезбеђења уредног враћања кредита (банкарска гаранција, сопствене менице корисника кредита, јемство повезаног правног лица, ручна залога на опрему и хипотека) (Напомене број 3.3.3.1.1., број 3.3.3.1.2., број 3.3.3.2.1.1., број 3.3.3.2.1.6., број 3.3.3.2.7. и број 3.3.3.2.12.).

Након отказа уговора о кредиту, послате прве опомене и покретања поступка вансудског намирања од корисника кредита по доспелим обавезама Фонд није спровео комплетан започети поступак принудне наплате кредита, иако дужник и после примљене опомене исте није измирио (Напомена број 3.3.3.2.12.).

По уговорима закљученим са два корисника кредита који нису враћени у року, Фонд је неблаговремено послао на наплату менице корисника кредита, у оба случаја са доцњом од 78 дана после доспећа ануитета, када је рачун дужника већ био у блокади, с тим да ни поступак утужења није покренут (Напомена број 3.3.3.2.1.2.).

- 4) Фонд не поседује полису осигурања хипотековане непокретности ни винкулацију полисе на Фонд за цео период отплате кредита, као ни доказ о плаћеној премији осигурања, при

чему Фонд није ни тражио извршење ове уговорне обавезе под претњом раскида уговора о кредиту и наплате целокупног дуга са приспелим каматама као доспелим – за пласмане по 414 партија инвестиционих кредита у износу од 5.334.502 хиљаде динара (Напомене број 3.3.3.2.1.1., број 3.3.3.2.1.1., број 3.3.3.2.1.2., број 3.3.3.2.1.5. и број 3.3.3.2.1.6.).

Фонд не води ажурну евиденцију о примљеним полисама осигурања хипотекованих непокретности по партијама кредита (Напомена број 3.3.3.2.1.)

- 5) Корисницима кредита је одобравано мировање отплате и одлагање доспелих а неплаћених ануитета, затим одложена отплата кредита тако да последњи ануитет доспева на наплату годину дана касније у односу на рок одређен основним уговором или продужење грејс периода за годину дана и одлагање доспелих ануитета за годину дана иако им је раније већ био одобрен одложени рок отплате, чиме је уговорени рок отплате кредита продужаван супротно програмима Фонда (Напомене број 3.3.3.2.1.1., број 3.3.3.2.1.3. и број 3.3.3.2.1.6.).
- 6) Фонд није вршио документарну контролу наменског коришћења кредитних средстава одобрених по уговорима о инвестиционим кредитима за реконструкцију и изградњу објеката предвиђену интерном Процедуром Фонда (Напомена број 3.3.3.2.1.1.).
- 7) При одобравању инвестицио кредита за изградњу и реконструкцију објеката Фонд није интерним процедурама предвидео обавезу подношења одобрења за изградњу објеката (Напомена број 3.3.3.2.7.).

Кредит у износу од 80.000 хиљада динара, одобрен кориснику за изградњу и опремање фабрике за производњу ТВ апарата у неразвијеној Општини Ковин, искоришћен је ненаменски за изградњу фабрике у Железнику - Општина Чукарица, која нема статус неразвијене општине (Напомена број 3.3.3.2.7.).

- 8) По доспелим кредитима (за субвенције у привреди, краткорочни кредити министарства – субвенције и инвестициони кредити одобрени предузећима из средстава Министарства економије и регионалног развоја за субвенције у привреди и средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде) Фонд није вршио обрачун камате и курсних разлика у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања (Напомене број 3.3.3.1.4., број 3.3.3.1.2. број 3.3.3.2.10. број 3.3.3.2.14. и број 3.3.3.2.16.).

По комисионом кредиту одобреном из средстава Фонда за заштиту животне средине Републике Србије - као комитента, Фонд је као комисионар извршио погрешан обрачун курсних разлика и камате и због тога, на дан 31.12.2010. године, мање исказао потраживања од корисника кредита и обавезе према комитенту (Напомена број 3.3.3.2.8.).

- 9) Корисник кредита је стекао услов за отпис дела одобреног кредита без обрачунатих курсних разлика на неотплаћени део дуга, чиме је у односу на потребан износ за отплату дуга уплатио 160 хиљада динара мање (Напомена број 3.3.3.1.4.).
- 10) Фонд није раскинуо уговор о кредиту нити је извршио утужење иако је на то имао право, јер нису наплаћена два узастопна ануитета као ни сви каснији ануитети који су доспевали квартално (Напомене број 3.3.3.2.1.2., 3.3.3.2.1.4. и 3.3.3.2.1.6.).

На основу наведеног утврђено је:

- а. Процедурата Фонда у вези са управљањем ризицима нису обухваћени сви потенцијални ризици којима је Фонд изложен, а донете процедуре се или примењују делимично или се не примењују доследно.**

- b. Фонд је одобравао кредите супротно програмима и прописима, за доспеле кредите није вршио принудну наплату активирањем инструмената обезбеђења уредног враћања кредита којима је располагао, а за један број кредита вршио је одлагање уговореног рока отплате чиме је исти продужаван супротно програмима Фонда. Због наведеног и пропуштања да се спроведу остали објашњени поступци Фонд није на адекватан начин управљао ризицима којима је изложен у свом пословању.**
- c. Фонд није вршио обрачун курсних разлика у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања, по доспелим кредитима за субвенције у привреди, одобреним из средстава Републике по комисионим пословим**

2. Финансијски извештаји

БИЛАНС СТАЊА за годину која се завршава 31.12.2010. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Број напомене	Износ 31.12.2010.	Износ 31.12.2009.
АКТИВА			
Готовина и готовински еквиваленти		1.713.927	1.496.363
Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања		1.887.035	1.930.897
Дати кредити и депозити		156.006.051	137.186.027
Хартије од вредности (без сопствених акција)		1.376.536	1.369.653
Удели (учешћа)		11.385.107	12.373.169
Основна средства и инвестиционе некретнине		60.709	64.679
Остала средства		9.060.994	8.551.237
УКУПНО АКТИВА		181.490.359	162.972.025
ПАСИВА			
Примљени кредити		69.539.009	59.252.058
Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата		62.216	52.161
Резервисања		1.212.133	294.359
Остале обавезе		188.472	906.169
УКУПНО ОБАВЕЗЕ		71.001.830	60.504.747
КАПИТАЛ			
Капитал		73.612.644	73.174.879
Ревалоризационе резерве		93.919	50.986
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају		134.708	115.614
Добитак		36.916.674	29.357.027
УКУПАН КАПИТАЛ		110.488.529	102.467.278
УКУПНО ПАСИВА		181.490.359	162.972.025
ВАНБИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ			
Послови у име и за рачун трећих лица		62.324.038	52.437.070
Преузете будуће обавезе		2.724.816	400.846
Друге ванбилансне позиције		84.113.863	74.229.372

БИЛАНС УСПЕХА
за годину која се завршава 31. децембра 2010. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Број напомене	Износ 31.12.2010.	Износ 31.12.2009.
ПРИХОДИ И РАСХОДИ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА			
Приходи од камата		4.339.173	4.021.673
Расходи од камата		274.293	283.200
Добитак по основу камата		4.064.880	3.783.473
Приходи од накнада и провизија		23.768	15.640
Расходи накнада и провизија		11.917	17.943
Добитак по основу накнада и провизија		11.851	
Нето добитак по основу продаје ХОВ по фер вредности кроз биланс успеха			2.303
Нето губитак по основу продаје удела (учешћа)		4.587	
Нето приходи од курсних разлика		2.767.967	2.378.037
Остали пословни приходи		1.998.041	6.175.091
Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања		8.753.025	10.382.842
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи		159.557	153.050
Трошкови амортизације		5.973	5.507
Оперативни и остали пословни расходи		176.878	582.200
Приходи од промене вредности имовине и обавеза		6.418.406	4.981.977
Расходи од промене вредности имовине и обавеза		2.007.304	3.598.451
РЕЗУЛТАТ ПЕРИОДА – ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		4.153.821	2.881.723
ДОБИТАК		4.153.821	2.881.723

ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
у периоду од 1.1.2010. до 31.12.2010. године

(у 000 динара)

ПОЗИЦИЈА	Износ 31.12.2010.	Износ 31.12.2009.
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности	7.754.397	10.980.280
Приливи од камата	1.480.788	1.713.697
Приливи од накнада	23.768	15.640
Приливи по основу осталих пословних прихода	6.249.841	9.250.943
Одливи готовине из пословних активности	522.403	529.319
Одливи по основу камата	266.364	283.968
Одливи по основу накнада	11.917	17.943
Одливи по основу бруто зарада, накнада зарада и других личних расхода	159.557	153.050
Одливи по основу пореза, доприноса и других дажбина на терет расхода	23.710	22.020
Одливи по основу других трошкова пословања	60.855	52.338
Нето прилив готовине из пословних активности пре повећања или смањења у пласманима и депозитима	7.231.994	10.450.961
Смањење пласмана и повећање узетих депозита	18.036.676	19.482.045
Смањење кредита и пласмана банкама и комитентима	15.689.614	10.103.852
Смањење хартија од вредности кроз фер вредности кроз биланс успеха, пласмана којима се тргује и краткорочних хартија од вредности које се држе до доспећа	144.062	41.246
Повећање депозита од банака и комитената	2.250.000	9.336.947
Повећање пласмана и смањење узетих депозита	38.847.678	41.979.596
Повећање кредита и пласмана банкама и комитентима	34.634.042	33.931.476
Повећање хартија од вредности кроз фер вредности кроз биланс успеха, пласмана којима се тргује и краткорочних хартија од вредности које се држе до доспећа		774.809
Смањење депозита од банака и комитената	4.213.636	7.273.311
Нето одлив готовине из пословних активности пре пореза на добит	13.532.008	12.046.590
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Нето одлив готовине из пословних активности	13.532.008	12.046.590
Приливи готовине из активности инвестирања	1.673	22.958
Приливи од продаје удела (учешћа)		14.394
Приливи од продаје нематеријалних улагања и основних средстава	1.123	8.063
Остали приливи из активности инвестирања	550	501
Одливи готовине из активности инвестирања	2.584	4.713
Одливи за куповину нематеријалних улагања и основних средстава	2.584	4.713
Нето прилив готовине из активности инвестирања		18.245
Нето одлив готовине из активности инвестирања	911	
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања	13.840.695	13.150.896
Приливи по основу увећања капитала	241	1.899.890
Нето приливи готовине по основу субординираних обавеза	13.808.667	10.905.155
Нето приливи по основу хартија од вредности	31.787	345.851
Одливи готовине из активности финансирања	90.320	51.398
Остали одливи из активности финансирања	13.750.375	13.099.498

СВЕГА НЕТО ПРИЛИВИ ГОТОВИНЕ	39.680.441	43.636.179
НЕТО ПОВЕЋАЊЕ ГОТОВИНЕ	217.456	1.071.153
ГОТОВИНА НА ПОЧЕТКУ ГОДИНЕ	1.496.363	425.010
ПОЗИТИВНЕ КУРСНЕ РАЗЛИКЕ	108	200
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ПЕРИОДА	1.713.927	1.496.363

ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
у периоду од 1.1.2010. до 31.12.2010. године

У 000 динара

ОПИС	Остали капитал	Ревалоризационе резерве	Добитак	Нереализовани губици по основу ХОВ расположивих за продају	Укупно
Стање на дан 1.1.2009. године	71.195.174		28.252.524		99.447.698
Кориговано почетно стање на дан 1.1.2009. године	71.195.174		28.252.524		99.447.698
Укупна повећања у 2009. години	1.979.705	50.986	2.881.723	115.614	4.912.414
Укупна смањења у 2009. години			1.777.220		1.777.220
Стање на дан 31.12.2009. године	73.174.879	50.986	29.357.027	115.614	102.467.278
Кориговано почетно стање на дан 1.1.2010. године	73.174.879	50.986	29.357.027	115.614	102.467.278
Укупна повећања у 2010. години	449.601	42.933	7.559.647	19.094	8.033.087
Укупна смањења у 2010. години	11.836				11.836
Стање на дан 31.12.2010. године	73.612.644	93.919	36.916.674	134.708	110.488.529

3. Напомене уз ревизорске извештаје

3.1. РАЧУНОВОДСТВЕНИ СИСТЕМ

Фонд за развој Републике Србије води пословне књиге у складу са Законом о рачуноводству и ревизији, подзаконским актима донетим на основу тог закона, међународном професионалном регулативом (Међународни рачуноводствени стандарди – International Accounting Standards Међународни стандарди финансијског извештавања – International Financial Reporting Standards – IFRS) и Правилником о рачуноводству и Рачуноводственим политикама.

3.1.1. Организација рачуноводства

Рачуноводство Фонда обухвата скуп послова рачуноводствено-информационог система и послова финансијске функције. Рачуноводствени информациони систем представља део информационог система Фонда који обезбеђује књижење пословних промена, податке и информације о финансијском положају Фонда за интерне и екстерне кориснике. Финансијска функција обухвата послове: контроле новчаних токова, управљања потраживањима и обавезама, обрачуна и плаћања пореза, доприноса и других дажбина, обрачуна и исплате зарада и накнада запосленима, наплате и исплате преко текућих динарских и девизних рачуна и сл.

У организационим деловима Фонда где настају пословне промене, воде се аналитичке евиденције и контролише њихова усаглашеност са главном књигом. У Сектору финансијско-оперативних послова обављају се послови израде контног оквира Фонда, израде финансијских извештаја, пореских биланса, пореских пријава и других обрачуна и евиденција прописаних од стране државних органа, воде се аналитичке евиденције о порезима, доприносима и другим јавним приходима, зарадама запослених и другим личним примањима, службеним путовањима, добављачима и сл. за Фонд као целину.

У поступку ревизије, рачуноводствене евиденције су оцењене као непоуздане из следећих разлога:

- 1) Попис са стањем на дан 31. децембра 2010. године није извршен на прописани начин за део имовине Фонда (потраживања, основна средства) као ни за део обавеза, због чега се за наведену имовину и обавезе нисмо уверили да је стање по књигама усклађено са стањем по попису на крају пословне године (Напомена број 3.3.).
- 2) Исправке вредности пласмана вршене су неправилно, и то по доспелим ануитетима иако су исти били обезбеђени валидним банкарским гаранцијама (Напомена број 3.3.8.).

Фонд је, као комисионар, прекршио одредбе уговора о комисиону у коме је наведено да је „комисионар дужан да води комплетне књиговодствене евиденције о стављању средстава на располагање кориснику и о њиховом враћању, као и евиденције о пренетим и враћеним средствима од стране пословних банака“, јер у пословним књигама није исказао податке о враћеним средствима од стране банака на име отплате кредита (Напомена број 3.3.7.).

- 3) Књиговодствене евиденције о стању финансијских односа између Фонда и Републике Србије су међусобно неусаглашене, и то:
  - стање укупних обавеза према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима и обавезе исказане у ванбилансној евиденцији послова у име и за рачун Републике,
  - стање исказаних обавеза према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима и укупан износ потраживања за пласирана средства примљена из буџета по разним програмима Владе, као и
  - стање потраживања за пласирана средства у име и за рачун Републике и исказано стање по истим пословима у ванбилансној евиденцији Фонда (Напомена број 3.6.).

- 4) Софтверским решењима Фонда није предвиђена могућност аутоматског књижења прихода и расхода по основу курсних разлика и камата који се односе на претходне године у корист и на терет добитка ранијих година, већ се ова књижења врше ручним налогом за књижење, што повећава ризик грешке. (Напомена 3.4.6.).

3.1.2. Пословне књиге и начин њиховог вођења

У Фонду се воде дневник, главна књига и помоћне књиге, односно аналитичке евиденције. Помоћне књиге, односно аналитичке евиденције се воде за готовину и готовинске еквиваленте, обавезе и потраживања, са кредитним партијама, потрошни и канцеларијски материјал и ситан инвентар, нематеријална улагања, основна средстава (некретнине, постројења и опрема) и друга основна средства, зараде, капитал и ванбилансне позиције.

Главна књига се води у Сектору финансијско-оперативних послова, а помоћне књиге и евиденције у одговарајућим службама у складу са организацијом рада Фонда.

3.1.3. Рачуноводствене исправе

Књижење пословних промена врши се на основу рачуноводствених исправа, односно докумената којима се правда или потврђује пријем или издавање новчаних, материјалних и других вредности и на основу којих се утврђује настанак пословне промене на средствима и изворима средстава, односно приходима и расходима Фонда. Рачуноводствене исправе треба да садрже све податке из којих се недвосмислено може утврдити основ, вредност и време настанка пословне промене или мора садржати прилоге којима се доказује њен настанак, а могу бити у писаном или електронском облику.

Рачуноводствена исправа мора бити потписана од стране лица одговорног за настанак пословне промене или на њој мора бити јасно назначено да важи без потписа и печата, а рачуноводствена исправа послата телекомуникационим путем мора да садржи електронски потпис особе која је исправу саставила, ауторизован и заштићен.

Рачуноводствене исправе достављају се на књижење одмах по изради, а најкасније у року од три дана, од када је пословна промена настала, односно у року од три дана од датума пријема. Лица која воде пословне књиге, после спроведене контроле, примљених рачуноводствених исправа, дужна су да рачуноводствене исправе прокњиже у пословним књигама наредног дана, најкасније у року од пет дана од дана пријема. Дневник благајне се закључује на крају сваког радног дана и доставља на књижење истог, а најкасније наредног дана.

3.1.4. Састављање финансијских извештаја

Одредбама члана 19. Закона о Фонду за развој Републике Србије прописано је да је Фонд дужан да води пословне књиге и рачуноводствену евиденцију и да годишње финансијске извештаје, који истинито и објективно одражавају његово пословање и финансијско стање, припрема са садржајем и у облику који су утврђени законом којим се уређује рачуноводство и ревизија.

Редовне годишње финансијске извештаје за 2010. годину Фонд је саставио и приказао на обрасцима финансијских извештаја за банке. Наиме, иако је сагласно одредбама члана 2. Закона о банкама¹⁵, банка акционарско друштво са седиштем у Републици Србији, које има дозволу за рад Народне банке Србије и обавља депозитне и кредитне послове, а положај и друга питања од значаја за рад Фонда регулише Закон о Фонду за развој – објашњено у *Напомени 1. Подаци о*

¹⁵ „Службени гласник РС“, бр. 107/2005 и 91/2010

субјекту ревизије, као и с обзиром на обавезу месечног достављања књиговодствених података Народној банци Србије у складу са Упутством о обавези и начину прикупљања, обраде и достављања података о стању и структури пласмана, потраживања и обавеза банака¹⁶, Фонд води пословне књиге и саставља финансијске извештаје по прописима за банке, у складу са Правилником о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за банке и Правилником о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за банке¹⁷.

Редовне годишње финансијске извештаје за 2010. годину Фонд је, сагласно одредбама члана 30. Закона о рачуноводству и ревизији, доставио Агенцији за привредне регистре – Потврда о регистрацији редовног годишњег извештаја за 2010. годину бр. 03/4319 од 24. маја 2011. године. Копије редовних годишњих финансијских извештаја за 2010. годину Фонд је доставио Министарству финансија, Управи за трезор, с обзиром на то да је Фонд индиректни корисник буџетских средстава и своје подрачуне укључује у јединствени консолидовани рачун трезора код Управе за трезор.

3.1.5. Унутрашње контроле у обављању финансијско-рачуноводствених послова

Под унутрашњим контролама подразумевају се активности које примењују запослени у обављању послова из своје надлежности према систематизацији радних места, а у циљу обезбеђења исправности и законитости обављања финансијско-рачуноводствених послова.

Унутрашња контрола обављања финансијско-рачуноводствених послова се спроводи поступцима контрола уређеним у свим процесима рада и на свим нивоима, у складу са успостављеним политикама и процедурама система унутрашњих контрола, Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и појединачним секторским процедурама, као и унутрашњом ревизијом и унутрашњом контролом по налогу директора.

3.1.6. Рачуноводствене политике

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Фонда дефинисане су рачуноводствене политике које се примењују као основе, правила, принципи и пракса у припремању, мерењу и презентацији финансијских извештаја. Циљ одабраних рачуноводствених политика је да финансијски извештаји Фонда објективно и на фер начин приказују финансијски положај, успешност пословања и промене у финансијском положају.

Најбитније одредбе рачуноводствених политика су следеће:

Рачуноводствене политике очувања вредности капитала

Рачуноводствене политике утврђене Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Фонда су у функцији очувања укупног капитала Фонда, који представља преостали износ имовине (средстава) после одбитка свих обавеза. Фонд је дужан да својим текућим пословањем обезбеди очување капитала.

Финансијска средства

Финансијска средства се признају уколико су узрокована уговором или другим правним послом. Почетно се одмеравају по вредности по којој је извршен пренос средстава другом лицу или по вредности по којој су замењена на име измирења финансијске обавезе или размењена за инструмент капитала другог лица.

¹⁶ „Службени гласник РС“, бр. 125/2007, 57/2008, 63/2008, 3/2009, 39/09 и 9/2010 и „Службени гласник РС“, бр. 62/2010

¹⁷ „Службени гласник РС“, бр. 74/2008, 3/2009/ исправка 12/2009 и 5/2010

Финансијска средства у иностраној валути почетно се одмеравају по курсу Народне банке Србије на дан обављања трансакције или, у динарској противвредности за коју су размењени на име измирења обавеза. Пласмани у иностраној валути накнадно се одмеравају по курсу на дан билансирања.

Динарски пласмани са валутном клаузулом такође се одмеравају накнадно по курсу на дан билансирања.

Уговорена ревалоризација (односно девизна клаузула), представља инструмент заштите поштене вредности од ризика промене курса. Разлика између номиналне вредности неотплаћене главнице и ревалоризованог износа исказује се у оквиру потраживања по основу уграђеног финансијског деривата. Поштена вредност у складу са МСФИ ових потраживања израчунава се применом уговорене каматне стопе, пошто тржишна каматна стопа није позната.

Кредити и пласмани банкама и комитентима евидентирају се и у моменту преноса средстава кориснику кредита, а на дан биланса стања се исказују у износима неотплаћене главнице, умањене за исправку вредности по основу обезвређења и директан отпис.

Фонд са комитентима уговара валутну клаузулу. Кредити у динарима, за које је уговорена заштита од ризика везивањем за курс динара у односу на EUR, ревалоризовани су у складу са конкретним уговором за сваки кредит. Добици/губици настали по основу примене валутне клаузуле евидентирају се као приходи/расходи од промене вредности имовине и обавеза.

Исправка вредности ненаплативих потраживања

Фонд на дан билансирања врши и процену вредности пласмана код којих је рок доспећа протекао и чија је немогућност наплате извесна и документована, исправљају се и отписују у целости или делимично, по процени и у роковима које одреди директор Фонда својом одлуком, као и на предлог пописне комисије о чему доноси одлуку Управни одбор Фонда.

Дефинитиван отпис се врши у моменту када се утврди да је пласман, потраживање, камата и сл. ненаплатив (принудно поравнање, стечај, ванпарнично поравнање, застарелост, правоснажна судска одлука, уговор о намирењу закључен у складу са Законом о приватизацији¹⁸, коначан управни акт).

У складу са усвојеном рачуноводственом политиком за признавање финансијских средстава, Фонд је донео Методологију за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити и удели) бр. 127 од 28. јануара 2009. године, односно модел за процену кредитног ризика и методологију за обрачун исправке вредности билансне активе на основу процене која је заснована на документованим евиденцијама о немогућности наплате као и на проценама заснованим на сопственом искуству.

Одредбе Методологије које се односе на исправку вредности датих кредита су следеће:

1. Ненаплаћена потраживања код којих је истекао рок од 90 дана, извршена блокада рачуна односно испостављени инструменти принудне наплате исправљају се у 100% износу доспелих потраживања.
2. Ненаплаћена потраживања из ранијег периода, за која је дат предлог за утужење, исправљају се у 100% износу потраживања.
3. Код уговора где је предвиђено да се након неплаћања две узастопне рате (покушана ја наплата редовним и принудним путем) цео кредит се сматра доспелим у целости и за које је дат предлог правној служби за утужење, исправка се врши у 100% износу на укупна потраживања (и доспела и недоспела).

¹⁸ „Службени гласник РС“, бр. 38/2001, 18/2003, 45/2005 и 123/2007

4. Код предузећа која су продата у процесу приватизације и налазе се на посебном рачуну отвореном за те намене, а није дошло до плаћања, врши се исправка дела салда од 85% (пракса показује да је наплата 15% од укупног потраживања и стога се исправала 85%).
5. Код предузећа која су продата у процесу приватизације на рате и која се налазе на приватизационом рачуну а за које је уплаћена нека од шест предвиђених рата, преостали део потраживања исправља се у целости (осим уплате обавезног депозита од 50% - прва рата, преостали износ очекиваних приватизационих прилива је незнатне вредности и стога се исправала 100%).
6. За предузећа код којих није успешно окончан процес приватизације и за које је Агенција за приватизацију припремила предлог за стечај и доставила списак Фонду, исправка се врши у 100% износу потраживања за све комитенте наведене у списку Агенције.
7. Уколико постоје предузећа која су продата у 2009. години, а за које се може са извесношћу утврдити висина уплаћене цене, врши се исправка потраживања пријављених у отпуст у складу са очекиваним приватизационим приливима.

Наведене одредбе Методологије које се односе на исправку вредности датих кредита нису усклађене са захтевима МРС 39 (параграф 63) *Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање*. Наиме према наведеним одредбама стандарда обезвређење потраживања се врши, уколико постоје објективни докази умањења вредности потраживања због нене плативости, при чему се износ губитка одмерава као разлика између књиговодствене вредности финансијског средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине (искључујући будуће кредитне губитке који нису настали) дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства.

Обзиром да је Методологијом Фонда предвиђено да се исправка вредности датих кредита врши на основу протекла одређеног времена или на основу других критеријума, који нису засновани на процени објективних разлога за умањења вредности потраживања због нене плативости, иста није усклађена са захтевима из МРС 39 (параграф 63) *Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање*.

Методологија Фонда која се односи на исправку вредности датих кредита није усклађена са захтевима из МРС 39 Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, јер је истом дефинисано да се исправка вредности датих кредита врши на основу протекла одређеног времена или на основу других критеријума, који нису засновани на процени објективних разлога за умањења вредности потраживања због ненаплативости (*Напомена 3.3.8.*).

Одредбе Методологије које се односе на исправку вредности удела (учешћа) су следеће:

1. За сва учешћа у капиталу предузећа код којих не постоји доказ да су извршила упис Фонда као акционара односно уделичара или на било који начин у својим пословним књигама књижили учешће Фонда, врши се исправка учешћа у 100% износу.
2. Код предузећа која су пословала са губитком у 2007. години и вршила покриће на терет капитала, врши се исправка према дописима и одлукама које су доставила предузећа.
3. Код предузећа која су пословала са губитком у 2007. години а нису вршила покриће на терет капитала, врши се исправка у висини процентуалног дела губитка који се односи на Фонд.
4. Код предузећа која су пословала са губитком у 2007. години и код којих је губитак изнад вредности капитала, врши се исправка учешћа у 100% износу.
5. За предузећа из списка Агенције за приватизацију која су предложена за стечај, врши се исправка учешћа у 100% износу.

6. Уколико постоје предузећа која су продата у 2009. години, а за које се може са извесношћу утврдити висина уплаћене цене, врши се исправка учешћа у капиталу у складу са очекиваним приватизационим приливима.

На основу наведеног утврђено је да одредбе Методологије Фонда које се односе на исправку вредности удела (учешћа), нису усклађене са Међународним рачуноводственим стандардима, који се односе на начин утврђивања обезвређења.

Наиме удели се вреднују по набавној вредности умањеној за износ обезвређења. У случају обезвређења, врши се исправка вредности која уделе своди на надокнадиву вредност, коју регулише МРС 36 *Обезвређење имовине*. Надокнадивом вредношћу сматра се фер вредност, умањена за трошкове продаје или употребна вредност у зависности од тога која је већа.

Критеријуми за исправку вредности дефинисани у наведеној Методологији Фонда нису у складу са МРС 36, јер се истим не предвиђа начин утврђивања надокнадиве вредности.

Методологија Фонда која се односи на исправку вредности удела (учешћа) није усклађена са МРС 36 - Обезвређење имовине, јер се истом не предвиђа начин утврђивања надокнадиве вредности (Напомена 3.3.5.2.).

На основу наведеног утврђено је:

Методологија за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити и удели) коју Фонд примењује приликом процене обезвређења датих кредита и удела није усклађена са захтевима МРС 39 - Финансијски инструменти: Признавање и одмеравање, као ни са захтевима МРС 36 - Обезвређење имовине (Напомене 3.3.5.2. и 3.3.8.).

Отпуст дуга

На основу Закона о приватизацији и Уредбе о начину и условима измиривања обавеза субјеката приватизације према повериоцима¹⁹, у поступку приватизације Фонд има обавезу да отпусти дуг према субјекту приватизације у целини и да своја потраживања намири из средстава остварених од продаје капитала или имовине субјекта приватизације, а пре расподеле тих средстава у складу са чланом 60. Закона о приватизацији. На основу објављеног позива за пријаву потраживања Фонд као државни поверилац доставља пријаву потраживања са стањем на дан 31. децембра 2004. године. Након усаглашавања потраживања са субјектом приватизације, наставља се са обрачуном камата на та потраживања до момента приватизације предузећа, односно уплате купопродајне цене. Након успешно окончане продаје капитала предузећа, саставља се уговор о намирењу са субјектом приватизације, дефинише се износ који се наплаћује и износ који се директно отписује.

Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема признају се по набавној вредности која се састоји од набавне цене, увећане за све зависне трошкове набавке, а умањене за било које трговинске попусте и рабате. Накнадна улагања у вези са ставком некретнина, постројења и опреме, која имају за последицу побољшање стања средстава изнад његовог почетно процењеног стандардног учинка, продужење корисног века употребе, повећање његовог капацитета и сл. укључују се у књиговодствену вредност те ставке. Улагања по основу текућег одржавања признају се као расход периода у коме су настала.

За накнадно мерење након почетног одмеравања користи се основни поступак, тј. врши се умањење средстава за обрачунату амортизацију и губитке због обезвређивања средстава.

¹⁹ „Службени гласник РС“, бр. 45/2006, 108/2007, 126/2007 и 80/2008

Амортизација се врши по пропорционалном методу применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века употребе средстава. Обрачун амортизације почиње првог дана наредног месеца од месеца када се средства ставе у употребу. Одабрани метод амортизације се периодично преиспитује и ако су очекивања значајно различита од претходних процена, стопе амортизације се прилагођавају за текући и будуће периоде. Уколико је дошло до значајних промена у притицању економске користи промениће се метод обрачуна амортизације (промена рачуноводствене процедуре) и кориговаће се обрачунати трошкови амортизације.

Примењене стопе амортизације за главне групе основних средстава дате су у следећој табели:

Назив основног средства	Стопа амортизације
- Грађевински објекти	1.3%
- Опрема за вршење превоза на путевима	15.5%
- Опрема за ПТТ саобраћај	10.0% – 20.0%
- Клима уређаји	16.5%
- Намештај и остала опрема	12.5%
- Компјутерска опрема	25.0%
- Комуникациона опрема	25.0%

Алтернативни поступак накнадног мерења постројења и опреме представља признавање средстава по ревалоризованим вредностима, фер вредностима, која се одређује према активном тржишту.

Расходована средства и средства која нису у употреби ако се од њих не очекују будуће економске користи престају да се приказују у билансу стања. Добити и губици по основу расходовања и отуђења признају се као расход или приход у билансу успеха.

Учешћа у капиталу и остале хартије од вредности

Учешће у капиталу су инструмент капитала, а признају се по набавној вредности по којој је извршено улагање, ако се са њима не тргује на активном тржишту. У случају обезвређења, врши се исправка вредности која то учешће своди на његову надокнадиву вредност. Губици по основу обезвређења признају се као расходи у билансу успеха. Такође се у билансу успеха признају добити и губици по основу продаје као приход или расход.

Хартије од вредности

Хартије од вредности расположиве за продају су дужничке хартије од вредности које нису прибављене ради краткорочног остваривања профита или са намером да се задрже до рока доспећа.

Хартије од вредности расположиве за продају (акције и обвезнице старе девизне штедне) које се котирају на Београдској берзи исказују се по тржишној вредности, на крају сваког обрачунског периода.

Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписиви набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Фонд изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Финансијска средства по фер вредности кроз биланс успеха

Ова категорија укључује финансијска средства Фонда која се држе ради трговања. Финансијска средства се класификују као средства којима се тргује ако су прибављена ради продаје или поновне куповине у кратком року, ради остваривања добитака из краткорочних промена цена истих.

Обавезе

Финансијски инструмент – обавеза је она која је узрокована уговором или другим правним послом. Финансијске обавезе које произлазе из обавезе да се купи неко средство или обавеза размени за друго средство почетно се одмеравају по обрачуна на дан када је обавеза настала.

Обавезе по примљеним кредитима почетно се одмеравају по вредности по којој је извршено плаћање обавеза. Обавезе по примљеним кредитима у валути почетно се одмеравају по курсу на дан пријема средстава (измирења обавезе).

Динарске обавезе са девизном клаузулом код којих је уговорима регулисано обрачунавање (свођење вредности применом девизног курса) признају се по курсу уговорене валуте на дан билансирања.

Обавезе у иностраној валути се на дан билансирања одмеравају по средњем курсу валуте у динарској противвредности.

Приходи и расходи

Приходи се признају по фер вредности примљене надокнаде или потраживања. Приходи се признају ако истовремено порасту средства или се смање обавезе. Приходи од пружања услуга признају се у висини у којој су уговорени.

Курсне разлике произашле из трансакција у иностраној валути признају се као приход или расход периода у коме су настале.

Расходи се признају у обрачунском периоду на који се односе и истовремено утичу на смањење средстава или повећање обавеза. Признати расходи директно се повезују са признатим приходима у пословном резултату обрачунског периода.

Политиком признавања расхода одређени су следећи критеријуми: расходи имају за последицу смањење средстава или повећање обавеза; расходи подразумевају директну повезаност између насталих трошкова и појединих ставки прихода; када се очекује остварење прихода у више наредних обрачунских периода признавање расхода се врши сукцесивно, поступком разумне алокације на обрачунске периоде; расход се одмах признаје у обрачунском периоду и онда када је настала обавеза, а нема услова да се призна као билансна позиција имовине.

Приходи и расходи од камата, обрачунати су по начелу узрочности прихода и расхода и условима из облигационог односа, који су дефинисани уговором. Признају се у билансу успеха периода на који се односе.

Приходи и расходи од накнада и провизија настали пружањем, односно коришћењем банкарских услуга, признају се исто тако по начелу узрочности прихода и расхода, и утврђују за период када су остварени.

Примања запослених

Примања запослених обрачунавају се као обавезе и расход периода на који се односе, у висини на коју запослени има право у складу са уговором о раду или општим актом.

Резервисања

Резервисање се признаје када постоји обавеза настала као резултат прошлог догађаја, ако је вероватно да ће измирење те обавезе довести до одлива ресурса и ако може да се направи поуздана процена износа дате обавезе.

Извршена резервисања преиспитују се на дан сваког биланса стања и уколико постоји потреба, прилагођавају се тако да представљају најбољу садашњу процену. Ако више не постоји вероватноћа да ће доћи до одлива ресурса за намирење обавезе, резервисање се укида у корист прихода.

Резервисање се користи искључиво за расходе за које је првобитно било признато. Када настане одлив ресурса по основу обавезе за коју је извршено резервисање, стварни издаци се не признају поново као расход, већ се врши укидање претходно признатог износа резервисања.

Ванбилансне ставке

Фонд обелодањује природу и износ потенцијалних и преузетих обавеза које проистичу из ванбилансних позиција. У оквиру ове позиције обелодањују се и послови које Фонд обавља у своје име а за рачун трећих лица, депо послови и друге ванбилансне ставке.

Догађаји након датума биланса стања

Догађаји након датума биланса стања су догађаји који настају између датума на који се састављају финансијски извештаји и датума на који су финансијски извештаји достављени надлежном органу, односно Агенцији за привредне регистре.

Материјално значајни ефекти догађаја насталих после датума биланса стања (претходно дефинисаних) који су у директној вези са околностима које су постојале на датум биланса стања, представљају ефекте корективних догађаја по основу којих се врши корекција, односно прилагођавање претходно признатих износа конкретних билансних ставки.

Материјално значајни ефекти пословних догађаја који су настали после датума биланса стања, а односе се на околности које нису постојале на датум биланса стања, немају за последицу корекцију, односно прилагођавање износа признатих у билансу стања, већ се у напоменама уз финансијске извештаје врши обелодањивање природе догађаја и процене њихових финансијских ефеката. Уколико није могућа процена финансијских ефеката насталих догађаја, обелодањује се чињеница да процена није била могућа у датим околностима.

Кључне рачуноводствене процене и просуђивања

При састављању и приказивању финансијских извештаја руководство Фонда користи процене и разумне претпоставке, засноване на информацијама расположивим на дан састављања финансијских извештаја. Како се стварни резултати могу разликовати од процена оне се континуирано разматрају и преиспитују.

Кључне процене и претпоставке су следеће:

Умањење вредности финансијских средстава

Фонд процењује да ли постоји објективан доказ да је вредност финансијског средства умањења (обезвређена). Финансијско средство је обезвређено ако постоји објективан доказ о обезвређењу као резултат једног или више догађаја насталих након почетног признавања средства (случај губитка) и када случај губитка утиче на процењене будуће новчане токове финансијског средства који могу бити поуздано процењени.

Фонд врши преглед кредитног портфолиа током године у циљу процене умањења њихове вредности, односно просуђује да ли постоје поуздани докази који показују мерљиво смањење у процењеним будућим новчаним токовима од кредитног портфолиа пре смањења који се може идентификовати на појединачним кредитима у портфолиу. Процене се врше на бази искуства по кредитима из претходних периода за сва средства са карактеристикама кредитног ризика и објективним доказима о умањењу вредности сличном оном кредитном портфолиу који је постојао у време планирања будућих новчаних токова.

Умањење вредности нефинансијске имовине

Руководство Фонда анализира вредности по којима су приказана нематеријална улагања и некретнине, постројења и опрема и уколико постоји индикација да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадиви износ процењен као нижи од вредности по којој је средство приказано, вредност средства се умањује до висине надокнадиве вредности, коју представља вредност већа од нето продајне вредности и вредности у употреби.

Резервисања по основу судских спорова

Фонд је укључен у одређени број судских спорова који проистичу из свакодневног пословања и односе се на уговорна питања, радне односе и др. Фонд процењује вероватноћу негативних исхода ових питања, као и износе вероватних или разумних процена губитака. Резервисање за судске спорове се формира када је вероватно да постоји обавеза чији се износ може поуздано проценити пажљивом анализом, с тим да се потребно резервисање може променити у будућности на основу нових догађаја или нових информација.

Питања која су или потенцијалне обавезе или не задовољавају критеријуме за резервисање се обелодањују, осим ако је вероватноћа одлива ресурса који садрже економске користи веома мала.

3.2. ИНТЕРНА РЕВИЗИЈА

Законом о Фонду за развој прописано је да се у Фонду обавља унутрашња ревизија, која управном одбору пружа независно и објективно мишљење о питањима која су предмет ревизије, прати идентификацију ризика и уривљање тим ризиком и утврђује да ли се пословне књиге и друга документа Фонда воде уредно и у складу са прописима. Унутрашња ревизија пружа помоћ управном одбору, обавља саветодавну активност као и друге послове из свог делокруга.

Статутом Фонда, регулисано је да се у Фонду обавља унутрашња ревизија, у складу са законом.

3.2.1. Организовање интерне ревизије

Одлуком Управног одбора Фонда бр. 4299 од 1. октобра 2009. године донета су интерна акта ревизије, и то Повеља интерне ревизије састављена у смислу члана 2. Правилника о заједничким критеријумима за организовање и стандардима и методолошким упутствима за поступање интерне ревизије у јавном сектору²⁰, Методологија рада интерне ревизије и Програм рада интерне ревизије.

Повељом интерне ревизије утврђена су основна питања од значаја за организацију и функционисање Службе интерне ревизије у Фонду. Интерна ревизија је дефинисана као независна функција у организацији Фонда, чији је основни циљ да идентификује ризике којима је он изложен, да вреднује постојећи систем интерних контрола и да управном одбору пружа независно и објективно мишљење о питањима која су предмет ревизије. Методологијом рада дат је опис организације и обављања послова Службе интерне ревизије у Фонду, као и овлашћења,

---

²⁰ „Службени гласник РС“, бр. 82/2007

одговорности и поступци запослених у интерној ревизији, док програм рада дефинише основне елементе и принципе рада интерне ревизије.

Послови интерне ревизије у 2010. години били су организовани у оквиру Службе интерне ревизије. Новим Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних места, који је ступио на снагу у јануару 2011. године, формиран је Сектор унутрашње ревизије.

Сагласно тачки 7. Програма, Годишњим планом Службе интерне ревизије за 2010. годину бр. 3462 од 28. децембра 2009. године, утврђени су термини и рокови за спровођење интерне ревизије у 2010. години. Планом је извршено рангирање организационих делова и радних процеса Фонда према степену ризика и дефинисање планираних послова и циљева сваке конкретне ревизије.

3.2.2. Извршене ревизије у 2010. години

У периоду јануар – септембар 2010. године, урађен је Годишњи извештај за 2009. годину о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије и достављен Централној јединици за хармонизацију при Министарству финансија дописом бр. 1020 од 3. марта 2010. године. Сачињени су извештаји о обављеним ревизијама кредита за почетнике и о одбијеним захтевима за кредите за почетнике, који су достављени менаџменту Фонда и др.

Осим наведеног, у јануару је урађен нацрт извештаја о редовној ревизији у Сектору за управљање ризицима, а у фебруару нацрти извештаја о редовним ревизијама у Сектору за кредите и гаранције и Сектору за правне и опште послове.

У периоду октобар – децембар 2010. године сачињен је извештај о обављеној ревизији одобрених дугорочних кредита за правна лица и предузетнике, који је достављен менаџменту Фонда.

Дописом бр. 02-1558 од 31. марта 2011. године, достављен је Централној јединици за хармонизацију при Министарству финансија, Годишњи извештај о обављеним ревизијама и активностима интерне ревизије за 2010. годину.

3.3. ПОЗИЦИЈЕ БИЛАНСА СТАЊА

Попис имовине и обавезе

Нисмо присуствовали попису готовине нити било ког другог облика имовине, али смо прикупили адекватне и довољне доказе да изразимо мишљење о материјално значајним позицијама биланса стања.

Наше уверење да одређене позиције биланса стања нису приказане истинито и објективно засновали смо и на обавези вршења редовног годишњег пописа имовине и обавеза за 2010. годину. Наиме, попис имовине и обавеза није извршен, јер смо из садржаја пописног елабората утврдили да је за попис целокупне имовине и обавеза образована једна комисија за попис, која је приликом пописа потраживања и обавеза извршила само препис књиговодствених салда одговарајућих рачуна из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, што је ближе објашњено у одговарајућим деловима извештаја.

Одлуком директора Фонда бр. 4994 од 20.12.2010. године а на основу Закона о рачуноводству и ревизији²¹ у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем²², именована је комисија за попис имовине, обавеза и потраживања са стањем на дан 31.12.2010. године.

---

²¹ „Сл. гласник РС“ бр. 46/2006

²² „Сл. гласник РС“, бр. 106/06

У извештају о попису број 380 од 28.01.2011. године, Пописна комисија је констатовала да се пописано стварно стање слаже са књиговодственим стањем по свим рачунима биланса стања.

Међутим, у поступку ревизије је утврђено да попис имовине није извршен на прописан начин у укупном износу од 141.415.187 хиљада динара по следећим рачунима:

Рачун број	Назив рачуна	у 000 динара
020	Потраживања за камату	3.088.691
036	Остала потраживања из оперативног пословања	6.643.920
080	Потраживања за камату у иностраној валути	1.299.465
103	Кредити за обртна средства	3.031.871
105	Инвестициони кредити	97.821.376
203	Остали кредити у иностраној валути	29.529.864
Укупно:		141.415.187

Попис наведене имовине у укупном износу од 141.415.187 хиљада динара извршен је тако тако што је у Извештају о попису преузет књиговодствени салдо са одговарајућих рачуна из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, што је супротно одредбама члана 12. Правилника о начину и роковима пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем, при чему треба имати у виду да потраживања за дате кредите и остала потраживања нису усаглашена, што је објашњено у *Напомени 3.8.*

На основу наведеног утврђено је следеће:

Попис неусаглашених потраживања за дате кредите и осталих потраживања у укупном износу од 141.415.187 хиљада динара извршен је преузимањем књиговодственог салда одговарајућих рачуна из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, што је супротно одредбама члана 12. Правилника о начину и роковима пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем.

3.3.1. Готовина и готовински еквиваленти (група рачуна 00 и 05)

	У 000 динара	
	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Текући рачуни- динарски:	1,710,510	1,493,234
– Управа за трезор	1,704,389	1,492,661
– „Ерсте Банка“ а.д., Нови Сад	2,276	233
– „Војвођанска банка“ а.д. НовиСад	3,845	340
Текући рачуни – девизни:	3,417	3,129
Девизни рачуни – „Аик Банка” а.д., Ниш	-	3,040
Девизни рачуни – „Народна банка Србије“	3,345	-
Девизни рачуни – „Инвест банка“ а.д., Благајна	72	72
	-	17
Стање на дан 31. децембра	1,713,927	1,496,363

У складу са Законом о буџетском систему²³ и Наредбом о Списку директних и индиректних корисника средстава буџета Републике Србије, односно буџета локалне власти, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава, који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора,²⁴ Фонд, као индиректни корисник буџетских средстава има отворене подрачуна који су укључени у јединствени консолидовани рачун трезора преко Управе за трезор. У оквиру подрачуна код Управе за трезор посебно се воде:

- текући рачун сопствених прихода које Фонд остварује у складу са Законом о Фонду за развој Републике Србије
- наменски текући рачуни отворени за посебне намене: за буџетска средства, за дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава преко пословних банака, дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава преко Фонда, средства за кредитирање пољопривредних газдинстава – краткорочни кредити, за субвенције у области пољопривреде, шумарства и водопривреде, средства за субвенције у туризму, средства за кредитирање у циљу заштите животне средине, средства за развој Косова и Метохије и рачун боловања.

Фонд има отворене текуће рачуне (динарски и девизни) код Erste bank, Нови Сад и Националне банке Грчке Београд, док је текући рачун код АИК банке а.д. Ниш угашен дана 17.03.2010. године.

Министарство Финансија Републике Србије је дало сагласност за отварање текућих рачуна код Erste bank, Нови Сад и Националне банке Грчке Београд за потребе коришћења одобрених кредита од стране наведених банака и ради оперативности приликом пласирања средстава.

У току ревизије није стављена на увид сагласност Министарства финансија за отварање девизног рачуна код АИК банке који је угашен 17.03.2010. године. Износ од EUR 31.709 је пренет са девизног рачуна АИК банке на девизни рачун Фонда код Народне банке Србије.

У наставку се даје преглед стања новчаних средстава Фонда на рачунима који се воде у оквиру консолидованог рачуна трезора и то:

Стање на рачунима код Управе за трезор:			у 000 динара
1	840-2724-07	Сопствени приходи	522.754
2	840-1624-09	Буџет	284.516
3	840-7724-42	Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава правних и физичких лица преко банака	4.669
4	840-8742-49	Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава правних и физичких лица преко Фонда	1.089
5	840-9724-56	Средства за кредитирање пољопривредних газдинстава	95
6	840-10724-63	Средства субвенција у области пољопривреде, шумарства и водопривреде	11.027
7	840-11724-70	Средства за субвенције у туризму	808.775
8	840-17724-15	Кредитирање у циљу заштите животне средине	428
9	840-16724-08	Средства за развој Косова и Метохије	70.879
10	840-1724-97	Боловање	157
11	840-21724-43	Средства за подстицај грађевинској индустрији	0
Свега:			1.704.389

²³ („Службени гласник РС“, бр. 54/2009 и 73/2010)

²⁴ („Службени гласник РС“, бр. 113/2009 и 103/2010)

3.3.2. Потраживања по основу камата, накнада, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања (група рачуна 02 и 08)

	<u>31.12.2010.</u>	<u>У 000 динара</u> <u>31.12.2009.</u>
Потраживања за камату	4.322.597	3.681.843
Потраживања за накнаду	2.767	227
Друга потраживања	152.752	1
Потраживања за камату у иностраној валути	<u>1.307.201</u>	<u>610.781</u>
Свега:	5.785.317	4.292.852
<i>Исправка вредности:</i>		
Потраживања за камате и накнаде у динарима	(2.597.027)	(1.758.002)
Потраживања за камате у иностраној валути	<u>(1.301.255)</u>	<u>(603.953)</u>
Свега:	(3.898.282)	(2.361.955)
<i>Потраживања по основу камате, накнаде, продаје, промене фер вредности деривата и друга потраживања</i>	1.887.035	1.930.897

Од укупног износа потраживања по основу камате, накнаде, продаје, промене фер вредности деривата и других потраживања, део од 4.478.116 хиљада динара се односи на потраживања у динарима, а преостали износ од 1.307.201 хиљада динара је у иностраној валути.

Потраживања у динарима у износу од 4.478.116 хиљада динара се односе на потраживања за камате које износе 4.322.597 хиљада динара и др.

Потраживања за камате у износу од 4.322.597 хиљада се састоје од потраживања за камате на орочене депозите у износу од 2.312 хиљада динара, на дате кредите комитентима из средстава Фонда у износу од 3.645.335 хиљада динара и на дате кредите комитентима по основу комисионих послова у износу од 674.950 хиљада динара.

Потраживања за камату на дате кредите из средстава Фонда се односе на потраживања за камату на уступљена потраживања у износу од 1.188.428 хиљада динара, на инвестиционе кредите – средства солидарности 484.037 хиљада динара, на остале инвестиционе кредите у износу од 422.901 хиљада динара, на краткорочне кредите 360.478 хиљада динара и др.

Потраживања за камате на дате кредите по основу комисионих уговора износе 674.950 хиљада динара и односе се на:

	у 000 динара
Министарство економије и регионалног развоја-за субвенционисане кредите	557,452
Министарство економије – за развој туризма	61,924
Министарство пољопривреде	54,890
Министарство за Косово и Метохију	627
Фонд за заштиту животне средине	57
Укупно:	674,950

Потраживања за накнаде износе 2.767 хиљада динара а односе се на потраживања за провизију по издатим гаранцијама Фонда за развој Републике Србије. Највеће потраживање за накнаду се односи на потраживање од привредног друштва Мостоградња а.д. у реструктурирању и износи 1.165 хиљада динара.

Друга потраживања у износу од 152.752 хиљаде динара се односе на потраживања по основу исплаћених гаранција које је издао Гаранцијски фонд.

Извршена је исправка вредности потраживања за камате у складу са Методологијом за исправку вредности билансне активе број 127 у укупном износу од 3.904.228 хиљада динара и то:

- Потраживања у динарима у износу од 2.597.027 хиљада динара.
- Потраживања у иностраној валути у износу од 1.307.201 хиљада динара.

Од укупне исправке вредности потраживања у динарима, износ од 2.312.856 хиљада се односи на исправку вредности потраживања за камату на дате кредите, док се на потраживања по основу исплаћених гаранција Гаранцијског Фонда односи износ од 152.734 хиљада динара.

У току 2010. године, повећана је исправка вредности камате за дате кредите за износ од 784.117 хиљада динара и смањена за 107.360 хиљада динара.

3.3.3. Дати кредити и депозити (рачуни групе 10, 11, 20 и 21)

	У 000 динара	
	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Дати кредити и депозити	156.006.051	137.186.027
-Кредити за обртна средства	4.786.115	3.183.870
-Инвестициони кредити	140.542.261	121.644.184
-Стамбени кредити	9.806	10.006
-Остали кредити	181.911	182.035
-Остали кредити у иностраној валути	36.743.830	33.990.632
-Остали дати депозити	<u>350.000</u>	<u>2.313.636</u>
Свега:	182.613.923	161.324.363
<i>Исправке вредности:</i>		
-Дати кредити	(23.187.199)	(18.802.422)
-Дати кредити у иностраној валути	<u>(3.420.673)</u>	<u>(5.335.914)</u>
	(26.607.872)	(24.138.336)
<i>Дати кредити и депозити</i>	<i>156.006.051</i>	<i>137.186.027</i>

Од укупног износа датих кредита и депозита, део од 122.682.894 хиљаде динара се односи на кредите и депозите у динарима, а преостали износ од 33.323.157 хиљада динара је у иностраној валути.

3.3.3.1. Кредити за обртна средства

Од укупног износа датих кредита и депозита у износу од 156.006.051 хиљада динара, на кредите за обртна средства се односи 4.786.115 хиљада динара и то по следећим краткорочним кредитима:

1) краткорочни кредити са валутном клаузулом	2.047.488
2) краткорочни кредити министарства-субвенције	1.786.981
3) краткорочни кредити-репласман, субвенције, лизинг	15.467
4) доспели краткорочни кредити-субвенције привреди - нови	658.870
5) доспели краткорочни кредити-субвенције привреди - стари	138.992
6) доспели краткорочни кредити стечај	138.317

УКУПНО

4.786.115

3.3.3.1.1. Краткорочни кредити са валутном клаузулом

Потраживања по одобреним краткорочним кредитима са валутном клаузулом на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 2.047.488 хиљада динара. Наведени износ односи се на кредите по којима су средства у 2010. години пренета корисницима кредита, а нису враћена до краја године у износу од 1.981.500 хиљада динара и на обрачунате курсне разлике у износу од 65.988 хиљада динара.

Камата по наведеним кредитима је са 31.12.2010. године обрачуната у укупном износу од 40.394 хиљаде динара (редовна камата: 38.506 хиљада и затезна камата: 1.888 хиљада динара) а наплаћена у укупном износу од 22.255 хиљаде динара.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 2.047.488 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе преписана књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 1.193.011 хиљада динара (58,27%) а неусаглашена 854.477 хиљада динара (41,73%).

Кредити су одобравани на основу Програма Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину²⁵, којим је утврђен као један од циљева Фонда – Подстицање конкурентности и ликвидности привреде. Ради остваривања овог циља, Програмом је предвиђено да се у 2010. години одобре краткорочни кредити привреди у укупном износу од 2.900.000 хиљада динара.

Финансијским планом за 2010. годину²⁶, дефинисани су пласмани на бази очекиваних прилива, који су планирани највећим делом од наплате доспелих кредита, у чијој структури је и планирана наплата краткорочних кредита у износу од 2.900.000 хиљада динара.

Програмом Фонда за 2010. годину, одређено је:

1. Краткорочни кредити за подстицање конкурентности и ликвидности домаће привреде биће одобравани правним лицима, привредним друштвима, акционарским друштвима са већинским капиталом у приватном власништву.
2. Кредити ће се одобравати са роком отплате од три до дванаест месеци, са каматном стопом од 3,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле, по средњем курсу на дан уплате. Износ враћеног кредита не може бити мањи од номиналног износа пуштеног кредита.
3. Инструменти обезбеђења кредита су сопствене менице са авалом пословне банке, или гаранција пословне банке и сопствене менице корисника кредита.
4. Обавеза корисника кредита је да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених.

У циљу реализације наведеног Програма Фонд је у 2010. години:

- одобрио 42 краткорочна кредита за подстицај конкурентности и ликвидности у укупном износу од 2.455.500 хиљада динара,
- закључио 33 Уговора у износу од 2.096.500 хиљада динара или 85,38% од вредности одобрених кредита,
- пласирао (пустио у течај) краткорочне кредите привреди у укупном износу од 2.021.500 хиљада динара.

У 2010. години по 31 закљученом уговору о кредиту у укупном износу од 2.041.500 хиљада динара, пренето је корисницима кредита укупно 2.021.500 хиљада динара од чега је један кредит

²⁵ Донео Управни одбор Фонда за развој Републике Србије на седници од 30. децембра 2009. године а Влада дала сагласност Решењем 05 број 021-898/2010 од 11.02.2010. године („Сл. гласник РС“, бр. 8/10)

²⁶ Донео Управни одбор Фонда 30. децембра 2009. године

делимично и превремено враћен у 2010. години у износу од 40.000 хиљада динара, тако да салдо пуштених а невраћених кредита у 2010. години износи 1.981.500 хиљада динара.

Кредити су одобравани из средстава Фонда са рачуна 840-2724-07, у периоду од 23.04. до 31.12.2010. године у складу са Програмом Фонда за 2010. годину, правним лицима са капиталом у приватном власништву, са роком отплате од 8 до 12 месеци, са каматном стопом од 3,5% уз примену валутне клаузуле, са тромесечним обрачуном и наплатом камате по важећем средњем курсу EUR на дан плаћања, са обрачуном и наплатом затезне камате на доспеле а неизмирене обавезе. Ови кредити су одобравани у износима од 2,5 до 150 милиона динара, уз обезбеђења уредног враћања кредита предвиђених Програмом (банкарска гаранција и бланко сопствене менице корисника кредита), са обавезом корисника кредита да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника.

По краткорочним кредитима са валутном клаузулом, који су одобрени из средстава Фонда за подстицање конкурентности и ликвидности, Фонд није вршио проверу извршавања уговорне обавезе корисника кредита и обавезе корисника кредита из Програма Фонда за 2010. годину - да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника и није вршио проверу наменског коришћења кредита. Обавеза Фонда да врши наведене провере, није била ни предвиђена у 2010. години.

У 2010. години, Фонд није имао писане процедуре за одобравање и коришћење средстава из краткорочних кредита.

У складу са уговореном применом валутне клаузуле, вршено је утврђивање дуга у еврима на дан пуштања кредита у течај и квартално прерачунавање дуга у динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије.

Предмети одобрених кредита садрже документацију са следећим подацима:

- о правном лицу из Решења о регистрацији у Агенцији за привредне регистре и Одлуци о организовању друштва,
- о повезаним лицима из Изјаве о повезаним лицима дате на обрасцу Фонда,
- за оцену бонитета који се преузимају из Биланса стања и Биланса успеха за две претходне године (2009. и 2008. год),
- о задужености из извештаја Кредитног бироа и евиденције Фонда,
- о промету на рачунима за претходну 2009. и текућу 2010. годину, на основу потврде банке,
- о извршеној регистрацији и додељеном ПИБ-у, из Потврде Пореске управе,
- о броју запослених из последње Пореске пријаве о обрачунатим и плаћеним доприносима за обавезно социјално осигурање на зараде/накнаде – образац ПП ОД,
- о намени улагања из приложеног Захтева правног лица за одобравање кредита,
- о инструментима обезбеђења: банкарска гаранција и бланко сопствене менице.

Банкарском гаранцијом, банка-гарант, гарантује Фонду-кориснику гаранције, да ће дужник уредно извршавати своје обавезе према Фонду на начин и под условима из уговора о кредиту, а гарант преузима безусловну и неопозиву обавезу да ће на први позив Корисника гаранције и без икаквих приговора, измирити све обавезе дужника, уколико он то сам не учини.

По свим краткорочним кредитима са валутном клаузулом, који су одобрени из средстава Фонда за подстицање конкурентности и ликвидности, Фонд није вршио проверу извршавања уговорне обавезе корисника кредита и обавезе корисника кредита из Програма Фонда за 2010. годину - да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника и није вршио проверу наменског коришћења кредита.

Осим наведених неправилности по свим кредитима, утврђене су и неправилности код следећих корисника кредита:

1. „Транс – коп“ д.о.о., Чајетина

Кориснику кредита „Транс – коп“ д.о.о., Чајетина је одобрен краткорочни кредит из средстава Фонда, у износу од 10.000 хиљада динара, под наведеним условима, на основу закљученог уговора бр. 19591 од 05.05.2010. године. Кредит доспева на наплату 31.03.2011. године. Обезбеђен је гаранцијом „Агробанке“ а.д., Београд, са роком важења до 30.04.2011. године, која је дана 26.04.2011. године, достављена на наплату са доказом о уручењу, на износ доспелих обавеза са припадајућом каматом од 10.344 хиљаде динара. Међутим „Агробанка“ а.д., Београд није извршила плаћање по наведеној гаранцији, коју је издала за обезбеђење наплате наведеног кредита.

Плаћање по наведеној гаранцији није извршено ни до 30.05.2011. године – (дана ревизије). После достављања гаранције на наплату „Агробанци“ а.д., Београд, **Фонд није доставио писмену ургенцију банци нити је предузео друге прописане мере.**

У вези са напред наведеним, Фонд је накнадно доставио доказ (извод бр. 102), да је 02.06.2011. године, наплатио наведене доспеле обавезе са затезном каматом.

2. „Банини“ а.д., Кикинда

Кориснику кредитав „Банини“ а.д., Кикинда је одобрен краткорочни кредит из средстава Фонда, у износу од 100.000 хиљада динара, под напред наведеним условима, на основу закљученог уговора бр. 19592 од 23.04.2010. године. Кредит доспева на наплату 31.03.2011. године. Обезбеђен је гаранцијом „Српске банке“ а.д., Београд, са роком важења до 30.04.2011. године. Гаранција је дана 26.04.2011. године, достављена на наплату, о чему постоји доказ о уручењу, на износ доспелих обавеза са припадајућом каматом од 104.421 хиљаде динара.

До дана ревизије, гаранција банке није наплаћена, а после достављања гаранције на наплату, Фонд није доставио писмену ургенцију банци нити је предузео друге прописане мере.

У вези са напред наведеним, Фонд је накнадно доставио доказ (извод бр. 103), да је 03.06.2011. године, наплатио наведене доспеле обавезе у износу од 103.707 хиљада динара.

На основу наведеног утврђено је да по краткорочним кредитима са валутном клаузулом, одобреним из средстава Фонда, за подстицање конкурентности и ликвидности, Фонд није вршио проверу извршавања уговорне обавезе корисника кредита, и обавезе корисника кредита из Програма Фонда за 2010. годину - да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених радника и није вршио проверу наменског коришћења кредита.

3.3.3.1.2. Краткорочни кредити Министарства економије и регионалног развоја - субвенције

Потраживања по одобреним наменским краткорочним кредитима из буџетских средстава, са валутном клаузулом, на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 1.786.981 хиљада динара. Наведени износ односи се на кредите по којима су средства у 2010. години пренета корисницима кредита, а нису враћена до краја године у износу од 1.744.643 хиљаде динара и на обрачунате курсне разлике у износу од 42.338 хиљада динара.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 1.786.981 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 488.021 хиљаду динара (27,31%) а неусаглашена 1.298.959 хиљада динара (72,69%).

Почетно стање на овом рачуну у износу од 2.193.252 хиљаде динара, односи се:

1) 1.985.383 хиљаде динара на име пуштених средстава у 2009. години по краткорочним кредитима за железницу (1.951.281 хиљада динара), увећаних за обрачунате курсне разлике од дана пуштања средстава до 31.12.2009. године (позитивне: 37.007 хиљада динара и негативне: 2.938 хиљада динара) и увећаних за обрачунату камату (33 хиљаде динара). Током 2010. године ова средства су отписана са свим трошковима обрачунатим до дана донетог решења Министарства економије и регионалног развоја којим се одобрава кориснику кредита да бесповратно користи средства повучена преко Фонда;

2) 122.259 хиљада динара на име пренетих средстава дана 13.11.2009. године по краткорочном наменском кредиту за подстицање извоза (Уговор бр. 2878 од 10.11.2009. године), одобреном из буџетских средстава, преко Фонда, предузећу ХИ „Жупа“ а.д., Крушевац, од чега се 120.289 хиљада динара односи на износ средстава пренетих кориснику кредита, 1.807 хиљада динара на курсне разлике и 163 хиљаде динара на камате обрачунате до 31.12.2009. године.

Са даном доспећа кредита 13.11.2010. године, овај кредит је пренет на рачун доспелих краткорочних кредита-субвенције привреди, увећано за курсне разлике обрачунате до наведеног дана, што укупно износи 136.562 хиљаде динара.

После извршеног преноса на рачун доспелих кредита дана 13.11.2010. године, није вршена наплата доспелог кредита и камате активирањем инструмената обезбеђења уредног враћања (сопствене менице корисника кредита) и није вршен обрачун камате и курсних разлика, тако да се стање потраживања по кредиту на дан доспећа кредита, исказује у истом износу од 136.562 хиљаде динара и на дан 31.12.2010. године.

3) 85.610 хиљада динара на средства Републике Србије за субвенције привреди, пренета корисницима кредита у 2009. години преко Фонда, по краткорочним кредитима који су одобрени на основу решења Министарства економије и регионалног развоја, следећим корисницима:

а) „ХИП - Петрохемија“, Панчево у реструктурирању. У 2010. години, потраживање по овом кредиту у износу од 70.380 хиљада динара, конвертовано је у капитал привредног друштва. Конверзија потраживања са стањем на дан 09.10.2009. године, извршена је на основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 4824 од 05.11.2009. године, којом је прихваћена препорука Владе Републике Србије из Закључка 05 Број: 023-6222/2009-1 од 09.10.2009. године У складу са Закључком Владе, Фонд је закључио са „ХИП - Петрохемија“, Панчево, Уговор о конверзији потраживања Фонда у основни капитал друштва, заведен у Фонду дана 09.02.2010. године, под бр. 453. Упис повећања основног капитала дужника по овом уговору, извршен је код Агенције за привредне регистре, као и регистрација емисије акција на име Фонда у Централном регистру ХoB – према Обавештењу „ХИП - Петрохемија“, Панчево, бр. 3898 од 20. јула 2010. године.

Потраживање по кредиту у износу од 70.380 хиљада динара, пренето је на рачун - Удели (учешће) у капиталу комитената до 10%. У истом износу је одобрен рачун - Државни капитал - Министарство субвенције - трајни улог, уз одговарајућа књижења на рачуну Остале обавезе према Министарству-субвенције и књижење на аналитичким рачунима 409, 900 и 950 за обрачунату камату и курсне разлике.

б) Компанија „Слобода“ а.д., Чачак. Дана 25.05.2010. године, доспела су потраживања по кредиту у износу од 15.230 хиљада динара (кредитна средства пренета кориснику кредита 25.11.2009. године у износу од 15.000 хиљада динара по Уговору бр. 3008 од 25.11.2009. године, обрачунате курсне разлике на дан 31.12.2009. године износе 230 хиљада динара) и пренета на рачун - Доспели краткорочни кредити - субвенције привреди, увећано за обрачунате курсне разлике до дана доспећа у износу од 1.131 хиљаде динара, укупно пренето 16.361 хиљада динара.

После извршеног преноса на рачун доспелих кредита дана 25.05.2010. године, није вршена наплата доспелог кредита активирањем инструмената обезбеђења наплате (меница) и није вршен обрачун камате и курсних разлика, тако да се пренето стање на дан доспећа кредита, исказује у истом износу од 16.361 хиљада динара и на дан 31.12.2010. године.

У 2010. години, на рачуну - Краткорочни кредити Министарства економије и регионалног развоја - субвенције, евидентирани су одобрени кредити из буџетских средстава и средства пренета корисницима кредита у укупном износу од 2.178.000 хиљада динара, од чега се односи:

(1) 30.000 хиљада динара на кредит одобрен ХК ПК „Јумко“ а.д., Врање по Уговору о краткорочном кредиту бр. 1561 од 28.04.2010. године са наменом подстицања производње и извоза, на основу решења Министарства економије и регионалног развоја, под условима враћања кредита у року од 5 месеци, уз каматну стопу од 2,5% годишње обрачунату по конформном методу, уз примену валутне клаузуле на дан доспећа ануитета и обезбеђења кредита соло меницама.

Анексом овог уговора од 08.12.2010. године, који је закључен на основу решења о измени решења Министарства економије и регионалног развоја, о распореду средстава, промењени су услови под којима је одобрен кредит, тако што је уговорен рок отплате 7 година, грасе период 2 године, каматна стопа од 2,5% годишње, уз примену валутне клаузуле.

У циљу одобравања наменских кредита за подстицање производње и извоза за ХК ПК „Јумко“ а.д., Врање, за која су средства опредељена Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину²⁷, у оквиру Раздела 17 – Министарство економије и регионалног развоја, Функција 410 Општи економски послови и комерцијални послови и послови по питању рада, економска класификација 621 Набавка домаће финансијске имовине, а чије закључење је одобрио Управни одбор Фонда Одлуком бр. 245 од 21.04.2010. године, Министарство економије и регионалног развоја и Фонд су закључили Уговор о комисиону, заведен код Фонда као комисионара под бр. 1457 дана 22.04.2010. године и Анекс Уговора о комисиону заведен код Фонда као комисионара под бр. 4580 дана 03.12.2010. године.

Наведени уговори о комисиону закључени су ради реализације Закључака Владе Републике Србије 05 број 42-125/2010-1 од 14. јануара 2010. године, 05 број 42-9102/2010 од 9. децембра 2010. године и 05 број 42-9979/2010 од 29. децембра 2010. године, којима је усвојен Програм о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину и измене Програма. Програмом су опредељена средства у износу од 4.192.000 хиљада динара.

(2) Износ од 2.148.000 хиљада динара односи се на кредите које је Фонд одобрио по 45 уговора закључених са 8 корисника, од чега је по 6 уговора (партија) код два корисника²⁸, извршен отпис основног дуга у 2010. години у укупном износу од 403.358 хиљада динара, тако да је на дан 31.12.2010. године стање основног дуга по датим кредитима износило 1.744.642 хиљаде динара.

Кредити су одобрени из средстава буџета која су опредељена Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину, са раздела Министарства економије и регионалног развоја, у периоду од 12.03. до 24.12.2010. године. Средства су пренета корисницима кредита са наменског рачуна Фонда број 840-1624-09, истог или наредног дана пошто су уплаћена из буџета Републике на наведени наменски рачун Фонда.

Отпис потраживања Фонда од корисника кредита, вршен је по донетом решењу Министарства економије и регионалног развоја, којим је одобрено кориснику кредита да бесповратно користи средства кредита повучена преко Фонда, са припадајућим трошковима.

²⁷ „Службени гласник РС“, бр. 107/09

²⁸ „Фабрика вагона Краљево“ АД у реструктурирању и Фабрика железничких возила „Желвоз“ а.д., Смедереву

Камата по овим кредитима (редовна камата), која је обрачуната током 2010. године, на пласмане из 2009. и 2010. године, отписана је у истом износу.

Ради реализације Закључка Владе Републике Србије 05 број 340-579/2010-1 од 28. јануара 2010. године којим је усвојен Програм о условима и начину подстицања производње и ремонта шинских возила у Републици Србији за потребе ЈП „Железнице Србије“ за 2010. годину и ради реализације Закључка Владе 05 број: 340-9097/2010 од 9. децембра 2010. године којим је измењен и допуњен овај Програм, Министарство економије и регионалног развоја-као комитент и Фонд - као комисионар, закључили су Уговор о комисиону, заведен код Фонда под бр. 465 дана 10.02.2010. године и Анекс Уговора о комисиону заведен код Фонда под бр. 5105 дана 24.12.2010. године. Овим уговорима, комитент је поверио комисионару да у своје име, а за рачун комитента закључује са директним корисницима – произвођачима и ремонтерима шинских возила у Републици Србији, уговоре о коришћењу кредитних средстава, пошто комитент својим решењима дефинише кориснике кредита. Средства за реализацију Програма обезбеђена су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину у износу од 2.148.000 хиљада динара, ради коришћења у складу са условима из Програма и уговорима о одобравању кредита и то:

- уз валутну клаузулу,
- са каматном стопом од 1% на годишњем нивоу,
- са тромесечним обрачуном камате и наплатом о року доспећа главног дуга уз примену валутне клаузуле,
- са роком отплате до 12 месеци,
- уз обезбеђење враћања кредита сопственим соло меницама,
- уз обавезу директног корисника да отвори посебан рачун код банке у циљу наменског коришћења и ефикасније контроле буџетских средстава.

На основу наведеног утврђено је:

1. Није вршена наплата доспелих краткорочних кредита Министарства економије и регионалног развоја – субвенције, подношењем инструмената обезбеђења уредног враћања кредита (сопствене менице корисника кредита), који су одобрени следећим корисницима кредита: ХИ „Жупа“ а.д., Крушевац, и Компанија „Слобода“ а.д., Чачак.

2. Након доспећа ова два краткорочна кредита, Фонд није вршио обрачун камате и курсних разлика, тако да се стање кредита на дан његовог доспећа у току 2010. године, исказује у истом износу и на дан 31.12.2010. године.

3.3.3.1.3. Краткорочни кредити - репласман - субвенције - лизинг

Потраживања по одобреним краткорочним кредитима са валутном клаузулом, на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 15.467 хиљада динара. Наведени износ односи се на два кредита по којима су средства у 2010. години пренета корисницима кредита, а нису враћена до краја године у износу од 15.500 хиљаде динара, умањен за обрачунате негативне курсне разлике у износу од 33 хиљаде динара.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 15.467 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 5.574 хиљаде динара (36,04%) а неусаглашена 9.893 хиљаде динара (63,96%).

Кредити су одобрени на основу Решења Министарства економије и регионалног развоја - о распореду враћених средстава Фонду, са наменског рачуна Фонда број 840-1624-09, дана 06.07.2010. године, у износу од 5.500 хиљада динара кориснику „Мак-Ди“ д.о.о. у реструктурирању, Краљево (са 100% уделом државног капитала) и дана 03.08.2010. године, у износу од 10.000 хиљада динара кориснику „Фабрика резног алата“ а.д., Чачак. Ови кредити су одобрени из средстава враћених Фонду у 2010. години, по основу отплате кредита из одговарајућих програма Владе за субвенције у привреди, односно кредитну подршку привреди за период од 2002. до 2009. године²⁹, као и дела средстава из Програма о распореду и коришћењу средстава враћених у 2010. години Фонду за развој Републике Србије по основу програма за кредитирање давања у лизинг машина и опреме од 2005. до 2009. године³⁰.

Кредити су одобрени под следећим условима:

- рок враћања шест месеци рачунајући од дана пуштања кредита,
- каматна стопа 1% на годишњем нивоу, која се обрачунава и наплаћује месечно,
- са валутном клаузулом,
- са сопственим меницама као средством обезбеђења уредног враћања кредита.

У складу са уговореном применом валутне клаузуле, вршено је утврђивање дуга у еврима на дан пуштања кредита у течај и прерачунавање дуга у динарску противвредност по средњем курсу Народне банке Србије на дан 31.12.2010. године.

За ова два корисника кредита није вршен обрачун и наплата камате месечно, како је уговорено, нити је извршен обрачун камате на дан билансирања са 31.12.2010. године. Фонд је извршио обрачун камате на дан доспећа кредита у 2011 години (06.01. и 03.02.2011. године).

У 2011. години (у току вршења ревизије), нису предузимане мере за наплату ова два доспела кредита и камате.

Поред описаних кредита, Фонд је у 2010. години одобрио још два кредита за исте намене и под напред наведеним условима и процедури, који су враћени током 2010. године и то следећим корисницима:

- 1) „Мегал“ а.д., Бујановац на 15.000 хиљада динара и
- 2) Холдинг „Индустрија каблова“, Јагодина на 50.000 хиљада динара.

На дан враћеног кредита за „Мегал“ а.д., Бујановац (кредит пуштен утечај дана 19.08. а враћен 02.11.2010. године), извршен је обрачун позитивне курсне разлике (401 хиљада дин) и интеркаларне камате (32 хиљаде динара). Наплаћено је укупно 15.433 хиљаде динара.

Обрачун и наплата камате у конкретном случају, није вршен месечно као што је предвиђено закљученим Уговором са наведеним корисником бр. 2899 од 19.08.2010. године, већ је обрачун и књижење камате вршено тек на дан враћеног кредита.

Други корисник кредита је вршио месечне отплате кредита, приликом којих је Фонд вршио обрачун курсних разлика (укупно 749 хиљада динара) и обрачун камате (укупно 113 хиљада динара). Кредит је враћен са обрачунатом каматом закључно са 28.12.2010. године.

На рачуну Краткорочни кредити репласман субвенције лизинг, почетни салдо у износу од 39.559 хиљада динара, односи се на потраживања по одобреном и пуштеном краткорочном кредиту са валутном клаузулом дана 15.05.2009. године, кориснику „ХИП-Петрохемија“ а.д., Панчево у

²⁹ Усвојен Закључком Владе 05 број: 42-125/2010-1 од 14. јануара 2010. године, ради чије реализације је Фонд као комисионар, закључио са Министарством економије и регионалног развоја, као комитентом, дана 26.01.2010. године – Уговор о комисиону, заведен код комитента под бр. 023-02-147/2010-07 дана 28.01.2010. године а код комисионара под бр. 299 дана 26.01.2010. године

³⁰ Усвојен Закључком Владе 05 број: 42-2413/2010 од 01. априла 2010. године, ради чије реализације је Фонд као комисионар, закључио са Министарством економије и регионалног развоја, као комитентом, дана 22.04.2010. године – Уговор о комисиону, заведен код комитента под бр. 401-00-638/10 дана 23.04.2010. године а код комисионара под бр. 1458 дана 22.04.2010. године

реструктурирању. Кредит је одобрен под напред наведеним условима, за исте намене и по истој процедури, у износу од 40.000 хиљада динара.

У 2010. години, потраживање по овом кредиту у износу од 39.559 хиљада динара (салдо после обрачунате курсне разлике и интеркаларне камате), конвертовано је у капитал овог привредног друштва. Конверзија потраживања са стањем на дан 15.09.2009. године, извршена је на основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 4824 од 05.11.2009. године, којом је прихваћена препорука Владе Републике Србије из Закључка 05 Број: 023-6222/2009-1 од 09.10.2009. године. У складу са Закључком Владе, Фонд је закључио са „ХИП - Петрохемија“, Панчево у реструктурирању, Уговор о конверзији потраживања Фонда у основни капитал овог друштва, заведен у Фонду дана 09.02.2010. године, под бр. 453. Упис повећања основног капитала дужника по овом уговору, извршен је код Агенције за привредне регистре као и регистрација емисије акција на име Фонда у Централном регистру ХоВ – према Обавештењу „ХИП - Петрохемија“, Панчево, бр. 3898 од 20. јула 2010. године.

На основу наведеног утврђено је:

У 2011. години, у току вршења ревизије, нису предузимане мере за наплату кредита за субвенције у привреди одобрених корисницима кредита „Мак-Ди“ д.о.о. у реструктурирању, Краљево и „Фабрика резног алата“ а.д., Чачак, који су доспели 06.01. и 03.02.2011. године.

3.3.3.1.4. Краткорочни кредити - доспели - субвенције привреди - одобрени 2009. године и ранијих година

Потраживања по доспелим краткорочним кредитима за субвенције привреди одобрени из буџетских средстава са валутном клаузулом, исказана на дан 31.12.2010. године у укупном износу од 658.870 хиљада динара, односе се на потраживања по доспелим а невраћеним краткорочним кредитима који су одобрени 2009. године и ранијих година по 9 партија за 8 корисника кредита.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 658.870 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Наведени износ потраживања у целисти се односи на неусаглашена потраживања (100,00%).

Потраживања по наведеним доспелим краткорочним кредитима за субвенције привреди, односе се на следеће кориснике кредита:

у 000 динара					
Бр. уг.	Дат. зак. уговора	Датум доспећа	Корисник кредита	Уговорен износ	Салдо
1852	10/14/2008	4/17/2009	"Група Застава возила" а.д.	183.200	207.941
1749	9/30/2008	4/2/2009	"Група Застава возила" а.д.	183.200	189.844
2878	11/10/2009	11/13/2010	ХИ "ЖУПА", Крушевац	120.289	136.562
3680	12/18/2006	6/28/2007	"Српска фабрика стакла" а.д.	80.000	69.142
3556	12/1/2006	6/1/2007	"ЛЕТЕКС" д.о.о.	27.000	27.916
3008	11/25/2009	5/25/2010	Компанија "Слобода" а.д.	15.000	16.361
2123	8/16/2006	2/18/2007	"МАГНОХРОМ" д.о.о., Краљево	7.000	6.853
504	4/21/2003	12/6/2003	"ИСКРА" Фабрика акумулатора	3.000	3.193
330	3/18/2003	11/8/2003	ДД "Јединство", Сента	1.000	1.058
Укупно:				619.689	658.870

Два кредита су доспела у 2010. години (кредити одобрени ХИ "Жупа", Крушевац и Компанија "Слобода" а.д.) а остали су доспели ранијих година (2003. - 2009. године).

На дан доспећа кредита извршен је обрачун и припис основном дугу курсних разлика и камате и распоред кредита на доспеле кредите, осим по једној партији (бр. 1/001 ХИ „Жупа“, Уговор бр. 2878 од 10.11.2009. године и Анекс уговора из 2010. године), где је у складу са Анексом уговора обрачуната камата и приписана главници са 31.12.2009. године, док су на дан доспећа кредита у 2010. години, за обрачунату камату задужени одговарајући рачуни потаживања и обавеза, као и одговарајући рачуни у ванбилансној евиденцији.

После извршених обрачуна и приписа главници на дан доспећа, нису вршени обрачуни курсних разлика и њихов припис главници на дан билансирања, како са 31.12.2009. тако ни са 31.12.2010. године.

На овај начин је салдо доспелих кредита на овом рачуну исказан у мањем износу него да су поштовани захтеви МРС бр. 21. – Ефекти промена девизних курсева и важећи Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама бр 1651 од 25.12.2006. године, тачка 4.2.2. којим је предвиђено да Фонд на дан билансирања, врши процену вредности пласмана.

Кредити су одобрени на основу Решења о распореду средстава, које је донело Министарство економије и регионалног развоја, са рачуна 840-1624-09 Жиро рачун-буџет. Кредити су одобрени из:

- 1) средстава обезбеђених Законом о буџету Републике Србије за 2008. годину у разделу 15-Министарство економије и регионалног развоја, (кредити за „Група Застава возила“ а.д., Крагујевац);
- 2) средстава враћених Фонду за развој Републике Србије у 2009. години, по основу отплате кредита из одговарајућих програма Владе за субвенције у привреди, односно кредитну подршку привреди за период од 2002. до 2008. године, као и дела средстава из Програма о распореду и коришћењу средстава враћених у 2009. години Фонду за развој Републике Србије по основу програма за кредитирање давања у лизинг машина и опреме од 2004. до 2008. године (кредит бр. 3008 од 25.11.2009. године одобрен компанији „Слобода“ а.д., Чачак-описано у *Напомени број 3.3.3.1.2.*);
- 3) средстава обезбеђених Законом о буџету Републике Србије за 2009. годину у разделу 15-Министарство економије и регионалног развоја, (кредит за ХИ „Жупа“ а.д., Крушевац, бр. 2878 од 10.11.2009. године-описано у *Напомени број 3.3.3.1.2.*).

Кредити су одобрени под следећим условима:

- рок враћања шест месеци рачунајући од дана пуштања кредита (код ХИ „Жупа“ а.д. рок је 12 месеци),
- каматна стопа 1% на годишњем нивоу, која се обрачунава и наплаћује месечно (код ХИ „Жупа“ а.д. обрачунава се тромесечно уназад и приписује главници),
- са валутном клаузулом,
- са сопственим меницама као средством обезбеђења уредног враћања кредита.

На рачуну Доспели краткорочни кредити субвенције привреди, исказано је почетно стање у укупном износу од 519.801 хиљаде динара, повећања у 2010. години у износу од 152.923 хиљаде динара („Слобода“ а.д. 16.361 хиљада динара и ХИ „Жупа“ а.д. 136.562 хиљаде динара) и смањења у износу од 13.854 хиљаде динара (7.500 хиљада динара враћени кредити; 500 хиљада динара отписан неотплаћен део од 50% дуга по кредиту ФПМ „Агромеханика“ а.д. (ранији назив „ИМТ Стандард“ а.д.), Бољевац; 5.854 хиљаде динара ХИ „Жупа“ а.д. пренос кредита на рачун Инвестициони кредити за обртна средства-доспели).

Кориснику кредита ФПМ „Агромеханика“ а.д., Бољевац, отписан је неотплаћен део од 50% дуга по кредиту бр. 367 закључен дана 21.02.2007. године, на 5.000 хиљада динара, са роком враћања од

6 месеци, са каматном стопом од 1% годишње која се обрачунава и наплаћује месечно, уз примену валутне клаузуле, са инструментима обезбеђења уредног враћања кредита-сопствене менице.

Уговор је закључен на основу Решења о распореду враћених средстава Фонду за развој Републике Србије бр. 160-42-00-00045/2/2007-05 од 13.02.2007. године, које је донело Министарство привреде, по основу отплате кредита из годишњих Програма коришћења средстава за субвенције у привреди, по основу годишњих Закона о буџету Републике Србије за: 2002, 2003, 2004, 2005. и 2006. годину. Тачком 2. Решења, као један од услова под којим се одобрава кредит, наведена је примена валутне клаузуле.

Пројектом о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2006. годину³¹, део II Начин коришћења средстава, став 3, предвиђено је између осталог, да се средства за кредитну подршку привреди у 2006. години одобравају корисницима преко Фонда, уз валутну клаузулу.

Ради реализације Закључка Владе којим је усвојен наведени Пројекат, Министарство привреде (као комитент) и Фонд (као комисионар), закључили су Уговор о комисиону³², којим је предвиђено чл. 2. ст. 2. да се кредити одобравају под условима предвиђеним Пројектом.

Решењем Министарства економије и регионалног развоја бр. 42-00-34/5/2010-7 од 08.12.2010. године, у складу са Програмом о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, став 14. дела II Начин коришћења средстава, наведеном кориснику кредита, одобрен је отпис неотплаћеног дела дуга по предметном кредиту у износу од 500 хиљада динара. Решење је донето након што је Фонд дописом од 08.12.2010. године, који је Министарство примило 08.12.2010. године, доставило обавештење да је корисник кредита у складу са наведеним Програмом, дана 03.12.2010. године, уплатио 50% преосталог дуга од 1.000 хиљаде динара, који је имао на дан 30.09.2010. године.

На основу наведеног решења, Фонд и корисник кредита су закључили Уговор о отпису дуга бб од 16.12.2010. године, којим је Фонд у својству комисионара – у своје име а за рачун Министарства, отписао неотплаћени део дуга у износу од 500 хиљада динара.

Фонд је по предметној партији кредита бр. 00142/001 на 5.000 хиљада динара, на дан доспећа кредита 21.08.2007. године, обрачунао позитивне курсне разлике у износу од 36 хиљада динара, редовну камату у износу од 25 хиљада динара и исказао доспели дуг по кредиту у износу од 5.061 хиљаде динара.

У периоду од 07.09.2007. до 30.05.2008. године, корисник кредита је извршио 7 уплата у укупном износу од 4.061 хиљаде динара, а Фонд је исказао стање преосталог дуга од 1.000 хиљаде динара, на дан последње уплате 30.05.2008. године.

После доспећа дуга по кредиту дана 21.08.2007. године, Фонд није вршио обрачун курсних разлика у складу са валутном клаузулом.

На основу Програма о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, став 14. дела II Начин коришћења средстава: „Износ неизмиреног дуга по кредитима (преостале обавезе) обрачунава се са стањем на последњи дан претходног квартала у односу на квартал у коме се врши уплата“.

Како је уплата преосталих обавеза извршена у IV кварталу 2010. године (дана 03.12.2010. године), Фонд је требало да утврди стање преосталих обавеза на дан 30.09.2010. године и да обрачуна курсну разлику на тај дан а не на дан последње уплате 30.05.2008. године, када је утврдио стање дуга и то без обрачунатих курсних разлика. У поступку ревизије утврђено је да је корисник

³¹ Усвојен Закључком Владе 05 Број: 42-8353/2005 од 29. децембра 2005. године

³² Заведен код комитента под бр. 420-00-012/2006-05 дана 07.02.2006. године а код комисионара под бр. 293 од 03.02.2006. године

кредита имао стање неизмиреног дуга на дан 30.09.2010. године у износу од 1.320 хиљада динара, односно обавезу за уплату 50% дуга у износу од 660 хиљада динара, да би стекао услов из наведеног Програма, за отпис неотплаћеног дела дуга (обавезе) по предметном кредиту.

Због неправилног обрачуна курсних разлика корисник кредита је мање уплатио 160 хиљада динара, у односу на потребан износ за отпис неотплаћеног дела дуга, који му је одобрен.

На основу наведеног утврђено је:

1. Дospelи кредити за субвенције у привреди – одобрени 2009. године и ранијих година, у износу од 658.870 хиљада динара са стањем на дан 31.12.2010. године су неправилно исказани, јер нису вршени обрачуни курсних разлика после доспећа кредита у току године у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања, како са 31.12.2009., тако ни са 31.12.2010. године.

На овај начин је салдо доспелих краткорочних кредита за субвенције у привреди на дан 31.12.2009. и 31.12.2010. године, исказан у мањем износу, који би били утврђени применом одредаба : а) МРС бр. 21. – Ефекти промена девизних курса, и б) важећим Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Фонда бр. 1651 од 25.12.2006. године, тачка 4.2.2., којим је предвиђено да се динарски пласмани са валутном клаузулом, одмеравају по курсу на дан билансирања.

2. Кориснику кредита ФПМ „Агромеханика“ а.д., Бољевац, којем је у складу са Програмом о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, одобрен отпис неотплаћеног дела дуга по кредиту бр. 367 од 21.02.2007. године, у износу од 500 хиљада динара, Фонд је требало, у складу са овим Програмом, да утврди стање преосталих обавеза на дан 30.09.2010. године уз обрачунате курсне разлике а не на дан последње уплате 30.05.2008. године, како је утврдио стање дуга и то без обрачунатих курсних разлика, чиме је обавезу за уплату 50% дуга, да би корисник кредита стекао услов за отпис неотплаћеног дела дуга (обавезе) по предметном кредиту, утврдио у мањем износу за 160 хиљада динара, колико је корисник кредита мање и уплатио, у односу на потребан износ за отпис неотплаћеног дела дуга.

3.3.3.1.5. Краткорочни кредити - доспели - субвенције привреди – одобрени 2000. године и ранијих година

Потраживања по доспелим краткорочним кредитима субвенције привреди – одобрени 2000. године и ранијих година, по стању на дан 31.12.2010. године, исказана су у износу од 138.992 хиљада динара. Наведени износ односи се на кредите по којима су средства пренета корисницима кредита а нису враћена.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 138.992 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 65.969 хиљада динара (47,46%) а нусаглашена 73.023 хиљаде динара (52,54%).

Наведени кредити односе се на следеће:

1) краткорочне кредите са укупним износом доспелих рата од 61.178 хиљада динара, чији је статус корисника кредита у Агенцији за привредне регистре означен са - „брисан“. Сви наведени кредити су доспели 01.01.2004. године, обрачун затезне камате извршен је до 31.12.2009. године, при чему

је за укупан износ обрачунате редовне и затезне камате извршена исправка вредности, а у 2010. години нису евидентирани никакве промене.

2) краткорочне кредите – означене као „стари са 3% камате месечно“, са укупним износом доспелих рата од 66.969 хиљада динара, чији статус корисника кредита у Агенцији за привредне регистре је означен са „активан“. Сви наведени кредити су доспели 01.01.2004. године. У току 2010. године извршен је обрачун затезне камате у укупном износу од 20.388 хиљада динара;

3) краткорочне кредите – означене као „Косово и Метохија“, са укупним износом доспелих рата од 10.845 хиљада динара. Сви наведени кредити су доспели у периоду 1996-2001. година, при чему на овом рачуну нису евидентирани никакве промене од 01.01.2002. године.

На овом рачуну исказан је почетни салдо у укупном износу од 186.614 хиљада динара, при чему повећања салда у 2010. години није било а смањење салда је извршено у укупном износу од 47.622 хиљаде динара. Смањења се односе на индиректне отписе потраживања за кориснике кредита код којих је отворен или закључен стечајни поступак и то: „ИМТ-ФОМ“, ЗЗ „Вучје“ (брисан из регистра Агенције за привредне регистре 15.10.2010. године), ЗЗ „Слога“ (брисан из регистра Агенције за привредне регистре 06.09.2010. године), ЗЗ „Завлака“ (брисан из регистра Агенције за привредне регистре 07.09.2010. године), „Агромикс-здрава храна“ (отворен стечај 14.09.2010. године), „Албина“ (отворен стечај 23.08.2010. године) и „Цревопромет“ у ликвидацији (брисан из регистра Агенције за привредне регистре 04.06.2009. године).

За корисника кредита „ИМТ-ФОМ“, Нови Београд, отпис потраживања је извршен на основу информације са сајта Агенције за привредне регистре, (Фонд извршио увид у исти у 2010. години), у којој је наведено решење о закључењу стечајног поступка дана 01.09.2006. године над наведеним корисником кредита (решење постало правоснажно 13.06.2007. године - забележба Агенције од 06.10.2009. године).

У случајевима корисника кредита „Цревопромет“ у ликвидацији, који је брисан из регистра Агенције за привредне регистре 04.06.2009. године и корисника кредита „ИМТ-ФОМ“, Нови Београд, над којим је закључен стечајни поступак дана 01.09.2006. године, неблаговремено је извршен отпис потраживања по кредитима, с обзиром да је извршен у 2010. години, уместо у години када је отворен или закључен стечајни или ликвидациони поступак над привредним субјектом.

Због неблаговременог идентификовања корисника кредита над којима је отворен или закључен стечајни или ликвидациони поступак, Фонд није благовремено извршио отпис потраживања по тим кредитима.

Фонд није донео процедуре за идентификовање корисника кредита над којима је отворен/закључен стечајни или ликвидациони поступак.

На основу наведеног утврђено је:

Фонд није донео процедуре за идентификовање корисника кредита над којима је отворен/закључен стечајни или ликвидациони поступак.

3.3.3.1.6. Краткорочни кредити - доспели - стечај

Потраживања по *доспелим краткорочним кредитима - стечај* на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 138.317 хиљада динара. Наведени износ односи се на кредите по којима су средства пренета корисницима кредита по 30 партија а нису враћена, где је над корисником кредита покренут поступак стечаја или је извршено утужење.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 138.317 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих

партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 1.668 хиљада динара (1,21%) а неусаглашена 136.649 хиљада динара (98,79%).

У поступку ревизије од укупно 30 партија исказаних у салду, неправилност је утврђена у случају корисника кредита “Србија Промет“ д.о.о., Суботица. Наиме отпис потраживања од наведеног корисника кредита у износу 8.638 хиљада динара извршен је у 2010. години, иако је, решење суда о закључењу поступка стечаја објављено у „Сл. листу СЦГ“ бр.49/В од 15.10.2004. године. Дакле отпис потраживања од наведеног корисника кредита је извршен са закашњењем од 6 година.

На основу наведеног утврђено је да:

Кориснику кредита “Србија Промет“ д.о.о., Суботица, је отпис потраживања у износу 8.638 хиљада динара, извршен шест година после закљученог поступка стечаја због неефикасних процедура Фонда за идентификовање корисника кредита над којима је отворен или закључен стечајни поступак.

3.3.3.1.7. Краткорочни кредити - доспели са валутном клаузулом

По стању на дан 31.12.2010. године на овом рачуну није исказан салдо, а почетно стање је износило 115.817 хиљада динара.

Почетно стање се односи на доспеле рате по две партије краткорочних кредита одобрених из сопствених средстава и то: кориснику кредита „YU Point“ д.о.о., Београд, у износу од 108.490 хиљада динара и кориснику кредита „Јуром“ д.о.о., Голубац, у износу од 7.327 хиљада динара.

У 2010. години, „YU Point“ д.о.о., Београд је уплатио доспеле обавезе у износу од 110.650 хиљада динара.

Смањења се односе на наведене уплате и исправку вредности доспелих кредита по партији бр. 02292 корисника кредита „Јуром“ д.о.о., Голубац. Над дужником „Јуром“ д.о.о., Голубац је дана 18.06.2010. године отворен и закључен стечајни поступак (Решење Привредног суда правоснажно 12.12.2010. године) - (Напомена 3.4.11).

3.3.3.2. Инвестициони кредити

Од укупно исказаног стања датих кредита и депозита у Билансу стања на дан 31.12.2010. године, у износу од 156.006.051 хиљада динара, на инвестиционе кредите се односи 140.542.261 хиљада динара.

Од укупног износа инвестиционих кредита, део од 86.389.957 хиљада динара се односи на кредите који су пласирани из средстава Фонда а део од 54.152.304 хиљаде динара се односи на комисионе послове, односно на пласмане у име Фонда а за рачун Републике Србије, на основу комисионих уговора, које је Фонд склапао са надлежним министарствима.

Део инвестиционих кредита у износу од 13.845.053 хиљаде динара односи се на дате кредите предузећима над којима је отворен стечајни поступак (13.749.077 хиљада динара по пласманима из средстава Фонда, и 95.976 хиљада динара по комисионим пословима) а део од 977.819 хиљада динара односи се на предузећа која су на дан 31.12.2010. године била у ликвидацији (911.721 хиљада динара по пласманима из средстава Фонда и 66.098 хиљада динара по комисионим пословима).

I Инвестициони кредити одобрени из средстава Фонда

3.3.3.2.1. Инвестициони кредити одобрени правним лицима из средстава Фонда

У циљу подстицања пословања привредних субјеката регистрованих у Агенцији за привредне регистре Републике Србије, који су у већинском приватном власништву и који у претходне две године нису пословали са губитком, Програмом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, предвиђено је да Фонд из средстава од наплаћених доспелих кредита, одобрава дугорочне кредите (кредити за реконструкцију, изградњу објеката и набавку опреме), по програмима који обезбеђују: отварање нових радних места, веће девизне ефекте, веће економске ефекте по јединици, бржи повраћај средстава, примену нових технологија, већу енергетску ефикасност, који имају веће учешће сопствених и других средстава у односу на средства Фонда.

За ове намене, Програмом за 2010. годину, предвиђено је 9,5 милијарди динара.

Програмом су одређени следећи услови за одобравање кредита:

- рок отплате до 5 година и одложени рок отплате до 1 године,
- каматна стопа 4,5% годишње уз примену валутне клаузуле,
- отплата у тромесечним ануитетима.

За ТОС (трајна обртна средства):

- рок отплате до 2 године и одложени рок отплате до 9 месеци.

Остали услови:

- кредити се одобравају само за нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит,
- да корисник у периоду коришћења кредита не смањује број запослених,
- да тражени износ кредита за правна лица не буде мањи од 2 милиона динара,
- висину кредита и износ гаранције Фонда одређују следећи елементи:
  - кредитна способност и бонитет правног лица и предузетника;
  - оцена програма;
  - квалитет инструмената обезбеђења кредита.

Процедуром: „Распоред и коришћење средстава намењених за Кредите за реконструкцију, изградњу објеката и набавку опреме, Кредите за трајна обртна средства и Кредите за подстицај и развој предузећа у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији“³³, дефинисан је поступак одобравања наведених кредита, извори средстава из којих се кредити одобравају као и потребна документација за одобравање кредита.

Од укупно исказаног стања инвестиционих кредити из средстава Фонда у износу од 86.389.957 хиљада динара на инвестиционе кредите, одобрене правним лицима за основна средства и трајна обртна средства односи се 34.355.320 хиљада динара и то по следећим аналитичким рачунима:

<i>Назив рачуна</i>	у 000 динара
	<i>Салдо</i>
1) Инвестициони кредити за основна средства – у коришћењу	4.607.146
2) Инвестициони кредити за основна средства – доспели	1.787.271
3) Инвестициони кредити за основна средства – у отплати	15.990.049

³³ Заведено у Фонду: под бр. 3366 дана 18.12.2009. године, измене и допуне бр. 1341 од 13.04.2010. године, измене и допуне бр. 2687 од 27.07.2010. године

4) Инвестициони и краткорочни кредити остали доспели - стечај у току	469.532
5) Инвестициони и краткорочни кредити остали доспели -предузећа у ликвидацији	38.423
6) Инвестициони кредити за трајна обртна средства – у коришћењу	3.201.460
7) Инвестициони кредити за трајна обртна средства – доспели	1.492.949
8) Инвестициони кредити за трајна обртна средства – у отплати	6.768.490

Свега инвестициони кредити

34.355.320

По наведеним инвестиционим кредитима, по 414 партија инвестиционих кредита Фонд није имао важећу полису осигурања хипотековане непокретности на дан 31.12.2010. године и даље, до дана вршења ревизије, чији је салдо на дан билансирања 31.12.2010. године, износио 5.334.502 хиљаде динара.

Од 414 партија кредита, 3 партије су из 2010. године, 213 је из 2009. године, 118 је из 2008. године, 65 је из 2007. године и 18 је из 2006. године.

Као пример се у наставку даје преглед 45 одобрених инвестиционих кредита, са хипотеком као инструментом обезбеђења уредног враћања, код којих је у поступку ревизије утврђено да Фонд **не поседује важећу винкулирану полису осигурања на дан 31.12.2010. године и даље до дана вршења ревизије:**

У 000 динара					
Корисник кредита	Бр. уговора	Год. угов.	Салдо на дан 31.12.2010.	Назив инструмента	Датум важења полисе
"МБС Техно"ДОО	14690	2009	12.910	хипотека	1/28/2010
Бонес Гроуп ДОО	16592	2009	55.054	хипотека	10/9/2010
Advercity ДОО	16318	2009	13.914	хипотека	6/3/2010
"Продукт" ДОО	16375	2009	21.604	хипотека	9/1/2010
"Рибопродукт" ДОО	14508	2008	77.630	хипотека	11/1/2009
"Рибопродукт" ДОО	14508	2008	13.051	хипотека	11/1/2009
"ФЕНЕСТРА БМТ"ДОО	11781	2008	27.609	хипотека	7/1/2009
"Златарпласт" ДП Нова Варош	15104	2009	50.881	хипотека	4/14/2010
"Nissal"АД	16561	2009	34.789	хипотека	6/16/2010
"Алмаг" ДОО	16025	2009	68.366	хипотека	7/2/2010
"Потенс перфорација" АД	14891	2009	24.937	хипотека	1/1/2010
"Сококомерц" ДОО	14487	2008	20.206	хипотека	10/29/2009
"ДРВОПРОМЕТ"ДОО	15061	2009	53.360	хипотека	4/2/2010
"Универ" ДОО	14484	2008	24.684	хипотека	11/20/2009
"Ултра" ДОО	16479	2009	41.995	хипотека	6/5/2010
"Јухор експорт"АД	16520	2009	82.498	хипотека	1/1/2010
"Јухор експорт"АД	18686	2009	76.856	хипотека	1/1/2010
"Ораница" ДОО, Крагујевац	18959	2009	29.015	хипотека	4/14/2010
"Јувела" ДОО	16451	2009	37.793	хипотека	
"Тамп" А.Д.	15503	2009	22.627	хипотека	5/22/2010
"Неопланта" А.Д.	16472	2009	58.031	хипотека	12/25/2009
"ЕСОАГРИ SERBIA"ДОО	11794	2008	39.981	хипотека	5/27/2010
"МИРОТИН ТИСА"ДОО	17258	2009	62.847	хипотека	
"Еко Графо-Дуга"	14468	2008	40.726	хипотека	12/1/2009
"СУПЕРЛАБ"ДОО	11208	2008	46.789	хипотека	1/23/2009
"Нова школа" ДОО	15668	2009	20.934	хипотека	7/3/2010

"GOTY" ДОО, Нови Београд	14764	2009	55.201	хипотека	2/6/2010
"Земља чуда" ДОО	16473	2009	34.725	хипотека	7/3/2010
"ОЛИМП ХТП" ДОО	11905	2008	27.700	хипотека	6/3/2010
"Мита" ДОО	16611	2009	21.016	хипотека	7/7/2010
"ВИДОИНВЕСТ" ДОО	11940	2008	16.409	хипотека	6/4/2009
"АНОДА СТАНКОВИЋ" ДОО	11231	2008	12.824	хипотека	1/15/2009
"Media II" ДОО, Београд	17019	2009	111.764	хипотека	11/25/2010
Гранд Траде ДОО	14848	2009	18.364	хипотека	4/23/2010
"Grand Trade" ДОО	15719	2009	17.932	хипотека	5/26/2010
"DUCT SYSTEM" ДОО	11753	2008	15.543	хипотека	6/6/2009
"Сагал" ДОО	15659	2009	62.664	хипотека	6/15/2010
"ТРАНС КОП" ДОО	14880	2009	17.822	хипотека	2/4/2010
"МД ГИТ" ДОО	18317	2009	28.571	хипотека	7/30/2010
"EUROAQUA" ДОО	11416	2008	76.645	хипотека	1/25/2009
"Ум - Мерката" ДОО	14432	2008	17.001	хипотека	12/2/2009
"Дистрибутер СВ" ДОО	18492	2009	10.442	хипотека	10/12/2010
"Делта аграр" ДОО	16455	2009	82.498	хипотека	1/1/2010
"Делта аграр" ДОО	18693	2009	76.856	хипотека	1/1/2010
"GMP ENTERPRISES" доо	18641	2009	14.423	хипотека	7/1/2010
Укупно			1.777.487		

Поред наведених 414 партија кредита, у поступку ревизије је утврђено да по 91 партији инвестиционих кредита по Уговорима закљученим у периоду од 2006. до 2010. године, Фонд није унео у електронску базу, податке о датуму важења полисе хипотековане непокретности.

На основу наведеног утврђено је да:

- a. За пласмане по 414 партија инвестиционих кредита, у износу од 5.334.502 хиљаде динара по стању на дан 31.12.2010. године, Фонд није имао у поседу важећу полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд, нити је од корисника кредита захтевано извршење ове уговорне обавезе, под претњом раскида уговора о кредиту и наплате целокупног дуга са приспелим каматама као доспелим.*
- b. Фонд не води ажурну евиденцију о примљеним полисама осигурања хипотекованих непокретности по партијама кредита, чија наплата је обезбеђена овим инструментом.*

3.3.3.2.1.1. Инвестициони кредити за основна средства – у коришћењу

Потраживања по дугорочним кредитима за основна средства – у коришћењу, на дан 31.12.2010. године исказана су у укупном износу од 4.607.146 хиљада динара. Наведени износ односи се на потраживања за одобрена 133 дугорочна кредита за основна средства по закљученим уговорима из децембра 2009. године и 109 кредита по уговорима из 2010. године а састоји се од износа кредита (главнице) - у коришћењу, увећаног за обрачунате курсне разлике и обрачунату интеркаларну камату.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 4.607.146 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 2.207.243

хиљаде динара (47,91%) по 55 партија кредита а неусаглашена 2.399.903 хиљаде динара (52,09%) по 78 партија кредита.

У поступку ревизије наведених кредита неправилности су утврђене у следећим случајевима:

1. „Nissal“ а.д., Ниш, уговор бр. 11967 од 30.06.2008. године

- одобрени износ кредита: 150.000 хиљада динара,
- програм: Набавка опреме за пресовање и елоксажу алуминијумских профила,
- рок отплате: 5 година,
- грасе период до: 31.03.2009. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- за обрачун вредности главног дуга се користи: валутна клаузула,
- отплата кредита: тромесечни ануитети,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2009. године,
- инструмент обезбеђења: гаранција банке и бланко сопствене менице корисника.

Средства кредита су преношена кориснику кредита у одобреном износу, сукцесивно кроз 5 транши, у периоду од 07.07. до 27.11.2008. године, при чему је прво пуштање кредита у течај извршено у виду аванса од 60% учешћа Фонда у предрачунској вредности грађевинских објеката и технолошке опреме, на бази испостављеног захтева корисника кредита и 3 приложене одлуке о избору најповољнијег понуђача за извођење грађевинско-занатских радова, радова на опреми и на основу приложена 2 уговора са добављачем из Италије за набавку технолошке опреме. Након тога, све наредне уплате средстава кориснику кредита су вршене сукцесивно по достављеним привременим и коначним ситуацијама за изведене радове и уз доказе (изводе) да су средства пренета инодобављачу и да је извршено увозно царинење опреме. **Износ исплате аванса у висини од 60% одобреног кредита није утврђен на основу достављене документације, него је одређен на основу раније праксе Фонда да се у сличним ситуацијама примењује проценат од 60% за исплату аванса.**

Корисник кредита није платио четврти ануитет кредита који је доспео 31.03.2010. године.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 272 од 24.05.2010. године, о измени Одлуке бр. 302 од 15.05.2008. године, којом је одобрено мировање отплате обавеза по одобреном кредиту до 31.12.2010. године и одређено да први наредни ануитет доспева на наплату 31.03.2011. године, закључен је Анекс напред наведеног Уговора 07.06.2010. године.

Наведена Одлука Управног одбора Фонда, којом је мировање отплате обавеза продужено за 21 месец, од 31.03.2009. године по основним уговору, на 31.12.2010. године, по Анексу уговора, а обавезе доспеле и неплаћене по основном уговору до 31.03.2010. године, у укупном износу од 10.658 хиљада динара (од чега по основу главнице 9.180 хиљада динара, по основу редовне камате 1.210 хиљада динара и по основу затезне камате 268 хиљада динара), одложене за 12 месеци, тј. до 31.03.2011. године, као и обавезе које су доспевале у наредна три квартала (одложене су према новом амортизационом плану) супротна је одредбама Статута Фонда и Програма Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину.

Наиме према одредбама члана 21. став 1. тачка 9. Статута Фонда за развој Републике Србије³⁴, Управни одбор Фонда, одлучује о пласирању средстава Фонда по критеријумима и условима утврђеним статутом и програмом Фонда.

Програмом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину³⁵, поглавље III. Услови за коришћење средстава Фонда, став 4., предвиђено је да ће се кредити одобравати са роком отплате до 5 година и одложеним роком отплате до једне године.

³⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 47/09

2. „Метал Системи“ д.о.о., Крагујевац, уговор бр. 19445 од 17.03.2010. године

- одобрени износ кредита: 350.000 хиљада динара (200.000 хиљада динара за основна средства и 150.000 хиљада динара за трајна обртна средства) - колико је и тражено по Захтеву заведеном у Фонду под бр. 423 од 09.03.2010. године,
- програм: Завршетак прве и друге фазе изградње пословно-производног простора и трајна обртна средства,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 31.12.2010. године,
- камата на годишњем нивоу: 4,5 %,
- отплата кредита: тромесечни ануитети,
- први ануитет доспева за наплату: 31.03.2011. године,
- пуштање средстава кредита: сукесивно по испостављеним фактурама,
- инструменти обезбеђења: хипотека на непокретностима и залога на опреми, (уз: винкулирана на Фонд-полиса осигурања предмета хипотеке и бланко сопствене менице корисника).

Образложењем уз предлог Одлуке о одобрењу инвестиционог кредита по програму Фонда од 10.03.2010. године, Програм је негативно оцењен али је због тешког положаја радника који су у штрајку, предложено Управном одбору Фонда доношење одлуке о одобрењу кредита, с тим да инвеститор достави адекватну документацију за обезбеђење кредита у пуном износу, јер ће средства повлачити у складу са износом обезбеђеног кредита.

Интерна комисија Фонда није у овом случају давала предлог за одобрење кредита као ни Комисија Управног одбора Фонда, чијем председнику, је само достављен примерак Предлога одлуке као и члановима Управног одбора Фонда.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 39 од 11.03.2010. године.

Одлука је донета на осамнаестој писаној седници Управног одбора Фонда одржаној 11.03.2010. године, којој су се одазвали, председник Управног одбора Фонда и три члана. На дневном реду, под тачком 2.1. Доношење Одлука за ДОО „Метал системи“ Крагујевац, о одобравању инвестиционог кредита из средстава Фонда, одобрен је инвестициони кредит по Програму Фонда овом привредном друштву у износу од 350.000 хиљада динара, под напред наведеним условима. Информацију са седнице потписао је председник Управног одбора Фонда. Примерак предлога одлуке са констатацијом „сагласан са предлогом одлуке“ и својеручним потписом доставили су председник и чланови Управног одбора Фонда.

Кредит је пуштен у тецај у одобреном износу, једнократно на рачун корисника, дана 19.03.2010. године.

Корисник кредита је доставио Фонду документацију са доказима о већ извршеним улагањима у периоду од 03.12.2008. године до 24.02.2010. године, по основу којих је одобрен кредит и пуштен у тецај једнократно.

Улагања су извршена у укупном износу од 261.206 хиљада динара, од чега се 204.560 хиљада динара, односи на:

- 1) „Застава Процесна опрема“ а.д., Крагујевац, у износу од 121.895 хиљада динара, по рачунима из 2009. године, за израду и монтажу челичне конструкције за халу и за ремонт опреме;
- 2) „Попинг“, Краљево, у износу од 26.668 хиљада динара, по уговорима из 2008. и 2009. године, за изведене грађевинске радове на управној згради и производним халама;
- 3) „М Профил“, Стара Пазова, у износу од 23.047 хиљада динара, за израду кровних и зидних панела, по три уговора из 2009. године;

³⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 08/10

4) „Migoco“, Крагујевац, у износу од 22.863 хиљаде динара, за израђен пројекат електроинсталација по Уговору из 2008. године и рачунима из 2009. године;

5) СЗР „Оби“, Крагујевац, у износу од 10.087 хиљада динара, за извршену реконструкцију и адаптацију хале, по уговору, привременим ситуацијама и рачунима из 2009. године; итд.

По добијању захтева самосталног синдиката „Метал системи“ д.о.о., Крагујевац, за проверу трошења средстава, од 04.10.2010. године, на основу обиласка објекта дана 25.10.2010. године, Фонд је дана 27.10.2010. године, сачинио „Извештај о реализацији програма завршетка прве и друге фазе изградње пословно-производног простора на локацији „Филип Кљајић“ и трајна обртна средства“.

Према овом извештају, је утврђено да:

- је инвеститор у целини оправдао кредитна средства Фонда пуштена у течај 19.03.2010. године у износу од 200.000 хиљада динара, тако што је пренео средства кредита извођачима за програмом предвиђене грађевинске радове изведене у периоду од 03.12.2008. године до 24.02.2010. године,
- је део кредита за трајна обртна средства у износу од 150.000 хиљада динара, искоришћен за исплате плата радницима за 10 дугованих плата,
- су завршени одређени грађевинско-занатски радови, ремонтване одређене машине и да је купљена одређена опрема која још није инсталирана,
- је део изведених грађевинских радова реализован после одобрења кредита Фонда у марту месецу,
- реализација пројекта тече успорено и да није завршена реализација прве и друге фазе а да се од треће фазе (управна зграда) одустало,
- потребна сопствена финансијска средства нису обезбеђена у целини (за завршетак радова прве и друге фазе процењено је да треба око EUR 2.500.000, за ремонт опреме око EUR 350.000, за плате радницима од маја 2010. године око EUR 750.000, итд).

Према документу Фонда који се налази у списима предмета, непотписан и без датума, под називом: Хронограм о поступку одобрења кредита ДОО „Метал – системи“ Крагујевац и закључењу уговора о кредиту бр.19445 на 350.000 хиљада динара, у тачки 3. наведено је следеће: „Дакле, исплата предметног кредита у старту је планирана и одобрена, за већ изведене радове и исплату дуговања инвеститора за ове радове, у износу од 200.000.000,00 динара и за ове радове су достављене понуде и уговори са извођачима радова.“

Поред наведене теренске контроле наменског коришћења кредитних средстава извршене код корисника кредита „Метал Системи“ д.о.о., Крагујевац, Фонд је у 2010. години, извршио само још две теренске контроле, о чему су дана 30.09.2010. године, сачињени Извештаји о наменској контроли кредита Фонда код:

- предузећа „Глобус“ д.о.о., објекат у Свилајнцу, средства одобрена по уговору бр. 18873 од 10.11.2009. године и
- предузећа „Реум“ д.о.о., у објекат у Свилајнцу, средства одобрена по уговору бр. 19395 од 24.02.2010. године.

Овим теренским контролама, којих је било укупно три у 2010. години, нису утврђене неправилности у погледу наменског коришћења средстава кредита.

Како је на дан 31.12.2010. године, Фонд имао потраживање по 2.203 партије дугорочних кредита одобрених из средстава Фонда за основна средства (од чега: 1063 доспеле партије кредита и 1140 партије кредита у отплати), при чему је само по три кредита извршена теренска контрола наменског коришћења одобрених средстава, **може се закључити да не постоји пракса редовне теренске контроле наменског коришћења кредита.**

Процедуром Фонда бр. 3366 од 18.12.2009. године, са изменама и допунама бр. 1341 од 13.04.2010. године и бр. 2687 од 27.07.2010. године, тачка 5.7.5. Наменско коришћење, предвиђено је да се теренска наменска контрола обавља у случају потребе, након које се саставља Извештај о извршеној контроли наменског коришћења средстава.

У вези са наведеним, Фонд је накнадно доставио податке о теренској контроли наменског коришћења средстава кредита извршеној код 40 корисника кредита у периоду од 24.10. до 29.11.2011. године.

На основу наведених чињеница утврђено је да одобравањем кредита предузећу „Метал системи“ д.о.о., Крагујевац, по Одлуци о одобравању кредита бр. 39 од 11.03.2010. године, на основу које је закључен Уговор о инвестиционом кредиту бр. 19445 од 17.03.2010. године, на 350.000 хиљада динара, по негативном оцењеном програму од стране стручне службе Фонда и за већ изведене радове у периоду од 03.12.2008. године до 24.02.2010. године и исплату дуговања инвеститора за ове радове у износу од 200.000 хиљада динара, као и исплату 10 дугованих плата радницима у износу од 150.000 хиљада динара, Управни одбор Фонда је поступио супротно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да се кредити одобравају само за нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит³⁶. Захтев за кредит је поднет 09.03.2010. године.

Висина одобреног кредита у износу од 350.000 хиљада динара, није у складу са Програмом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је одређено да висину кредита и износ гаранције Фонда одређују следећи елементи:

- кредитна способност и бонитет правног лица и предузетника,
- оцена програма,
- квалитет инструмената обезбеђења кредита.

Висина кредита је трећа по висини свих одобрених кредита за инвестициона улагања од 01.01. до 31.12.2010. године (којих је било заједно са инвестиционим кредитима за трајна обртна средства укупно 227), и за исту би напред наведени елементи требало да буду оцењени као првокласни, док је стручна служба Фонда у овом случају оценила кредитну способност инвеститора са „Б“, задуженост као високу, негативно оценила програм и оценила обезбеђење кредита хипотеком као недовољно, због чега је од инвеститора тражено и добијено додатно обезбеђење – залог на опрему, што заједно и даље не даје обезбеђење које се може оценити као првокласно, да би се оправдала висина одобреног кредита.

3. „W.E.G. Tehnology“ д.о.о., Београд, Уговор бр. 19652 од 16.08.2010. године

- одобрени износ кредита: 90.000 хиљада динара (за основна средства), стопа 4,5%, грасе период до 30.06.2011. године, први ануитет доспева 30.09.2011. а последњи 30.06.2016. године, инструменти обезбеђења: хипотека на непокретности у вредности EUR 860.750 (полиса осигурања винкулирана на Фонд до 08.04.2012. године), уговорно јемство два повезана правна лица и сопствене менице;

- кредит пуштен једнократно дана 24.08.2010. године, на основу две профактуре за увоз опреме на укупан износ од USD 1.142.771.

Од момента пуштања кредитних средстава у течај дана 24.08.2010. године, па до дана ревизије 07.06.2011. године (9 месеци), корисник кредита није доставио а Фонд није захтевао да се доставе докази наменског коришћења кредита (рачуне, записник о пријему робе, swift извод као доказ да је опрема плаћена иностраном продавцу, ЈЦИ као доказ да је извршен увоз опреме и др.), како је одређено Процедуром, тачка 5.7.1.

4. „W.E.G. Tehnology“ д.о.о., Београд, Уговор бр. 21237 од 16.08.2010. године

- одобрени износ кредита: 190.000 хиљада динара (за основна средства), стопа 4,5%, грасе период до 30.06.2011. године, I ануитет доспева 30.09.2011. године а последњи 30.06.2016. године, инструменти обезбеђења: гаранција АИК банке издата 16.08.2010. године а важи до 30.07.2016. године и сопствене менице;

³⁶ Програм, поглавље III Услови за коришћење средстава Фонда, ст. 6.

- кредит пуштен дана 07.09. и 05.10.2010. године, на основу две профактуре за увоз опреме од 01.09.2010. године, на укупан износ од USD 2.028.698.

Од момента пуштања кредитних средстава у течај, па до дана ревизије 07.06.2011. године (8 месеци), корисник кредита није доставио а Фонд није захтевао да се доставе докази наменског коришћења кредита (рачуне, записник о пријему робе, swift извод као доказ да је опрема плаћена иностраном продавцу, Јединствену царинску исправу - ЈЦИ као доказ да је извршен увоз опреме и др.), како је одређено Процедуром, тачка 5.7.1.

На основу наведеног може се закључити да је по уговорима о инвестиционим кредитима за реконструкцију и изградњу објеката, бр. 19652 од 16.08.2010. године и бр. 21237 од 16.08.2010. године, закључених са „W.E.G. Tehnology“ д.о.о., Београд, корисник кредита, у периоду дужем од девет месеци (по првом кредиту), односно осам месеци (по другом кредиту), од момента пуштања кредитних средстава у течај, није доставио а Фонд није захтевао да се доставе докази наменског коришћења кредита (рачуне, записник о пријему робе, swift извод као доказ да је опрема плаћена иностраном продавцу, ЈЦИ као доказ да је извршен увоз опреме и др.), предвиђених интерном Процедуром, тачка 5.7.1., чиме Фонд не врши благовремено документарну контролу наменског коришћења кредитних средстава.

5. „Делта Аграр“ д.о.о., Београд, Уговор бр. 19515 од 06.05.2010. године

- одобрени износ кредита: 400.000 хиљада динара (за опрему 300.000 хиљада динара и за грађевинске радове 100.000 хиљада динара), стопа 4,5%, грасе период до 31.03.2011. године, први ануитет доспева 30.06.2011. а последњи 31.03.2016. године, инструменти обезбеђења: гаранција банке „Banca Itesa“ издата 06.05.2010. године а важи до 03.05.2016. године и сопствене менице;

- кредит пуштен кроз 8 транши у периоду од 06.05. до 30.07.2010. године, на основу поднетих захтева и документације у прилогу (уговори, профактуре).

Захтеви корисника кредита за пуштање кредита у течај се не евидентирају кроз књигу улазне поште и не садрже попис приложене документације. Надлежни сарадник који поступа по захтеву и у том поступку даје предлог за плаћање по захтеву корисника кредита, не сачињава писмени образложени предлог са својим потписом, већ кроз апликацију коју обезбеђује Информациони систем, уноси предлог за плаћање, на основу којег се, после уноса предлога свих надлежних сарадника, штампа Предлог Налога за плаћање на одређени дан, који потписује надлежни руководилац Фонда, након чега надлежни сарадници врше пренос средстава електронским путем преко Управе за трезор.

6. „Миротин Тиса“ д.о.о., Савино село, Уговор бр. 17258 од 10.07.2010. године

- одобрени износ кредита: 60.000 хиљада динара (за опрему 50.000 хиљада динара и за грађевинске радове 10.000 хиљада динара), стопа 2,5%, грасе период до 30.06.2010. године, први ануитет доспева 30.09.2010. а последњи 30.06.2015. године, инструменти обезбеђења: хипотека на згради млина без земљишта у власништву корисника кредита и сопствене менице;

- кредит пуштен кроз 3 транше у периоду од 23.07. до 06.11.2009. године, на основу поднетих захтева и документације у прилогу (уговори, профактуре).

Анексом 1 уговора о инвестиционом кредиту бр. 17258 од 10.07.2009. године, који је Фонд закључио са корисником кредита дана 23.04.2010. године, уговорено је да корисник кредита као власник хипотековане непокретности, осигура предмет хипотеке за цео период отплате кредита а најмање до 30.07.2015. године и винкулира полису у корист Фонда.

Фонд не поседује полису осигурања наведене хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд. Фонд није због ове неизвршене уговорне обавезе, раскинуо уговор о кредиту закључен на износ од 60.000 хиљада динара и наплатио целокупан дуг са приспелим каматама као доспелим.

7. „Хемос“ д.о.о., Београд, Уговор бр. 17085 од 20.07.2009. године

- одобрени износ кредита: 50.000 хиљада динара (за основна средства), стопа 2,5%, грасе период до 30.06.2010. године, први ануитет доспева 30.09.2010. године а последњи 30.06.2015. године, инструменти обезбеђења: хипотека на производним објектима у власништву корисника кредита и сопствене менице;

- кредит пуштен кроз 3 транше у периоду од 31.07. до 25.09.2009. године, на основу поднетих захтева и документације.

Уговором је предвиђено да корисник кредита као власник хипотековане непокретности, осигура предмет хипотеке за цео период отплате кредита и винкулира полису у корист Фонда.

Фонд поседује полису осигурања наведене хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд за цео период отплате кредита који је закључен на износ од 50.000 хиљада динара али не поседује доказ о плаћеној премији осигурања.

8. „Трмка – Кабл Телекомуникације“ д.о.о., В. Бања, Уговор о инвестиционом кредиту бр. 11108 од 21.12.2007. године, Анекс уговора од 09.04.2010. године

- одобрени износ кредита: 55.000 хиљада динара (53.000 хиљада динара за основна средства и 2.000 хиљада динара за ТОС),

- програм: Изградња и опремање капацитета за производњу у В. Бањи,

- рок отплате: 5 година,

- грасе период до: 30.09.2008. године,

- камата на годишњем нивоу: 3 %,

- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2008. године,

- последњи ануитет доспева за наплату: 30.09.2013. године по Уговору, по Анексу уговора рок је продужен на дан 30.09.2014. године,

- инструменти обезбеђења: 1) гаранција банке; 2) сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 4449 од 07.11.2007. године и Одлуку бр. 4297 од 01.10.2009. године, о измени одлуке бр. 4449 од 07.11.2007. године, којом се одлаже отплата кредита у периоду 30.09.2009. године до 30.09.2010. године, тако да последњи ануитет доспева на наплату 30.09.2014. године.

Кредит је пуштен у течај у износу од 49.776 хиљада динара, кроз 4 транше, у периоду од 24.12.2007. године до 06.06.2008. године, за основна средства. Разлика износа пуштеног у течај и одобреног износа кредита износи 5.224 хиљаде динара.

Доношењем Одлуке бр. 4297 од 01.10.2009. године, о измени одлуке бр. 4449 од 07.11.2007. године, којом се одлаже отплата кредита, тако да последњи ануитет доспева на наплату 30.09.2014. године, уместо 30.09.2013. године како је одређено основним уговором, чиме је рок отплате кредита продужен са пет на шест година, Управни одбор Фонда за развој Републике Србије је **поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2009. годину³⁷, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са роком отплате до пет година.**

9. ШИП „Јелак“ д.о.о., Тутин, уговор бр. 6169 од 18.05.2005. године; Анекс уговора од 30.09.2010. године

- одобрени износ кредита: 110.000 хиљада динара (за основна средства),

- програм: Изградња објеката и набавка опреме ради проширења капацитета за производњу,

- рок отплате: 5 година,

- грасе период до: 30.09.2006. године,

- камата на годишњем нивоу: 1%,

³⁷ „Сл. гласник РС“, бр. 17/09

- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2006. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека првог реда на зради фабрике у власништву заложног дужника „Далас“ д.о.о., Тутин; 2) бланко сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 930 од 12.10.2005. године и бр. 930а од 05.12.2005. године.

Кредит је пуштен у течај у уговореном износу, кроз 7 транши, у периоду од 22.12.2005. године до 08.11.2006. године.

На основу захтева корисника кредита од 21.09.2010. године и Одлуке Управног одбора Фонда бр. 4888 од 23.09.2010. године, о измени Одлуке бр. 930 од 12.10.2005. године и бр. 930а од 05.12.2005. године, закључен је Анекс Уговора о инвестиционом кредиту бр. 6169 од 18.05.2005. године. Анекс је закључен дана 30.09.2010. године.

Анексом уговора, одобрено је мировање отплате пет доспелих ануитета по одобреном кредиту од ануитета доспелог 30.09.2009. године, закључно са ануитетом доспелим 30.09.2010. године, у укупном износу од EUR 329.073, тако да доспевају за наплату 31.12.2010. године.

Доношењем Одлуке бр. 4888, на седници одржаној 23.09.2010. године, да се кориснику кредита Фонда, ШИП „Јелак“ д.о.о., Тутин, одобри одлагање пет доспелих кварталних ануитета, у укупном износу од EUR 329.073, чиме је кориснику кредита коме је већ одобрен одложени рок отплате до једне године Одлуком из 2005. године, Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са одложеним роком отплате до једне године.

10. „Asco Vidak“ д.о.о., Футог, Уговор о инвестиционом кредиту бр. 11278 од 14.01.2008. године, Анекс уговора од 01.10.2010. године

- одобрени износ кредита: 80.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Изградња и реконструкција објеката и набавка опреме за фабрику у Футогу,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2008. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 30.09.2013. године,
- инструменти обезбеђења: 1) гаранција „Металс банке“ а.д., Н. Сад; 2) сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 5266 од 24.12.2007. године и Одлуку бр. 4876 од 23.09.2009. године, о измени одлуке бр. 5266 од 24.12.2007. године, којом се одлаже наплата ануитета са валутом доспећа 30.06. и 30.09.2010. године, до 31.12.2010. године.

Кредит је пуштен у течај у одобреном износу, кроз две транше, дана 05.02. и 18.02.2008. године.

Због неплаћеног шестог ануитета, доспелог 31.03.2010. године, Фонд је доставио на наплату гаранцију „Развојној банци Војводине“ а.д., Н. Сад, уз допис од 16.06.2010. године, са датумом доспећа од 21.06.2010. године, обавеза доспелих на дан 15.06.2010. године, у износу од 3.550 хиљада динара.

После више уплата, дана 29.04.2011. године, у целости је наплаћен наведени ануитет који је доспео за наплату 31.03.2010. године.

На основу наведеног, по кредиту одобреном привредном друштву „Asco Vidak“ д.о.о., Футог, Фонд је наплатио обавезу по доспелом ануитету у износу од 3.550 хиљада динара, са закашњењем дужим од годину дана, (ануитет доспео 31.03.2010. године а наплаћиван сукцесивно и коначно 29.04.2011. године), иако је наплата обезбеђена гаранцијом банке.

Због неплаћених доспелих обавеза по кредиту одобреном кориснику кредита „Asco Vidak“ д.о.о., Футог, Фонд је доставио на наплату „Развојној банци Војводине“ а.д., Н. Сад, следеће инструменте обезбеђења наплате:

- меницу корисника кредита, са роком доспећа менице 20.04.2011. године, на износ од 7.595 хиљада динара, уз допис од 14.04.2011. године,
- гаранцију банке, са роком доспећа 04.07.2011. године, на износ од 6.022 хиљаде динара, уз допис од 28.06.2011. године.

На дан ревизије 29.06.2011. године, стање неизмиреног дуга по овом кредиту износи 13.618 хиљада динара а односи се на ненаплаћене ануитете и затезну камату који су доспели на наплату 31.12.2010. и 31.03.2011. године.

На основу наведеног, и поред тога што је наплата кредита обезбеђена гаранцијом банке, Фонд на дан 30.06.2011. године, није наплатио обавезе по кредиту (главница, редовна и затезна камата), које су доспеле 31.12.2010. године и 31.03.2011. године, у укупном износу од 13.618 хиљада динара, јер није благовремено доставио гаранцију банке на наплату.

11. Металска индустрија „Арма“ а.д., Бач, Уговор о инвестиционом кредиту бр. 7151 од 21.08.2006. године

- одобрени износ кредита: 55.000 хиљада динара (52.000 хиљаде динара за основна средства и 3.000 хиљаде динара за трајна обртна средства),
- инструменти обезбеђења: 1) гаранција „Развојне банке Војводине“ а.д., Н. Сад; 2) сопствене менице.

Због отварања стечајног поступка над корисником кредита, по решењу Привредног суда у Н. Саду, бр. 2. Ст. 103/2010 од 23.09.2010. године, Фонд је доставио на наплату гаранцију „Развојној банци Војводине“ а.д., Н. Сад, уз допис од 26.10.2010. године, за недоспеле обавезе у износу од 26.709 хиљада динара.

Обавезе су наплаћене у целости уплатама од: 1.000 хиљада динара дана 13.01.2011. године; 500 хиљада динара дана 18.01.2011. године; 25.209 хиљада динара дана 03.03.2011. године.

На основу наведеног, гаранција Металске индустрије „Арма“ а.д., Бач, по Уговору о инвестиционом кредиту бр. 7151 од 21.08.2006. године, достављена на наплату „Развојној банци Војводине“ а.д., Н. Сад, наплаћена је са закашњењем од 127 дана, за износ од 25.209 хиљада динара, који чини највећи део од 94% укупног дуга.

Фонд није достављао банци писмене ургенције, у вези кашњења са плаћањем по гаранцији у конкретном случају, нити по другим гаранцијама достављеним на наплату.

Поред наведених појединачних неправилности у погледу неблаговремене наплате потраживања по банкарским гаранцијама које је Фонд доставио банкама на наплату, утврђено је да се ова неправилност односи и на инвестиционе и краткорочне кредите одобрене корисницима кредита у ниже наведеним прегледима:

I. По стању на дан 31.12.2010. године, од укупног броја послатих а ненаплаћених гаранција за 30 (тридесет) датих гаранција у укупној вредности од 109.017 хиљада динара је протекло више од 15 дана од дана доспећа гаранције до 31.12.2010. године и то:

У 000 динара

Датум доспећа	Број гаранција	Износ	Банка
21.06.10.	1- („Asco Vidak“ д.о.о., Футог)	3.550	„Развојна банка Војводине“ а.д., Н. Сад
28.10.10.	1- („Арма“ а.д., Бач)	26.709	„Развојна банка Војводине“ а.д., Н. Сад

10.12.10.	8- Разни корисници	37.291	„Развојна банка Војводине“ а.д., Н. Сад
Укупно I	10	67.550	
13.12.10.	13- Разни корисници	29.167	„Агробанка“ а.д., Београд
15.12.10.	7- Разни корисници	12.300	„Агробанка“ а.д., Београд
Укупно II	20	41.467	
Свега I+II	30	109.017	

У 2010. и 2011. години, до дана ревизије, Фонд није достављао банкама писмене ургенције у вези кашњења банака са плаћањем по гаранцијама и авалираним меницама, које су издате Фонду као инструменти обезбеђења по одобреним кредитима клијентима банке.

Фонд није обавестио надлежни орган о неуредностима у плаћању банака по гаранцијама које је Фонд доставио на наплату.

II. У току ревизије Фонд је упутио ургенције банкама ради уредног измиревања обавеза по испостављеним гаранцијама на наплату, које су банке издале као средство обезбеђења уредног измирења обавеза по кредитима Фонда, и то следећим банкама:

- 1) Развојној банци Војводине а.д., Н. Сад - дана 10.06., 17.06. и 24.06.2011. године;
- 2) Агробанци а.д., Београд - дана 10.06.2011. године и
- 3) НЛБ Банци а.д., Београд - дана 10.06.2011. године.

У прилогу ургенције банци, достављен је Преглед послатих нереализованих гаранција. До дана ревизије, 12.07.2011. године, није наплаћено 11 гаранција, у износу од 274.297 хиљада динара, које је Фонд доставио банкама на наплату као обезбеђење по кредитима и то:

**ГАРАНЦИЈЕ ИЗДАТЕ ОД БАНАКА КАО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПО КРЕДИТИМА
ПОСЛАТЕ НА НАПЛАТУ- НЕНАПЛАЋЕНЕ ДО 12.07.2011. ГОДИНЕ**

АГРОБАНКА а.д., БЕОГРАД

у 000 динара					
Р. бр.	Корисник кредита	Износ послат на наплату	Датум слања на наплату	Валута наплате	Дани кашњења
1.	WESTERN STILE, Ивањица	777	19.04.2011	21.04.2011	82
2.	ЕУРОПОЛИС, Н.Београд	103.597	26.04.2011	29.04.2011	74
3.	АЗОТАРА, Суботица	11.286	24.03.2011	29.03.2011	105
4.	ВОЋАР, Драгачево	8.157	03.06.2011	07.06.2011	35
УКУПНО		123.817			

РАЗВОЈНА БАНКА а.д., НОВИ САД

у 000 динара					
Р. бр.	Корисник кредита	Износ послат на наплату	Датум слања на наплату	Валута наплате	Дани кашњења
1.	АБС МИНЕЛ ЕЛЕКТРОГРАДЊА ДВ а.д., Београд	2.741	23.02.2011	28.02.2011	134
2.	ДАМ-МОНТ, СТЕЊЕВАЦ	4.690	19.04.2011	26.04.2011	77
3.	ТАЛИЈА д.о.о., Краљево	1.045	07.03.2011	14.03.2011	119
4.	НЕОБУС а.д., Нови Сад	15.384	04.03.2011	11.03.2011	124
УКУПНО		23.860			

НЛБ БАНКА а.д., БЕОГРАД

у 000 динара

Р. бр	Корисник кредита	Износ послат на наплату	Датум слања на наплату	Валута наплате	Дани кашњења
1.	ПИК БЕЧЕЈ а.д., Бечеј	66.277	26.05.2011	01.06.2011	41
2.	ПЗП БЕОГРАД а.д., Београд	30.483	10.02.2011	18.02.2011	144
3.	ПЗП БЕОГРАД а.д., Београд	29.860	01.06.2011	06.06.2011	36
УКУПНО		126.620			
Укупно три банке		274.297			

Напомена: Дани кашњења се односе на период од „Валуте наплате“ до дана ревизије - 12.07.2011. године.

До дана ревизије, 12.07.2011. године, наплаћене су са закашњењем 32 гаранције, које је Фонд доставио банкама на наплату као обезбеђење по кредитима и то:

**ГАРАНЦИЈЕ ИЗДАТЕ ОД БАНАКА КАО ОБЕЗБЕЂЕЊЕ ПО КРЕДИТИМА
ПОСЛАТЕ НА НАПЛАТУ- НАПЛАЋЕНЕ У 2011. ГОДИНИ СА ЗАКАШЊЕЊЕМ**

АГРОБАНКА а.д., БЕОГРАД

у 000 динара

Р. бр.	Корисник кредита	Износ послат на наплату	Датум слања на наплату	Валута наплате	Датум наплате	Дани кашњења
1.	ПИК БЕЧЕЈ	34.581	18.05.2011	23.05.2011	17.06.2011	25
2.	ХК КОМГРАП АД Београд	1.771	12.05.2011	16.05.2011	17.06.2011	32
3.	- „ - КИЈЕВО	898	12.05.2011	16.05.2011	17.06.2011	32
4.	- „ - МАКИШ	416	12.05.2011	16.05.2011	17.06.2011	32
5.	- „ - МЕТАЛ	830	12.05.2011	16.05.2011	17.06.2011	32
6.	ФРУТИ ГРУПА, Земун	1.539	11.05.2011	18.05.2011	28.05.2011	10
7.	VESTERN STILE, Ивањица	7.471	21.03.2011	25.03.2011	20.06.2011	87
8.	БИЉЕ, Борча	408	21.03.2011	25.03.2011	09.06.2011	76
9.	РУДНАП ГРОУП – МИНЕЛ КОТЛОГРАДЊА а.д., Београд	17.371	21.03.2011	29.03.2011	04.04.2011	6
10.	КИКИНДА ПЕКАРА	28.015	18.05.2011	23.05.2011	01.06.2011	9
11.	ARBOR – IMPEX, М.Зворник	3.355	18.05.2011	23.05.2011	20.06.2011	28
12.	МЕЛА, Пријеполје	51.050	10.05.2011	13.05.2011	27.06.2011	45
УКУПНО		147.705				

РАЗВОЈНА БАНКА а.д., НОВИ САД

у 000 динара

Р. бр.	Корисник кредита	Износ послат на наплату	Датум слања на наплату	Валута наплате	Датум наплате	Дани кашњења
1.	НОПАЛ а.д. Бачка Паланка	445	26.05.2011	01.06.2011	07.07.2011	36

2.	НОПАЛ а.д. Бачка Паланка	2.080	26.05.2011	01.06.2011	07.07.2011	36
3.	АБС МИНЕЛ КОНТАКТНЕ МРЕЖЕ а.д., Београд	1.502	10.05.2011	16.05.2011	Кор. кред. платио 08.07.2011	53
4.	АБС МИНЕЛ ЕЛЕКТРОПРЕМА И ПОСТРОЈЕЊА а.д., Београд	2.736	10.05.2011	16.05.2011	Кор. кред. платио 08.07.2011	53
5.	АБС МИНЕЛ ЕЛЕКТРОГРАДЊА ДВ а.д., Београд	947	04.03.2011	11.03.2011	24.06.2011	105
6.	ППТ ЛАГАДО Бујановац	602	09.05.2011	16.05.2011	07.07.2011	52
7.	КОМПАС Крагујевац	1.159	19.04.2011	26.04.2011	07.07.2011	72
8.	ИНОС ЕНБИ а.д. Београд	5.423	04.03.2011	11.03.2011	08.06.2011	89
9.	ВЕКОМ БЕЗДАН	3.948	13.05.2011	18.05.2011	24.06.2011	37
10.	ВЕКОМ БЕЗДАН	8.016	13.05.2011	18.05.2011	24.06.2011	37
11.	ХИГЛО а.д. Хоргош	6.176	26.04.2011	29.04.2011	30.05.2011 пл. корис.	31
12.	ЈЕТ СОМРАЊУ Кикинда	11.976	06.12.2010	10.12.2010	08.06.2011	180
13.	ЈУГО-ХЕМ д.о.о. Лесковац	6.474	07.03.2011	14.03.2011	08.06.2011	86
14.	НЕОБУС а.д. Нови Сад	21.676	13.05.2011	18.05.2011	9.844.183 пл. корис. 27.06.2011	40
15.	ПРОГРЕС д.о.о. Нови Сад	7.040	06.04.2011	11.04.2011	24.06.2011	74
16.	GATEX д.о.о. Руменка	2.244	25.01.2011	31.05.2011	24.06.2011	24
17.	ВИНО ПРОДУКТ ЧОКА д.о.о. Суботица	13.681	18.04.2011	26.04.2011	08.06. пл. 6.853.951; 23.06. пл. 6.827.481	58
18.	МБС КОМЕРЦ д.о.о. Зрењанин	412	27.04.2011	04.05.2011	07.07.2011	64
19.	МБС КОМЕРЦ д.о.о. Зрењанин	404	30.03.2011	04.04.2011	07.07.2011	94
УКУПНО		96.941				

НЛБ БАНКА а.д., БЕОГРАД

у 000 динара

Р. бр.	Корисник кредита	Износ послат на наплату	Датум слања на наплату	Валута наплате	Датум наплате	Дани кашњења
1.	РСГВ д.о.о. Нови Сад	935	26.01.2011	30.01.2011	26.05.2011	116
Укупно три банке		245.581				

На основу наведеног, 32 банкарске гаранције наплаћене су са закашњењем од 6 до 180 дана, у укупном износу од 245.581 хиљада динара:

а) приказано по банкарским гаранцијама:

РБ	Број гаранција наплаћених са закашњењем	Дани кашњења	Износ
1	1	180	11.976
2	1	116	935
3	1	105	947
4	1	94	404
5	3	од 81 до 90 дана	19.368
6	3	од 71 до 80 дана	8.607
7	1	64	412
8	4	од 51 до 60 дана	18.521
9	1	од 41 до 50 дана	51.050
10	10	од 31 до 40 дана	46.256
11	3	од 21 до 30 дана	40.180
12	3	од 5 до 10 дана	46.925
Σ	32		245.581

б) приказано по банкама:

Назив банке	Број гаранција	Дани кашњења	Износ
Развојна банка Војводине а.д., Н. Сад	19	24 до 180	96.941
Агробанка а.д., Београд	12	6 до 87	147.705
НЛБ Банка а.д., Београд	1	116	935
Укупно	32		245.581

На основу наведеног утврђено је:

- а. Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са одложеним роком отплате до једне године: доношењем Одлуке на седници одржаној 24.05.2010. године, да се кориснику кредита Фонда „Nissal“ а.д., Ниш, одобри мировање отплате обавеза за 21 месец и одлагање доспелих а неплаћених обавеза у укупном износу од 10.658 хиљада динара, за 12 месеци коме је Одлуком из 2008. године, већ одобрен одложени рок отплате до једне године; као и доношењем Одлуке на седници одржаној 23.09.2010. године, да се кориснику кредита Фонда, ШИП „Јелак“ д.о.о., Тутин, одобри одлагање пет доспелих кварталних ануитета, у укупном износу од EUR 329.073, коме је већ одобрен одложени рок отплате до једне године Одлуком из 2005. године.
- б. По Одлуци Управног одбора Фонда од 11.03.2010. године одобрен је инвестициони кредит предузећу „Метал системи“ д.о.о., Крагујевац, у износу од 350.000 хиљада динара, за већ изведене радове у периоду од 03.12.2008. до 24.02.2010. године, супротно Програму Фонда за 2010. годину, којим је предвиђено да се ови кредити одобравају само за нова улагања која се врше од момента подношења захтева за кредит.

Овај кредит је одобрен по негативно оцењеном програму од стране стручне службе Фонда, а висина одобреног кредита, није у складу са наведеним Програмом Фонда ни у

погледу кредитне способности и бонитета правног лица, ни у погледу оцене програма, као ни у погледу квалитета инструмената обезбеђења кредита.

- c. Фонд није вршио документарну контролу наменског коришћења кредитних средстава одобрених по два уговора о инвестиционом кредиту за реконструкцију и изградњу објеката, кориснику кредита „W.E.G. Tehnologу“ д.о.о., Београд, предвиђену интерном процедуром Фонда.
- d. Фонд у 2010. години, није прецизно уредио процедуру исплате средстава кориснику инвестиционих кредита и с тим у вези питање надлежности одговорних лица у Фонду, због чега се захтеви за пренос кредитних средстава корисницима не евидентирају кроз књигу улазне поште, не садрже попис приложене документације, а надлежни сарадник који по захтеву корисника кредита даје предлог за плаћање, не сачињава писмени образложени предлог са својим потписом.
- e. По уговорима о инвестиционим кредитима за реконструкцију и изградњу објеката закљученим са корисником кредита „Миротин Тиса“ д.о.о., Савино Село и са „Хемос“ д.о.о., Београд, Фонд по првом кредиту не поседује полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд за цео период отплате кредита, а по другом кредиту не поседује доказ о плаћеној премији осигурања за 2010. годину, при чему није захтевао извршење ове уговорне обавезе, под претњом раскида уговора о кредиту одобрених у укупном износу од 110.000 хиљада динара и наплату целокупног дуга са приспелим каматама као доспелим.
- f. Доношењем Одлуке од 01.10.2009. године, којом се одлаже отплата кредита кориснику „Трмка – Кабл Телекомуникације“ д.о.о., Врњачка Бања, по Уговору од 21.12.2007. године, тако да последњи ануитет доспева на наплату годину дана касније у односу на рок одређен основним уговором, чиме је рок отплате кредита продужен са пет на шест година, Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2009. годину, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са роком отплате до пет година.
- g. Фонд је неблаговремено наплатио банкарске гаранције, по уговору о кредиту закљученом са привредним друштвом „Asco Vidak“ д.о.о., Футог, по коме је доспели ануитет од 3.550 хиљада динара наплатило са закашњењем дужим од годину дана, а ануитете доспеле на дан 31.12.2010. године и 31.03.2011. године, по којима је стање неизмиреног дуга на дан ревизије износило 13.618 хиљада динара, Фонд није наплатио до дана ревизије, иако је наплата била обезбеђена гаранцијом банке, као и гаранцију „Развојне банке Војводине“ а.д., Нови Сад, којом је обезбеђено уредно враћање кредита одобреног кориснику кредита Металска индустрија „Арма“ а.д., Бач, по Уговору о инвестиционом кредиту од 21.08.2006. године, наплаћену са закашњењем од 127 дана, за дуг од 25.209 хиљада динара, при чему Фонд није предузимао прописане мере за наплату гаранције.
- h. У 2010. и 2011. години, Фонд није достављао банкама писмене ургенције у вези кашњења банака са плаћањем по гаранцијама и авалираним меницама, које су дате Фонду као инструменти обезбеђења враћања одобрених кредита клијентима банке нити је предузимао законом прописане мере, због чега је на дан 31.12.2010. године, 30 гаранција датих на наплату на укупан износ дуга од 109.017 хиљада динара било наплаћено са закашњењем од 16 до 194 дана од дана доспећа обавеза, док је у 2011. години до дана ревизије 11 достављених гаранција у укупном износу од 274.297 хиљада динара, наплаћено са закашњењем од 35 до 144 дана, а 32 достављене гаранције у износу од 245.581 хиљада динара наплаћене су са закашњењем од 6 до 180 дана.

i. Фонд не спроводи редовну теренску контролу наменског коришћења средстава инвестиционих кредита, осим у изузетним случајевима.

3.3.3.2.1.2. Инвестициони кредити за основна средства – доспели

Потраживања по доспелим инвестиционим кредитима за основна средства исказана су на дан 31.12.2010. године у износу од 1.787.271 хиљада динара. Наведени износ односи се на потраживања по 1063 доспеле партије кредита.

Попис ових потраживања у наведеном износу неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 545.480 хиљада динара (30,52 %) по 330 партија кредита а неусаглашена 1.241.791 хиљаду динара (69,48 %) по 733 партије кредита.

У поступку ревизије наведених кредита утврђене су неправилност у следећим случајевима:

1. „Euroaqua“ д.о.о., Бољевац, уговор бр. 11416 од 23.01.2008. године

- одобрени износ кредита: 80.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Изградња и опремање фабрике флаширане воде у Бољевцу,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2008. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека на згради хотела у В. Бањи у власништву „Хабит Фарм“, Ивањица; 2) јемство „Мегатренд“ универзитета; 3) сопствене менице.

Хипотекована непокретност је осигурана за период од 25.01.2008. до 25.01.2009. године а полиса осигурања је винкулирана на Фонд. Осим у години у којој је одобрен кредит, **Фонд не поседује полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију за наредни период од 25.01.2009. године.**

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 5310 од 24.12.2007. године, а кредит је пуштен у течај у одобреном износу, у 8 транши, у периоду од 31.01. до 15.05.2008. године.

После неплаћеног првог ануитета, који је доспео дана 31.12.2008. године, Фонд је дописом од 26.02.2009. године, доставио на наплату меницу корисника кредита. Први ануитет је наплаћен принудним путем у периоду од 04.03. до 09.03.2009. године.

Следеће достављање на наплату менице корисника кредита, извршено је уз допис од 28.05.2009. године, на износ од 5.234 хиљаде динара, за други ануитет који је доспео 31.03.2009. године. Фонд је повукао овај налог из принудне наплате дана 23.06.2009. године. Наредних 5 месеци од повлачења налога (до 24. 25. и 26.11.2009. године када је наплаћен ануитет), корисник кредита није вршио плаћања, чиме је Фонд умањио могућност репласмана средстава. Разлог за повлачење налога из принудне наплате у поступку ревизије није дат на увид.

Уз допис од 22.06.2010. године, Фонд је доставио меницу јемца на наплату на динара 5.428 хиљада динара и исту повукао из принудне наплате дана 02.07.2010. године. Односи се на VI ануитет који је доспео 31.03.2010. године (главница: 4.773 хиљаде динара; редовна камата: 551 хиљада динара) и затезну камату обрачунату до 31.03.2010. године (за неблаговремено плаћену главницу и редовну камату у укупном износу од 104 хиљаде динара).

Налог за блокаду, Фонд је повукао 02.07.2010. године, на основу захтева корисника кредита од 01.07.2010. године, на који је директор Фонда, дао сагласност својим парафом на захтеву, дана 02.07.2010. године.

Непуних седам месеци касније (период од 02.07.2010. до 28.01.2011. године), Фонд није остварио наплату доспелих потраживања по кредиту, чиме је умањио могућност репласмана средстава.

Од повлачења налога за блокаду, дана 02.07.2010. године, до дана ревизије 14.06.2011. године, Фонд није достављао менице јемца на наплату.

У периоду од 28.06.2010. године до 11.05.2011. године, Фонд је наплатио укупно 3.094 хиљаде динара главнице VI ануитета, односно, није наплатио са 11.05.2011. године, део у износу од 1.680 хиљада динара главнице VI ануитета, који је доспео 31.03.2010. године. Такође, нису наплаћене ни све остале главнице ануитета доспеле од 31.03.2010. године.

Редовна камата VI ануитета и затезна камата обрачуната до 31.03.2010. године, наплаћени су 28.06.2010. године.

Следеће достављање менице на наплату корисника кредита је извршено уз допис од 10.12.2010. године, на износ од 7.908 хиљада динара. Банка је потврдила пријем дана 15.12.2010. године.

Према подацима Народне банке Србије, корисник кредита је у непрекидној блокади од 04.09.2009. године до 05.08.2010. године и поново од 16.12.2010. до дана ревизије. На дан 13.06.2011. године, укупан износ блокаде износи 7.617 хиљада динара.

Инструменти обезбеђења послати на наплату се евидентирају кроз информациони систем, док се повлачење налога из принудне наплате не евидентира кроз информациони систем нити је то предвиђено, тако да ови подаци у електронском облику не постоје.

До дана вршења ревизије, Фонд није раскинуо уговор о кредиту нити је извршио утужење, иако није наплаћен у целости ануитет од 31.03.2010. године, као ни сви каснији ануитети до дана ревизије, који су доспели квартално.

На дан 31.12.2010. године, доспеле а неплаћене обавезе по кредиту (доспело 9 од укупно 20 ануитета), износиле су 19.837 хиљада динара, од чега: 17.373 хиљаде динара по основу главнице, 1.522 хиљаде динара по основу редовне камате и 942 хиљаде динара по основу затезне камате.

Кредит у отплати - недоспео дуг, на дан 31.12.2010. године, износио је 59.272 хиљаде динара.

На дан вршења ревизије, доспели а неизмирени дуг по кредиту износи 25.173 хиљаде динара (22.100 хиљада динара по основу главнице, 1.454 хиљаде динара по основу редовне камате и 1.619 хиљада динара по основу затезне камате) а недоспео дуг 53.099 хиљада динара.

На основу наведеног произилази да по наведеном уговору, закљученом са „Еуроаqua“ д.о.о., Бољевац, Фонд није раскинуо уговор о кредиту нити је извршио утужење, до дана вршења ревизије, иако није наплаћен у целости ануитет од 31.03.2010. године, као ни сви каснији ануитети до дана ревизије, који су доспели квартално.

Повлачењем налога за блокаду рачуна корисника кредита у два наврата, 23.06.2009. и 02.07.2010. године, после чега корисник кредита није вршио плаћања пет и седам месеци, као и повлачењем менице јемца са наплате дана 02.07.2010. године и њеним каснијим недостављањем на наплату, Фонд није остварио наплату доспелих потраживања по кредиту, чиме је умањио могућност репласмана средстава.

На дан 31.12.2010. године, доспеле а неплаћене обавезе по кредиту износиле су 19.837 хиљада динара, недоспео дуг износио је 59.272 хиљаде динара а на дан вршења ревизије, доспели а неизмирени дуг по кредиту износио је 25.173 хиљаде динара а недоспео дуг 53.099 хиљада динара.

2. „ТТС Промет“ д.о.о., Ивањица, уговор бр. 8979 од 04.07.2007. године

- одобрени износ кредита: 40.000 хиљада динара (35.000 хиљада динара за основна средства и 5.000 хиљада динара за трајна обртна средства),
- програм: Опремање пунионице воде у Ивањици,
- рок отплате: 5 година,
- гласе период до: 31.03.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2008. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека I реда на земљишту, породичној кући, пословној згради у власништву два физичка лица, Ивањица; 2) хипотека I реда на земљишту и згради бензинске станице у својини корисника кредита; 3) сопствене менице.

Хипотекована непокретност је осигурана за период од 10.07.2007. до 10.07.2008. године а полиса осигурања је винкулирана на Фонд. **Осим у години у којој је одобрен кредит, Фонд не поседује полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију за наредни период од 10.07.2008. године.**

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 484 од 18.06.2007. године.

Кредит је пуштен у течај у одобреном износу, кроз 6 транши, у периоду од 13.07. до 04.10.2007. године.

Због неплаћеног осмог ануитета, који је доспео дана 31.03.2010. године, Фонд је сачинио допис од 17.06.2010. године, ради достављања на наплату менице корисника кредита на 2.774 хиљаде динара, међутим, у поступку ревизије није могло бити утврђено да ли је меница достављена на наплату јер доказ о уручењу није дат на увид. Налог за наплату није извршен. Рачун корисника кредита је према подацима Народне банке Србије у непрекидној блокади од 09.06.2010. године, са укупним износом блокаде од 54.075 хиљада динара.

На основу наведеног, Фонд је неблаговремено сачинио наведени допис ради наплате менице корисника кредита, јер је исти сачињен 78 дана после доспећа осмог ануитета, када је рачун дужника већ био у блокади.

Фонд је дана 07.02.2011. године, сачинио Предлог за раскид предметног уговора, ради покретања поступка утужења, међутим, у поступку ревизије није могло бити утврђено да ли је меница достављена на наплату јер доказ о уручењу није дат на увид.

Поступак утужења није покренут до дана вршења ревизије, иако дужник не плаћа обавезе доспеле од 31.03.2010. године.

У електронску базу података Фонда, унет податак да је статус уговора утужен, иако нема доказа о утужењу.

На дан 31.12.2010. године, доспеле а неплаћене обавезе по кредиту, износиле су 12.202 хиљаде динара, од чега: 10.467 хиљада динара по основу главнице, 925 хиљада динара по основу редовне камате и 810 хиљада динара по основу затезне камате. Годишњим пописом на дан 31.12.2010. године, потраживање по овом кредиту је пописано у износима стања из главне књиге као неусаглашено. Корисник кредита није ни после извршеног пописа доставио ИОС образац.

На дан вршења ревизије, доспели а неизмирени дуг по кредиту износио је 15.457 хиљада динара.

3. „Компас-Крагујевац“ д.о.о., Крагујевац, уговор бр. 8721 од 29.05.2007. и Анекс од 27.03.2008. године

- одобрени износ кредита: 50.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Изградња и опремање хотелског комплекса, Крагујевац,

- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2008. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека I реда на непокретностима у власништву залогодавца „Ратарство“ а.д., Скореновац, Ковин; 2) хипотека II реда на непокретностима у својини физичког лица; 3) сопствене менице.

Хипотековане непокретности су осигуране за период од 30.05.2007. до 30.05.2008. године а полиса осигурања је винкулирана на Фонд. **За период од 30.05.2008. године, Фонд не поседује полису осигурања хипотекованих непокретности и њихову винкулацију.**

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 214 од 29.03.2007. године и измену одлуке 29.03.2007. године, а кредит је пуштен у течај у одобреном износу, једнократно дана 04.06.2007. године.

Корисник кредита није платио у целости VI ануитет који је доспео дана 31.03.2010. године, као и све касније ануитете који су доспели квартално.

Према подацима Народне банке Србије, рачуни корисника кредита су непрекидно блокирани од 11.06.2010. године, у укупном износу блокаде од 135.043 хиљаде динара.

Фонд је уз допис од 17.06.2010. године, доставио меницу на наплату, на 3.843 хиљаде динара банци „ОТП банка Србија“ а.д., Н. Сад. Меница је достављена на наплату 78 дана од датума доспећа неплаћеног ануитета, када је рачун дужника већ био у блокади.

На основу наведеног, Фонд је неблаговремено послао на наплату меницу корисника кредита.

Фонд није раскинуо предметни уговор и није покренуо поступак утужења до дана вршења ревизије, иако дужник не плаћа обавезе доспеле од 31.03.2010. године.

На дан 31.12.2010. године, доспеле а неплаћене обавезе по кредиту, износиле су 12.890 хиљада динара, од чега: 11.695 хиљада динара по основу главнице, 610 хиљада динара по основу редовне камате и 585 хиљада динара по основу затезне камате.

На дан вршења ревизије, доспели а неизмирени дуг по кредиту износи 17.307 хиљада динара.

4. „Неимар“ д.о.о., Крагујевац, уговор бр. 8373 од 06.03.2007. године и Анекс уговора од 24.10.2007. године

- одобрени износ кредита: 80.000 хиљада динара (78.000 хиљада динара за основна средства и 2.000 хиљада динара за ТОС),
- програм: Набавка опреме ради покретања производње бетонске галантерије,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 31.12.2007. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.03.2008. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека I реда на непокретностима у власништву залогодавца „Неимар“ д.о.о., Крагујевац – за део кредита од 47 милиона динара; 2) гаранција ProCredit Bank а.д., Београд за део кредита од 33.000 хиљада динара; 3) сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 1742 од 25.12.2006. године, измену одлуке 25.12.2006. године, а кредит је пуштен у течај у одобреном износу, дана: 30.03. и 05.04.2007. године.

Корисник кредита није платио ануитет по обе партије кредита, које су доспле дана 30.06.2010. године, као и све касније ануитете који доспевају квартално.

Према подацима Народне банке Србије од 14.06.2011. године, кориснику кредита су непрекидно блокирани рачуни од 13.06.2010. године, укупно 366 дана, са укупним износом блокаде од 404.300 хиљада динара.

Обзиром да корисник кредита није о року извршио плаћање доспелих ануитета, Фонд је доставио на наплату инструменте обезбеђења уредног враћања кредита и то меницу дана 04.05.2009. године у износу од 5.319 хиљада динара и четири пута гаранцију банке у укупном износу од 25.562 хиљаде динара, које су у целости наплаћене.

Корисник кредита, после наведених принудних наплата, није вршио отплате доспелих ануитета (након 08.05.2009. године), а Фонд није више достављао менице корисника кредита на наплату.

На дан 31.12.2010. године, доспеле а неплаћене обавезе по наведеном кредиту, износиле су 18.200 хиљада динара, (15.981 хиљаду динара главница, 1.231 хиљада динара редовна камата и 988 хиљада динара затезна камата), а на дан вршења ревизије, доспели а неизмирени дуг износио је 24.471 хиљада динара.

Услед неиспуњења уговорних обавеза, Фонд је накнадно 05. децембра 2011. године, раскинуо уговор о кредиту и прогласио цео износ кредита заједно са каматама доспелим за наплату у износу од 63.855 хиљада динара.

На основу наведеног утврђено је:

1. На дан 31.12.2010. године, Фонд није поседовао важећу полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд, по уговорима закљученим са: „Еуроаџиа“ д.о.о., Бољевац; „ТТС Промет“ д.о.о., Ивањица; „Компас-Крагујевац“ д.о.о., Крагујевац, у укупном износу од 170.000 хиљада динара.

2. По уговору о кредиту закљученом са „Еуроаџиа“ д.о.о., Бољевац, чија је доспела обавеза на дан ревизије износила 25.173 хиљада динара: Фонд није раскинуо уговор о кредиту нити је извршио утужење иако ануитет од 31.03.2010. године није наплаћен у целости, као ни четири каснија ануитета која су доспела квартално закључно са 31.03.2011. године; Фонд је повукао налоге за блокаду рачуна корисника кредита у 2009. и 2010. години, после чега корисник кредита није вршио плаћања пет и више месеци

3. По уговорима о кредиту закљученим са „ТТС Промет“ д.о.о., Ивањица и са „Компас-Крагујевац“ д.о.о., Крагујевац, Фонд је неблаговремено, са закашњењем од 78 дана после доспећа ануитета, када су рачуни дужника већ били блокирани, послао на наплату менице корисника кредита, које до дана ревизије нису наплаћене, нити је покренут поступак утужења.

3.3.3.2.1.3. Инвестициони кредити за основна средства – у отплати

Потраживања по инвестиционим кредитима за основна средства одобрени из средстава Фонда – у отплати, исказана на дан 31.12.2010. године у укупном износу од 15.990.049 хиљада динара, односе се на потраживања по 1140 партија кредита.

Попис ових потраживања у наведеном износу неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 7.212.494 хиљада динара (45,11%) по 394 партије кредита а неусаглашена 8.777.555 хиљада динара (54,89%) по 746 партија кредита.

У поступку ревизије инвестиционих кредита за основна средства одобрених из средстава Фонда утврђене су неправилности у следећим случајевима:

1. „Машинац“ д.о.о., Краљево, уговор бр. 11678 од 15.04.2008. године

- одобрени износ кредита: 200.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Реконструкција и модернизација линије за производњу опекарских производа фабрике у Свилајнцу,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 31.12.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.03.2009. године,
- инструменти обезбеђења: 1) гаранција банке у износу кредита увећано за све трошкове, са важношћу до 31.01.2014. године; 2) бланко сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 67 од 20.03.2008. године.

Кредит је пуштен у течај у одобреном износу, кроз 4 транше, у периоду од 18.04. до 16.12.2008. године.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 4926 од 17.12.2010. године и Анекса Уговора о инвестиционом кредиту, закљученог 27.12.2010. године: „Отплата стања главног дуга и доспелих неизмирених обавеза на дан 30.09.2010. године, одлаже се тако да наредни ануитет доспева за наплату 31.12.2011. године, с тим да се крајњи рок отплате кредита продужава за годину дана од првобитно уговореног, тако да последњи ануитет доспева за наплату 31.12.2014. године“. У свему осталом, основни уговор остаје неизмењен.

На основу исте Одлуке Управног одбора Фонда, поред наведеном кориснику, одобрено је репрограмирање обавеза по укупно 218 дугорочних кредита чије се седиште (за правна лица), односно пребивалиште власника (за предузетнике), налази у граду Краљево, с тим да је крајњи рок отплате кредита продужен за годину дана од првобитно уговореног у укупном износу од 456.614 хиљада динара.

Управни одбор Фонда је доношењем Одлуке бр. 4926 од 17.12.2010. године, на основу које је одобрен репрограм за 218 дугорочних кредита у укупним износу од 456.614 хиљада динара корисницима дугорочних кредита, чије се седиште (за правна лица), односно пребивалиште власника (за предузетнике), налази у граду Краљево, тако да се крајњи рок отплате кредита продужава за годину дана од првобитно уговореног, чиме је тим корисницима кредита, којима је већ био одобрен рок отплате од пет година, омогућено да се исти продужи на шест година, поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено је да ће се кредити одобравати са роком отплате до пет година.

2. „Метал системи“ д.о.о., Крагујевац, уговор бр. 14453 од 27.11.2008. године

- одобрени износ кредита: 150.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Изградња, санација, адаптација, реконструкција и доградња објеката за производњу,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2009. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2009. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 30.09.2014. године,
- инструменти обезбеђења: 1) гаранција банке у износу кредита увећано за све трошкове; 2) бланко сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 3678 од 20.10.2008. године.

Кредит је пуштен у течај у одобреном износу, кроз 5 транши, у периоду од 03.12.2008. до 24.02.2009. године.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 40 од 11.03.2010. године, о измени Одлуке бр. 3678 од 20.10.2008. године, закључен је Анекс Уговора о инвестиционом кредиту број 14453 од 27.11.2008. године. Анекс је закључен дана 17.03.2010. године.

Анексом уговора, који су уговорне стране закључиле **на основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 40 од 11.03.2010. године, продужен је гресе период за годину дана**, тако да траје до 30.09.2010. године, и за годину дана је продужено доспеће првог ануитета за наплату, тако да доспева 31.12.2010. године.

На основу анекса уговора, одложено је плаћање једног доспелог ануитета у износу од 8.822 хиљада динара, од чега се на главницу односи 7.600 хиљада динара а на камату 1.222 хиљаде динара.

3. „Дрвопромет“ д.о.о., Лесковац, уговор бр. 14859 од 29.01.2009. године

- одобрени износ кредита: 45.000 хиљада динара (5.000 хиљада динара за основна средства и 40.000 хиљада динара за ТОС),
- програм: Набавка опреме ради унапређења производње,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2009. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2009. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 30.09.2014. године,
- инструменти обезбеђења: 1) гаранција банке у износу кредита увећано за све трошкове; 2) бланко сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 4162 од 22.12.2008. године и измени те Одлуке бр. 4162а од 29.01.2009. године.

Кредит је пуштен у течај у одобреном износу једнократно, дана 30.01.2009. године.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 248 од 21.04.2010. године, закључен је Анекс бр. 1 Уговора о инвестиционом кредиту број 14859 од 29.01.2009. године. Анекс бр. 1 је закључен дана 29.04.2010. године и њиме су извршене измене Основног уговора, којима је гресе период продужен за годину дана, тако да траје до 30.09.2010. године, и за годину дана је продужено доспеће првог ануитета за наплату, тако да доспева 31.12.2010. године.

На основу анекса уговора, одложено је плаћање два доспела ануитета у укупном износу од 3.855 хиљада динара, од чега се на главницу односи 3.516 хиљаде динара а на камату 339 хиљаде динара.

4. „Рибопродукт“ д.о.о., Пожега, уговор бр. 14508 од 29.10.2008. године

- одобрени износ кредита: 70.000 хиљада динара (60.000 хиљада динара за основна средства и 10.000 хиљада динара за ТОС),
- програм: Изградња и опремање фабрике за прераду рибе,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2009. године,
- камата на годишњем нивоу: 3 %,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2009. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 30.09.2014. године,
- инструменти обезбеђења: 1) извршна вансудска хипотека првог реда на производном објекту у власништву корисника кредита; 2) бланко сопствене менице.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 3703 од 20.10.2008. године.

Кредит је пуштен у течај у одобреном износу, дана 05.11. и 24.11.2008. године.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 259 о измени Одлуке бр. 3703 од 20.10.2008. године, донетој на седници одржаној 21.04.2010. године, закључен је Анекс Уговора о инвестиционом кредиту број 14508 од 29.10.2008. године. Анекс је закључен дана 26.04.2010. године и њиме су извршене измене Основног уговора, којима је **грасе период продужен за годину дана, тако да траје до 30.09.2010. године, и за годину дана је продужено доспеће првог анuitета за наплату, тако да доспева 31.12.2010. године.**

На основу анекса уговора, одложено је плаћање два доспела анuitета у укупном износу од 8.835 хиљада динара, од чега се на главницу односи 7.653 хиљаде динара а на камату 1.182 хиљаде динара.

У поступку ревизије је утврђено да је Управни одбор Фонда, одобрио у 2010. години, продужење грасе периода и одлагање доспелих анuitета за годину дана по дугорочним кредитима за основна средства, дугорочним кредитима за трајна обртна средства и по краткорочним кредитима, за укупно 23 корисника кредита по 28 уговора, међу којима су и напред наведена три уговора о кредиту и то:

Ред. бр. корисника	Ред. бр. Уговора	Корисник кредита	Рок одлагања	Бр. Уговора
1	1		12/31/2011	8372
	2	"Метал системи" д.о.о., Крагујевац	12/31/2011	14453
2	3	"Агена Tehnology" д.о.о., Шимановци	6/30/2011	18457
	4		12/31/2010	7056
3	5	"Дрвопромет" д.о.о. Лесковац	12/31/2010	14859
	6		12/31/2010	15061
	7		12/31/2010	15062
4	8	"Рибопродукт" д.о.о. Пожега	12/31/2010	14508
5	9	"Nissal" а.д. Ниш	3/31/2011	11967
6	10	"Еурополис" д.о.о. Владимирци	12/31/2010	5710
	11		12/31/2010	7819
7	12	"Инмолд" д.о.о. Пожега	12/31/2010	11075
8	13	"Јас холдинг" д.о.о. Колари	12/31/2010	11356
9	14	"Jagger MFG Co" д.о.о. Крагујевац	12/31/2010	18450
10	15	"Гоша - Фабрика шинских возила", Смедревска Паланка	12/31/2010	14435
11	16	"Asco Vidak" д.о.о. Футог	12/31/2010	11278
12	17	"Дивчибарац" д.о.о. Ражана	12/31/2010	14503
13	18	"Троноша ПМП" Лозница	12/31/2010	8132
14	19	"ВУМО" д.о.о. Угриновци	12/31/2010	18623
15	20	"Јелак" Шик д.о.о. Тугин	12/31/2010	6169
16	21	"РЕУМ" д.о.о. Београд	9/30/2011	19395
17	22	"034 Metal Industry " д.о.о. Крагујевац	12/31/2010	14460
18	23	"Гоша - Фабрика шинских возила", Смед. Паланка	12/31/2010	3341
19	24	"Еуроаqua" д.о.о. Београд	12/31/2010	11893
20	25	"Еурополис" д.о.о. Београд	6/30/2011	10971

21	26	"Наше време" д.о.о. Г.Хан	12/31/2010	8232
22	27	"Wunder" д.о.о. Ниш	3/31/2011	18204
23	28	"Dallas" д.о.о. Тутин	12/31/2010	16545

Напомена: Рок одлагања је датум доспећа првог наредног ануитета.

По наведеним уговорима о кредиту, одложено је плаћање доспелих обавеза у укупном износу од EUR 1.699.443.

На основу наведеног утврђено је:

- а. Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са одложеним роком отплате до једне године тако што је својим одлукама од 11.03.2010. године и од 21.04.2010. године корисницима кредита Фонда: „Метал системи“ д.о.о., Крагујевац; „Дрвопроект“ д.о.о., Лесковац; „Рибопродукт“ д.о.о., Пожега, одобрио одлагање доспелих ануитета у укупном износу од 21.512 хиљада динара, за додатних годину дана, иако је истим корисницима кредита раније већ био одобрен одложени рок отплате до једне године, чиме је исти продужен на две године.*
- б. У 2010. години, Управни одбор Фонда, донео је одлуке да се за укупно 23 корисника кредита, по 28 Уговора о кредиту, одобри одлагање доспелих ануитета за годину дана, у укупном износу од EUR 1.699.443, чиме је овим корисницима кредита којима је већ одобрен одложени рок отплате до једне године, омогућено да се исти продужи на одложени рок отплате до две године, противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину.*
- с. Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити одобравати са роком отплате до пет година, тако што је својом одлуком бр. 4926 од 17.12.2010. године, одобрио репрограм за 218 дугорочних кредита у укупним износу од 456.614 хиљада динара корисницима дугорочних кредита, чије је седиште (за правна лица), односно пребивалиште власника (за предузетнике), у граду Краљеву, тако да је крајњи рок отплате кредита од пет година, продужен за годину дана, чиме је тим корисницима кредита омогућено да се исти продужи на шест година.*

3.3.3.2.1.4. Инвестициони кредити остали доспели – стечај у току

Исказани салдо на дан 31.12.2010. године у износу од 469.532 хиљаде динара, односи се на потраживања по 26 партија одобрених кредита за инвестиције у укупном износу од 396.803 хиљаде динара и на потраживања по 20 партија одобрених кредита за трајна обртна средства у укупном износу од 72.729 хиљада динара, над чијим корисницима је отворен стечајни поступак.

Према годишњем попису на дан 31.12.2010. године, ова потраживања су пописана у наведеном износу од 469.532 хиљаде динара, по 46 партија, у целисти као неусаглашена потраживања.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 469.532 хиљада динара по 46 партија кредита неправилно је извршен тако што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Укупан исказани салдо од 469.532 хиљаде динара означен је у пописним листама као неусаглашен.

Дуговни промет на рачуну износи 469.552 хиљаде динара и чине га почетно стање у износу од 32.086 хиљада динара (по 4 партије кредита) и повећања после извршеног преноса са рачуна Инвестициони кредити за основна средства из средстава Фонда – доспели и Инвестициони кредити за основна средства из средстава Фонда – у отплати.

Потражни промет на рачуну износи 20 хиљада динара и односи се на наплаћену камату по кредиту над чијим корисником је покренут стечајни поступак, који је у току.

Неправилности су утврђене код следећих корисника кредита:

1. „Јединство“ а.д., Црвенка

- одобрени износ кредита: 12.000 хиљада динара (10.000 хиљада динара за основна средства и 2.000 хиљада динара за трајна обртна средства),
- програм: Набавка опреме ради модернизације и проширења капацитета за производњу опекарских производа,
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 31.03.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2008. године,
- инструмент обезбеђења: извршна вансудска хипотека првог реда на згради за производњу у вредности EUR 151.095,06 и бланко сопствене менице корисника.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 423 од 18.06.2007. године, закључен је Уговор о инвестиционом кредиту бр. 8846 од 03.07.2007. године, оверен пред Првим општинским судом у Београду под II /1 ов 884/2007 дана 05.07.2007. године.

На основу уговорних одредаба (чл. 2. Уговора), власник хипотековане непокретности ће пре конституисања хипотеке осигурати предмет хипотеке, за цео период отплате кредита и винкулирати полису у корист Фонда. Потврду о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, корисник кредита је обавезан да достави Фонду сваке године. У противном, уговор ће се сматрати раскинутим, а целокупни дуг са приспелим каматама доспелим.

Потврду о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, осигураник је доставио за период од 10.07.2007. до 10.07.2008. године.

За период од 10.07.2008. до 10.07.2009. године и за наредне годишње периоде, корисник кредита није достављао Фонду Потврде о уплаћеним годишњим премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, а Фонд није тражио испуњење ове уговорне обавезе од корисника кредита, нити је раскинуо уговор о кредиту и прогласио га доспелим у целости.

Кредит је пуштан у течај у одобреном износу sukcesивно, у периоду од 23.07. до 05.11.2007. године и прекњижен на рачун кредита у отплати сагласно уговору, по истеку гресе периода, дана 01.04.2008. године. Квартално је вршен пренос доспеле главнице и обрачун редовне и затезне камате (обрачуната на неплаћену главницу и редовну камату).

Због неплаћеног првог ануитета (главница и редовна камата), доспелог на наплату 30.06.2008. године, Фонд је својим налогом од 02.09.2008. године, доставио банци „Комерцијална банка“ а.д., Београд, меницу на наплату на 652 хиљаде динара, чији је рок доспећа 08.09.2008. године. Меница није наплаћена. Према подацима Народне банке Србије, од 02.06.2011. године, ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка, има непрекидну блокаду рачуна 366 дана, на износ од 152.498 хиљада динара.

Дужник није платио четири доспела ануитета у укупном износу од 2.796 хиљада динара (од чега се односи на главницу 2.441 хиљада динара и на редовну камату 355 хиљада динара), а Фонд није предузимао даље мере принудне наплате, нити је у складу са члановима 3. и 5. Уговора и у складу са Процедуром Фонда, тачка 5.7.3. Принудна наплата, након доспела и неплаћена два узастопна и више ануитета, раскинуо уговор о кредиту, прогласио га доспелим у целости, нити је покренуо

даљи поступак принудне наплате и намирења потраживања продајом хипотековане непокретности.

Поводом огласа објављеног у „Сл. гласнику РС“, бр. 45 од 15.06.2009. године, којим је објављено решење Трговинског суда у Сомбору IV Ст. 6/2009 од 04.06.2009. године, о покретању стечајног поступка над дужником ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка, **Фонд као поверилац по уговору о инвестиционом кредиту бр. 8846 од 03.07.2007. године, нема валидног доказа о пријави својих потраживања по свим врстама задужења у укупном износу од 14.801 хиљада динара (доспели кредит, редовна камата и затезна камата) у стечајну масу, надлежном трговинском суду.**

Према подацима Агенције за привредне регистре, у делу забележби привредног субјекта, између осталог, уписано је у Регистар привредних субјеката, решење Вишег трговинског суда број I Пвж. бр. 419/09 од 23.06.2009. године, којим *се укида* Решење Трговинског суда у Сомбору IV Ст. 6/2009 од 04.06.2009. године и предмет враћа првостепеном суду на поновни поступак.

Након што је извршен обрачун курсних разлика и камате са 04.06.2009. године (датум покретања стечајног поступка над дужником), Фонд није даље вршио обрачун курсних разлика и камате и сагласно томе исказивао реално стање потраживања по кредиту по каснијим годишњим рачунима за 2009. и 2010. годину, иако је над наведеним дужником **укинут стечај** и исти наставио са редовним пословањем.

На основу наведеног утврђено је да по Уговору о инвестиционом кредиту бр. 8846 од 03.07.2007. године, закљученим са привредним субјектом ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка, корисник није платио четири доспела ануитета, у укупном износу од 2.796 хиљада динара, при чему Фонд није у складу са чл. 3. и 5. истих Уговора и у складу са Процедуром Фонда „Распоред и коришћење средстава намењених за Кредите за реконструкцију, изградњу објеката и набавку опреме, Кредите за трајна обртна средства и Кредите за подстицај и развој предузећа у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији“, бр. 3366 од 18.12.2009. године и изменама и допунама бр. 1341 од 13.04.2010. и бр. 2687 од 27.07.2010. године, тачка 5.7.3. Принудна наплата, након доспела и неплаћена два узастопна и више ануитета према плану отплате, раскинуо уговор о кредиту, прогласио га доспелим у целости, нити је покренуо поступак принудне наплате и намирења потраживања продајом хипотековане непокретности.

2. „Житопромет“ а.д., Чачак

- одобрени износ кредита: 40.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Реконструкција и модернизација млина са силосима, фабрике сточне хране и пекаре, Чачак
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2009. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2009. године,
- инструмент обезбеђења: извршна вансудска хипотека првог реда на силосу у вредности EUR 474.665 и бланко сопствене менице корисника.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 3709 од 20.10.2008. године, закључен је Уговор о инвестиционом кредиту бр. 14524 од 04.11.2008. године, оверен пред Првим општинским судом у Београду под II /1 ов 3199/2008 дана 07.11.2008. године.

На основу уговорних одредаба (чл. 2. Уговора), власник хипотековане непокретности ће пре конституисања хипотеке осигурати предмет хипотеке, за цео период отплате кредита и винкулирати полису у корист Фонда. Потврду о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, корисник кредита је обавезан да достави Фонду сваке године. У противном, уговор ће се сматрати раскинутим, а целокупни дуг са приспелим каматама доспелим.

Потврду о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, осигураник је доставио за период од 26.11.2008. до 26.11.2009. године.

За период од 26.11.2009. до 26.11.2010. године, као и наредни годишњи период, корисник кредита није доставио Фонду Потврду о уплаћеној годишњој премији осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда.

Кредит је пуштан у течај сукцесивно, у укупном износу од 36.549 хиљада динара, у периоду од 11.12.2008. до 20.03.2009. године и прекњижен на рачун кредита у отплати, по истеку гресе периода, дана 01.10.2009. године.

Због неплаћеног првог ануитета (главница и редовна камата), доспелог на наплату 31.12.2009. године, Фонд је својим налогом од 23.02.2010. године, доставио банци „Чачанска банка“ а.д., Чачак, меницу на наплату на 2.125 хиљада динара, чији је рок доспећа 01.03.2010. године. Банка није извршила плаћање по меници нити је меницу вратила Фонду.

Како дужник није платио ни један доспели ануитет, Фонд је дописом од 14.09.2010. године упутио опомену и предлог за раскид уговора а дописом бр. 4098 од 11.11.2010. године, позвао дужника да уплати обавезе по уговору у целости у року од 30 дана од пријема дописа.

Поводом огласа објављеног у „Сл. гласнику РС“, бр. 92 од 05.12.2010. године, којим је оглашено решење Привредног суда у Чачку Ст. 385/10 од 19.11.2010. године, о отварању стечајног поступка над дужником „Житопроект“ а.д., Чачак, Фонд је као поверилац по инвестиционом кредиту, сачинио пријаву потраживања према дужнику бр. 5194 од 30.12.2010. године, по свим врстама задужења (кредит у отплати, доспели кредит, редовна камата и затезна камата), у укупном износу од 45.442 хиљаде динара.

На основу Закључка Привредног суда у Чачку, о листи утврђених и оспорених потраживања, Посл. Бр. Ст.385/201, од 20.06.2011. године, утврђује се признатим у целини потраживање Фонду за развој Републике Србије, као разлучном – обезбеђеном повериоцу, за износ дуга у износу 45.442 хиљаде динара.

3. „Зипер“ д.о.о., Нови Сад

- одобрени износ кредита: 60.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Реконструкција и модернизација производње и прераде меса кланице ПИК Кикинда, Кикинда
- рок отплате: 5 година,
- гресе период до: 30.09.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2008. године,
- инструмент обезбеђења: извршна вансудска хипотека првог реда на зградама у вредности од 128.000 хиљада динара (EUR 1.571.516) и бланко сопствене менице корисника.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 5252 од 24.12.2007. године, закључен је Уговор о инвестиционом кредиту бр. 11253 од 21.01.2008. године.

Потврду о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, осигураник је доставио за период од 24.01.2008. до 24.01.2009. године.

За период од 24.01.2009. до 24.01.2010. године, као и наредни годишњи период, корисник кредита није доставио Фонду Потврду о уплаћеној годишњој премији осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда.

На основу наведеног произилази да Фонд није обезбедио од корисника кредита „Зипер“ д.о.о., Нови Сад потврду о уплаћеној годишњој премији осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, за период од 24.01.2009. до 24.01.2010. године, као и наредни период.

4. „Јанком“ д.о.о., Гуча

- одобрени износ кредита: 12.000 хиљада динара (за основна средства),
- програм: Набавка опреме за производњу
- рок отплате: 5 година,
- грасе период до: 30.09.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 31.12.2008. године,
- инструмент обезбеђења: извршна вансудска хипотека првог реда на пословном простору и земљишту у вредности од EUR 145.278 и бланко сопствене менице корисника.

На основу Одлуке Управног одбора Фонда бр. 5332 од 24.12.2007. године, закључен је Уговор о инвестиционом кредиту бр. 11480 од 11.01.2008. године.

Потврде о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда, осигураник је доставио за период од 14.01.2008. до 14.01.2009. године и за период од 14.01.2009. до 14.01.2010. године.

За период од 14.01.2010. до 14.01.2011. године, корисник кредита није доставио Фонду Потврду о уплаћеној годишњој премији осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда.

Кредит је пуштан у течај sukcesивно, у одобреном износу од 12.000 хиљада динара, у периоду од 17.01.2008. до 04.02.2008. године и пренет у отплату сагласно уговору, по истеку грасе периода, дана 01.10.2008. године.

Због неплаћеног другог и трећег ануитета (главница и редовна камата), доспелих на наплату 31.03. и 30.06.2009. године, Фонд је својим налогом од 16.09.2009. године, доставио банци „Комерцијална банка“ а.д., Београд, меницу на наплату на 1.587 хиљада динара, чији је рок доспећа 21.09.2009. године. Банка је ову меницу вратила Фонду, када је над дужником отворен стечајни поступак, у прилогу дописа бр. 27382/10 од 26.11.2010. године.

Дужник није платио ни један доспели ануитет после првог (који је наплаћен принудно меницом), и то 7 ануитета доспелих дана: 31.03., 30.06., 30.09., 31.12.2009., 31.03., 30.06., 30.09.2010. године у укупном износу од 5.546 хиљада динара (од чега се односи на главницу 4.932 хиљада динара и на редовну камату 614 хиљада динара), Након тога, Фонд је дописом бр. 4099 од 10.11.2010. године упутио прву опомену и раскид уговора и позвао дужника да уплати обавезе по уговору у целости у року од 30 дана од пријема дописа.

Упућивањем отказа уговора о кредиту и прве опомене о покретању поступка вансудског намирења, тек после 7 (седам) узастопно неплаћених ануитета који доспевају квартално према плану отплате, Фонд је неблагоприятно поступио у односу на чл. 3. Уговора о инвестиционом кредиту бр. 11480 од 11.01.2008. године, којим је дата могућност Фонду да откаже уговор о инвестиционом кредиту пре истека уговореног рока и наплати искоришћена средства са припадајућом редовном и затезном каматом по законској стопи и осталим трошковима, ако корисник не измири 2 (два) узастопна доспела ануитета према плану оотплате.

Поводом огласа објављеног у „Сл. гласнику РС“, бр. 89 од 29.11.2010. године, којим је оглашено решење Привредног суда у Чачку Ст. 374/2010 од 11.11.2010. године, о отварању стечајног поступка над дужником „Јанком“ д.о.о., Гуча, Фонд је као поверилац по инвестиционом кредиту, пријавио своја потраживања према дужнику, по свим врстама задужења (кредит у отплати, доспели кредит, редовна камата и затезна камата), у укупном износу од 16.174 хиљаде динара. Пријава потраживања је извршена дописом бр. 5622 од 21.12.2010. године.

На основу наведеног утврђено је да по Уговору о инвестиционом кредиту бр. 11480 од 11.01.2008. године, закљученим са привредним субјектом „Јанком“ д.о.о., Гуча, корисник није платио седам доспелих ануитета у укупном износу од 5.546 хиљада динара, при чему

Фонд није у складу са чл. 3. и 5. истих Уговора и у складу са Процедуром Фонда „Распоред и коришћење средстава намењених за Кредите за реконструкцију, изградњу објеката и набавку опреме, Кредите за трајна обртна средства и Кредите за подстицај и развој предузећа у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији“, бр. 3366 од 18.12.2009. године и изменама и допунама бр. 1341 од 13.04.2010. и бр. 2687 од 27.07.2010. године, тачка 5.7.3. Принудна наплата, након доспела и неплаћена два узастопна и више ануитета према плану отплате, раскинуо уговор о кредиту и покренуо даљи поступак принудне наплате из хипотеке.

На основу наведеног утврђено је:

1. Фонд није раскинуо уговор о инвестиционом кредиту и покренуо поступак принудне наплате из хипотеке након неплаћена два узастопна и више ануитета према плану отплате супротно одредбама уговора о кредиту и Процедуре Фонда, у следећим случајевима: по Уговору закљученом са привредним субјектом ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка, корисник који није платио четири доспела ануитета у укупном износу од 2.796 хиљада динара и по уговору закљученом са привредним субјектом „Јанком“ д.о.о., Гуча, који није платио седам доспелих ануитета у укупном износу од 5.546 хиљада динара.

2. Фонд није вршио принудну наплату потраживања по кредиту и није вршио обрачун курсних разлика и камате после престанка стечајног поступка над дужником ИГМ „Јединство“ а.д., Црвенка, по решењу суда од 23.06.2009. године, који је наставио редовно пословање.

3.3.3.2.1.5. Инвестициони кредити остали доспели – предузећа у ликвидацији

Исказани салдо на дан 31.12.2010. године у укупном износу од 38.423 хиљаде динара, односи се на потраживања по 6 партија кредита за инвестиције – предузећа у ликвидацији, од којих су три партије кредита одобрене за основна средства а три за трајна обртна средства и то:

У 000 динара				
Бр. уговора	Дат. зак. уговора	Корисник кредита	Уговорен износ	Салдо
8773	4/5/2007	"LITTLE BELL FOREST" ДОО	10.000	13.617
6171	10/26/2005	"Аврам" ДОО	7.500	8.580
6708	1/25/2006	"СПИН" ДОО	6.000	5.879
7376	8/2/2006	"СТРУГАРА ВУЧКОВИЋ" ОД	5.000	5.863
4346	9/30/2004	"Антрис" ДОО	3.500	3.875
6171	10/26/2005	"Аврам" ДОО	7.500	609
Укупно			39.500	38.423

Попис ових потраживања по стању на дан 31.12.2010. године у укупном износу од 38.423 хиљаде динара је неправилно извршен на тај начин што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења.

Укупан исказани салдо од 38.423 хиљаде динара означен је у пописним листама као неусаглашен.

Неправилности су утврђене код следећих кредита:

1. „Little Bell Forest“ д.о.о., Бабушница, уговор бр. 8773 од 05.04.2007. године

- одобрени износ кредита: 10.000 хиљада динара (за основна средства),

- програм: Набавка опреме и извођење грађевинских радова за погон стругаре у Бабушници,
- рок отплате: 5 година,
- грасе период до: 31.03.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2008. године,
- инструменти обезбеђења: 1) извршна судска хипотека првог реда на пословним објектима у власништву корисника кредита, чија је вредност прихваћена у износу од 16.000 хиљада динара; 2) уговорно јемство „Махон“ д.о.о., Ниш (где је сувласник са 50% - власник „Little Bell Forest“ д.о.о.) и 3) бланко сопствене менице.

Полиса осигурања хипотековане непокретности и њена винкулација на Фонд, важиле су за период од 16.04.2007. до 16.04.2008. године.

Фонд нема полисе осигурања хипотековане непокретности и винкулације полиса на Фонд, за период од 16.04.2008. године.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 245 од 29.03.2007. године, а кредит је пуштен у течај у одобреном износу, кроз 5 транши, у периоду од 23.04. до 05.07.2007. године.

Корисник кредита није вршио уплате ни по једном од доспелих ануитета (укупно осам) у периоду 30.06.2008. до 31.03.2010. године.

Фонд је кориснику кредита упутио Прву опомену у вансудском поступку намирења бр. 2813 од 30.10.2009. године, са обавештењем да Фонд раскида уговор о кредиту и потражује целокупан износ дуга по кредиту, увећан за затезну камату до дана исплате. Уручење дописа кориснику кредита, није извршено, са напоменом поште да „фирма не ради“.

Упућивањем прве опомене после шестог узастопно доспелог а неплаћеног ануитета, Фонд је неблаговремено поступио, јер је према чл. 3. Уговора о кредиту, предвиђено да ће се после 2 (два) узастопно доспела неизмирена ануитета према плану отплате, отказати уговор о инвестиционом кредиту.

Другу опомену о продаји непокретности од 21.01.2010. године, бр. 256 и 311, Фонд је упутио на име корисника кредита и две на име власника привредног друштва (уједно и сувласник јемца), на две адресе, али достављање није извршено.

Према подацима Народне банке Србије, у периоду од 19.08.2008. године до 14.10.2009. године, јемац „Махон“ д.о.о., Ниш, имао је непрекидну блокаду рачуна на износ од 7.500 хиљада динара, а дана 26.02.2010. године, над овим привредним друштвом је покренут стечајни поступак.

На дан објављивања Одлуке о покретању поступка ликвидације привредног субјекта, 18.05.2010. године, стање дуга је износило 13.617 хиљада динара, од чега се односи на: главницу 12.362 хиљаде динара и камату 1.255 хиљада динара (562 хиљаде динара редовну, 693 хиљаде динара затезну камату).

Према Огласу бр. 99676 од 18.05.2010. године, повериоцима је остављен рок од 60 дана од дана објављивања огласа на интернет страни Агенције за привредне регистре, да пријаве своја потраживања ликвидационом управнику.

Фонд није покренуо поступак наплате потраживања продајом хипотекованих непокретности.

Фонд није пријавио своја потраживања по кредиту ликвидационом управнику „Little Bell Forest“ д.о.о., која су на дан објављивања Одлуке о покретању поступка ликвидације привредног субјекта, 18.05.2010. године, износила 13.617 хиљада динара.

2. „Стругара Вучковић“ о.д., Рашка, уговор бр. 7376 од 02.08.2006. године и Анекс уговора од 04.08.2006. године

- одобрени износ кредита: 5.000 хиљада динара (за ТОС),
- рок отплате: 3 године,
- грасе период до: 30.06.2007. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.09.2007. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека првог реда на згради у власништву два физичка лица, процењене тржишне вредности 8.500 хиљада динара; 2) бланко сопствене менице.

Полиса осигурања хипотековане непокретности и њена винкулација на Фонд, важиле су за период од 03.08.2006. до 03.08.2007. године.

Фонд нема полисе осигурања хипотековане непокретности и винкулације полиса на Фонд, за период од 03.08.2007. године.

Управни одбор Фонда је донео Одлуку о одобравању кредита бр. 415 од 01.06.2006. године.

Прва два ануитета су наплаћена достављањем меница корисника кредита на наплату, док трећи и остали ануитети нису наплаћени ни после достављене менице уз допис од 12.06.2008. године.

Отказ уговора о кредиту и захтев за наплату кредита одједном, Фонд је упутио кориснику кредита актом бр. 2692 од 26.10.2009. године а другу опомену актом бр. 3483 од 28.12.2009. године.

Упућивањем прве опомене после седмог узастопно доспелог а неплаћеног ануитета, Фонд је неблаговремено поступио, јер је према чл. 3. Уговора о кредиту, предвиђено да ће се после 2 (два) узастопно доспела неизмирена ануитета према плану отплате, отказати уговор о инвестиционом кредиту.

Фонд није покренуо поступак наплате потраживања вансудском продајом хипотекованих непокретности, нити је после достављања друге опомене од 28.12.2009. године, до дана вршења ревизије предузимао мере наплате потраживања по кредиту.

На основу огласа бр. 132540 од 03.11.2010. године, којим је објављена одлука о покретању поступка ликвидације привредног субјекта, Фонд као поверилац по кредиту, није пријавио потраживања у остављеном року од 60 дана, од дана објављивања огласа на интернет страни Агенције за привредне регистре.

Фонд није пријавио своја потраживања по кредиту ликвидационом управнику, која су на дан објављивања Одлуке о покретању поступка ликвидације привредног субјекта, 03.11.2010. године, износила 5.863 хиљаде динара, од чега: 4.712 хиљаде динара по основу доспелог кредита, 154 хиљаде по основу редовне камате и 997 хиљада динара по основу затезне камате.

На основу наведеног утврђено је:

По кредитима, одобреним корисницима „Little Bell Forest“ д.о.о. Бабушница, и „Стругара Вучковић“ о.д., Рашка, за које је у 2010. години покренут поступак ликвидације утврђено је:

- a. неблаговремено су достављене прве опомене са обавештењем о раскиду уговора о кредиту, после 6 односно 7 узастопно доспелих а неплаћених ануитета, супротно уговорима о кредиту, којима је предвиђено да ће се после 2 узастопно доспела неизмирена ануитета, исти отказати;*
- b. од достављања друге опомене по оба кредита, нису предузете мере наплате потраживања по кредитима, продајом хипотековане непокретности;*

- с. осим полисе за прву годину у којој је кредит одобрен, за наредне године Фонд не поседује полисе осигурања хипотековане непокретности и винкулације полиса на Фонд;*
- д. нису пријављена потраживања ликвидационим управницима у укупном износу од 19.480 хиљада динара.*

3.3.3.2.1.6. Инвестициони кредити за трајна обртна средства

Према интерној процедури Фонда - „Распоред и коришћење средстава намењених за Кредите за реконструкцију, изградњу објеката и набавку опреме, Кредите за трајна обртна средства и Кредите за подстицај и развој предузећа у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији“, односе се на:

- кредите за финансирање дела обртних средстава-залиха, који је трајно везан у циљу одржавања континуитета пословног процеса;
- пуштају се у течај једнократно и у целости у висини одобреног кредита, на основу захтева за пуштање средстава, достављеног од стране корисника кредита;
- одобравају се на рок до две године, са одложеним роком отплате до девет месеци.

Инвестициони кредити за трајна обртна средства, исказани су на аналитичким рачунима: 1) у коришћењу, 2) доспели, 3) у отплати а на аналитичким рачунима стечај у току и предузећа у ликвидацији – исказани су заједно са дугорочним кредитима за основна средства (описано код кредита за основна средства: Напомена број 3.3.3.2.1.4. и број 3.3.3.2.1.5.).

1) Исказани салдо на аналитичком рачуну Инвестициони кредити за трајна обртна средства – у **коришћењу**, у износу од 3.201.460 хиљада динара, односно EUR 30.346.114 прерачунато по средњем курсу на дан 31.12.2010. године, односи се на потраживања по 75 кредита одобрених предузећима из средстава Фонда.

Укупни салдо чини износ пуштених кредита (главница) - у коришћењу, увећан за обрачунате курсне разлике од дана пуштања кредита у течај до 31.12.2010. године и увећан за обрачунату интеркаларну камату која се квартално приписује главном дугу.

Попис ових потраживања у износу од 3.201.460 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Од укупног износа, усаглашена потраживања износе 1.714.382 хиљаде динара (53,55%) по 34 партије кредита а неусаглашена 1.487.078 хиљада динара (46,45%) по 41 партији кредита.

2) Исказани салдо на аналитичком рачуну Инвестициони кредити остали – **доспели**, у износу од 1.492.949 хиљада динара, односи се на потраживања по 567 партија кредита одобрених предузећима.

Попис ових потраживања у износу од 1.492.949 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 556.582 хиљаде динара (37,28%) по 188 партија кредита а неусаглашена 936.367 хиљада динара (62,72%) по 379 партија кредита.

3) Исказани салдо на аналитичком рачуну Инвестициони кредити за трајна обртна средства – у *отплати*, у износу од 6.768.490 хиљада динара, односи се на потраживања по 539 партија кредита одобрених предузећима.

Попис ових потраживања у износу од 6.768.490 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 3.575.234 хиљаде динара (52,82%) по 215 партија кредита а неусаглашена 3.193.256 хиљада динара (47,18%) по 324 партије кредита.

У поступку ревизије неправилности су утврђене код следећих корисника кредита:

1. „*Agena Technology*“ д.о.о., Шимановци, уговор бр. 18457 од 15.10.2009. године

- одобрени износ кредита: 140.000 хиљада динара (за трајна обртна средства),
- рок отплате: 2 године,
- грасе период до: 31.03.2010. године,
- камата на годишњем нивоу: 2,5%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2010. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 31.03.2012. године,
- инструменти обезбеђења: 1) хипотека првог реда на пословним објектима у Шимановцима, у власништву залогодавца - Албон Пензиони Фонд, Енглеска, чија је вредност EUR 1.502.146; и 2) бланко сопствене менице.

Уговор је закључен на основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 4368 од 01.10.2009. године. На основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 31 од 26.02.2010. године, којом је измењена одлука бр. 4368 од 01.10.2009. године, тако да се продужава за по годину дана: грасе период, доспеће првог ануитета и доспеће последњег ануитета, закључен је Анекс основног уговора о кредиту дана 08.03.2010. године.

Доношењем одлуке бр. 31 од 26.02.2010. године, којом се по кредиту за трајна обртна средства у износу од 140.000 хиљада динара, који је већ одобрен са максималним роком отплате до две године и одложеним роком отплате до девет месеци, исти продужавају за још годину дана, Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено је да ће се кредити за трајна обртна средства одобравати са роком отплате до две године и са одложеним роком отплате до девет месеци.

На основу члана 2. основног Уговора, власник хипотековане непокретности, у обавези је да пре конституисања хипотеке, осигура предмет хипотеке за цео период отплате кредита и да винкулира полису у корист Фонда а корисник кредита је обавезан да достави Фонду сваке године потврду о уплаћеним премијама осигурања и извршеној винкулацији у корист Фонда. У противном, уговор ће се сматрати раскинутим, а целокупни дуг са приспелим каматама доспелим.

Противно наведеној уговорној одредби, Фонд не поседује важећу винкулацију као ни потврду о плаћеној премији осигурања за период од 25.10.2010. године, до дана ревизије, и није раскинуо уговор о кредиту који је закључен у износу од 140.000 хиљада динара, због ове неизвршене уговорне обавезе.

2. „*Jagger MFGG Co*“ д.о.о., Крагујевац, уговор бр. 18450 од 31.08.2009. године

- одобрени износ кредита: 28.000 хиљада динара (за трајна обртна средства),
- рок отплате: 2 године,
- грасе период до: 31.03.2010. године,

- камата на годишњем нивоу: 2,5%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2010. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 31.03.2012. године,
- инструменти обезбеђења: 1) гаранција Volksbank а.д., Београд; и 2) бланко сопствене менице.

Уговор је закључен на основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 4280 од 16.07.2009. године. На основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 4533 од 17.06.2010. године, којом је измењена одлука бр. 4280 од 16.07.2009. године, тако да се отплата главног дуга и доспелих неизмирених обавеза са стањем на дан 31.03.2010. године, као и ануитета који доспевају 30.06. и 30.09.2010. године, одлажу тако да први наредни ануитет доспева за наплату 31.12.2010. године, закључен је Анекс основног уговора о кредиту дана 29.06.2010. године.

Доношењем одлуке бр. 4533 од 17.06.2010. године, којом се по кредиту за трајна обртна средства који је већ одобрен са максималним одложеним роком отплате до девет месеци, у износу од 28.000 хиљада динара, исти продужава за још шест месеци, Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити за трајна обртна средства одобравати са одложеним роком отплате до девет месеци.

3. „Тамп“ а.д., Сента, уговор бр. 15503 од 20.05.2009. године

- одобрени износ кредита: 20.000 хиљада динара (за трајна обртна средства),
- рок отплате: 2 године,
- грасе период до: 31.12.2009. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 31.03.2010. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 31.12.2011. године,
- инструменти обезбеђења: 1) извршна вансудска хипотека првог реда заснована у корист Фонда на згради-производној хали у Сенти у власништву корисника кредита, у вредности EUR 211.775; и 2) бланко сопствене менице.

Уговор је закључен на основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 310 од 11.05.2009. године.

Противно члану 2. основног Уговора, Фонд не поседује важећу винкулацију као ни потврду о плаћеној премији осигурања за период од 22.05.2010. године, до дана ревизије, и није раскинуо уговор о кредиту због ове неизвршене уговорне обавезе.

После неплаћеног првог ануитета који је доспео 31.03.2010. године, Фонд је доставио меницу корисника кредита на наплату уз пропратно писмо од 28.06.2010. године. Наплата није извршена. Текући рачун корисника кредита, био је у блокади на дан достављања менице и у непрекидној блокади је и на дан вршења ревизије.

На дан вршења ревизије, доспело је укупно шест ануитета, почев од 31.03.2010. па до 30.06.2011. године, у укупном износу од 17.356 хиљада динара (главница 16.669 хиљада динара и камата 687 хиљада динара), при чему Фонд није раскинуо уговор са корисником кредита и није предузео даље мере принудне наплате потраживања по кредиту који је закључен у износу од 20.000 хиљада динара, односно није поступио по Процедури Фонда, тачка 5.7.3. Принудна наплата.

Потраживања по кредиту на дан 31.12.2010. износила су 23.952 хиљада динара (12.389 хиљада динара доспела потраживања и 11.563 хиљаде динара недоспела) а на дан 30.06.2011. године износила су 24.776 хиљада динара.

4. „Media II“ д.о.о., Београд, уговор бр. 17019 од 13.07.2009. године

- одобрени износ кредита: 100.000 хиљада динара (за трајна обртна средства),
- рок отплате: 2 године,

- грасе период до: 31.03.2010. године,
- камата на годишњем нивоу: 2,5%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.06.2010. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 31.03.2012. године,
- инструменти обезбеђења: 1) извршна вансудска хипотека првог реда заснована у корист Фонда на породичној стамбеној згради у Н. Саду, у власништву корисника кредита, у вредности EUR 1.073.422; 2) уговорно јемство ИП „Рад“ а.д., Београд и 3) бланко сопствене менице.

Уговор је закључен на основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 2141 од 29.06.2009. године.

Противно члану 2. основног Уговора, Фонд не поседује важећу винкулацију као ни потврду о плаћеној премији осигурања за период од 25.11.2010. године, до дана ревизије, и није раскинуо уговор о кредиту због ове неизвршене уговорне обавезе.

После неплаћеног првог ануитета који је доспео 30.06.2010. године, Фонд је доставио меницу јемца на наплату уз пропратно писмо од 24.08.2010. године. Наплата првог ануитета није извршена у целости до дана ревизије. Текући рачун корисника кредита у непрекидној блокади је дуже од годину дана.

На дан вршења ревизије, доспело је укупно пет ануитета, почев од 30.06.2010. па до 30.06.2011. године, при чему Фонд није раскинуо уговор са корисником кредита, прогласио га доспелим у целини и није предузео даље мере принудне наплате потраживања по кредиту који је закључен у износу од 100.000 хиљада динара, односно није поступио по Процедури Фонда, тачка 5.7.3. Принудна наплата.

Потраживања по кредиту на дан 31.12.2010. износила су 114.653 хиљаде динара (42.108 хиљада динара доспела потраживања и 72.545 хиљада динара недоспела) а на дан 30.06.2011. године износила су 117.089 хиљада динара (74.559 хиљада динара доспела потраживања и 42.530 хиљада динара недоспела).

5. „Напредак“ а.д., Пожега, уговор бр. 11076 од 29.11.2007. године

- одобрени износ кредита: 20.000 хиљада динара (за трајна обртна средства),
- рок отплате: 2 године,
- грасе период до: 30.06.2008. године,
- камата на годишњем нивоу: 3%,
- први ануитет доспева за наплату: 30.09.2008. године,
- последњи ануитет доспева за наплату: 30.06.2010. године,
- инструменти обезбеђења: 1) извршна вансудска хипотека првог реда заснована у корист Фонда на пословном објекту у Пожеги у власништву корисника кредита, у вредности EUR 239.000; и 2) бланко сопствене менице.

Уговор је закључен на основу одлуке Управног одбора Фонда бр. 4434 од 07.11.2007. године.

После узастопно неплаћеног другог ануитета који је доспео 31.12.2008. године, Фонд је послао меницу корисника кредита на наплату на 5.663 хиљаде динара уз пропратно писмо од 26.02.2009. године. Наплата није извршена.

Неблаговремено је раскинут уговор о кредиту и послата прва опомена у вансудском поступку намирења, на основу чл. 125. Закона о облигационим односима³⁸ и чл. 29. Закона о хипотеци³⁹, јер је прва опомена бр. 2803 од 30.10.2009. године, послата 03.11.2009. године, када је већ пети узастопни ануитет доспео (ануитет од 30.09.2009. године).

³⁸ „Сл. лист СФРЈ“, бр. 29/78, 39/85, 45/89 - УС, 57/89, „Сл. лист СРЈ“, бр. 31/93, 22/99 - др. пропис, 23/99 - исправка, 35/99 - др. пропис, 44/99 - др. пропис

³⁹ „Сл. гласник РС“, бр. 115/05

Друга опомена о продаји непокретности бр. 254 од 22.01.2010. године, послата је 25.01.2010. године. Осамнаест месеци након послате друге опомене, па до дана ревизије, Фонд није предузимао поступке наплате потраживања продајом хипотековане непокретности у вансудском поступку намирења, прописане одредбама чл. 31. до 38. Закона о хипотеци, нити било какве друге поступке у правцу наплате потраживања по кредиту.

СКН Пожега донела је решење о забележби хипотекарне продаје 06.10.2011. године и уједно, забране продаје хипотекованих непокретности. На ово решење дужник је уложио жалбу наводећи као разлоге да је у међувремену, у поступку стечаја, усвојен план реорганизације којим се укупне дужникове обавезе одлажу за годину дана и да се затим измирују у 48 једнаких месечних рата. Фонд је послао одговор на жалбу а одлука по жалби није још донета. У међувремену био је у току претходни стечајни поступак, а решењем од 11.07.2011. године отворен је и обустављен стечајни поступак, пошто је потврђен претходно усвојени план реорганизације.

Интерним процедурама важећим у 2010. години, није уређено поступање Фонда у вансудском поступку намирења потраживања.

Потраживања по кредиту на дан 31.12.2010. износила су 30.237 хиљада динара, у целости као доспела потраживања, а на дан 30.06.2011. године, износила су 32.108 хиљада динара.

На основу наведеног утврђено је:

- a. Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити за трајна обртна средства одобравати са роком отплате до две године, тако што је својом одлуком од 26.02.2010. године кориснику дугорочног кредита за трајна обртна средства „Агена Technology“ д.о.о., Шимановци, у износу од 140.000 хиљада динара, одобрио да се крајњи рок продужи за годину дана, чиме је већ одобрени рок отплате од две године, продужен на три године.*
- b. Управни одбор Фонда је поступио противно Програму Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, којим је предвиђено да ће се кредити за трајна обртна средства одобравати са одложеним роком отплате (grace период) до девет месеци, доношењем одлука од 26.02.2010. године и 17.06.2010. године, којима је већ одобрени одложени рок отплате кредита до девет месеци, продужен за још годину дана корисницима кредита „Агена Technology“ д.о.о., Шимановци и „Jagger MFGG. Co“ д.о.о., Крагујевац, одобрених у укупном износу од 168.000 хиљада динара.*
- c. Фонд није раскинуо уговор о кредиту за трајна обртна средства и покренуо поступак принудне наплате продајом хипотековане непокретности након доспела и неплаћена два узастопна и више ануитета супротно одредбама уговора о кредиту и Процедуре Фонда, по уговорима закљученим са „Татр“ а.д., Сента (неплаћено шест узастопно доспелих ануитета у укупном износу од 17.356 хиљада динара) и са „Media II“ д.о.о., Београд, (неплаћено пет узастопно доспелих ануитета у укупном износу од 117.089 хиљада динара).*
- d. Фонд није интерним процедурама уредио поступање у вансудском поступку намирења потраживања.*
- e. На дан 31.12.2010. године, Фонд није поседовао важећу полису осигурања хипотековане непокретности и њену винкулацију на Фонд, по уговорима закљученим са: „Агена Technology“ д.о.о., Шимановци, „Татр“ а.д., Сента и „Media II“ д.о.о., Београд, у укупном износу од 260.000 хиљада динара.*

3.3.3.2.2. *Инвестициони кредити одобрени из кредитне линије Erste Bank, Беч*

Стање инвестиционих кредита одобрених из кредитне линије Erste Bank, Беч на дан 31.12.2010. године износи 4.298.100 хиљаде динара, а односе се на 62 партије кредита.

Кредити су одобрени према Програму Фонда за развој за 2006. годину на који је Влада дала сагласност, на рок од 6 месеци са могућношћу обнављања кредита до 12 месеци, са каматном стопом од 6% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле на дан уплате.

На основу Програма Фонда за развој Републике Србије за 2007. годину и на основу Одлуке Управног одобра Фонда, свим корисницима краткорочних кредита из средстава кредитне линије Erste Bank (69 корисника), омогућено је да по истеку рока враћања кредита исти користе као дугорочни кредит уз каматну стопу од 5% на годишњем нивоу и валутну клаузулу, са роком отплате 31.12.2012. године (једнократно). Обавезе по уговорима о краткорочним кредитима су путем компензације претворене у дугорочне обавезе истих корисника кредита по новим уговорима о дугорочним кредитима. Инструменти обезбеђења по новим уговорима о дугорочним кредитима су сопствене менице и банкарске гаранције.

Попис ових потраживања у износу од износу од 4.298.100 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 2.337.095 хиљаде динара (54,38%) а неусаглашена потраживања 1.961.005 хиљада динара (45,62%).

Током 2010. године стање датих кредита умањено је за износ од 125.060 хиљада динара због отварања поступка стечаја над три предузећа (Domipex, Slap Group и ППД Коцић). Фонд је своја потраживања од наведених корисника кредита наплатио активирањем банкарских гаранција у целости.

Камата се по уговорима о дугорочним кредитима обрачунава и наплаћује квартално. Обрачуната редовна камата у 2010. години износи 214.972 хиљаде динара. Потраживања за камату на дан 31.12.2010. године, износе 68.225 хиљаде динара, од чега се на редовну камату односи износ од 66.451 а износ од 1.774 хиљада динара на затезну камату.

3.3.3.2.3. *Инвестициони кредити из кредитне линије National Bank of Greece S.A.*

Инвестициони кредити из кредитне линије National Bank of Greece S.A на дан 31.12.2010. године износе 2.317.605 хиљада динара. Од наведеног износа, део од 1.231.917 хиљада динара односи се на кредите одобрене за основна средства док се износ од 1.085.688 хиљада динара односи на кредите одобрене за трајна обртна средства.

Попис ових потраживања у износу од 2.317.605 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе преузета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 1.140.196 хиљаде динара (49%) а неусаглашена потраживања 1.177.409 хиљада динара (51%).

Средства за дате кредите су обезбеђена из примљеног кредита Фонда за развој Републике Србије од National Bank of Greece S.A. на основу Уговора о кредиту који је склопљен дана 12.09.2006.

године у износу од EUR 25.000.000 уз каматну стопу 1% годишње+EURIBOR и крајњи рок отплате 25.04.2014. године.

Кредити су одобравани привредним друштвима у складу са Програмом Фонда за развој за 2007. и 2008. годину за набавку основних средстава и трајних обртних средстава под следећим условима: отплата кредита се врши једнократно на крају периода односно 31.12.2013. године; камата по стопи 1.5% годишње изнад годишњег EURIBOR-а плаћа се шестомесечно 28.02. и 31.08. у години, прерачуната по средњем курсу EUR на дан плаћања. Кредити су обезбеђени сопственим меницама и банкарским гаранцијама.

У току периода коришћења кредита до 31.12.2013. године, Фонд обрачунава редовну камату и затезну камату на сва доспела и неизмирена потрживања у складу са Законом о висини затезне камате, односно уговорену камату уколико је она виша од законске затезне камате у складу са чланом 277 став 2 Закона о облигационим односима.

На дан 31.12.2010. године потраживања за редовну камату износе 24.155 хиљада динара док потраживања за затезну камату износе 494 хиљаде динара.

3.3.3.2.4. Инвестициони кредити за иновације

Стање кредита на дан 31.12.2010. године износи 74.089 хиљада динара и односи се на кредитне одобрене следећим корисницима кредита :

Назив корисника кредита	Уговорени износи	У 000 динара	
		Уговорени износи	Стање кредита
"Vertigo" д.о.о .Чачак	2,500		2.933
"Spebo" д.о.о. Лесковац	22,000		18.106
"Europolis" д.о.о. Земун	50,000		46.319
"DUO" д.о.о. Ниш	3,000		3.770
"Fizis" д.о.о. Нови Београд	3,000		2.963
Укупно:	80,500		74.089

Кредити су одобрени на основу Програма о распореду и коришћењу средстава намењених за претварање иновација у готов производ за 2007. годину. У Програму је наведено да ће се поступак одобравања кредита спроводити у складу са Упутствима које ће Фонд донети за његово спровођење. Директор Фонда донео је Упутство за његово спровођење дана 13.07.2007. године.

У Програму о распореду и коришћењу средстава намењених за претварање иновација у готов производ - кредити преко Фонда за развој за 2007. годину, између осталог, наведено је да је по Закону о буџету Републике Србије за 2007. годину опредељен део средстава у износу од 200,000 хиљада динара на разделу 16 Министарство економије и регионалног развоја за ове намене.

У истом Програму је такође наведено да ће се оцена идеје и иновативности вршити на основу сертификата о иновацији, заступљености производа на домаћем тржишту и заинтересованости привредних субјеката. У Упутству Фонда у тачки 6.- Садржај потребне документације за одобрење средстава, између осталог наведен је и сертификат о иновацији.

Према одредбама свих уговора о кредиту, корисници кредита су били у обавези да не смањују број запослених у периоду коришћења кредита. Међутим, Фонд није вршио проверу код корисника кредита да ли је број запослених смањиван.

3.3.3.2.5. Инвестициони кредити - суфинансирајући кредити из средстава Фонда

Стање ових кредита на дан 31.12.2010. године износи 138.057 хиљада динара. Од наведеног износа 2.280 хиљада динара се односи на кредите у гресе периоду, 125.324 хиљаде динара се односи на кредите у отплати, а остатак од 10.453 хиљаде динара се односи на доспеле кредите.

Попис ових потраживања у износу од износу од 138.057 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Од укупног износа стања кредита на дан 31.12.2010. године од 138.057 хиљада динара усаглашена потраживања износе 59.479 хиљада динара (43,08%) а остатак од 78.578 хиљада динара су неусаглашена потраживања која чине 56,92%.

Сви кредити су одобрени у 2009. години на основу Уредбе о условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда за развој Републике Србије у 2009. години⁴⁰. Одредбама наведене Уредбе је дефинисано следеће:

-Фонд је у 2009. години обезбедио средства у износу од пет милијарди динара, од чега ће суфинансирати сваки појединачни кредит у висини од 30%, а банке ће из својих извора обезбедити остатак од 70% који ће бити гарантован од стране Фонда у висини од 75%.

-Фонд не може по захтеву једног истог подносиоца одобравати и кредит и гаранцију.

-Право на коришћење кредита имају привредна друштва и предузетници у Републици Србији који су регистровани у складу са Законом.

-Пореска управа врши наменску контролу коришћења средства добијених по основу кредита.

-Кредити се одобравају уз примену валутне клаузуле са роком отплате од три до пет година уз гресе период од 6 до 12 месеци. Фонд на пласирана средства наплаћује камату од 1% годишње.

Укупно је одобрено 13 кредита у уговореном износу од 147.888 хиљада динара. Највећи износ кредита одобрен је привредном друштву „Туш“ д.о.о. у износу од 42.468 хиљада динара. Истом кориснику кредита издата је и гаранција банци, која му је одобрила кредит, што је супротно одредбама наведене Уредбе и одредбама члана 7. Закона о фонду за развој Републике Србије, у коме је наведено да се не може по захтеву једног истог подносиоца одобравати и кредит и гаранцију (веза Напомена 3.3.15.).

Осим у наведеном случају Фонд је супротно члану 2. Уредбе о Условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда за развој Републике Србије у 2009 години која је у примени од 05.06.2009. и члану 7. тачка 5. Закона о Фонду за развој Републике Србије, који је у примени од 16.05.2009. године одобрио кредит у износу од 81,130 хиљада динара истим подносиоцима захтева, којима је издао и гаранцију, за кредит који му је одобрила банка у укупном износу од 141,950 хиљада динара, што укупно износи 223.080 хиљада динара у пет случајева следећим корисницима кредита:

у 000 динара				
Подносилац захтева	Датум доношења одлуке	Износ гаранције	Износ кредита	Укупно истом кориснику
WCS - ЗЕМУН	01.10.2009.	36,619	20,925	57,544
ТРИНИТРОН-НОВИ БЕОГРАД	16.07.2009.	2,308	1,319	3,627

⁴⁰ „Сл.гласник РС“ 9/2009, 34/2009,36/2009 43/2009

БЛАШКО-КУЛА	05.11.2009.	3,737	2,151	5,888
ТУШ-КРАГУЈЕВАЦ	01.10.2009.	74,319	42,468	116,787
ТУРКОВИЋ ДОО-СЈЕНИЦА	16.07.2009.	24,967	14,267	39,234
УКУПНО:		141,950	81,130	223,080

На основу наведеног утврђено је:

Фонд је супротно Уредби о условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда за развој Републике Србије у 2009. години и Закону о Фонду за развој Републике Србије, одобрио кредите у укупном износу од 81,130 хиљада динара и издао гаранције у укупном износу од 141,950 хиљада динара истим подносиоцима захтева, што укупно износи 223.080 хиљада динара.

3.3.3.2.6. Start up кредити

Потраживања по одобреним start up кредитима на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 2.070.252 хиљаде динара. Наведени износ се односи на:

- start up кредите одобрене правним лицима у износу од 1.268.549 хиљада динара
- start up кредите одобрене предузетницима у износу од 801.703 хиљаде динара

Попис ових потраживања у износу од 2.070.252 хиљаде динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне књиговодствене документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена.

Потраживања по start up кредитима који су одобрени правним лицима усаглашена су у износу од 300,772 хиљаде динара (23.71%). Неусаглашена потраживања износе 967,777 хиљада динара (76,29%).

Од укупног износа потраживања по start up кредитима који су одобрени предузетницима (801.703 хиљаде динара) део од 94,871 хиљада динара се односи на усаглашена потраживања (11,83%) а део од 706,832 хиљада динара се односи на неусаглашена потраживања (88,17%).

Start up кредити су у 2010. години одобрени у складу са Програмом о распореду и коришћењу средстава намењених за start up кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, који је усвојила Влада Републике Србије Закључком број 42-833/2010 од 11.02.2010. године.

Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину опредељено је да се део средстава у износу 1.000.000 хиљада динара намењених за start up кредите за почетнике преко Фонда за развој усмерава преко раздела 17 – Министарство економије и регионалног развоја, функција 410-Општи и комерцијални послови и послови по питању рада, економска класификација 621-Набавка домаће финансијске имовине.

Циљ Програма је дугорочно кредитирање предузетника и правних лица.

Право на коришћење ових средстава имали су предузетници и правна лица на подручју Републике Србије, који су регистровани у Агенцији за привредне регистре од 1. јуна 2009. године и касније.

Потенцијални корисници средстава су захтеве подносили Фонду или овлашћеним представницима Националне агенције за регионални развој. Агенција сукцесивно достављала Фонду обједињене захтеве, а Фонд је вршио оцену и обраду захтева и предлагао Управном одобреном Фонду одговарајуће одлуке. Агенција је вршила контролу наменског трошења средстава.

Правним лицима кредити су одобравани под следећим условима:

- У износу од 500 хиљада динара до 2.500 хиљада динара.
- Са каматном стопом 2,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне клаузуле. Отплата кредита вршиће се у тромесечним ануитетима.
- Са роком отплате од 3-5 година, у оквиру којег је период чека до 12 месеци.
- Инструменти обезбеђења враћања кредита су: хипотека првог реда на непокретностима, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, са инструментима обезбеђења јемца, ручна залога на новој опреми (појединачна вредност опреме не може бити испод 250 хиљада динара). Као инструмент обезбеђења кредита узима се један од наведених инструмената и сопствене менице корисника кредита.
- Код одобравања кредита правним лицима предност имају корисници (оснивачи правних лица) до 40 година старости.

Предузетницима кредити су одобравани под следећим условима:

- У износу од 500 хиљада динара до 1.300 хиљада динара.
  - Са каматном стопом 2,5% на годишњем нивоу, уз примену валутне калаузуле.
  - Са роком отплате од 3-5 година, у оквиру којег је период чека до 12 месеци.
  - Инструменти обезбеђења кредита су један од следећих инструмената, као и сопствене менице: ручна залога на новој опреми (појединачна вредност опреме не може бити испод 250 хиљада динара), менице потписане од стране два кредитно способна жиранта за кредите од 500 хиљада динара, уговорно јемство или приступање дугу од стране правног лица, хипотека првог реда на непокретностима или земљишту
- Предност у коришћењу кредита за предузетнике до 25 година старости имају лица која су прошла обуку по програмима.

У 2010. години укупно одобрен износ start up кредита је 2.054.050 хиљаде динара и то:

- правним лицима (545 корисника) износ од 1.257.550 хиљада динара
- предузетницима (689 корисника) износ од 796.500 хиљада динара

Од укупног броја одобрених кредита предузетницима, током 2010. године враћена су три кредита у износу од 3,700 хиљаде динара.

Одобравање start up кредита у износу од 2.054.050 хиљада динара вршено је из средстава Министарство економије и регионалног развоја у износу од 850.000 хиљаде динара, а остататак је одобрен из сопствених средстава Фонда.

3.3.3.2.7. Инвестициони кредити за подстицање регионалног развоја одобрени правним лицима

Кредити за подстицање регионалног развоја одобрени правним лицима на дан 31.12.2010. године износе 9.052.015 хиљада динара, од чега је део у износу од 3.078.942 хиљаде динара одобрен и реализован у складу са усвојеним Програмима Владе за 2010. годину и то:

- Програм за подстицање равномерног регионалног развоја,
- Програм за подстицај и развој предузећа и предузетништва у неразвијеним општинама
- Програм за улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама које је усвојила Влада Републике Србије.

Кредити су одобравани из сопствених средстава Фонда за развој Републике Србије.

Од укупног износа инвестиционих кредита за подстицање регионалног развоја, део у износу од 3.411.974 хиљаде динара се односи на кредите у гресе периоду, део од 4,864,659 хиљада динара чине кредити у отплати, а преостали износ се односи на доспеле кредите и кредите дате

предузећима који су на дан 31.12.2010. године у ликвидацији или стечају.

Попис ових потраживања неправилно је извршен, тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижена, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања чине 43,12% а неусаглашена потраживања 56,88%.

Укупно обрачунате камате по наведеним кредитима у 2010. години износе 124.513 хиљаде динара (интеркаларна камата 38.448 хиљада динара, редовна камата 48.760 хиљада динара и затезна камата 37.305 хиљада динара).

Нето ефекат укупно обрачунатих курсних разлика на ове кредите износи 631.347 хиљада динара од чега позитивне курсне разлике износе 706.131 хиљаду динара, а негативне 74.784 хиљаде динара. Позитивне курсне разлике на кредите у гресе периоду износе 301.852 хиљаде динара и кредите у отплати 404.279 хиљада динара. Негативне курсне разлике на кредите у гресе периоду износе 38.458 хиљада динара, а на кредите у отплати 36.326 хиљада динара.

У поступку ревизије утврђене су неправилности у следећим случајевима:

1. Привредном друштву „М-електроник“ Земун одобрен је кредит на основу Програма о распореду и коришћењу средстава за подстицај и развој предузећа и предузетништва у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији. Уговор о инвестиционом кредиту број 11896 од 14.07.2008. године, склопљен је на износ од 54.000 хиљаде динара за основна средства. Инструмент обезбеђења по наведеном кредиту је банкарска гаранција Марфин банке. Фонд је извршио исправку вредности овог кредита за 7.214 хиљада динара и увећао расходе за исти износ, иако је располагао са валидним банкарском гаранцијом Марфин банке, а коју није поднео на наплату, односно предузео потребне радње за наплату доспелог потраживања по кредиту.

Фонд је неправилно извршио исправку вредности овог кредита за 7.214 хиљада динара иако је располагао са валидним банкарском гаранцијом Марфин банке, коју није поднео на наплату.

2. Привредном друштву „Интема“ д.о.о., Крупањ, одобрен је кредит у износу од 30.000 хиљада динара у складу са Уговором о кредиту број 1507 у 2009. години са роком отплате од 2 године по истеку гресе периода, који траје до 31.12.2009. године уз каматну стопу од 1% годишње, а инструмент обезбеђења је банкарска гаранција НЛБ банке.

На дан 31.12.2010. године, Фонд је извршио исправку вредности овог кредита за износ доспелог дуга од 8.542 хиљаде динара, на терет расхода за исти износ, иако је имао на располагању банкарску гаранцију НЛБ Банке, коју није поднео на наплату, односно није предузео потребне радње за наплату доспелог потраживања по наведеном кредиту.

Фонд је неправилно извршио исправку вредности потраживања по овом кредиту за 8.542 хиљада динара иако је располагао са валидном банкарском гаранцијом НЛБ Банке, коју није поднео на наплату.

3. Инвестициони кредит у износу од 80.000 хиљада динара одобрен је по Уговору број 10979 од 31.12.2007. године кориснику кредита W.E.G: Tehnolgy д.о.о. Нови Београд, за изградњу и опремање фабрике за производњу LCD и ТВ апарата, Општина Ковин на рок од 5 година и уз каматну стопу од 2%. Последњи ануитет доспева 2013. године, а инструмент обезбеђења је банкарска гаранција Ванса Intesa а.д. Нови Београд, са роком важности до 30.10.2013. године.

Кредит је одобрен на основу Програма о распореду и коришћењу средстава за подстицај и развој предузећа и предузетништва у најнеразвијенијим општинама, који је усвојила Влада Републике Србије.

У Образложењу уз предлог одлуке о одобрењу дугорочног кредита за подстицање равномерног регионалног развоја наведено је да је један од ефеката инвестиционог улагања 60 новозапослених радника на општини Ковин.

У складу са Уговором о кредиту, Корисник је био у обавези да до 30.09.2008. године достави доказе о наменском коришћењу средстава. Међутим, Корисник није у предвиђеном року оправдао уложена средства. Дана 05.05.2011. године дописом је обавестио Фонд да је средства уместо у општини Ковин уложио у фабрику у Железнику-општина Чукарица. С обзиром да средства нису искоришћена у складу са Уговором о кредиту, изостао је ефекат инвестиционог улагања а то је запошљавање 60 нових радника у неразвијеној општини Ковин. **Фонд није раскинуо уговор о кредиту, због ненаменског коришћења истог и није захтевао једнократну наплату целокупног кредита са каматом.**

W.E.G: Tehnolgy није уредно измиривао доспеле обавезе почев од 31.03.2009. године када је доспео износ од 4.397 хиљаде динара. Од тада, свакодневно је вршио уплате мањих износа (најмања дневна уплата је била 50 хиљада динара а највећа 300 хиљада динара).

Управни одбор Фонда је на седници одржаној 17.06.2010. године донео одлуку о одобрењу новог кредита, истом кориснику кредита у износу од 280.000 хиљада динара за модернизацију капацитета за финализацију ТВ апарата, усисивача и клима уређаја у Железнику. Приликом одобравања кредита, оцена финансијског стања према показатељима за 2009. годину је незадовољавајућа. Одлуком је одређено да се средства пуне у два дела и то:

-90.000 хиљада динара, по коме је инструмент обезбеђена хипотека

-190.000 хиљада динара где је инструмент обезбеђења гаранција АИК Банке а.д., Ниш

Поред наведеног, инструмент обезбеђења уредног враћања овог кредита је и јемство повезаних правних лица: ХУТП Балкан и W.E.G Industry д.о.о. Београд. ХУТП Балкан, који је такође корисник кредита код Фонда и своје обавезе измирује отежано и успорено, са доцњама. Кредити су одобрени на 5 година уз каматну стопу од 4,5%.

Фонд није раскинуо уговор о кредиту са корисником кредита W.E.G:Tehnolgy д.о.о. Нови Београд због ненаменског коришћења истог и није захтевао једнократну наплату целокупног кредита са каматом, већ је истом одобрио нови кредит.

4. Привредном друштву „Еуроаqua“ д.о.о, Бољевац одобрен је кредит на основу Уговора број 11893 од 05.06.2008. године у износу од 100.000 хиљада динара за трајна обртна средства на основу Програма о распореду и коришћењу средстава за подстицај и развој предузећа и предузетништва у најнеразвијенијим општинама у Републици Србији, који је усвојила Влада Републике Србије. Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су хипотека првог реда на непокретности у сопственом власништву, јемство универзитета примењених наука Мегатренд-Београд и ручна залога на опреми у сопственом власништву. У току уговореног периода за повраћај кредита, закључивањем анекса уговора, рокови за уплату доспелих анuitета су одлагани, без померања крајњег рока отплате кредита, тако да је кредит неизмирен и укупан дуг на дан 31.12.2010. године износи 105.232 хиљаде динара. **Фонд није предузео мере за наплату дуга, односно, није активирао ни један од уговорених инструмената обезбеђења уредног повраћања кредита, тако да дуг није наплаћен до датума ревизије 30.06.2011. године.**

У септембру 2011. године Управни одбор је донео одлуку, на основу које је закључен Уговор о начину измирења доспелих обавеза на износ од 114.298 хиљада динара. Рок за измирење

обавеза је продужен за 15 месеци почев од 30.09.2011. године у једнаким месечним ануитетима.

5. Управни одбор Фонда је 21.04.2010. године донео одлуку број 128, којом је одобрен кредит за трајна обртна средства (општина улагања Врање) подносиоцу захтева „Galeb group“ д.о.о. Шабац у износу од 280,000 хиљада динара, на рок од две године, по истеку грејс периода који траје до 31.12.2010. године, и уз каматну стопу од 3,5% на годишњем нивоу, у складу са Програмом Владе за подстицање равномерног регионалног развоја, односно Програмом за улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама.

У складу са поменутом одлуком Управног одбора Фонда закључени су уговори између „Galeb group“ д.о.о. Шабац, Фонда за развој Републике Србије и Специјализованог заваривачког привредног друштва „Заваривач“ а.д. Врање, број 19596 од 30.04.2010. године на износ од EUR 1.814.691 или 180,000 хиљада динара и број 19628 од 25.05.2010. године на износ од EUR 682.388 или 70,000 хиљада динара.

Кредити су одобрени за трајна обртна средства за производњу металних конструкција у привредном друштву „Заваривач“ а.д. Врање, у чијем капиталу „Galeb group“ учествује са 32,6%, што је утврђено на основу података садржаних у Програму улагања у трајна обртна средства из марта 2010. године, који је приликом достављања захтева за кредит доставио „Galeb group“. Наведеним програмом планирано је смањење броја запослених за 110 радника.

Међутим, у одлуци Управног одбора Фонда од 21.04.2010. године, као и у уговорима о кредиту, наведена је обавеза корисника кредита да у периоду коришћења кредита не смањује број запослених.

Из наведеног произлази да Програм улагања у трајна обртна средства у предузећу СЗП „Заваривач“ Врање из марта 2010. године, достављен од стране „Galeb group“, а на основу којег је одобрен кредит, није у складу са Програмом Владе за подстицање равномерног регионалног развоја, односно Програмом за улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама и одлуком Управног одбора. Наиме, наведеним Програмом улагања у трајна обртна средства у предузећу СЗП „Заваривач“ Врање, који садржи и План радне снаге, утврђен је технолошки вишак од 156 запослених, као и потреба запошљавања 46 нових радника, из чега произилази смањење броја запослених за 110 радника, док је један од основних циљева Програма Владе за подстицање равномерног регионалног развоја, односно Програма за улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама, **подстицање запошљавања** (Одељак 3.1. Основни циљеви).

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита по оба уговора су по 10 бланко сопствених меница по уговорима о јемству са зависним друштвима у оквиру „Galeb group“ и то „Галеб ФСУ“ и „Галеб ГТЕ“ Београд и хипотеке првог реда успостављене на имовини друштва СЗП „Заваривач“ а.д. Врање.

Према одредбама чл. 5. наведених уговора о дугорочним кредитима, Фонд има право да откаже уговор пре истека уговореног рока и наплати искоришћена средства са припадајућом редовном и затезном каматом уколико корисник кредита уредно не измирује доспеле обавезе по кредиту заједно са каматом и другим припадајућим трошковима, не користи кредит у сврхе предвиђене уговором и не испуњава друге обавезе у складу са уговором.

Фонд је уплатио износ од 180.000 хиљада дана 05.05.2010. године, а 03.06.2010. године износ од 70.000 хиљада динара на текући рачун корисника кредита „Galeb group“ број 265-1100310000293-43, а на основу закључених уговора о дугорочним кредитима.

Обавезе по основу првог и другог ануитета наведених кредита, које су доспевале за наплату 31. марта и 30. јуна 2011. године у укупном износу од EUR 663.224 нису плаћене. „Galeb group“ је дописом од 24.02.2011. године затражио да се враћање кредита репрограмира за шест месеци, са образложењем да је према допису Агенције за приватизацију Републике Србије од 07.02.2011. године раскинут Уговор о продаји акција из портфеља Акцијског фонда СЗП „Заваривач“ а.д. Врање, чиме је 63% акција Конзорцијума правних и физичких лица, чији је лидер „Galeb group“ прешло у власништво Агенције за приватизацију као правног следбеника Акцијског фонда и да је кредит одобрен за СЗП „Заваривач“ а.д. Врање али преко „Galeb group“ због кредитне неспособности СЗП „Заваривач“. У допису је наведено да „Galeb group“ неће враћати кредит него СЗП „Заваривач“ јер су „средства и утрошена за његову ревитализацију“, као и да је „овог тренутка СЗП „Заваривач“ у власништву Агенције за приватизацију и како не обавља своју делатност, он нема могућности да враћа кредите“.

Фонд није проверавао да ли су средства по наведеним уговорима о дугорочном кредиту закљученим са „Galeb group“ д.о.о. Шабац коришћена у сврхе предвиђене уговором.

Иако по наведеним уговорима закљученим са „Galeb group“ исти није уредно измиривао доспеле обавезе, Фонд није раскинуо уговоре о кредиту и наплатио средства са припадајућом редовном и затезном каматом подношењем на наплату бланко сопствених меница зависних друштава у оквиру „Galeb group“, и то „Галеб ФСУ“ и „Галеб ГТЕ“ Београд и предузимањем мера за наплату хипотеке успостављене на имовини зависног друштва СЗП „Заваривач“ а.д. Врање.

- Уговор о инвестиционом кредиту број 2071 од 03.12.2001. године склопљен је са предузећем „Ресник“ Вршац на износ од 3.300 хиљада динара. Инструмент уредног измирења обавеза по кредиту и Анексу 1. Уговора о кредиту је динарска гранција Новосадске банке а.д. Нови Сад, на износ од 3.300 хиљада динара са роком важности 30.09.2005. године. Пре истека рока важности гаранције, дана 12.01.2005. године склопљен је Анекс 2. Уговора о кредиту на основу Одлуке Управног одбора. Анексом 2. продужен је рок отплате тако да је први ануитет доспео за наплату 31.12.2005. године, при чему нису обезбеђени инструменти обезбеђења уредног враћања кредита са новим роковима. Кредит није враћен. Међутим дана 16.04.2010. године покренут је претходни стечајни поступак над наведеним корисником кредита, а дана 22.06.2010. године стечајни поступак је закључен. Фонд је дана 4.12.2010. године извршио директан отпис главнице, камате и затезне камате у укупном износу од 4.446 хиљада динара.

Фонд је дакле пропустио да при продужењу рока отплате кредита кориснику „Ресник“ Вршац захтева и продужење рока важности гаранције Новосадске банке а.д. Нови Сад, при чему кредит није враћен, а над истим корисником кредита је покренут стечајни поступак.

- Привредном друштву Dallas doo - Тутин одобрен је кредит по Уговору број 11939 од 26.06.2008. године у износу од 100.000 хиљада динара. Део одобрених средстава у износу од 85.000 хиљада динара је намењен за грађевинске радове и основна средства а 15.000 хиљада динара за обртна средства. Рок отплате је 5 година по истеку грејс периода, који траје до 31.03.2009. године, са каматом од 1% на годишњем нивоу. Последњи ануитет доспева 31.03.2014. године. Део од 20% кредита обезбеђен је гаранцијом „ОТП“ банке, Београд на износ од 20.000 хиљада динара увећан за камату и валутну клаузулу док је остатак од 80% кредита обезбеђен хипотеком.

Корисник кредита није доставио доказе о наменском коришћењу средстава до 31.03.2009. године. Фонд је послао опомене за достављање документације дана 03.03.2010. године и 29.07.2010. године, међутим, тражена документација Фонду није достављена до датума ревизије. У складу са чланом 5 Уговора о кредиту, Фонд је имао право да једнострано раскине

уговор и пре истека уговореног рока и захтева једнократну наплату целокупног дуга са каматом, уколико корисник не омогући Фонду контролу наменске употребе кредита.

Фонд није раскинуо уговор о кредиту и захтевао једнократну наплату целокупног дуга са каматом, иако корисник кредита Dallas д.о.о. - Тутин није доставио доказе о наменском коришћењу кредита до истека грасе периода (31.03.2009. године) а ни након писмених опомена послатих дана 03.03.2010. године и 29.07.2010. године, нити је предузео мере принудне наплате доспелих обавеза по кредиту активирањем инструмената обезбеђења уредног враћања кредита, које је имао на располагању.

8. Кориснику „Lush Limited“ - Суботица одобрен је кредит по уговору број 11897 од 29.05.2008. године у износу од 25.000 хиљада динара. Кредит је одобрен на рок од 5 година по истеку грејс периода који је трајао до 31.03.2009. године. Сврха кредита је изградња објекта и набавка опреме за прераду лековитог биља Кална – општина Књажевац (предмет инвестиције је реконструкција и адаптација фабричког комплекса који је инвеститор купио на јавној лицитацији – бивша фабрика ИМТ). Инструмент обезбеђења је хипотека у власништву корисника кредита. Први ануитет је доспео за наплату дана 30.06.2009. године.

Како корисник кредита није платио доспеле ануитете, Фонд је дана 28.10.2010. године са закашњењем од годину дана послао прву опомену о покретању поступка вансудског намирења у којој је наведено да ће целокупан износ свог потраживања наплатити продајом хипотековане непокретности уколико дуг у износу од 33.984 хиљада динара не уплати у року од 30 дана. Корисник није извршио плаћање у остављеном року. Над корисником кредита је покренут предходни стечајни поступак по решењу Привредног суда Суботица од 5.5.2011. године, коме је Фонд пријавио своја потраживања.

Кориснику кредита „Lush Limited“ - Суботица Фонд је са закашњем од годину дана послао прву опомену о покретању поступка вансудског намирења продајом хипотековане непокретности, исти није извршио плаћање доспеле обавезе у износу од 33.984 хиљаде динара ни у остављеном року, а над корисником је отворен предходни стечајни поступак по решењу Привредног суда од 5.5.2011. године, коме је Фонд пријавио потраживања.

На основу наведеног утврђено је

- a. *Кредит у износу од 80.000 хиљада динара, одобрен кориснику W.E.G. Tehnology д.о.о., Нови Београд за изградњу и опремање фабрике за производњу LCD и ТВ апарата, у неразвијеној општини Ковин, искоришћен је ненаменски за изградњу фабрике у Железнику, општина Чукарица, која нема статус неразвијене општине.*

Фонд није раскинуо уговор о кредиту и захтевао једнократну наплату целокупног кредита са припадајућом каматом.

- b. *Фонд није предузео мере за наплату дуга доспелог 31.12.2010. године у износу од 105.232 хиљаде динара, по кредиту одобреном кориснику кредита „Еуроаџа“ д.о.о., Бољевац, односно није поднео на наплату ни један од инструмената обезбеђења уредног враћања кредита, које је имао на располагању и то: јемство повезаног правног лица, ручну залогу на опреми у власништву корисника кредита и хипотеку првог реда на непокретности у власништву корисника кредита, тако да потраживања нису наплаћена до датума ревизије.*
- c. *Предузећу за производњу, трговину и услуге „Galeb group“ д.о.о. Шабац, одлуком Управног одбора Фонда одобрени су дугорочни кредити за трајна обртна средства (општина улагања Врање) у износу од 280,000 хиљада динара, на основу Програма улагања у трајна обртна средства у предузећу СЗП „Заваривач“ Врање којим је предвиђено смањење броја запослених, што није у складу са Програмом Владе за подстицање равномерног*

регионалног развоја, односно Програмом за улагање у радно интензивне гране прерађивачке индустрије у недовољно развијеним општинама јер је један од основних циљева тих програма било подстицање, а не смањење запошљавања.

Фонд није вршио наменску контролу коришћење кредита одобрених привредном друштву „Galeb group“ д.о.о. Шабац у укупном износу од EUR 2.497.079 или 250.000 хиљада динара.

Иако корисник кредита „Galeb group“ није уредно измиривао доспеле обавезе, Фонд није раскинуо уговоре о кредиту и наплатио кредит у целини подношењем на наплату бланко сопствених меница зависних друштава у оквиру „Galeb group“ нити је предузео мере за наплату потраживања из хипотеке.

- d. Привредном друштву „Ресник“, Вршац, је 12.01.2005. године продужен рок отплате кредита у износу од 3.300 хиљада динара, без прибављања банкарске гаранције са новим роком важности. Кредит није враћен ни у продуженом року, а над наведеним корисником кредита је 16.04.2010. године покренут претходни стечајни поступак, који је закључен 22.06.2010. године.
- e. Фонд није раскинуо уговор о кредиту и захтевао једнократну наплату целокупног дуга са каматом иако корисник кредита „Dallas“ д.о.о. - Тутин није у складу са уговором, доставио доказе о наменском коришћењу кредита до истека grace периода а ни након писмених опомена, нити је предузео мере принудне наплате доспелих обавеза по кредиту активирањем инструмената обезбеђења уредног враћања кредита, које је имао на располагању.
- f. Кориснику кредита „Lush Limited“- Суботица Фонд је са закашњем од годину дана послао прву опомену о покретању поступка вансудског намирења продајом хипотековане непокретности, исти није извршио плаћање доспеле обавезе у износу од 33.984 хиљаде динара ни у остављеном року, а над корисником је отворен предходни стечајни поступак по решењу Привредног суда од 5.5.2011. године, коме је Фонд пријавио потраживања.

II Кредити одобрени по комисионим пословима

3.3.3.2.8. Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства за заштиту животне средине

Исказано стање датих кредита из средстава Министарства за заштиту животне средине у износу од 55.160 хиљада динара, односи се на кредите по следећим аналитичким рачунима:

Назив рачуна	000 динара
Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине - коришћење	40.042
Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине - отплата	14.766
Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине – доспеле обавезе	352
Свега кредити из средстава Министарства за заштиту животне средине	55.160

1) Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине – у коришћењу

Потраживања по инвестиционим кредитима Фонда за заштиту животне средине у коришћењу, на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 40.042 хиљада динара. Наведени износ односи се на потраживања по одобрена три наменска дугорочна кредита у 2010. години, пренета корисницима

кредита у износу од 39.000 хиљада динара (главница) и на обрачунате курсне разлике у износу од 517 хиљада динара и камату у износу од 525 хиљада динара.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 40.042 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Наведени износ потраживања у целости се односи на неусаглашена потраживања (100,00%).

Потраживања по овим кредитима на дан 31.12.2010. године, односе се на следеће кориснике кредита:

У 000 динара				
Бр. уг.	Дат. зак. уговора	Корисник кредита	Уговорен износ	Салдо
19444	2/23/2010	"Соргум" д.о.о.	7.000	7.572
21236	7/27/2010	"Inter casa ambienta" д.о.о.	30.000	30.497
21244	9/16/2010	"Сидро Маја" д.о.о.	2.000	1.972
Укупно			39.000	40.042

По наведеним кредитима је обрачуната комисиона провизија у износу од 390 хиљада динара, по стопи од 1% од пуштених кредита у течај у 2010. години, у износу од 39.000 хиљада динара. Обрачун је извршен на основу закључених уговора о дугорочном кредиту са корисницима кредита и на основу Уговора о комисиону бр. 2346 од 24.12.2008. године, а наплата провизије је извршена тако што су средства кредита пуштана у течај из два дела, први део у износу од 80% кредитног пласмана и други део од 20% који се пушта у течај када корисник кредита уплати провизију Фонду.

Наведени начин пуштања у течај кредита, није предвиђен уговорима о дугорочном кредиту и Уговором о комисиону, нити је одређен писаним процедурама Фонда.

Наплата комисионе провизије је извршена од корисника кредита на рачун Фонда за развој-Управа за јавна плаћања-сопствени приходи.

Осим три наведена уговора, Фонд је закључио још један уговор у 2010. години по којем су средства пуштена у 2011. години и то Уговор о дугорочном кредиту бр. 21432 од 31.12.2010. године, закључен са „Вуловић Транспорт“, д.о.о., Крагујевац, по наведеној процедури и условима.

У 2010. години, кредити су одобравани на основу тројног уговора о дугорочном кредиту, који су Фонд за развој Републике Србије, Фонд за заштиту животне средине и корисник кредита, закључивали на основу: Јавног конкурса за доделу средстава Фонда за заштиту животне средине путем зајма („Сл. гласник РС“, бр. 18/09); Уговора о комисиону који су закључили Фонд, Фонд за заштиту животне средине и Министарство за заштиту животне средине дана 24.12.2008. године; Анекса уговора о комисиону од 15.07.2010. године; и одговарајуће Одлуке Фонда за заштиту животне средине (донете за одређени кредит).

Фонд је у своје име, а за рачун Фонда за заштиту животне средине, одобравао кредите под следећим условима:

- рок отплате пет година по истеку грасе периода (годину дана),
- каматна стопа 3% на годишњем нивоу,
- за време грасе периода интеркаларна камата се обрачунава тромесечно уназад и приписује главном дугу,
- за обрачун вредности главног дуга се користи валутна клаузула,

- отплата се врши у тромесечним ануитетима које утврђује Фонд,
- корисник је обавезан да приликом стављања кредита у течај, плати Фонду провизију у износу од 1% од вредности кредита,
- као инструмент обезбеђења уредног враћања кредита су гаранција банке (или заложно право у вези чега Фонд закључује уговор о залози са корисником кредита) и бланко сопствене менице корисника кредита,
- наменско коришћење средстава чију је контролу корисник дужан да омогући Фонду за заштиту животне средине,
- обрачун затезне камате у складу са законом о висини затезне камате.

Одлуку о додели кредита доноси Управни одбор Фонда за заштиту животне средине, којом се одређује корисник кредита, износ кредита, намена кредита и услови одобравања кредита.

Кредити су одобрени из средстава Буџета са рачуна 840-17724-15 Жиро рачун-Фонд за развој Републике Србије-кредитирање у циљу заштите животне средине, а уплате средстава на овај рачун вршио је Фонд за заштиту животне средине.

Ради спровођења Закона о заштити животне средине⁴¹, Закона о Фонду за заштиту животне средине⁴², Средњорочног програма рада Фонда за заштиту животне средине за период 2006-2009. године и Средњорочног програма рада Фонда за заштиту животне средине за период 2010-2012. године, Министарство животне средине и просторног планирања, Фонд за развој Републике Србије-као комисионар и Фонд за заштиту животне средине Републике Србије-као комитент, закључили су Уговор о комисиону бр. 2346 истог дана и Анекс Уговора о комисиону бр. 2279 дана 21.06.2010. године. Овим уговорима, комитент је поверио комисионару да у своје име, а за рачун комитента одобрава средства кредита крајњим корисницима. Крајњег корисника одређује Управни одбор комитента након што комисионар на захтев комитента, да позитивну оцену финансијског стања, кредитне способности и валидности понуђених инструмената обезбеђења. Уговоре о кредиту, закључују комитент, комисионар и крајњи корисник. За обављање комисионог посла, комисионар је наплаћивао од крајњих корисника кредита провизију у висини 1% од износа закљученог уговора о кредиту.

2) Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине – у отплати

Потраживања по инвестиционим кредитима Фонда за заштиту животне средине - у отплати, на дан 31.12.2010. године, исказана су у износу од 14.766 хиљада динара. Наведени износ односи се на потраживања по два наменска дугорочна кредита одобрена у 2009. години:

- 7.539 хиљада динара - корисник кредита „Дезигор“ д.о.о., Бајша и
  - 7.227 хиљада динара - корисник кредита „Данол“ СЗР, Крушевац
- 14.766 хиљада динара - Укупно

Попис ових потраживања у наведеном износу од 14.766 хиљада динара неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Наведени износ потраживања у целости се односи на неусаглашена потраживања (100,00%).

Провером извршеног обрачуна курсних разлика и камате по одобреним инвестиционим кредитима Фонда за заштиту животне средине Републике Србије - као комитента, утврђено је да **Фонд - као комисионар није исправно извршио обрачун курсних разлика, интеркаларне камате и**

⁴¹ „Сл. гласник РС“, бр. 135/04

⁴² „Сл. гласник РС“, бр. 72/09

редовне камате за корисника кредита „Цезигор“ д.о.о., Бајша, по кредиту бр. 18456 од 17.08.2009. године, партија 1/1.

Разлог погрешног обрачуна је погрешно утврђена основица за обрачун, тако што није извршен прерачун у EUR приликом пуштања другог дела кредита дана 18.09.2009. године у износу од 1.700 хиљада динара, чиме је основица за обрачун камате и курсних разлика умањена за овај износ.

Због мање утврђене основице за обрачун и у свим каснијим тромесечним обрачунима 2009. и 2010. године, мање су обрачунати како курсне разлике тако и интеркаларна камата и редовна камата која је обрачуната после истека грасе периода дана 30.09.2010. године (за период 01.10.-31.12.2010. године).

Фонд је погрешно обрачунао курсне разлике на дан 31.12.2009. године за 1.744 хиљаде динара и мање је обрачунао интеркаларну камату на дан 31.12.2009. године за 15 хиљада динара.

У 2010. години, по овом кредиту, курсне разлике су мање обрачунате за износ од 193 хиљаде динара, интеркаларна камата за износ од 42 хиљаде динара, редовна камата за износ од 15 хиљада динара и доспела рата првог ануитета на дан 31.12.2010. године за износ од 92 хиљаде динара.

Због погрешног обрачуна, није исправно исказан ни салдо на рачуну Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине – отплата, за износ од 1.886 хиљада динара, за колико је овај салдо мање исказан (исказано 7.539 хиљада динара уместо 9.425 хиљада динара).

Уместо укупно исказаног салда кредита у отплати на дан 31.12.2010. године, од 14.766 хиљада динара, требало је исказати салдо кредита у отплати у износу од 16.652 хиљаде динара.

Нетачно су пописана потраживања на дан 31.12.2010. године, од дужника „Цезигор“ д.о.о., јер су пописана у износу од 7.539 хиљада динара, уместо у износу од 9.425 хиљада динара.

3) Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине - доспеле обавезе

Потраживања по инвестиционим кредитима Фонда за заштиту животне средине - доспеле обавезе, на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 352 хиљада динара. Наведени износ односи се на потраживања по одобреном наменском дугорочном кредиту дана 29.12.2009. године, кориснику „Данол“ СЗР, Крушевац.

Попис овог потраживања у наведеном износу неправилно је извршен тако што је у пописну листу пренет књиговодствени салдо из пословних књига са одговарајуће партије кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Наведени износ потраживања у целости се односи на неусаглашено потраживање (100,00%).

Обзиром да није исправно извршен обрачун курсних разлика, интеркаларне камате и редовне камате за корисника кредита „Цезигор“ д.о.о., Бајша, није исправно исказан ни салдо на рачуну Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине - доспеле обавезе, за износ од 92 хиљаде динара, за колико је овај салдо мање исказан (исказано 368 хиљада динара уместо 460 хиљада динара).

Као последица неисправно извршеног обрачуна по кредиту, Фонд је на дан 31.12.2010. године, мање исказао и стање обавеза по основу курсних разлика према Фонду за заштиту животне средине за 1.921 хиљаду динара и мање исказао стање обавеза по основу обрачунате редовне камате према Фонду за заштиту животне средине за 15 хиљада динара.

На основу наведеног, Фонд је мање исказао стања на дан 31.12.2010. године:

а) потраживања по комисионом кредиту за 1.993 хиљаде динара, од чега:

- на рачуну Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине – отплата, за износ од 1.886 хиљада динара;

- на рачуну Инвестициони кредити Фонда за заштиту животне средине - доспеле обавезе, за износ од 92 хиљаде динара;

- на рачуну Потраживања за камату по кредитима Фонда за заштиту животне средине-редовна камата, за износ од 15 хиљаде динара; и

б) обавеза по комисионом кредиту за 1.993 хиљаде динара, од чега:

- на рачуну Остале финансијске обавезе-Фонд за заштиту животне средине – курсне разлике, за износ од 1.921 хиљаде динара и у истом износу мање исказан салдо на аналитичким рачунима ванбилансне евиденције.

- на рачуну Остале финансијске обавезе-Фонд за заштиту животне средине – обрачун камате, за 72 хиљаде динара и у истом износу мање исказан салдо на одговарајућим рачунима ванбилансне евиденције.

У поступку ревизије, Фонд је налогом за књижење бр. 12 под 02.01.2011. године, извршио потребне исправке у главној књизи.

На основу наведеног, утврђено је:

да је Фонд као комисионар, извршио погрешан обрачун курсних разлика и камате кориснику кредита „Цезигор“ д.о.о., Бајша, по уговору о кредиту одобреном из средстава Фонда за заштиту животне средине Републике Србије, као комитента, тако да је по стању на дан 31.12.2010. године, мање исказао потраживања од корисника кредита и обавезе према комитенту, за 1.993 хиљада динара.

3.3.3.2.9. Инвестициони кредити-комисион-РТБ-Бор

Потраживања по Инвестиционим кредитима-комисион-РТБ-Бор - у коришћењу на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 3.407.132 хиљада динара, колико износи и дуговни промет на овом рачуну.

Попис ових потраживања у наведеном износу неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 116.858 хиљада динара (3,43%) а неусаглашена 3.290.274 хиљада динара (96,57%).

Почетно стање на рачуну је исказано у износу од 768.859 хиљада динара, повећано је за износ од 2.638.273 хиљада динара по основу нових кредита у износу од 2.451.215 хиљада динара и обрачунатих курсних разлика у износу од 140.713 хиљада динара и камата у износу од 46.345 хиљада динара.

У 2010. години, закључено је 17 уговора, са 13 корисника кредита, на укупан износ од 2.451.215 хиљада динара, од чега се на РТБ Бор, Бор, односе 4 партије кредита на укупно 1.835.415 хиљада динара.

Средства за ове кредите су обезбеђена по Закону о буџету Републике Србије за 2010. годину, у оквиру раздела 17 – Министарство економије и регионалног развоја, које је опредељена средства преносило Фонду, као комисионару, у складу са закљученим уговором о комисиону.

Наведеним Уговором предвиђено је да ће комисионар закључивати уговоре са корисницима кредита које својим решењем одређује министар економије и регионалног развоја, под следећим условима:

- рок отплате је 7 година, у оквиру кога је грасе период 2 године, у току кога се камата обрачунава тромесечно и приписује главном дугу,
- висина каматне стопе је 2,5% на годишњем нивоу,
- примена валутне клаузуле,
- обезбеђење кредита соло меницама,
- комитент обезбеђује извештаје о коришћењу средстава од корисника кредита а извештаје о враћеним кредитним средствима обезбеђује од комисионара.

Министарство економије и регионалног развоја је вршило уплату опредељених средстава на наменски рачун Фонда број 840-1624-09, са којег је Фонд пуштао у течај кредите за дефинисане намене.

Послови у вези наведених кредита исказани су на одговарајућим аналитичким рачунима књиговодствене и ванкњиговодствене евиденције.

3.3.3.2.10. Инвестициони кредити одобрени предузећима-министарство-субвенције привреди

Потраживања по Инвестиционим кредитима другим предузећима-Министарство економије и регионалног развоја-субвенције привреди, на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 40.893.962 хиљада динара. Наведени износ односи се на:

- 1) кредите за обртна средства у коришћењу 9.365.068 хиљада динара,
- 2) кредите за обртна средства у отплати 4.815.325 хиљада динара,
- 3) кредите за обртна средства доспеле 26.504.669 хиљада динара,
- 4) комисион – предузећа у приватизацији 142.372 хиљада динара,
- 5) комисион – ликвидација 63.243 хиљада динара и
- 6) кредите за основна средства у отплати 3.285 хиљада динара.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 40.893.962 хиљада динара, неправилно је извршен тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 12.967.286 хиљада динара (31,71%) а неусаглашена 27.926.676 хиљада динара (68,29%), и то:

у 000 динара

Потраживања	Усаглашена		Неусаглашена	
	Износ	%	Износ	%
кредити за обртна средства у коришћењу	2.229.765	23,81	7.135.303	76,19
кредити за обртна средства у отплати	1.129.026	23,45	3.686.299	76,55
кредити за обртна средства доспели	9.608.495	36,25	16.896.174	63,75
комисион – предузећа у приватизацији	-	-	142.372	100,00
комисион – предузећа у ликвидацији	-	-	63.243	100,00
кредити за основна средства у отплати	-	-	3.285	100,00
УКУПНО	12.967.286	31,71	27.926.676	68,29

Током 2010. године, по овим кредитима је наплаћено укупно 164.807 хиљада динара, односно 0,40% у односу на дуговни промет по рачунима на дан 31.12.2010. године. Уплате се односе на: главницу 144.448 хиљада динара; камату 10.525 хиљада динара; авансе 217 хиљада динара и на наплате по основу стечаја, приватизације и ликвидације 9.617 хиљада динара.

1) Инвестициони кредити другим предузећима - Министарство-субвенције привреди - у коришћењу

Почетно стање на рачуну је исказано у износу од 8.431.069 хиљада динара. Односи се на кредите одобрене у периоду од 2002. до 2009. године. Највећи износ потраживања од 322.590 хиљада динара, односи се на Уговор о кредиту бр. 2627 од 23.12.2002. године, закључен са „РТБ ИНВЕСТ“ д.о.о., Бор, за корисника „РТБ-БОР ГРУПА“, РТБ БОР, д.о.о., Бор, који је на основу Уговора о преузимању дуга од 29.06.2004. године, преузео дуг, уз сагласност Фонда. Кредит је одобрен из средстава Републике Србије за субвенције у привреди, утврђених Законом о буџету Републике Србије за 2002. годину, за обртна средства, у износу од 150.000 хиљада динара, са роком враћања од 36 месеци, рачунајући од дана коришћења, у чему је грасе период од 12 месеци, уз могућност обнављања, са каматном стопом од 7% годишње, са обавезом корисника кредита да о доспећу за враћање врати Фонду исти износ EUR у динарској противвредности по продајном курсу на дан доспећа, увећано за обрачунату камату. Уговор о кредиту је закључен на основу Решења о распореду средстава Буџета Републике Србије из 2002. године, које је донео министар за привреду и приватизацију.

Кредит није враћен а Фонд врши кварталне обрачуне курсних разлика и камате и приписује их главници.

Током 2010. године, у периоду од 28.01. до 31.12., Министарство економије и регионалног развоја, пренело је на рачун Фонда 840-1624-09 Буџет, укупно 4.191.993 хиљаде динара за кредитну подршку привреди, из којих је Фонд одобравао кредите у 2010. години, у складу са Програмом о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину⁴³ (у даљем тексту: Програм).

Средства у наведеном износу, намењена за Програм, одређена су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину⁴⁴, у оквиру Раздела 17 - Министарство економије и регионалног развоја, а распоред и коришћење средстава врши се по посебном акту Владе.

Програмом је одређено ко може бити корисник средстава, приоритети, намена средстава, начин коришћења, начин пријављивања за одобравање средстава, планирана динамика коришћења и план расподеле средстава.

У циљу реализације Закључака Владе закључен је Уговор о комисиону а дана 28.12.2010. године и Анекс уговора о комисиону, између Републике Србије – Министарства економије и регионалног развоја - као Комитента и Фонда – као Комисионара.

Уговором је Комитент поверио Комисионару да у 2010. години, у своје име а за рачун Комитента одобрава кредите, према условима предвиђеним Програмом, корисницима кредита које својим решењем одређује министар економије и регионалног развоја.

Уговором је предвиђено да Комисионар неће наплаћивати од Комитента комисиону провизију.

У износу примљених средстава, Фонд је у 2010. години, на основу закључених уговора о кредиту са корисницима кредита, одобрио и пустио у течај средства, по решењу министра економије и регионалног развоја додељена кориснику кредита.

Исплате кредитних средстава, Фонд је извршио корисницима кредита, истог или наредног радног дана у односу на дан уплате наменских средстава на рачун Фонда.

Кредити из средстава Републике за субвенције у привреди, одобрени су за обртна средства, под условима одређеним решењем Министарства економије и регионалног развоја:

⁴³ Програм усвојила Влада Републике Србије, Закључком 05 Број: 42-125/2010-1 од 14. јануара 2010. године; измене Програма усвојене Закључцима Владе 05 Број: 42-9102/2010 од 9. децембра 2010. године и 05 Број: 42-9979/2010 од 29. децембра 2010. године

⁴⁴ „Сл. гласник РС“, бр. 107/09 и 91/10

- рок враћања од 36 месеци, рачунајући од дана коришћења, у чему је гресе период од 12 месеци,
- каматна стопа од 1% годишње,
- уз валутну клаузулу, тако да се за време гресе периода камата обрачунава тромесечно уназад и приписује главници, а тако обрачуната главница се исказује у EUR по средњем курсу на дан приписа камате и представља обавезу Корисника кредита да о доспећу за враћање врати Фонду исти износ EUR у динарској противвредности по средњем курсу на дан доспећа, увећано за обрачунату камату,
- са сопственим меницама Корисника кредита као инструментом обезбеђења кредита.

По Програму и донетим рашењима Министарства економије и регионалног развоја, Фонд је у 2010. години, закључио 488 уговора о кредиту, са 97 корисника.

2) Инвестициони кредити другим предузећима – Министарство - субвенције привреди - у отплати

Прекњижавање са рачуна у коришћењу на рачун у отплати, вршено је по истеку гресе периода, а распоред са рачуна у отплати на рачун доспелих обавеза, вршен је квартално. Са прекњижавањем на рачун у отплати и кварталним распоредом са рачуна у отплати на доспеле обавезе, вршен је обрачун курсних разлика и редовне камате, за које износе се одобравају остале финансијске обавезе за субвенције према Министарству економије и регионалног развоја.

3) Инвестициони кредити другим предузећима – Министарство - субвенције привреди – доспели кредити

Стање инвестиционих кредита за обртна средства у износу од 26.504.669 хиљада динара односи се на доспеле кредите за субвенције у привреди одобрене из средстава Министарства економије и регионалног развоја.

Доспеле а неплаћене обавезе свих корисника ових кредита по основу главнице и камате, су исказане у непромењеним износима од дана доспећа ануитета по кредиту па до 31.12.2010. године.

После доспећа дуга по наведеним кредитима, Фонд није у недостатку обрачуна курсних разлика, применио ни други ревалоризациони инструмент – обрачун законске затезне камате, у складу са одредбама члана 277. став 1. Закона о облигационим односима и члана 1. Закона о висини стопе затезне камате.

На овај начин је салдо доспелих инвестиционих кредита за субвенције привреди на дан 31.12. текуће и наредних година, закључно са 31.12.2010. године, исказан у мањем износу од износа који би био исказан у складу са: а) захтевима Међународног рачуноводственог стандарда бр. 21. – Ефекти промена девизних курсева и б) важећим Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама бр 1651 од 25.12.2006. године, тачка 4.2.2., којим је предвиђено да се динарски пласмани са валутном клаузулом, одмеравају по курсу на дан билансирања.

По захтеву Државне ревизорске институције, Фонд је у поступку ревизије по доспелим инвестиционим кредитима за субвенције привреди наведених у ниже наведеном прегледу, извршио обрачун курсних разлика по основу главнице кредита почев од дана доспећа обавеза на наплату, па до 31.12.2010. године, у укупном износу од 5.232.131 хиљаде динара. Од наведеног износа, позитивне курсне разлике износе 5.239.583 хиљаде динара а негативне курсне разлике износе 7.452 хиљаде динара, и то:

Ред. бр.	Врста инвестиционог кредита за субвенције у привреди	у 000 динара		
		Курсне разлике		Укупне
		Позитивне	Негативне	
1	одобрени из средстава Министарства економије и регионалног развоја за обртна и основна средства	5.088.272	- 6.682	5.081.590
2	одобрени из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције у пољопривреди	150.077	- 222	149.855
3	одобрени из враћених средстава Министарства економије и регионалног развоја по раније одобреним кредитима даваоцима лизинга	1.234	- 279	955
4	одобрени из средстава Министарства економије и регионалног развоја за здравство	0	- 269	- 269
Укупно		5.239.583	- 7.452	5.232.131

На основу наведеног, Фонд није извршио обрачун курсних разлика по основу главнице кредита почев од дана доспећа обавеза на наплату, па до 31.12.2010. године, у укупном износу од 5.232.131 хиљаде динара. Од овог износа, на кредите за субвенције привреди одобрене из средстава Министарства економије и регионалног развоја за обртна и основна средства односи се 5.081.590 хиљада динара, на кредите за субвенције привреди одобрене из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције у пољопривреди односи се 149.855 хиљада динара, на кредите за субвенције привреди одобрене из средстава Министарства економије и регионалног развоја по раније одобреним кредитима даваоцима лизинга односи се 955 хиљада динара и друго.

На овај начин, у билансу стања на дан 31.12.2010. године потцењени су пласмани по комисионим пословима, као и обавезе према Републици, односно према министарству са чијег раздела су извршене исплате по комисионим пословима, за износ необрачунатих курсних разлика од 5.232.131 хиљаде динара.

На основу наведеног, утврђено је:

По доспелим инвестиционим кредитима за субвенције у привреди одобреним предузећима из средстава Министарство економије и регионалног развоја и одобреним из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, после извршених обрачуна и приписа главници на дан доспећа у току године, није извршен обрачун курсних разлика у укупном износу од 5.232.131 хиљада динара по стању на дан 31.12.2010. године, у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања, 31.12. текуће године и свих каснијих година, закључно са 31.12.2010. године, чиме је Фонд поступио супротно захтевима Међународног рачуноводственог стандарда бр. 21. – Ефекти промена девизних курсева и б) сопственом Правилнику о рачуноводству и рачуноводственим политикама бр 1651 од 25.12.2006. године, тачка 4.2.2., којим је предвиђено да се динарски пласмани са валутном клаузулом, одмеравају по курсу на дан билансирања.

На овај начин, у билансу стања на дан 31.12.2010. године потцењени су пласмани по комисионим пословима, као и обавезе према Републици, односно према министарству са чијег раздела су извршене исплате по комисионим пословима, за износ необрачунатих курсних разлика од 5.232.131 хиљаде динара.

3.3.3.2.11. Инвестициони кредити - одобрени даваоцима лизинга из средстава Министарства економије и регионалног развоја

Инвестициони кредити одобрени даваоцима лизинга на дан 31.12.2010. године износе 2.512.894 хиљаде динара, од чега се 563.770 хиљада динара односи на кредите у гресе периоду, а 1.949.124 хиљаде динара се односи на кредите у отплати.

Током 2010 године одобрено је 9 нових кредита у укупном износу од 397.355 хиљада динара од чега је комитенту „Липакс“ Београд, одобрено 4 кредита у периоду од 30.06. до 30.12.2010. године у укупном износу од 349.355 хиљада динара, Zastava Istrabenz Lizing д.о.о., Београд 3 кредита у периоду од 02.07. до 09.11.2010. године у укупном износу од 36.000 хиљада динара и Meridian Leasing д.о.о Београд, износ од 12.000 хиљада динара.

Кредити су одобрени на основу „Програма о распореду и коришћењу средстава враћених у 2010. години Фонду по основу Програма за кредитирање давања у лизинг машина и опреме од 2005 - 2009. године“, који је Влада Републике Србије усвојила Закључком број 42-2413/2010 дана 01.04.2010. године и Уговора о комисиону број 401-00-638/10 закљученог 22.04.2010. године.

За кредитирање давоаца лизинга, Програмом је опредељен износ од EUR 3.990.668 што чини 33% враћених средстава, а 67% враћених средстава репласирано је у облику субвенционисаних кредита привреди.

Право на коришћење средстава за кредитирање давања у лизинг машина и опреме, према Програму, имали су даваоци лизинга који су на позив Министарства економије и регионалног развоја изразили намеру о учешћу у реализацији овог програма.

На основу Закључка Владе број 42-2413/2010 и решења министра економије и регионалног развоја број 021-02-114/2010 од 25.06.2010. године, помоћник министра је доносио појединачна решења о распореду враћених средстава Фонду за сваки одобрени кредит којим су дефинисани износи кредита, корисници кредита и услови одобравања кредита.

Сви кредити су одобрени у 2010. години са роком отплате од 48 месеци, уз гресе период од 12 месеци, каматну стопу од 1% и валутну клаузулу. Инструмент обезбеђења уредног враћања кредита чине сопствене менице корисника кредита.

Кредити у отплати на дан 31.12.2010. године у износу од 1.949.124 хиљаде динара, односе се на кредите одобрене у периоду од 2006. до 2009. године привредном друштву “Липакс“ д.о.о. Београд. Кредити су одобрени без камате, са роком отплате од 48 месеци и уз гресе период од 12 месеци. Уговорена је валутна клаузула.

У складу са Програмом Владе, корисници кредита су дужни да оправдају утрошак средстава најкасније у року од 60 дана од дана исплате средстава по одобреном кредиту. Правдање утрошка средстава по сваком кредиту, давалац кредита врши достављањем Фонду уговора са испоручиоцима предмета лизинга са спецификацијом прималаца лизинга. О правдању утрошка средстава по претходно одобреном кредиту, Фонд, извештава министарство. Ако давалац лизинга у назначеном периоду не изврши правдање целокупног износа одобреног кредита, дужан је да Фонду, наредног дана од дана истека рока врати разлику до пуног износа одобреног кредита са уговореном каматом за период коришћења средстава, у супротном се обрачунава законска затезна камата за период коришћења кредита.

3.3.3.2.12. Инвестициони кредити - за подршку развоја туризма

Кредити из средстава Министарства економије и регионалног развоја одобрени за подршку развоја туризма на дан 31.12.2010. године износе 2.069.404 хиљаде динара, а чине их различите врсте кредита и то:

	у 000 динара
-за субвенције у туризму	193,469
-за унапређење угоститељске понуде из средстава НИП-а	752,953
-за развој инфраструктуре у туризму	85,980
-микрокредити	262,007
-за унапређење угоститељске понуде одобрени правним лицима	696,362
-за унапређење угоститељске понуде одобрени физичким лицима	78,633

Попис ових потраживања неправилно је извршен, тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа усаглашена потраживања износе 437.361 хиљада динара (21,13%) а неусаглашена потраживања 1.632.043 хиљада динара (78,87%).

Средства за подстицање развоја туризма обезбеђена су из буџета Републике Србије. На основу Уговора о комисиону склопљених са Министарством трговине, туризма и услуга односно Министарством економије и регионалног развоја у периоду од 2005 до 2010. године, вршен је пренос средстава, које је Фонд, пласирао у своје име а за рачун Министарства у облику инвестиционих кредита за различите намене.

1. Кредити из средстава субвенција за туризам, одобрени су у периоду од 2005 – 2007. године, а на дан 31.12.2010 године стање ових кредита износи 193.469 хиљада динара, а исти су одобрени на основу следећих уредби Владе:

- Уредба о утврђивању програма за усмеравање и подстицање развоја туризма у 2005. години⁴⁵
- Уредба о утврђивању критеријума, ближих услова и намене коришћења средстава за субвенције туризма у 2006. години⁴⁶
- Уредба о утврђивању критеријума, ближих услова и намене коришћења средстава за развој туризма за период јануар-март 2007. године⁴⁷.

Захтеви за одобравање ових кредита су се подносили Министарству трговине, туризма и услуга, коришћење кредитних средстава одобравао је министар на предлог стручне радне групе за разматрање и оцену пословних планова, коју је образовао министар.

Кредити су одобрени уз валутну клаузулу, са каматном стопом од 1% на годишњем нивоу. Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су сопствене менице и хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта у приватној својини у односу 1:1 вредности одобреног кредита, односно сопствене менице са авалом или гаранцијом пословне банке или уговорно јемство правног лица. Рок отплате кредитних средстава је 60 месеци по истеку одложеног рока који траје 12 месеци од дана повлачења средстава.

У поступку ревизије утврђене су неправилности у следећим случајевима:

1. Уговор о инвестиционом кредиту бр. 8034 од 09.11.2006. године је закључен са корисником „Dunav Yahting“ д.о.о. Београд на основу Решења Министарства трговине, туризма и услуга и Решења о изменама и допунама број 420-00-00284/2006-04 од 25.10.2006. године, на износ од динара 5.000 хиљада динара и на рок од 60 месеци по истеку гресе периода од 12 месеци. Кредит је одобрен за реализацију програма опремања јахте луксузном опремом за вишедневна крстарења. Инструмент обезбеђења је хипотека првог реда на пловном објекту процењене тржишне вредности 5.100 хиљада динара.

⁴⁵ „Сл.гласник РС“ 23/05

⁴⁶ „Сл.гласник РС“ 27/06

⁴⁷ „Сл.гласник РС“ 16/07

У Решењу министарства трговине, туризма и услуга број: 420-00-00284/2006-04 од 25.10.2006. године наведено је да се као хипотекована гаранција може користити јахта (чамац са кабином) уписан код Министарства за капиталне инвестиције под редним бројем 16687 који се користи као непокретност, уколико хипотекована непокретност својом вредношћу може да гарантује враћање кредита одобреног по Уредби. Уредбом је предвиђена хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта а не залога на пловним објектима.

Кредит је пуштен у течај дана 24.11.2006. године. Први ануитет је доспео 31.12.2007. године. До 31.12.2010. године нема евидентираних уплата.

Министарство економије и регионалног развоја је Решењем број 401-00-635/2009-16 од 04.04.2009. године ставило ван снаге Решење и измену решења од 25.10.2006 које је издало Министарство трговине, туризма и услуга.

Приликом одобравања кредита кориснику кредита „Dunav Yahting“ д.о.о. Београд у износу од 5.000 хиљада динара Фонд је неправилно прихватио инструмент обезбеђења уредног враћања кредита залогу на пловном објекту, а на основу Решења о распореду средстава Министарства трговине, туризма и услуга, у којима је наведено да се као обезбеђење уредног враћања кредита наведеним корисницима, користи хипотека првог реда и да се као хипотекарна гаранција може користити пловни објекат (јахта), уписана код Министарства за капиталне инвестиције, што је супротно Уредби Владе, којом је предвиђено да као инструмент обезбеђења служи хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта.

Фонд је, са закашњењем више од годину дана, дана 12.10.2009. године доставио обавештење кориснику кредита на адресу „Dunav Yahting“ д.о.о. Београд о раскиду уговора као и о приступању продаји заложене ствари уколико у року од 30 дана не измири целокупан дуг увећан за затезну камату. „Dunav Yahting“ д.о.о. Београд није уплатио дуг у року од 30 дана, али Фонд није предузео мере за наплату потраживања продајом заложене ствари. Даном 01.03.2011. године покренут је претходни стечајни поступак, Фонд је уплатио предујам у износу од 1.000 хиљада динара.

2. Привредно друштво „Метро на води“ д.о.о., Земун корисник је два кредита за подстицај развоја туризма. Први кредит је одобрен из средстава субвенција а други из средстава Националног инвестиционог плана.

Први Уговор о инвестиционом кредиту бр.7446 од 10.07.2006. године на износ од 10.000 хиљада динара склопљен је у складу са Уредбом о утврђивању критеријума, ближих услова и намене коришћења средстава за субвенције у туризму у 2006. години и Решењем министарства трговине, туризма и услуга о распореду средстава број 420-01-00124//2006-04 од 01.06.2006. године кредит је одобрен за реализацију програма за изградњу и опремање сплва са неопходном инфраструктуром и пратећим објектима. Анексом Уговора од 18.07.2006. године измењена је одредба којом је хипотека предвиђена основним уговором замењена заложним правом на броду у складу са законом о поморској и унутрашњој трговини.

Приликом одобравања кредита кориснику кредита „Метро на води“ д.о.о. Београд у износу од 10.000 хиљада динара Фонд је неправилно прихватио инструмент обезбеђења уредног враћања кредита залогу на пловном објекту, а на основу Решења Министарства трговине, туризма и услуга супротно Уредби Владе, којом је предвиђено да као инструмент обезбеђења служи хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта.

Други Уговор о инвестиционом кредиту број 8549 од 27.02.2007. године на износ од 16.000 хиљада динара одобрен је из средстава НИП-пројекат подстицања унапређења угоститељске понуде по јавном конкурсима за доделу кредитних средстава који је расписало Министарство

трговине, туризма и услуга. Уговорени инструмент обезбеђења је, поред 30 сопствених меница и хипотека, односно залога на путничком броду „Carpe diem“.

Фонд је дана 15.06.2010. године послао допис којим је отказао оба уговора о кредиту и прву опомену о покретању поступка вансудског намирења у коме је наведено да ће Фонд, уколико корисник не измири укупан дуг са каматом који по Уговору број 78446 износи 9.237 хиљада динара и по Уговору 8549 износи 17.370 хиљада динара у року од 30 дана приступити продаји заложене имовине. Иако дужник није уплатио наведене доспеле обвезе, Фонд није спровео поступак принудне наплате.

Након писменог отказа уговора о кредиту и послате прве опомене и покретања поступка вансудског намирења 15.06.2010. године, кориснику кредита „Метро на води“ Београд, који доспеле обавезе у укупном износу од 26.607 хиљада није уредно измиривао, Фонд није спровео поступак принудне наплате кредита, продајом заложене имовине иако дужник и после примљеног отказа дуг није измирио.

2. Кредити из средстава Националног инвестиционог плана одобрени су у периоду од 2007. до 2009. године на основу појединачних Решења о распореду средстава из Националног инвестиционог плана за 2007. годину које је Министар трговине, туризма и услуга донео на основу Закључка о прихватању Информације о процесу управљања и контроле реализације Националног инвестиционог плана број 021-4747/2006-1 од 27. јула 2006 године и на основу спроведеног Јавног конкурса за доделу кредитних средстава - Пројекат подстицања унапређења угоститељске понуде. Укупан износ одобрених кредита је 800.300 хиљада динара. Стање датих кредита на дан 31.12.2010. године је 752.953 хиљаде динара. Потраживања за редовну камату износе 7.847 хиљада динара а за затезну камату 23.787 хиљада динара.

Сви кредити одобрени су на рок од 84 месеца по истеку гресе периода који траје 12 месеци од датума повлачења средстава, уз каматну стопу од 1% годишње. Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су сопствене менице корисника кредита, хипотеке на непокретностима, банкарске гаранције и залога на пловним објектима. Уговорима о кредиту предвиђено је да Фонд има право на раскид уговора уколико се не изврши уплата два узастопна ануитета.

3. Кредити за развој инфраструктуре су одобрени на основу Уредбе о утврђивању критеријума, ближих услова и намене коришћења средстава за развој туризма за период јануар-март 2007⁴⁸. О додели кредита одлучивала је комисија коју је образовао министар.

Министарство трговине, туризма и услуга склапало је Уговоре са корисницима кредита где је предмет уговора учешће у финансирању и изградњи пројеката. Након склапања уговора, корисници кредита су закључивали уговоре са Фондом за развој Републике Србије под идентичним условима. Одобрено је 5 кредита на рок од 120 месеци за пројекте туристичке инфраструктуре уз каматну стопу од 1% на годишњем нивоу и валутну калаузулу за обрачун главног дуга. Укупан износ одобрених кредита је 75.000 хиљада динара. Сви кредити су пуштени у течај 2007. године. Укупно стање дуга на дан 31.12.2010. по свим кредитима је 85.980 хиљада динара.

4. Микрокредити за подстицај развоја туризма одобрени су на основу Уредбе о утврђивању критеријума и ближих услова за микрокредите подстицања квалитета угоститељске понуде малих и средњих предузећа из области туризма за 2007. годину⁴⁹. Уредбом је предвиђено да се захтеви за коришћење кредитних средстава подносе министарству надлежном за послове туризма. Испуњеност услова и критеријуме за доделу кредитних средстава утврђивала је комисија коју је решењем образовао министар. Кредити су пуштени у течај у периоду од 2007-2008. године у укупном износу од 262.600 хиљада динара.

⁴⁸„Сл.гласник РС“16/2007

⁴⁹„Сл.гласник РС“ 62/97

5. Кредити за подстицање квалитета угоститељске понуде одобрени су правним и физичким лицима.

Кредити су одобрени на основу Уредбе о условима и начину доделе и коришћења средстава за кредите за подстицање квалитета угоститељске понуде из области туризма за 2010. годину⁵⁰ из средстава обезбеђених у Буџету Републике Србије за 2010. годину. Ради спровођења Уредбе склопљен је Уговор о комисиону 07.04.2010. године број 300-401-00-490/2010-16 са Министарством економије и регионалног развоја. Уговором о комисиону предвиђено је да ће Фонд као комисионар на основу документације коју му достави комитент (министарство) у складу са уредбом обављати следеће послове:

- оцену финансијског стања и кредитне способности подносиоца захтева
- економску оцену пројекта
- оцену инструмената обезбеђења кредита – оцену валидности и вредности конкретних непокретности за конституисање хипотеке
- предлагати износе кредита за одобравање, односно предлагати износе за одбијање
- припремити предлог уговора о одбрењу кредита
- за обављање комисионог посла Фонд наплаћује провизију која износи 1% од износа закључених уговора о кредиту.

Уплате из Буџета за подстицање развоја туризма у 2010. години извршене су у износу од 400.000 хиљада динара на наменски рачун Фонда. Одобрени су кредити у износу од 372.592 хиљаде динара док је пуштено у течај укупно 221.689 хиљада динара и то:

- Правним лицима 213.789 хиљада динара
- Физичким лицима 7.800 хиљада динара.

Министарство економије и регионалног развоја је расписало Конкурс за доделу кредитних средстава за подстицање квалитета угоститељске понуде из области туризма за 2010. године где је дефинисала критеријуме за коришћење средстава и услове и начин коришћења средстава. Фонд је склапао уговоре са корисницима кредита на основу претходно склопљених уговора између Министарства економије и регионалног развоја и корисника кредита. Исто Министарство је вршило и контролу наменског коришћења средстава.

Неправилност је утврђена по уговору о инвестиционом кредиту број 21419 који је склопљен дана 23.11.2010. године са корисником кредита „Yugohol“ д.о.о., Овчар Бања на износ од 10.000 хиљада динара, уз каматну стопу од 1% на годишњем нивоу и са роком отплате од 60 месеци након истека грасе периода који траје 12 месеци.

Кредит је одобрен за реализацију програма за реконструкцију и изградњу хотелско-угоститељског и туристичко-рекреативног комплекса Каблар у Овчар Бањи. На основу Уредбе Владе, Министарство економије и регионалног развоја је расписало конкурс за доделу кредитних средстава. Један од услова за коришћење кредитних средстава наведених у конкурсу је доказ да је објекат саставни део имовине подносиоца захтева.“ У уговору о уређењу међусобних односа између Министарства економије и регионалног развоја и корисника кредита „Yugohol“ д.о.о. Овчар Бања, поред осталог се наводи да је Комисија за доделу кредита, формирана по решењу министра, разматрала захтеве који су од стране Фонда за развој Републике Србије позитивно оцењени и донела одлуку да се конкретном Кориснику средства ставе на располагање.

У Образложењу Фонда уз предлог одлуке о одбравању кредита за развој туризма од 10.05.2010. године, наведено је да земљиште на коме се гради објекат претежно у власништву оснивача и власника „Yugohol“ д.о.о. Овчар Бања, а не самог правног лица који је корисник кредита „Yugohol

⁵⁰ „Сл.гласник РС“ 4/10

“ д.о.о. Овчар Бања. Као доказ о власништву објекта који се финансира корисник кредита је приложио налоге за куповину 0,38% акција предузећа УТП Морава Чачак.

У истом Образложењу уз предлог одлуке о одобрењу кредита за развој туризма наведено је да је степен задужености 95,68% и да ликвидност првог степена није задовољавајућа.

Уговор о кредиту у износу од 10.000 хиљада динара је закључен између Фонда за развој Републике Србије, корисника кредита „YugoHol“ д.о.о., Овчар Бања и УТП „Морава“ Чачак, као заложног дужника, који је власник хипотековане непокретности.

Нема доказа да је објекат (хотел Каблар) који је предмет реконструкције саставни део имовине подносиоца захтева, како је предвиђено конкурсом Министарства економије и регионалног развоја.

Кредит у износу од 10.000 хиљада динара одобрен је друштву „YugoHol“ д.о.о. , Овчар Бања, без доказа да је објекат (хотел Каблар) који је предмет реконструкције и доградње саставни део имовине подносиоца захтева, како је предвиђено конкурсом Министарства економије и регионалног развоја.

На основу наведеног утврђено је:

- a. Фонд је супротно Уредби Владе, којом је предвиђено да као инструмент обезбеђења служи хипотека на непокретности грађевинских објеката и градског грађевинског земљишта, закључио уговор о кредиту са корисницима „Dunav Yachting“ д.о.о. Београд у износу од 5.000 хиљада динара и „Метро на води“ д.о.о. Београд, у износу од 10.000 хиљада динара на основу залоге на пловном објекту, а на основу Решења Министарства трговине, туризма и услуга, у којима је наведено да се као обезбеђење уредног враћања кредита наведеним корисницима, може као хипотекарна гаранција прихватити пловни објекат (јакта), уписана код Министарства за капиталне инвестиције.*
- b. Фонд је са закашњењем више од годину дана доставио кориснику кредита „Dunav Yachting“ д.о.о. Београд обавештење о раскиду уговора о кредиту из предходне тачке овог основа, као и о приступању продаји заложене ствари, уколико у року од 30 дана исти не измири целокупан дуг увећан за затезну камату. Иако дужник није уплатио дуг у остављеном року, Фонд није спровео поступак принудне наплате продајом заложене ствари. Износ од 1.000 хиљаду динара уплатио је на име предујма за покретање предстечајног поступка над наведеним корисником кредита „Dunav Yachting“ д.о.о. Београд.*
- c. Након писменог отказа уговора о кредиту достављеног 15.06.2010. године кориснику кредита „Метро на води“ Београд, који доспеле обавезе у укупном износу од 26.607 хиљада динара није уредно измиривао, Фонд није спровео поступак принудне наплате кредита, продајом заложене имовине, иако дужник ни после примљеног отказа уговора о кредиту исте није измирио.*
- d. Кредит за реконструкцију и изградњу туристичко-рекреативног комплекса „Каблар“ Овчар Бања у износу од 10.000 хиљада динара је одобрен друштву „YugoHol“ д.о.о., Овчар Бања, без доказа да је објекат (хотел Каблар) који је предмет реконструкције и доградње саставни део имовине подносиоца захтева, како је предвиђено конкурсом Министарства економије и регионалног развоја.*

3.3.3.2.13. Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства за Косово и Метохију

Инвестициони кредити по стању на дан 31.12.2010. године износе 206.546 хиљада динара, а односе се на 70 уговора о кредиту, од којих је у 2010. години закључено 45 уговора о кредиту у укупном износу од 110.154 хиљаде динара.

Попис ових потраживања неправилно је извршен, тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 28.797 хиљада динара (13,94%) а неусаглашена потраживања износе 177.749 хиљада динара (86,06%).

Кредити су одобрени на основу Уговора о комисиону број 2338/23.12.2008. године и појединачних одлука Министарства за Косово и Метохију за сваког корисника кредита. Уговор о комисиону је склопљен у циљу реализације закључка Владе Републике Србије од 11.12.2008. године, којим је усвојен Програм за расподелу и коришћење средстава за подстицај економског развоја на Косову и Метохији одобравањем кредита за набавку домаће финансијске имовине у 2008. години. Захтеви за одобравање кредита са пратећом документацијом су се достављали Министарству за Косово и Метохију. Предвиђено је да се поступак за одобравање средстава спроводи у складу са Упутством које је донело Министарство за Косово и Метохију.

Уговори о кредиту склопљени су на рок од 5 година по истеку гресе периода, уз каматну стопу од 1% на годишњем нивоу и валутну клаузулу. Инструмент обезбеђења уредног враћања кредита представљају соло менице корисника кредита. У уговорима о кредиту наведена је обавеза корисника кредита да надлежним канцеларијама Министарства омогући контролу наменског коришћења средстава.

Од укупног износа кредита, на доспеле кредите односи се део од 7.858 хиљада динара, на кредите у гресе периоду део од 115.243 хиљаде динара, док се износ од 83.445 хиљада односи на кредите у отплати.

3.3.3.2.14. Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције у пољопривреди

Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције по стању на дан 31.12.2010. године износе 1.312.478 хиљада динара. Исказано стање се односи на 266 уговора о кредиту, који су пуштани у течај у периоду од 2005-2010. године у складу са Уредбама Владе.

Попис ових потраживања у наведеном износу од 1.312.478 хиљаде динара неправилно је извршен, тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижења, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа, усаглашена потраживања износе 106.658 хиљада динара (8,13%) а неусаглашена потраживања износе 1.205.820 хиљада динара (91,87%).

Фонд је закључивао уговоре о кредиту на основу појединачних решења Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде. У 2010. години решења су донета у складу са Уредбом о утврђивању програма расподеле и коришћења средстава за кредитирање предузећа која обављају

делатност у области прехранбене индустрије за 2010. годину⁵¹ и Програмом Владе у коме је наведено:

- средства за кредитирање предузећа из прехранбене индустрије обезбеђена су са подрачуна Фонда за развој Републике Србије број: 840-10724-63 на основу отплате кредита одобрених по Уредбама Владе од 2004-2009. године;
- захтев за остваривање права на коришћење средстава подноси се Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, а испуњеност услова за коришћење средства уређује министар надлежан за послове пољопривреде;
- приоритет при одобравању кредита из Програма могу имати предузећа из прехранбене индустрије која се спремају за приватизацију или су отпочела процес приватизације, као и предузећа која вишак запослених решавају у складу са одговарајућим програмом Владе;
- кредити могу бити одобрени за следеће намене: за обртна средства, за основна средства и за редовно текуће пословање;
- средства за кредитирање се могу користити на основу акта Владе за предузећа чије програме прихвати Влада као и на предлог Стручне радне групе за разматрање и оцену пословних планова;
- Фонд ће месечно извештавати Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде о износу враћених кредитних средстава;
- Корисници кредита ће достављати извештаје о коришћеним средствима стручној радној групи коју формира Министар.

Укупан износ враћених средстава у 2010. години је 39.336 хиљада динара, из којих је одобрено три кредита у укупном износу од 33.000 хиљаде динара следећим привредним друштвима: ПИК „Земун“ Земун (13.000 хиљада динара и 10.000 хиљада динара), и „Вршачки виногради“ а.д., Вршац (10.000 хиљада динара).

Сва три кредита су одобрена за обртна средства са роком враћања од 36 месеци у који је укључен грасе период од 12 месеци и каматном стопом од 1%. За време грасе периода камата се обрачунава тромесечно уназад и приписује главници, а тако обрачуната главница се исказује у EUR по средњем курсу на дан приписа камате и представља обавезу корисника кредита да о допећу за враћање, врати Фонду исти износ EUR у динарској противвредности, по средњем курсу на дан доспећа, увећано за обрачунату камату. Корисници кредита су дужни да средства одобреног кредита користе наменски и да о начину коришћења кредита полугодишње достављају извештај Стручној радној групи, коју својим решењем именује Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде.

Фонд није вршио обрачун кусних разлика по овим комисионим кредитима од датума доспећа до 31.12.2010. године (веза Напомена 3.3.3.2.10.).

На основу наведеног утврђено је:

Фонд није вршио обрачун кусних разлика од датума доспећа до 31.12.2010. године.

3.3.3.2.15. Инвестициони кредити за подстицање равномерног регионалног развоја

Потраживања по одобреним инвестиционим кредитима на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 1.692.064 хиљада динара.

Попис ових потраживања неправилно је извршен, тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижена, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног

⁵¹ „Сл.гласник РС“ бр.43/10

износа усаглашена потраживања износе 219,501 хиљада динара (12,97%) а неусаглашена потраживања 1.472.563 хиљаде динара (87,03%).

Кредити су одобрени у складу са Програмом за подстицање равномерног регионалног развоја који је усвојила Влада. У складу са Програмом донета је Уредба о условима за подстицање и развој предузећа и предузетништва у неразвијеним општинама у 2010 години, Уредба о условима за улагање у радно интезивне гране прерађивачке индустрије и недовољно развијеним општинама у 2010. години и Уредба о условима за подстицање производње и запошљавање у девастираним подручјима у 2010. години. Средства су обезбеђена из Буџета Републике Србије за 2010. годину у износу од 1.700.000 хиљада динара а пренос средстава извршен је у складу са Уговором о комисиону број 1429 од 20.04.2010. године закљученом између Министарством економије и регионалног развоја и Фонда. Одлуку о расподели средстава доносио је Управни одбор Фонда.

Кредити су одобрени за трајна обртна средства са роком отплате до две године уз грасе период од девет месеци, док су кредити за изградњу, реконструкцију, модернизацију и набавку опреме одобрени са роком отплате до 5 година, уз грасе период од годину дана. Кредити за подстицање производње и запошљавања у девастираним подручјима се одобравају на рок до осам година, уз грасе период од две године.

Уговорене су каматне стопе од 2% за улагања на подручје четврте групе неразвијености и 2,5% за улагања на подручје треће групе развијености.

Инструменти обезбеђења уредног враћања кредита су: сопствене менице корисника кредита, хипотека на непокретности, банкарска гаранција, авалиране менице, јемства других правних лица.

3.3.3.2.16. Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства економије и регионалног развоја из враћених средстава по раније одобреним кредитима даваоцима лизинга, за кредитну подршку привреди

Потраживања по наведеним инвестиционим кредитима на дан 31.12.2010. године исказана су у износу од 1.557.243 хиљаде динара.

Попис ових потраживања неправилно је извршен, тако што су у пописне листе пренета књиговодствена салда из пословних књига са одговарајућих партија кредита са стањем на дан 31. децембра 2010. године, уместо да се попис изврши на бази веродостојне документације на основу којих су вршена књижена, односно на основу којих је настала пословна промена. Од наведеног износа усаглашена потраживања износе 163.349 хиљада динара (10,49%) а неусаглашена потраживања 1.393.894 хиљада динара (89,51%).

Наведени кредити су одобрени у периоду од 31.03.2009-31.12.2010. године на основу:

1. Уговора о комисиону број 401-00-638/10 закљученог дана 22.04.2010. године
2. Програма о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. години који је Влада усвојила Закључком број 42-125/2010-1. дана 14.01.2010. године.
3. Програма о распореду и коришћењу средстава враћених у 2010. години Фонду за развој РС по основу Програма за кредитирање давања у лизинг машина и опреме од 2005 - 2009. године који је Влада Републике Србије усвојила Закључком број 42-2413/2010 дана 01.04.2010. године.

Уговором о комисиону предвиђено је да се 67% враћених средстава репласира у складу са Програмом о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Комисионара за 2010. годину који је Влада усвојила 14.01.2010. године.

Враћена средства по основу лизинга, у износу од 844.326 хиљада динара репласирана су у 2010. години са циљем давања кредитне подршке привреди у виду:

- Дугорочних кредита одобрених у износу од 763.826 хиљада динара (54 корисника кредита),
- Краткорочних кредита у износу од 80.500 хиљада динара (4 корисника кредита).

Фонд је у 2010. години одобравао кредите за обртна средства са роком враћања од 36 месеци уз грасе период од 12 месеци и каматну стопу од 1%. За време грасе периода, камата се обрачунава тромесечно уназад и приписује главници, а тако обрачуната главница се исказује у EUR по средњем курсу на дан приписа камате и представља обавезу корисника кредита да о допећу за враћање, врати Фонду исти износ EUR у динарској противвредности по средњем курсу на дан доспећа, увећано за обрачунату камату. Инструмент обезбеђења уредног враћања кредита су сопствене менице корисника кредита. Корисници кредита су дужни да средства одобреног кредита користе наменски и да о начину коришћења кредита квартално достављају извештај Министарству економије и регионалног развоја. Програмом је предвиђено да Фонд редовно извештава Министарство економије и регионалног развоја о износу враћених кредитних средстава.

По наведеним доспелим инвестиционим кредитима по комисионим пословима из средстава Министарства економије и регионалног развоја, Фонд није вршио обрачун курсних разлика у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања, иако је у решењима тог министарства предвиђена валутна клаузула као инструмент заштите од обезвређивања. Наиме, **Фонд је вршио обрачун курсних разлика по комисионим кредитима само до датума доспећа, али након тога на дан билансирања обрачун курсних разлика није вршен. На тај начин у билансу стања на дан 31.12.2010. године потцењени су пласмани по комисионим пословима, као и обавезе према Републици, односно према министарству са чијег раздела су извршене исплате по комисионим пословима (веза Напомена 3.3.3.2.10.).**

На основу наведеног утврђено је следеће:

Фонд није вршио обрачун курсних разлика у складу са уговореном валутном клаузулом и њихов припис главници на дан билансирања, по доспелим инвестиционим кредитима, одобреним из средстава Министарства економије и регионалног развоја по комисионим пословима, из враћених средстава по раније одобреним кредитима даваоцима лизинга.

3.3.3.2.17. Инвестициони кредити одобрени из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде

Стање инвестиционих кредита одобрених из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде преко пословних банака на дан 31.12.2010. године износи 316.135 хиљада динара, а стање инвестиционих кредита одобрених из истих средстава директно преко Фонда износи 118.878 хиљада динара.

Наведени кредити су одобравани у периоду од 2004-2006 године у складу са:

- Уредбом о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину⁵²;

-Уговором о комисиону од 24.05.2004. године закљученим између Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду и Фонда за развој, као комисионаром;

-уговорима, које је Фонд закључио са пословним банкама, преко којих су средства пласирана.

Уредбом је између осталог предвиђено следеће:

Средства за остваривање мера подстицања развоја пољопривредне производње обезбеђују се у буџету Републике Србије, преко Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде у износу од 3.767.500 хиљада динара, од чега је износ од 1.727.500 хиљада динара намењен краткорочном кредитирању пољопривредних газдинстава, 2.000.000 хиљада динара намењено је

⁵² „Сл. гласник РС“ 45/2004,70/2004 и 83/2004

дугорочном кредитирању пољопривредних газдинстава, а 40.000 хиљада динара је намењено за потребе Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, ради редовног годишњег обнављања опреме и возног парка.

Наведена средства се на основу Програма расподеле и коришћења средстава субвенција у области пољопривреде, шумарства и водопривреде за 2004. годину, који је донела Влада, преносе на посебан подрачун Фонда отворен за ову намену. Средства са подрачуна Фонда ће се користити у складу са законом, Програмом рада Фонда као и условима и начином који уређује овај Програм.

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде у сарадњи са Министарством финансија - Управа за јавна плаћања пратиће остваривање овог програма, администрирати и контролисати пласмане са подрачуна Фонда за развој Републике Србије.

Уредбом су дефинисана три модела коришћења буџетских средстава за кредитирање пољопривредних газдинстава а у циљу подстицања развоја пољопривредне производње:

- 1) Модел краткорочног кредитирања физичких лица (пољопривредника) преко пословних банака.
- 2) Модел дугорочног кредитирања пољопривредних газдинстава (правних и физичких лица) преко пословних банака.
- 3) Модел дугорочног кредитирања пољопривредних газдинстава (правних и физичких лица) преко Фонда за развој Републике Србије.

Краткорочни кредити по наведеној Уредби се одобравају физичким лицима - пољопривредницима уписаним у Регистар пољопривредних газдинстава⁵³ посредством пословних банака код којих имају отворене наменске текуће рачуне. Захтев за одобрење краткорочног кредита се подноси пословној банци, која га као администратор прослеђује Управи за јавна плаћања. Након утврђивања испуњености услова утврђених програмом и прописом којим се уређује регистар пољопривредних газдинстава Управа за јавна плаћања, у складу са посебним споразумом Фонда за развој и Министарства финансија - Управе за јавна плаћања, по налогу Фонда за развој Републике Србије, пребацује средства по кредитном захтеву са подрачуна Фонда на посебан наменски рачун корисника кредита.

Инвестициони кредити се одобравају свим пољопривредним газдинствима (физичким и правним лицима) уписаним у наведени регистар, преко пословних банака за одређене намене (изградњу и куповину система за наводњавање као и опреме за наводњавање; куповину пољопривредне механизације; подизање вишегодишњих засада; подизање пластеника и стакленика; кредитирање сточарске производње).

Облигациони односи између пословних банака и Фонда дефинисаће се посебним уговором, уз претходну писмену сагласност министарства надлежног за послове пољопривреде.

У изменама наведене Уредбе⁵⁴, поред инвестиционих програма за које пословна банка кандидује свог комитента, дугорочни кредити за инвестиционе пројекте могу да се одобравају *и непосредно преко Фонда за развој Републике Србије*, за исте намене по оцењеним инвестиционим програмима у министарству надлежном за послове пољопривреде. На бази писмене сагласности тог министарства коначну одлуку о одобравању дугорочног кредита доноси Управни одбор Фонда.

Уговор о комисиону број 1264 од 25.05.2004. године закључен, између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде (комитент) и Фонда за развој Републике Србије (комисионар), на основу Уредбе о регистру пољопривредних газдинстава, Уредбе о утврђивању програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину као и Програма Фонда.

⁵³ „Сл. гласник РС“ 45/2004

⁵⁴ „Сл. гласник РС“ 83/2004

Наведеним Уговором су средства поверена Фонду да у своје име а за рачун Министарства одобрава кредите за финансирање пољопривредне производње у складу са решењима Министарства и Програмом Фонда за 2004. годину, до укупног износа од 3.727.500 хиљада динара.

У уговору о комисиону је наведено:

-Министарство (комитент) ће у току 2004. године *на посебно отворене рачуне* Фонда за развој Републике Србије пренети укупан износ од 3.727.500 хиљада динара.

- Комисионар је дужан да део пренетих средстава у висини одређеној Програмом пласира преко пословних банака, а остатак средстава непосредно крајњим корисницима.

-Своје односе са пословним банкама Фонд ће уредити посебним уговорима.

- Део средстава које Фонд пласира непосредно, пласираће сходно условима из Програма као и у складу са Програмом Фонда за развој и другим актима Фонда.

-Фонд је дужан да Министарству пољопривреде доставља полугодишње извештаје о реализацији кредитних средстава и њиховом враћању.

-Фонд ће приходовати комисиону провизију од 0,25% од сваког одобреног дугорочног кредита посредством банке. Провизију ће наплаћивати у складу са уговором са пословним банкама. Такође, Фонд ће плаћати Банци и Управи за јавна плаћања по 0.5% од износа одобрених кредита.

У члану 7. Уговора о комисиону наведено је да ће о даљем пласману враћених средстава Републике Србије, на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде *одлучивати Влада Републике Србије*.

Анексом Уговора о комисиону од 01.08.2005. године регулисано је да ће евентуалну принудну наплату средстава које Комисионар пласира корисницима кредита преко пословних банака вршити пословне банке.

Укупно примљена средства из буџета Републике са раздела *Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде*, према подацима Фонда, износе 3.965.253 хиљада динара на следеће наменске рачуне, отворене код Управе за трезор и то:

		у 000 динара
Број наменског рачуна	Назив наменског рачуна	Износ
840-6724-35	Крат. кред. пољопривредницима преко пословних банака	1.241.979
840-7724-42	Дуг. кредитирање пољ. газдинства преко пословне банке	949.374
840-8724-49	Дуг. кредитирање пољоприв. газд. преко Фонда	1.223.900
840-9724-56	Средства за кредитирање пољ. газдинства-краткорочни	550.000
Укупно		3.965.253

Уговори између Фонда и пословних банака

Уговорима, закљученим између Фонда и пословних банака, који су идентичног садржаја предвиђено је да:

-Банка поступа у име и за рачун Фонда у делу пласирања његових средстава. Корисник кредита подноси захтев банци. Најмањи износ средстава је EUR 5.000, а највиши EUR 200.000.

-Банка врши контролу наменског коришћења средстава.

-Банка врши наплату одобреног кредита у складу са планом отплате. Средства уплаћена од стране корисника кредита на име отплате доспелих анuitета, банка дозначава Фонду у року од 5 дана, применом валутне клаузуле и планом отплате у сразмерном делу средстава, које обезбеђује Фонд по основу главнице на рачун Фонда. Међутим у уговорима није наведен број рачуна - подрачун Фонда на који банка треба да врши уплату отплаћених средстава по раније одобреним кредитима. Анексима уговора је прецизирано да се уплата и главнице и камате врши на рачун број: 840-2724-07 (*рачун сопствених прихода*). Наведене одредбе анекса уговора, које је Фонд закључио са пословним банкама нису у складу са одредбама уговора о комисиону, који је Фонд закључио са

Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, у коме је прецизирано да ће се пласман наведених средстава обезбеђених из буџета Републике за 2004. годину извршити преко посебног наменског рачуна, који је за те намене и отворен код Управе за трезор (рачун број 840-7724-42 - Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава (правних и физичких) преко пословних банака).

На основу наведеног утврђено је да у уговорима, које је Фонд закључивао са пословним банкама није наведен текући рачун Фонда на који банке треба да изврше уплате наплаћених анuitета од корисника кредита, иако је пласман буџетских средстава за дугорочне кредите у пољопривреди по Уговору о комисиону извршен са посебног наменског рачуна, који је Фонд отворио код Управе за трезор.

Анексима уговора са истим банкама је дата инструкција банкама да уплату наплаћених анuitета врше на рачун сопствених прихода Фонда за развој број: 840-2724-07, што је супротно одредбама уговора о комисиону, који је Фонд закључио са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, у коме је прецизирано да ће се пласман наведених средстава обезбеђених из буџета Републике за 2004. годину извршити преко посебног наменског рачуна, који је за те намене и отворен код Управе за трезор (рачун број 840-7724-42 - Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава (правних и физичких) преко пословних банака.

У Одлуци Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године наведено је да се средства од наплаћених анuitета по основу одобрених инвестиционих кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину, могу репласирати у одобравање нових инвестиционих пројеката у прерађивачке капацитете из области пољопривреде. Такође, наведено је да ће се прикупљена средства одобравати под условима из Програма Фонда за 2007. годину.

На основу наведеног утврђено је да је одлуком Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године средства од наплаћених анuitета по основу одобрених инвестиционих кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину, одобрен репласман буџетских средстава у нове инвестиционе пројекте у прерађивачке капацитете из области пољопривреде без одлуке Владе, како је то било предвиђено Уговором о комисиону. У истој одлуци је такође наведено да ће се прикупљена средства одобравати под условима из Програма Фонда за 2007. годину. Обзиром да се отплата анuitета по раније одобреним кредитима као и репласман средстава не врши само у 2007. години, пренос отплаћених средстава по наведеном основу на рачун сопствених прихода и исказивање камате по том основу као сопствени приход Фонда, није у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2004. годину⁵⁵.

Средства Републике Србије, исплаћена из буџета Републике за 2004. годину, по Закону о буџету 2004. године за намене дефинисане Уредбом о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину и Уговором о комисиону број 1264 од 25.05.2004. године закљученог, између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда, не могу мењати власника Одлуком Управног одбора Фонда. Међутим на основу Одлуке Управног одбора Фонда, средствима у власништву Републике, преносом на рачун сопствених прихода Фонда, је даље поступано као са сопственим средствима Фонда, супротно одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2004. годину, дакле без ваљаног правног основа.

У периоду од 2004. до 2010. године, према подацима Фонда, укупно су враћена, пласирана средства за дугорочно кредитирање по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину у износу од 2,249,617 хиљада динара. Међутим, Фонд

⁵⁵ „Сл. Гласник РС“ 33/2004, 115/2004

није доставио податке по писменом захтеву Државне ревизорске институције о износу враћених, пласираних средства за краткорочно кредитирање по наведеној Уредби, која су у 2004. години пласирана у укупном износу од 1.718.779 хиљада динара, уз образложење да истима не располаже. Наведени износ пласираних средстава по краткорочним кредитима одобрених по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину, у књиговодственој евиденцији Фонда неосновано се воде као ненаплаћено потраживање од Управе за трезор, што је детаљно образложено у *Напомени број 3.3.7.*

ВРАЋЕНА СРЕДСТВА ПО УРЕДБИ О УТВРЂИВАЊУ ПРОГРАМА МЕРА ЗА ПОДСТИЦАЊЕ РАЗВОЈА ПОЉОПРИВРЕДНЕ ПРОИЗВОДЊЕ ЗА 2004. ГОДИНУ

у 000 динара

Година	Краткорочно кредитирање физич. лица (Управа за трезор)	Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава преко Фонда		Дугорочно кредитирање пољопривр. газдинстава преко посл. банака	Укупно враћена средства кредита
		Комисион	Фонд		
2004	-			798	798
2005	-	15,690	20,163	27,403	63,292
2006	-	273,049	39,197	135,321	447,879
2007	-	248,288	140,217	189,018	577,911
2008	-	269,341	148,248	192,995	611,002
2009	-	169,619	102,795	179,374	452,060
2010	-	2,351	28,593	65,701	96,676
УКУПНО		978,338	479,212	790,610	2,249,617

На основу наведеног произилази да од укупно примљених средстава из буџета Републике за 2004. годину у износу од 3.965.253 хиљада динара, Фонд није доставио податке о укупно враћеним средствима, пласираним за одобравање кредита по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину⁵⁶ и Уговору о комисиону, односно доставио је делимичне податке само за враћена средства по инвестиционим кредитима (2,249,617 хиљада динара), а не и по краткорочним кредитима (1.718.779 хиљада динара), са образложењем да истим подацима не располаже.

На основу напред наведене одлуке Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године, по којој је одобрен репласман буџетских средстава од наплаћених ануитета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, у нове инвестиционе пројекте у прерађивачке капацитете из области пољопривреде без одлуке Владе, вршен је пренос отплаћених средстава по наведеном основу са наменских рачуна на рачун сопствених прихода, а остварене камате по том основу исказане су као сопствени приход Фонда, што није у складу са одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2004. годину⁵⁷.

У периоду од 2004. до 2010. године, према подацима, које је Фонд доставио по захтеву Државне ревизорске институције, укупно су пренесена средстава од наплаћених ануитета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, са наменских рачуна на рачун сопствених прихода у укупном износу од 2,696,854 хиљада динара, и иста репласирана у нове инвестиционе пројекте у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, као сопствена средства, при чему су остварене камате по тим

⁵⁶ „Сл. гласник РС“ 45/2004,70/2004 и 83/2004

⁵⁷ „Сл. гласник РС“ 33/2004, 115/2004

пласманима *исказане као сопствени приход Фонда*. Међутим, према објашњењу Фонда, датом по истом захтеву Државне ревизорске институције, Фонд не располаже подацима колики износ камате је остварен на основу репласмана средстава буџета третираних као сопствена средства Фонда у периоду од 2004. до 2010. године. У поступку ревизије није било могуће, утврдити износ камате које је Фонд остварио пласирајући средства Републике као пласмане из сопствених средстава, обзиром да у књиговодственој евиденцији нису обезбеђени подаци на основу којих се може утврдити тачан износ.

У наставку се дају подаци о преносу средстава од наплаћених ануитета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, са наменских рачуна на рачун средстава сопствених прихода по годинама, а које је доставио Фонд у току ревизије.

ПРЕГЛЕД ПРЕНЕТИХ СРЕДСТАВА СА НАМЕНСКИХ ПОДРАЧУНА ЗА ДУГОРОЧНО КРЕДИТИРАЊЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ГАЗДИНСТАВА И ФИЗИЧКИХ ЛИЦА ПРЕКО БАНАКА И ПРЕКО ФОНДА НА ПОДРАЧУНЕ СОПСТВЕНИХ ПРИХОДА ФОНДА

у 000 динара

Година преноса средстава	Пренос на рачун сопствених прихода Фонда 840-2724-07	Пренос на рачун Фонда – средства буџета 840-1624-09	Укупан пренос
2006	861,476		861,476
2007	662,116	67,200	729,316
2008	652,463	300,000	952,463
2009	424,400	13,000	437,400
2010	96,400	0	96,400
Укупно	2,696,854	380,200	3,077,054

Укупан износ потраживања по инвестиционим кредитима одобреним из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде пласираних преко пословних банака и непосредно преко Фонда у укупном износу од 435.013 хиљада динара (316.135 +118.878) је у целини неусаглашен, а нису пружени на увид ни докази да су захтеви за усаглашавање послати банкама, односно корисницима кредита, што је супротно одредбама члана 20. Закона о рачуноводству и ревизији.

На основу наведеног утврђено је:

- а. Уплаћена средства на име отплате доспелих ануитета по кредитима који се реализују преко пословних банка и непосредно преко Фонда по Уредби Владе у корист наменских рачуна неосновано су преношена на рачун сопствених прихода Фонда број 840-2724-07 по Одлуци Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године, у којој је наведено је да се средства од наплаћених ануитета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину, могу репласирати у одобравање нових инвестиционих пројеката у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, као и да ће се прикупљена средства одобравати под условима из Програма Фонда за 2007. годину.*

Пренос средстава са наменских рачуна у корист рачуна сопствених прихода вршен је без сагласности Владе, а супротно одредбама Уговора о комисиону, у коме је наведено да о

даљем пласману враћених средстава одлучује Влада Републике Србије на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде.

- b. У уговорима, које је Фонд закључивао са пословним банкама није наведен текући рачун Фонда, на који банке треба да изврше уплате наплаћених ануитета од корисника кредита, иако је пласман буџетских средстава за дугорочне кредите у пољопривреди по Уговору о комисиону извршен са посебног наменског рачуна број 840-7724-42 - Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава (правних и физичких) преко пословних банака који је Фонд отворио код Управе за трезор.

Анексима уговора са истим банкама је дата инструкција банкама да уплату наплаћених ануитета врше на рачун сопствених прихода Фонда за развој број: 840-2724-07, што је супротно одредбама уговора о комисиону, који је Фонд закључио са Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде, у коме је прецизирано да ће се пласман наведених средстава обезбеђених из буџета Републике Србије за 2004. годину извршити преко посебног наменског рачуна, који је за те намене и отворен код Управе за трезор (рачун број 840-7724-42 - Дугорочно кредитирање пољопривредних газдинстава (правних и физичких) преко пословних банака).

- c. Преносом средстава од отплате доспелих ануитета по кредитима који се реализују преко пословних банака и преко Фонда по Уредби Владе са наменских рачуна у корист рачуна сопствених прихода Фонда број 840-2724-07 иста практично више нису третирана као власништво Републике него као сопствена средства Фонда, а на основу Одлуке Управног одбора Фонда, супротно одредбама Закона о буџету републике Србије за 2004. годину.
- d. Средства Републике Србије, исплаћена из буџета Републике за 2004. године, за намене дефинисане Законом о буџету Републике Србије 2004. годину, Уредбом о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину и Уговором о комисиону број 1264 од 25.05.2004. године закљученог, између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда, нису могла мењати третман (власништво) Одлуком Управног одбора Фонда, супротно одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2004. годину, дакле без ваљаног правног основа.
- e. Укупан износ потраживања по инвестиционим кредитима одобреним из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде пласираних преко пословних банака и непосредно преко Фонда у укупном износу од 435.013 хиљада динара (316.135 +118.878) је у целини неусаглашен, што је супротно одредбама члана 20. Закона о рачуноводству и ревизији.

3.3.3.3. Остали дати депозити (Конто 111)

Исказано стање осталих датих депозита у износу од 350.000 хиљада динара односи се на салдо неввраћених депонованих средстава код „Комерцијалне банке“ а.д. Београд по уговорима о орочавању динарских депозита и то:

1. Уговор о орочавању динарских средстава број 0042003012950 од 02.11.2010. године у износу од 200.000 хиљада динара и анексу број 1 од 02.12.2010. године.
2. Део неввраћеног ороченог депозита по основном уговору о орочавању динарских средстава број 0042003012691 од 15.10.2010. године у износу од 150.000 хиљада динара. По наведеном основном уговору о орочавању динарских средстава уговорено је орочавање динарских средстава у износу од 300.000 хиљада динара на рок од 30 дана уз каматну стопу у висини референтне каматне стопе Народне банке Србије умањене за 1 процентни поен на годишњем нивоу. Уговорена камата се обрачунава месечно и о року доспећа

депозита, применом конфорне методе и уплаћује на рачун депонента. По овом основном уговору, а на основу обрачуна „Комерцијалне банке“ а.д. Београд, обрачуната је и уплаћена камата по каматној стопи од 8,5% у износу од 2.014 хиљада динара . Од укупно орочених 300.000 хиљада динара враћено је 150.000 хиљада динара, а за разлику невраћеног депозита од 150.000 хиљада динара по Анексу 1 од 15.11.2010. године продужен је рок орочавања за наредних 30 дана по каматној стопи од 9,5% и Анексу 2 од 15.12. 2010. године продужен је рок орочавања за наредних 30 дана по каматној стопи од 10,5%.

Исказано стање осталих датих депозита на дан 31.12.2010. године усаглашено је са „Комерцијалном банком“ а.д. Београд, као и стање обрачунате а неплаћене камате у износу од 2.312 хиљада динара.

Стање орочених динарских средстава код „Комерцијалне банке“ а.д. Београд на почетку 2010. године износило је 1.363.635 хиљада динара, а у току 2010. године код исте банке орочавано је по четири уговора додатних 750.000 хиљада динара, што укупно износи 2,113,365 хиљада динара. У току 2010. године враћано је sukcesивно 1,763,635 хиљада динара, тако да салдо невраћених средстава на крају године износи 350,000 хиљада динара.

Стање укупно орочених динарских средстава на дан 01.01.2010. године износило је 2.313.636 хиљада динара код 2 банке и то:

Р.бр	Назив банке	у 000 динара
1.	Комерцијална банка а.д. Београд	1.363.636
2.	Банка „Интеза“	950.000
	Укупно	2.313.636

У току 2010. године орочавана су динарска средства код 3 банке у укупном износу од 2.050.000 хиљада динара и то:

Р.бр	Назив банке	у 000 динара
1.	Комерцијална банка а.д. Београд	750.000
2.	Банка „Интеза“	950.000
3.	Привредна банка а.д. Београд	350.000
	Укупно	2.050.000

Банка „Интеза“ и Привредна банка а.д. Београд вратиле су орочена динарска средства у целости.

Укупно обрачуната камата на орочена динарска средства код наведених банака износи 78,465 хиљада динара.

У одредбама члана 9. Закона о буџетском систему, наведено је да министар финансија, односно лице које он овласти, отвара подрачуне корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, а у оквиру подрачуна обавезно се посебно воде:

1) средства издвојена буџетом, и 2) сопствени приходи које оствари директни и индиректни корисник буџетских средстава, као и сопствени приходи других корисника јавних средстава који су укључени у систем консолидованог рачуна трезора.

Новчана средства буџета Републике Србије, директних и индиректних корисника средстава тог буџета, корисника средстава организација за обавезно социјално осигурање, као и других корисника јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора Републике Србије, воде се и депонују на консолидованом рачуну трезора Републике Србије.

Изузетно министар финансија може другом кориснику јавних средстава, који више од 50% од укупних прихода остварује на тржишту, одобрити отварање рачуна код банке за сопствене приходе.

По одредбама члана 10. истог закона, корисник средстава буџета Републике Србије, односно корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање, може инвестирати сопствене приходе самостално, уз претходно прибављену сагласност министра финансија и обавезан је да по извршеном инвестирању тих средстава о томе обавести Управу за трезор.

У истом члану даље се наводи да корисник средстава буџета Републике Србије, односно корисник средстава организација за обавезно социјално осигурање може закључити уговор са министром о инвестирању сопствених прихода.

Приходи од инвестирања уплаћују се на одговарајући консолидовани рачун трезора, односно подрачуна сопствених прихода.

Министар, односно локални орган управе надлежан за финансије, ближе уређује начин извештавања о инвестирању средстава из овог члана.

По одлуци Управног одбора Фонда за развој Републике Србије број 4310 од 01. октобра 2009. године одобрено је да се привремено слободна средства са подрачуна сопствених прихода број 840-2724-07, који се води у оквиру консолидованог рачуна трезора, ороче као депозит по виђењу код „Комерцијалне банке“ а.д. Београд и „Банке Интеза“ а.д. Београд. По истој одлуци је директор Фонда за развој Републике Србије овлашћен да са наведеним банкама потпише уговор.

Дописом број 2532 од 09.октобра 2009. године Фонд за развој Републике Србије се обратио Министарству финансија, са захтевом за сагласност министра, у складу са одредбама члана 10. Закона о буџетском систему, да се привремено слободна средства са подрачуна сопствених прихода број 840-2724-07, који се води у оквиру консолидованог рачуна трезора, орочи као депозит по виђењу код „Комерцијалне банке“ а.д. Београд и „Банке Интеза“ а.д. Београд. У допису се такође наводи да је по одлуци Управног одбора Фонда за развој Републике Србије број 4310 од 01. октобра 2009. године одобрено наведено орочавање средстава код наведених банака у очекивању реализације Владиног програма за субвенционисане стамбене кредите. Даље се наводи да ће се орочавање вршити на период од 30 до 90 дана уз каматну стопу од 10,5% до 11,90%.

Како на увид није пружен доказ да је министар финансија дао сагласност за орочавање средстава са подрачуна број 840-2724-07, који се води у оквиру консолидованог рачуна трезора, **проишлаго** да је орочавање средстава у 2010. години у износу од 2.050.000 хиљада динара са подрачуна број 840-2724-07, који се води у оквиру консолидованог рачуна трезора, извршено супротно одредбама члана 10. став 4. Закона о буџетском систему.

На основу наведеног утврђено је:

Фонд је у 2010. години орочавао динарска средства у износу од 2.050.000 хиљада динара са подрачуна који се води у оквиру консолидованог рачуна трезора, без сагласности министра финансија супротно одредбама члана 10. став 4. Закона о буџетском систему.

3.3.4. Хартије од вредности (без сопствених акција): рачуни групе 12 (осим 128), 22

У 000 динара

	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Хартије од вредности:	1.376.536	1.369.653
ХОВ расположиве за продају	561.583	534.868
ХОВ-које се вреднују по фер вредности у билансу успеха у инострану валути	814.953	834.785

Хартије од вредности расположиве за продају у износу од 561.583 хиљада динара односе се на:

- акције банака	304.614 хиљада динара
- акције предузећа која се котирају на берзи	256.969 хиљада динара

Од укупне вредности акција банака која износи 304.614 хиљада динара, део од 39.490 хиљада динара чине акције банака у којима је учешће Фонда до 10% а део од 265.124 хиљаде динара чине акције банака где је учешће Фонда преко 10% .

Банке у којима Фонд има учешће у капиталу до 10% су: НЛБ Банка а.д. Београд 21.045 хиљада динара, АИК Банка АД, Ниш 11.810 хиљада динара, Привредна банка АД, Панчево 3.460 хиљада динара, ОТП банка а.д. Нови Сад 2.880 хиљада динара и др.

Фонд поседује акције у „Југобанци“ А.Д. Косовска Митровица где је учешће у капиталу преко 10% и износи 265.124 хиљада динара.

Акције предузећа које се котирају на берзи на дан 31.12.2010. године у износу од 256.969 хиљада динара односе се на:

„Минел холдинг корпорација „ А.Д. Београд	153,263
МСК „Метанолско-сирћетни комплекс“ Кикинда	87,955
АД „Ливница“ Кикинда, Кикинда	6,500
„Симпо“ а.д. Врање	5,310
„Индустрија прецизне механике“ а.д. Београд	3,941

Хартије од вредности које се вреднују по фер вредности у билансу успеха у иностраној валути износе 814.953 хиљада динара и у целини се односе на обвезнице Републике Србије.

Обвезнице Републике Србије стечене су на основу Закона о својинској трансформацији⁵⁸, којим је дата могућност уплате уписаних акција обвезницама Савезне Републике Југославије по основу доспеле неисплаћене девизне штедње грађана као и спајањем са Гаранцијским фондом које је извршено на основу Закона о фонду за развој Републике Србије⁵⁹.

У 2010. години доспеле су обвезнице старе девизне штедње серије А2010. Фонд је по том основу остварио прилив од 144.046 хиљада динара.

3.3.5. Удели (учешћа): рачуни групе 13, 23

	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Удели (учешћа) код:		У 000 динара
- банака у стечају	11.680	11.680
- предузећа и других правних лица	<u>22.831.040</u>	<u>22.778.662</u>
Укупно:	<u>22.842.720</u>	<u>22.790.342</u>
Исправка вредности код:		
- банака у стечају	(11.680)	(11.680)
- предузећа и других правних лица	<u>(11.445.933)</u>	<u>(10.405.493)</u>
Укупна исправка вредности:	<u>(11.457.613)</u>	<u>(10.417.173)</u>
Стање удела на дан 31.12.2010. године	11.385.107	12.373.169

⁵⁸„Сл. гласник РС“, бр. 32/97, 10/01

⁵⁹„Сл. гласник РС“, бр. 36/09

Највеће уделе Фонд има у следећим предузећима: ЈП „Железнице Србије“ 2.976.216 хиљада динара, ЈП „Србијагас“ Нови Сад 2.834.303 хиљаде динара, „Застава оружје“ Крагујевац 2.186.957 хиљада динара и др.

3.3.5.1. Повећање удела:

У току 2010. године, извршено је повећање удела у укупном износу од 582.671 хиљаде динара у привредним друштвима:

• „Утва-Авиоиндустрија” д.о.о. Панчево, у реструктурирању	398.674
• ХИП „Петрохемија” а.д. Панчево, у реструктурирању	182.785
• ПКБ Корпорација, Београд	1.212

Фонд је извршио *повећање удела* у привредним друштвима „Утва-Авиоиндустрија” д.о.о. Панчево у реструктурирању, и ХИП „Петрохемија” а.д. Панчево, у реструктурирању, конверзијом потраживања евидентираним у пословним књигама Фонда за развој Републике Србије у уделе. Конверзија је извршена на основу:

1. Закључка Владе број: 42-5635/2008 од 19.12.2008. године којим је *препоручено* Управном одбору Фонда:

- да донесе одлуку и закључи уговор о конверзији потраживања према „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево у реструктурирању, у улог у капиталу тог привредног друштва, у износу од 170.866.629,66 динара на дан 30. септембар 2008. године

- да донесе одлуку и закључи уговор о замени испуњења са привредним друштвом Иво Лола Рибар АД Београд, у реструктурирању, којим ће ово привредно друштво пренети свој удео у капиталу „Утва-Авиоиндустрија” д.о.о. Панчево у реструктурирању од 10,34% (вредност удела регистрована у АПР је 2.974.097,28 евра) Фонду за развој Републике Србије а Фонд за развој Републике Србије ће у замену отписати **своје потраживање према** привредном друштву Иво Лола Рибар систем АД Београд, у реструктурирању у износу који је једнак вредности удела привредног друштва Иво Лола Рибар систем АД, Београд у реструктурирању, у капиталу“ Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, регистрованог у Агенцији за привредне регистре.

2. Закључка Владе број: 023-6222/2009-1 од 09.10.2009. године којим је препоручено Управном одбору Фонда за развој Републике Србије да донесе одлуку и закључи уговор о конверзији свог потраживања према ХИП Петрохемија а.д. Панчево у реструктурирању, са стањем на дан 15. септембра 2009. године у износу од 182.784.601,15 динара у капитал тог привредног друштва и Одлуке Управног одобра број 4824.

Од укупног износа потраживања која су конвертована у улоге, део од 449.601 хиљаде динара, односи се на потраживања по комисионим пословима. Наведена потраживања потичу из средстава Републике Србије. На основу уговора о комисиону, средства су пренета Фонду за развој који их је пласирао за рачун Републике Србије. Потраживања се односе на пласмане (увећане за камате и крусне разлике) следећим привредним друштвима:

„Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању	39.010 хиљада динара
„Лола системи“ – Београд	227.807 хиљада динара
- Хип „Петрохемија“ а.д. Панчево, у реструктурирању	182.784 хиљада динара

Наведени пласмани били су евидентирани у пословним књигама Фонда као комисиони послови, на конту 409 на коме се евидентирају обавезе према Републици Србији и у ванбилансној евиденцији.

Фонд је потраживања за пласирана средства по комисионим уговорима, који припадају Републици Србији конвертовао у удео поменутих привредних друштава без сагласности Владе Републике Србије. Влада је дала само препоруку Управном одбору Фонда да своја потраживања конвертује у улог.

На основу наведеног утврђено је да је Фонд неправилно извршио повећање удела у привредним друштвима „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, ХИП Петрохемија а.д. Панчево, у реструктурирању, у укупном износу од 449.601 хиљаде динара, по основу конверзије потраживања за пласмане из средстава Републике Србије, а не из сопствених средстава Фонда. Власник удела по предметној конверзији може да буде само Република Србија као власник пласираних средстава која су претворена у уделе. Без обзира на то што приликом доношења закључака у којима Влада препоручује конверзију потраживања у уделе није прецизирано власништво над средствима која су предмет конверзије, средства у власништву Републике Србије нису могла бити предмет конверзије у уделе Фонда. Наиме, ради се о средствима Републике Србије која су на основу Уговора о комисиону поверена Фонду за развој Републике Србије, са циљем да их пласира у своје име и за рачун Републике Србије.

3.3.5.2. Смањење удела:

Фонд је у 2010. години извршио смањење вредности удела у износу од 530.292 хиљаде динара и исправку вредности удела у износу од 1.040.440 хиљада динара.

Смањење вредности удела се односи на уделе у следећим привредним друштвима:

	<u>У 000 динара</u>
1. „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о., у реструктурирању	410.497
2. РДУ РТС	38.158
3. „Застава енергетика“ д.о.о.Крагујевац	628
4. ПИ“ Панонка“ а.д. Сомбор	76.141
5. „Магистрала“ а.д. Београд	3.820
6. „Застава ИТ Турс“ Крагујевац	1.048

Смањење удела у привредном друштву „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево у реструктурирању, извршено је на основу Одлуке Управног одобра „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о., у реструктурирању, о смањењу капитала друштва у поједностављеном поступку од 11.06. 2010. године.

Смањење удела у РДУ РТС у износу од 38.158 хиљада динара евидентирано је на основу дописа достављеног Фонду електронском поштом од стране руководиоца службе књиговодства РТС.

У току 2010. године, продате су акције привредних друштава ПИ „Панонка“ а.д. Сомбор и „Магистрала“ а.д. Београд.

Исправка вредности удела у 2010. години повећана је за износ од 1.341.592 хиљада динара и смањена за износ од 301.152 хиљаде динара тако да 31.12.2010. износи 11.457.613 хиљада динара.

Фонд је извршио исправку вредности удела примењујући критеријуме утврђене Методологијом за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити и удели), који нису усклађени са захтевима МРС 36 - *Обезвређење имовине*, јер се истим не предвиђа начин утврђивања надокнадиве вредности (*Напомена 3.1.6.*).

На основу наведеног утврђено је да Фонд приликом обезвређења удела, није утврђивао надокнадиву вредност удела, већ је примењивао критеријуме утврђене Методологијом за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити и удели) године која није усклађена са захтевима МРС 36 - *Обезвређење имовине*.

На основу наведеног утврђено је:

1. Фонд је извршио повећање удела у укупном износу од 449.601 хиљаде динара и то у привредном друштву “Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, за износ од 266.817 хиљада динара и ХИП „Петрохемија“ а.д. Панчево, у реструктурирању за износ од 182.784 хиљада динара, конвертујући потраживања по кредитима из средстава Републике Србије у удео Фонда. Повећање удела у наведеним привредним друштвима могла је да спроведе само Република Србија као власник средстава која су била предмет конверзије у уделе.
2. Приликом обезвређења удела, Фонд није утврђивао надокнадиву вредност удела, већ је примењивао критеријуме утврђене Методологијом за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити и удели), која није усклађена са захтевима МРС 36 Обезвређење имовине.

3.3.6. Основна средства и инвестиционе некретнине (група рачуна 34 и 35)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Основна средства и инвестиционе некретнине	60.709	64.679
-Земљиште	26.954	26.954
-Грађевински објекти	209.768	209.768
-Опрема	72.296	71.306
-Остала основна средства	<u>2.020</u>	<u>2.020</u>
Укупно:	311.038	310.048
-Исправка вредности:		
-Грађевински објекти	(191.027)	(190.167)
-Опрема	<u>(59.302)</u>	<u>(55.202)</u>
Укупно:	(250.329)	(245.369)
<i>Основна средства и инвестиционе некретнине</i>	<i>60.709</i>	<i>64.679</i>

У пословним књигама Фонда евидентирано је земљиште у износу од 26.954 хиљаде динара, исказано по набавној вредности. Односи се на земљиште на територији АП Косово и Метохија.

Грађевински објекти, евидентирани по набавној вредности у износу од 209.768 хиљада динара, у целости се односе на грађевинске објекте на територији АП Косово и Метохија над којим Фонд нема контролу и који су као такви искључени из употребе и не доносе економску корист. За већи део у ранијим годинама извршена је исправка вредности грађевинских објеката у износу од 191.027 хиљада динара, од чега се износ од 190.167 хиљада динара односи на акумулирану исправку вредности на дан 1. јануара 2010. године а износ од 860 хиљада динара се односи на амортизацију за 2010. годину.

Отпис је у целости извршен за грађевинске објекте у износу од 28.103 хиљаде динара и за пословни простор у износу од 115.529 хиљада динара.

Неотписана вредност грађевинских објеката у износу од 18.741 хиљаде динара, односи се на стамбене зграде на Косову и Метохији – набавне вредности 66.137 хиљада динара и исправке вредности у износу од 47.396 хиљада динара.

Према интерном општем акту Фонда о рачуноводству, тачка 4.2.2. Рачуноводствене политике средстава (имовине) – Некретнине, постројења и опрема⁶⁰, предвиђено је да се: за накнадно мерење након почетног одмеравања користи основни поступак, тј. врши се умањење средстава за обрачунату амортизацију и губитке због обезвређивања средстава као и да се амортизација врши по пропорционалном методу применом стопа које се утврђују на основу процењеног корисног века употребе средстава.

Обрачун амортизације грађевинских објеката за 2010. годину је извршен применом годишње амортизационе стопе од 1,3% (66.137 хиљада динара x 1,3% = 860 хиљада динара), за приземне и спратне зграде из тачке 1. амортизационе групе 20 Номенклатуре средстава за амортизацију, прописане Правилником о номенклатури нематеријалних улагања⁶¹.

Према књиговодственој евиденцији неотписана вредност земљишта и грађевинских објеката на дан 31. децембра 2010. године износи 45.695 хиљада динара (26.954 хиљада динара + 18.741 хиљада динара), колико је наведено и у тачки 9. Напомене уз финансијске извештаје.

Набавна вредност опреме, износи 71.307 хиљада динара, од чега се 36.131 хиљада динара, према пословним књигама, односи на набавну вредност опреме у објектима на територији Косова и Метохије за коју је ранијих година у потпуности извршена исправка вредности обрачуном амортизације.

У 2010. години, Фонд је извршио набавку опреме за опремање филијала у Београду и Зајечару и Централе у Нишу у укупном износу од 2.584 хиљаде динара. Највећи део набављене опреме, односи се на набавку софтвера по спроведеном поступку јавне набавке у износу од 1.418 хиљада динара, износ од 506 хиљада динара се односи на опрему за филијалу у Зајечару набављену преко Националне агенције за регионални развој у складу са Уговором о адаптацији и заједничком коришћењу пословног простора у Зајечару од 31.08.2010. године, износ од 336 хиљада динара се односи на опрему за Централу у Нишу а преостали износ на опрему за Филијалу у Београду.

Са опреме је у 2010. години искњижен износ од 1.595 хиљада динара.

Износ од 487 хиљада динара односи на неотписану набавну вредност једног путничког возила пренетог из Гаранцијског фонда, које је продато по Уговору бр. 850 од 04. марта 2010. године након оглашене јавне продаје писменим надметањем. Добитак од продаје овог основног средства исказан је у износу од 63 хиљаде динара.

Преостали износ од 1.108 хиљада динара, односи се на набавну вредност опреме која је расходована као технички застарела за употребу и неисправна, у складу са усвојеним предлогом Комисије за попис имовине, обавеза и потраживања са стањем на дан 31. децембра 2010. године. Садашња вредност ове опреме и губитак по основу расходовања основних средстава, износи 251 хиљаду динара.

После наведених повећања и смањења, стање набавне вредности опреме на дан 31. децембра 2010. године, износило је 72.296 хиљада динара.

Исправка вредности опреме, на дан 31. децембра 2010. године, износила је 59.302 хиљаде динара, од чега се на стање акумулиране исправке вредности на дан 1. јануара 2010. године односи 55.202 хиљаде динара, на трошак амортизације за 2010. годину 5.113 хиљада динара а износ од 1.014 хиљада динара се односи на исправку вредности наведеног отуђеног аутомобила и расходованих средстава по годишњем попису.

Неотписана вредност опреме на дан 31. децембра 2010. године, износила је 12.994 хиљаде динара.

⁶⁰ Правилник о рачуноводству и рачуноводственим политикама, децембар 2006. године

⁶¹ „Службени лист СРЈ“, бр. 17/97 и 24/00.

Остала основна средства, исказана по набавној вредности у укупном износу од 2.020 хиљада динара, односе се на дела ликовне уметности набављена ранијих година. Обрачун амортизације није вршен обзиром да ова средства спадају у средства која се не троше и која временом не губе вредност.

У поступку ревизије нису дати на увид атести, потврде или мишљење стручне установе или органа о томе да се напред наведена средства сматрају делом ликовне уметности.

Неотписана вредност опреме и осталих основних средстава на дан 31. децембра 2010. године износи 15.014 хиљада динара (12.994 хиљаде динара + 2.020 хиљада динара), колико је наведено и у тачки 9. Напомене уз финансијске извештаје.

Неотписана вредност основних средстава на дан 31. децембра 2010. године износи 60.709 хиљада динара (45.695 хиљада динара + 15.014 хиљада динара), колико је исказано и у Билансу стања на дан 31. децембра 2010. године.

3.3.7. Остала средства (група рачуна 03, 09, 19, 29, 30, 38)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Остала потраживања	9,060,994	8,551,237
-Потраживања по основу аванса датих за трајна улагања	295	0
-Потраживања од запослених	4,669	2,482
-Остала потраживања из оперативног пословања	10,072,386	9,370,121
-Потраживања у обрачуну	2,099	961
-Разграничени остали трошкови	214	126
Исправка вредности остала потраживања	(1,018,669)	(822,453)
-Предузећа у стечају	(561,457)	(287,172)
-Ненаплатива уступљена потраживања	(436,697)	(510,038)
-Предузећа – у ликвидацији	(20,515)	(25,243)

Остала потраживања из оперативног пословања (Конто 036)

Исказано стање од 10,072,386 хиљада динара у највећој мери се односи на следеће:

- 1) Потраживања у износу од 8.157.885 хиљада динара односе се на потраживања која је Фонд преузео од Фонда ПИО и Републичког завода за здравствено осигурање, за неуплаћене доприносе од привредних друштава који су поступку приватизације, од чега се 601.952 хиљада динара односи на привредна друштва у стечају и ликвидацији.

Током 2006. године, на основу Закључка Владе број 113-2002/2006-1 од 20.04.2006. године закључивани су уговори између привредних друштава која су у процесу приватизације, Фонда за пензијско и инвалидско осигурање Републике и Фонда за развој Републике Србије. Овим уговорима регулисане су обавезе привредних друштава по основу социјалних доприноса према Фонду за Пензијско и инвалидско осигурање уз истовремено измирење обавеза Фонда ПИО по основу девизних кредита према Фонду за развој Републике Србије. Уговорима је предвиђено да ће Фонд за развој Републике Србије преузета потраживања наплатити након истека рока од 90 дана од дана продаје предузећа. У међувремену, Фонд обрачунава камату у висини од 4% на годишњем нивоу.

Фонд је склапао Уговоре о уступању потраживања - замена испуњења током 2009 и 2010. године којим је Републички завод за здравствено осигурање (РЗЗО) уступао своја

потраживања од привредних субјеката на име доприноса за обавезно здравствено осигурање Фонду за развој Републике Србије на основу закључака Владе број: 450-8746/09-1 од 29.12.2009. године и закључка Владе број 450-5301/2010-1 од 22.07.2010. године. Привредни субјекти су преузели обавезу да плате уговорени износ у року од 180 дана од продаје предузећа са каматом од 4% на годишњем нивоу. Инструмент обезбеђења су соло менице.

- 2) Остала потраживања у износу 1.741.622 хиљаде динара, исказано је као потраживање од Министарства финансија, Управе за јавна плаћања. Наведени износ се односи на средства које је Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије пласирало преко Управе за јавна плаћања корисницима кредита по основу Уговора о комисиону од 24.05.2004. године склопљеног, на основу Уредбе о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину, између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републике Србије и Фонда за развој Републике Србије, као комисионара.

На бази наведеног тројног уговора о комисиону, Управа за јавна плаћања у 2004. години уплаћивала је средства на посебан наменски рачун Фонда за развој Републике Србије, који је био отворен у тој управи а затим су иста одмах преношена на пословне банке.

Одредбама члана 5. Уговора о комисиону од 24.05.2004. године поред осталог је наведено следеће: „комисионар је дужан да води комплетне књиговодствене евиденције о стављању средстава на располагање кориснику и о њиховом враћању, као и евиденције о пренетим и враћеним средствима од стране пословних банака.“

Међутим Фонд није доставио податке о враћеним средствима од стране банака на име отплате кредита, чиме је прекршио одредбе наведеног Уговора.

На основу исте Уредбе склопљени су и тројни уговори између:

- Фонда за развој Републике Србије
- Министарства финансија – Управа за јавна плаћања и
- пословних банака

Пословне банке су склапале уговоре о краткорочним кредитима са корисницима кредита (пољопривредним газдинствима) са роком отплате до 12 месеци. Банке, као администратори, по уговору су преузеле обавезу:

- да примају соло менице корисника кредита у корист Фонда за развој Републике Србије;
- да редовно врше пренос средстава наплаћених од корисника кредита по основу отплате кредита у корист Фонда за развој Републике Србије;
- да чувају оригиналну документацију о кредиту до истека рока отплате кредита и воде ванбилансну евиденцију одобрених кредита и њихове отплате и да о томе извештава Фонд;
- да уколико корисник кредита у року не изврши плаћање доспелих обавеза, у року од 7 седам дана достави Фонду кредитни досије са оригиналном документацијом на даљу надлежност;
- да не сносе никакав ризик наплате кредита.

У уговорима о краткорочним кредитима, који су склопљени између банака и корисника кредита, наведено је да корисник кредита овлашћује банку, да средства по основу враћеног кредита може без било каквог накнадног овлашћења пренети на рачун Управе за јавна плаћања, а у циљу повраћаја дуга по одобреном кредиту.

Исказано потраживање у финансијским извештајима по стању на дан 31.12.2010. године од 1.741.622 хиљаде динара, од Министарства финансија, Управе за јавна плаћања није пописано, односно пописна комисија није утврдила стварно стање нити правни основ за ово потраживање, на основу валидне рачуноводствене документације него је само преузела исказано стање у пословним

књигама, што је супротно одредбама члана 18. став 2. и 3. и члана 19., Закона о рачуноводству и ревизији.

Осим тога наведено исказано потраживање није усаглашено са дужником, односно са Министарством финансија, Управом за трезор, као правним следбеником Управе за јавна плаћања, што је супротно одредбама члана 20. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији.

С обзиром на наведено у току ревизије Државна ревизорска институција је упутила захтев број 400-732/2011-01 од 27. јуна 2011. године Министарству финансија, Управи за трезор за достављање података о обавезама по свим основама Управе за трезор, као правном следбенику Управе за јавна плаћања према Фонду за развој Републике Србије .

Управа за трезор је дана 30.06.2011. године послала писмено обавештење број 401-107/2011-001-010, којим је обавестила Државну ревизорску институцију да у главној књизи трезора нема евидентираних обавеза ни према Фонду за развој Републике Србије, нити према Гаранцијском Фонду Републике Србије, који је изменама Закона о фонду за развој Републике Србије у 2009. години припојен Фонду за развој Републике Србије, чиме је Фонд за развој Републике Србије постао правни следбеник Гаранцијског Фонда.

Износ уплаћених средстава на рачун Фонда за развој Републике Србије у Управи за јавна плаћања од стране Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије по напред наведеном уговору о комисиону евидентиран је и као обавеза према Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Србије, као и на одговарајућим рачунима у ванбилансној евиденцији.

Фонд је у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину исказао потраживања од Министарства финансија, Управе за јавна плаћања, односно Управе за трезор, као њеним правним следбеником у износу од 1.741.622 хиљаде динара без основа, обзиром да за исто није пописом утврђено стварно стање, нити је извршено усаглашавање са наведеним дужником, чиме је поступио супротно одредбама члана 18. став 2. и 3. и члана 19., као и члана 20. став 2. Закона о рачуноводству и ревизији.

Фонд је, као комисионар, прекршио одредбе члана 5. Уговора о комисиону од 24.05.2004. године у коме је наведено да је „комисионар дужан да води комплетне књиговодствене евиденције о стављању средстава на располагање кориснику и о њиховом враћању, као и евиденције о пренетим и враћеним средствима од стране пословних банака.“ Фонд у пословним књигама није исказао податке о враћеним средствима од стране банака на име отплате кредита.

На основу наведеног утврђено је:

- a. Фонд је у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину исказао потраживања у износу од 1.741.622 хиљада динара од Министарства финансија, Управе за трезор, које није пописано, нити усаглашено са наведеним дужником, који је писмено потврдио да у својим пословним књигама не води наведену обавезу према Фонду.*
- b. Као комисионар, Фонд није водио књиговодствену евиденцију о стављању средстава на располагање корисницима кредита, о њиховом враћању, као ни евиденције о пренетим и враћеним средствима од стране банака, што је супротно одредбама члана 5. Уговора о комисиону од 24.05.2004. године, закљученог између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републике Србије и Фонда за развој Републике Србије.*

3) Потраживање за стамбене кредите исказано је у износу од 10.751 хиљада динара.

Фонд је склопио уговоре о откупу станова у друштвеној својини у складу са Законом о стамбеним односима СР Србије⁶² и Законом о становању из 1994 године. Обрачун ревалоризације у складу са наведеним законима је извршен за 2010. годину у износу од 951 хиљада динара, међутим исти није исказан у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину, већ је евидентиран у 2011. години. На тај начин остала потраживања из пословних односа - потраживања за стамбене кредите исказана су у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину у мањем износу за 951 хиљаду динара.

4) За исказани износ осталих потраживања по стању на дан 31.12.2010. године није извршен попис нити усаглашавање са дужницима и то:

- осталих потраживања из оперативног пословања у износу од 33.889 хиљада динара
- осталих потраживања из оперативног пословања – поништене конверзије у износу од 128.221 хиљаде динара.

Поред тога што наведена потраживања нису пописана и усаглашена на прописани начин у постуку ревизије за иста није пружена на увид веродостојна документација, на основу којих су спроведена књижења у пословним књигама због чега се иста сматрају неоснованим.

Субвенције каматних стопа

У оквиру основног конта 036 - Остала потраживања из оперативног пословања евидентирају се и послови субвенционисања каматне стопе, које Фонд обавља у име Републике Србије по Уредби о условима и критеријумима за субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите за правна лица, односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара, услуга и туристичких путовања у 2010. години.⁶³

Овом уредбом уређени су услови и критеријуми за субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите и кредите за правна лица (у даљем тексту: кредити), односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара, услуга и куповину одређених туристичких путовања, са или без посредовања туристичке агенције, чије је одредиште путовања у Републици Србији (у даљем тексту: туристичких путовања), у 2010. години.

Одредбама члана 2. Уредбе предвиђено је да Министарство економије и регионалног развоја (у даљем тексту: Министарство) за напред наведене намене у 2010. години преко Фонда за развој Републике Србије (у даљем тексту: Фонд) обезбеди 550.000 хиљада динара за субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите и кредите за правна лица за набавку одређених трајних потрошних добара произведених у Републици Србији и туристичких путовања, при чему се међусобни односи између Министарства и Фонда уређују **уговором о комисиону**.

Даље се наводи да се средства пренета Фонду за наведене намене закључно са 30. септембром 2010. године, могу користити и за субвенционисање камате у 2010. години за кредите који су одобрени у складу са предходном Уредбом о условима за субвенционисање каматних стопа за кредите за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава и за извозне послове у 2010. години⁶⁴, а највише до износа од 250.000 хиљада динара.

У тачки 4 истог члана је предвиђено да се средства пренета Фонду за напред наведене намене закључно са 15. децембром 2010. године, могу користити и за субвенционисање камате у 2010. години за кредите који су одобрени у складу са Уредбом о мерама подршке грађевинској индустрији кроз субвенционисање камате за стамбене кредите и дугорочно стамбено кредитирање

⁶² „Сл.гласник СРС“, бр. 12/90

⁶³ („Сл. гласник РС“, бр. 2/10, 6/10, 20/10, 28/10, 40/10, 43/10, 50/10, 53/10, 67/10, 76/10) престао период примене, а Пречишћен текст закључно са изменама и „Сл. гласник РС бр. 76/10 је у примени од 23/10/2010

⁶⁴ ("Сл. гласник РС", бр. 2/10, 5/10, 28/10, 38/10, 43/10, 50/10 и 53/10)

у 2010. години ("Службени гласник РС", бр. 2/10, 4/10, 50/10 и 72/10), а највише до износа од 60 милиона динара.

Одредбама члана 3 Уредбе предвиђено је да се потрошачки кредити одобравају преко банке у Републици Србији, а финансијски лизинг преко лизинг куће уз примену валутне клаузуле са роком отплате до седам година за аутомобиле, тракторе, аутобусе, грађевинске машине и теретна моторна возила-камионе.

У тачки 2 истог члана се наводи да се потрошачки кредити и кредити за предузетнике и правна лица одобравају и у динарима преко банке са роком отплате до **три године** са почеком од 12 месеци за пољопривредну механизацију, намештај, тепихе, подне облоге, грађевински материјал, санитарне уређаје, кућне апарате, рачунаре са монитором и звучницима, домаћи готов софтвер, услуге имплементације софтверског решења и набавку туристичких путовања до висине кредитне способности корисника кредита, при чему корисник кредита у периоду чека плаћа камату.

Право на коришћење наведених потрошачких кредита имају запослени, корисници пензије и регистровани пољопривредници, а за куповину домаћег готовог софтвера и набавку услуге имплементације софтверског решења имају предузетници и правна лица регистрована у Републици Србији.

Кредити за набавку домаћег готовог софтвера и услуга имплементације софтверског решења из става 2. овог члана одобравају се правним лицима и предузетницима регистрованим у Републици.

У тачки 6 истог члана Уредбе се наводи да се кредити за правна лица одобравају преко банке за теретна моторна возила - камионе, грађевинске машине и аутобусе, под условима за потрошачке кредите за куповину аутомобила, трактора, аутобуса, грађевинских машина и теретних моторних возила - камиона. Субвенционисани износ камате за куповину наведених добара износи 4% годишње на неотплаћени део кредита, односно финансијског лизинга, за сваку годину.

Субвенционисани износ камате израчунава се тако што се референтна каматна стопа Народне банке Србије умањи за 3,5 процентна поена.

У тачки 9 овог члана се наводи да Фонд износ камате обрачунат на наведени начин преноси банци, односно лизинг кући, унапред за сваку годину, на износ динарске противвредности кредита, односно финансијског лизинга, обрачунатог по средњем курсу Народне банке Србије на дан уплате камате, с тим да се уплаћени износ камате сматра коначним износом камате за ту календарску годину.

Корисници кредита, односно финансијског лизинга, имају право на субвенционисање каматне стопе ако камата, која се привремено обрачунава кориснику кредита, односно финансијског лизинга, износи највише 4,5% годишње фиксно за аутомобил, трактор, аутобус, грађевинску машину и теретно моторно возило-камион и до 7,5% годишње фиксно на кредите одобрене за намене и под условима из Уредбе.

Према одредбама члана 4 исте уредбе Фонд је дужан да банци, односно лизинг кући, да налог да обрачуна и наплати износ субвенционисане камате од корисника кредита, односно финансијског лизинга, за период коришћења кредита, односно финансијског лизинга, ако корисник кредита, односно финансијског лизинга, не поступи по прописаним условима из Уредбе.

Међусобна права и обавезе између Фонда и банке и Фонда и лизинг кућа, уређују се посебним уговором.

Надзор над спровођењем ове уредбе врши Министарство а Фонд подноси Министарству извештај о реализацији коришћења средстава, које извештава Владу о реализацији коришћења средстава.

На крају се наводи да ће се средства која су пренета Фонду у складу са Уредбом, а која су одобрена по основу захтева корисника кредита, односно финансијског лизинга у 2009. години, пренети корисницима кредита у 2010. години.

На основу наведене Уредбе закључен је Уговор о комисиону број 536 од 17.02.2010. године између Министарства економије и регионалног развоја, као комитента и Фонда за развој Републике Србије, као комисионара. У одредбама члана 3 Уговора се наводи да Министарство економије и регионалног развоја (комитент) поверава да Фонд, као комисионар, у своје име а за рачун комитента преноси субвенционисану камату за потрошачке кредите и кредите за правна лица, односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошачких добара у 2010. години у складу са Уредбом. Комисионар се обавезује да посебним уговором уреди међусобне односе са банкама и лизинг кућама, које су дужне да у своје уговоре, које закључе са корисницима кредита унесу одредбе из Уредбе. Истим уговором (члан 4.) комисионар се обавезује да контролише обрачун банке о износу субвенционисане камате и води комплетну евиденцију о преносу субвенционисаног износа камате банкама и њиховом евентуалном враћању, као и да о томе обавештава комитента.

Министарство економије и регионалног развоја је у току 2010. године из буџета Републике Србије за 2010. годину, са свог раздела, Функција 410 у оквиру Програм мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији за 2010. годину, Економске класификације - 621922 - Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи, пренело Фонду укупан износ од 4,602,000 хиљада динара, према подацима из Извештаја о ревизији годишњих финансијских извештаја Министарства економије и регионалног развоја за 2010. годину, за следеће намене:

у 000 динара	
Намена пренесених средстава из буџета РС	Износ
1. Субвенционисање каматних стопа за кредите за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава и за извозне послове у 2010. години	3.817.000
2. Субвенционисање каматне стопе за кредите за инвестиције у 2010. години	235.000
3. Субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите и кредите за правна лица, односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара, услуга и туристичких путовања у 2010. години	550.000
Укупно	4,602,000

Према књиговодственим подацима Фонда, обавезе по комисионим пословима за субвенције каматних стопа за потрошачке кредите, за ликвидност и за инвестициона улагања, по напред наведеној Уредби иказане су у износу од 5,408,480 хиљада динара од чега се 4,542,000 хиљада динара односи на примљена средства из буџета за 2010. годину и 866,480 хиљада динара на пренети салдо обавеза из 2009. године за примљена средства из буџета у тој години, а непренесена банкама и лизинг кућама.

Разлика између податка о пренесеним средствима из буџета Републике за 2010. годину, Министарство економије и регионалног развоја од 4,602,000 хиљада динара, и податка о примљеним средствима по наведеном основу у књиговодству Фонда у износу од 4,542,000 односи се на пренесена средства Националној корпорацији за осигурање стамбених кредита у износу од 60.000 хиљада динара, а по захтеву Министарства економије и регионалног развоја број 401-00-1744/2010-05 од 07.12.2010. године.

У 2010. години Фонд је, на основу закључених уговора са одређеним банкама и лизинг кућама извршио исплате по наведеном основу укупно 5,268,630 хиљада динара, тако да је на крају 2010. године исказан салдо обавеза за непренесена средства банкама и лизинг кућама у износу од 139,849 хиљада динара.

3.3.8. Рачуни исправке вредности

Стање на рачунима исправке вредности на дан 31.12.2010. године:

	31.12.2010.	31.12.2009.
		у 000 динара
-дати кредити и депозити	23,187,200	18,802,422
-дати кредити у иностраној валути	3,420,673	5,335,915
-потраживања за камате и накнаде	2,597,027	1,758,002
-потраживања за камате у иностраној валути	1,301,255	603,953
-удели	11,457,613	10,417,173
-остала потраживања у динарима	<u>1,018,669</u>	<u>822,453</u>
Укупно:	42.982.437	37.739.918

Приказано стање на рачунима исправке вредности утврђено је на основу Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и Методологије за обрачун исправке вредности билансне активе број 127 од 28.01.2009. године, која није усклађена са захтевима МРС 39. Финансијски инструменти: признавање и одмеравање, што је објашњено у Напомени 3.1.6.

Ревизијом је утврђено да је Фонд неправилно извршио исправку вредности потраживања за дате кредите у износу од 96,563 хиљада динара, јер су иста била обезбеђена банкарским гаранцијама, због чега се не могу сматрати ненаплативим и то:

					000 динара
Р. бр	Корисник кредита	Број уговора	Банка-гарант	Износ исправке вредности 31.12.2010.	Датум настанка доцње
1.	"Jet company" Кикинда	2009/17078	Металс банка	22,929	30.09.2010.
2.	"Fruti CO а.д. -Љубовија	2009/14779	Агробанка	16,181	30.09.2010.
3.	"Азохем" Суботица	2007/08088	Агробанка	8,120	30.09.2010.
4.	"Вино-продукт" Чока	2008/14336	Металс банка	12,751	30.09.2010.
5.	"М-електроник" Земун	11896/2008	Марфин банка	7,214	30.09.2010.
6.	Симпо а.д. Врање	2005/6564	Комерцијална банка	20.846	30.09.2010.
7.	"Интема" Крупањ	1507/2009	НЛБ Банка	8,542	30.09.2010.
Укупно:				96,563	

На основу наведеног утврђено је :

Фонд је извршио исправку потраживања за дате кредите у износу од 96,563 хиљаде динара, иако су иста била обезбеђена банкарским гаранцијама а као таква се не могу сматрати ненаплативим и бити основ за исправку вредности. Тиме су нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања прецењени за износ од 96,563, хиљада динара, а потраживања за дате кредите по стању на дан 31.12. 2010. године подцењени за исти износ.

3.3.9. Примљени кредити (рачуни 408, 409 и 508)

	31.12.2010.	31.12.2009.
		У 000 динара
Примљени кредити	69.539.009	59.252.058
-Краткорочни кредити од других комитената	8.329	351.817

-Остале финансијске обавезе	62.673.297	52.668.009
-Примљени кредити у иностраној валути	<u>6.857.383</u>	<u>6.232.232</u>
Свега:	69.539.009	59.252.058

а) Краткорочни кредити од других комитената у износу од 8.329 хиљада динара се односе на краткорочне кредите из ранијих година које нису враћени, од чега се највећи износи невраћених кредита односе на комитенте Нафтна индустрија Србије, Нови Сад, 5.000 хиљада динара, Министарство саобраћаја и веза 2.500 хиљада динара и Министарство пољопривреде 710 хиљада динара.

б) Од укупног износа осталих финансијских обавеза од 62.673.297 хиљада динара, део од 62.662.184 хиљада динара се односи на обавезе по пословима у име и за рачун Републике Србије по основу комисионих уговора закључених између Фонда и надлежних министарстава.

Исказане обавезе по основу комисионих уговора у наведеном износу од 62.662.184 хиљада динара су за 338.146 хиљада динара веће од пласираних средстава по тим уговорима, која се воде у ванбилансним евиденцијама и износе 62.324.038 хиљада динара. Утврђена разлика између примљених и пласираних средстава по комисионим уговорима у износу од 338.146 хиљада динара описана је у *Напомени бр. 3.6.*

в) Примљени кредити у иностраној валути се односе на кредит примљен од Erste bank Аустрија у износу од EUR 40.000.000 или 4.219.928 хиљада динара и кредит примљен од National Bank of Greece, Athena у износу од EUR 25.000.000 или 2.637.455 хиљада динара, и то:

1. На основу закључка Владе од 2. фебруара 2006. године Фонд је закључио Уговор о кредиту 14. фебруара 2006. године са Erste bank der oesterreichischen Sparkassen AG Аустрија у износу од EUR 40.000.000, од чега је EUR 6.000.000 намењено за откуп потраживања које Erste bank има од предузећа Новкабел а.д. Нови Сад, а EUR 34.000.000 за кредитирање других корисника кредита у складу са интересима Републике Србије и циљевима Фонда, наведеним у релевантним законима и у складу са приоритетима расподеле средстава према годишњим програмима Фонда за које је Влада дала сагласност. Уговорена каматна стопа износи 4,5% на годишњем нивоу и наплаћује се два пута годишње, док отплата кредита доспева једнократно – дана 15. маја 2013. године. Према Програму Фонда за 2006. годину услови коришћења средстава из кредита који је одобрила Erste bank су:
  - а) наменска средства у износу од EUR 6.000.000 биће пласирана комитенту Новкабел а.д. Нови Сад, као учешће у капиталу или као кредит;
  - б) средства за остале намене у износу од EUR 34.000.000 ће се користити за подстицање конкурентности и ликвидности домаће привреде, пласманима правним лицима са већинским приватним капиталом.
2. National Bank of Greece, Athena одобрила је кредит Фонду у износу од EUR 25.000.000 на основу Уговора закљученог 12. септембра 2006. године. Пуштање кредита од стране National Bank of Greece S.A. извршено је у две транше: 26. априла 2007. године EUR 10.000.000 и 27. јуна 2007. године EUR 15.000.000. Кредит је одобрен на период од 7 година почев од датума првог повлачења средстава уз каматну стопу од ЕУРИБОР+1% која се плаћа шестомесечно. Искоришћен је за кредитирање домаће привреде путем дугорочних кредита са каматном стопом ЕУРИБОР+1,5% и роком доспећа 31. децембар 2013. године.

По наведеном кредиту одобреном Фонду од стране National Bank of Greece S. A. у износу од EUR 25.000.000, поред уговорене камате National Bank of Greece S. A. је зарачунала Фонду додатну камату од 1% на износ од EUR 7.907.535 (Escrow износ за кредите класификоване у категорију Д) почев од 26. децембра 2008. године. National Bank of Greece

S. A. је у обрачуну као основ навела параграф 1. Уговора о привременом депозитном рачуну Г. бр. 8281 од 18. септембра 2006. године (**Escrow депозит**) закљученог између Републике Србије, National bank of Greece и Народне банке Србије, код које је отворен Escrow рачун за уплату депозита.

3.3.10. Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности деривата (гр. рачуна 42, 52)

	у 000 динара	
	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Обавезе по основу камата у иностраној валути	62.216	52.161

Обавезе по основу камата, накнада и промене вредности у целини се односе на обавезе по основу камата у иностраној валути. Чине их укалкулисане обавезе за камате према:

Erste Bank, Wien	51.713 хиљаде динара
National Bank of Greece, Athena	10.503 хиљаде динара

Укалкулисане обавезе за камате утврђене су у складу са Уговором о кредиту који је склопљен дана 14.02.2006. године са Erste bank der oesterreichischen Sparkassen AG- Аустрија на износ од EUR 40.000.000 и у складу са Уговором о кредиту склопљеног дана 12. септембра 2006. године са National Bank of Greece, Athena на износ од 25.000.000 EUR.

Фонд је у 2010. години уредно измиривао доспеле обавезе за камате.

3.3.11. Резервисања (рачуни од 450 до 454)

	У 000 динара	
	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Резервисања	1.212.133	294.359
-Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	310.411	294.359
-Резервисања за губитке по ванбилансној активи	901.722	-

Резервисања за отпремнине и јубиларне награде на дан 31.12.2010. године износе 310.411 хиљада динара. У 2010. години извршен је обрачун резервисања за отпремнине у износу од 17.344 хиљада динара од стране Фонда за развој Републике Србије, а не од стране овлашћеног актуара. Резервисања за отпремнине се односе на број запослених од 61.

У 2010. години исплаћена је једна отпремнина на основу чега су умањена резервисања у износу од 1.292 хиљаде динара.

Резервисања за губитке по ванбилансној активи се односе на резервисања по основу издатих гаранција следећим привредним друштвима:

			000 динара
НАЗИВ	ИЗНОС	ВРСТА ГАРАНЦИЈА	ОБЕЗБЕЂЕЊЕ
1 BWC	41,540	Кредит –Banca Intesa а.д.	хипотека првог реда
2 ИКАРБУС а.д. у реструктурирању	75,375	за повраћај аванса	соло менице
3 ИКАРБУС а.д. у реструктурирању	188,682	за повраћај аванса	соло менице

4	Мостоградња у реструктурирању	269,290	за добро извршење посла	соло менице
5	РТБ БОР д.о.о.	326,835	Комерцијална банка ад	залога
Укупно:		901,722		

1. *Гаранција издата налогодавцу ВВС у корист Ванса Интеса а.д. на износ од 41.540 хиљада динара.*

Фонд је склопио Уговор о издавању гаранције број 18449 дана 23.07.2009. године са привредним друштвом ВВС, Угриновци као налогодавцем у корист Ванса Интеса а.д. Београд, којом је преузео обавезе по основу Уговора о кредиту број 51-420-1302676.6 од 27.08.2009 године, највише до износа од EUR 393.750 Инструмент обезбеђења у складу са Уговором о издавању банкарске гаранције је хипотека првог реда на непокретностима.

Доспео дуг по кредиту у 2010. години износио је EUR 32.612 и делимично је измирен до 31.12.2010. године. Остатак дуга од EUR 23.333 плаћен је дана 11.01.2011.године што значи да је привредно друштво ВВС, Угриновци у потпуности измирило све обавезе пре израде финансијских извештаја за 2010. годину.

Фонд је неправилно извршио резервисање за губитке по ванбилансној активи по основу издате гаранције за обавезе привредног друштва ВВС, Угриновци у корист Ванса Интеса а.д. Београд, у износу 41,540 хиљада динара која је била обезбеђена хипотеком првог реда, а доспела обавеза измирена 11. јануара 2011. године.

На основу наведеног утврђено је:

Фонд је је извршио резервисање по основу издате гаранције Фонда за обавезу привредног друштва ВВС, Угриновци у корист Ванса Интеса а.д. Београд, у износу 41,540 хиљада динара, која је била обезбеђена хипотеком првог реда, а доспела обавеза измирена 11. јануара 2011. године. На тај начин су прецењени расходи по основу индиректних отписа пласмана резервисања за 41,540 хиљада динара и за исти износ прецењено резервисање.

3.3.12. Остале обавезе (група рачуна 43-осим 434, 44, 48, 49, 53, 58, 59)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Остале обавезе	188,472	906,169
Примљени аванси	14,231	5,781
Инвестбанка у стечају	31.877	31,877
Разграничени трошкови	1,613	1,129
Обавезе за субвенционисане камате	139,988	866,619
Остале обавезе	763	763

Примљени аванси у износу од 14.231 хиљаде динара односе се на претплате по датим кредитима и на уплате по основу кредита које нису биле идентификоване у моменту израде биланса.

Обавезе према Инвестбанци у стечају, Београд, исказане у износу од 31.877 хиљаде динара, потичу из ранијег периода. Од 2003 године није било промена на рачуну.

Разграничени трошкови у износу од 1.613 хиљада динара односе се на закупнину и друге трошкове.

Обавезе за сувенционисане камате у износу од 139.988 хиљада динара чине обавезе према Министарству економије и регионалног развоја по основу Уговора о комисиону и Уредбе о условима и критеријумима за субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите за правна лица, односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара, услуга и туристичких путовања у 2010. години. Описано у **Напомени број 3.3.7.**

3.3.13. Укупни капитал

3.3.13.1. Капитал (група рачуна 80 минус 128)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Капитал	73,612,644	73,174,879

Капитал је повећан у 2010. години за износ од 437.765 хиљада динара, што представља разлику између укупних повећања од 449.841 хиљаде динара и укупних смањења капитала од 12.077 хиљада динара.

Повећања капитала:

Од укупног износа повећања капитала, део од 449.601 хиљаду динара настао је конверзијом обавеза Фонда за развој Републике Србије према Министарству економије и регионалног развоја, по основу уговора о комисиону у капитал Фонда за развој Републике Србије.

Средства за реализацију одговарајућих програма, односно пројеката Владе за кредитну подршку привреди у периоду од 2004. године до 30.09.2008. године (субвенције привреди) поверена су Фонду за развој са циљем да их пласира за рачун Републике Србије. Фонд је наведене пласмане евидентирао у пословним књигама као комисионе послове, тако што је исказао обавезе према Министарству економије и регионалног развоја на рачуну 409 и у ванбиласној евиденцији.

У 2010. години, део пласмана у износу од 449.601 хиљада динара који потичу из средстава субвенција, које је Фонд пласирао у своје име а за рачун Министарства економије и регионалног развоја, конвертован је у улоге у следећим привредним друштвима: Утва–Авиоиндустрија д.о.о. Панчево, у реструктурирању у износу од 266.817 хиљада динара и Хип Петрохемија а.д. Панчево, у реструктурирању у износу од 182.784 хиљаде динара, што је детаљно објашњено у *Напомени број 3.3.5.*

Истовремено, у пословним књигама Фонда евидентирано је повећање капитала у износу од 449.601 хиљада динара и смањење обавеза према Министарству економије и регионалног развоја.

1. Евидентирање повећања удела у износу од 266.817 хиљада динара извршено је на основу Закључка Владе 42-5635/2008 од 19.12.2008. године и Одлуке Управног одобра Фонда за развој Републике Србије број 10 која је донета на седници одржаној дана 27.02.2009. године. У Закључку Владе тачка б. наведено је:

- *прихвата се информација* о потреби конверзије потраживања Фонда за развој Републике Србије и Министарства финансија-Пореске управе у уделе привредног друштва „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево у реструктурирању и преносу удела Иво Лола Рибар систем у „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, на Фонд, која је саставни део закључка;

- **препоручује се Управном одобру** Фонда за развој Републике Србије да донесе одлуку и закључи уговор о конверзији потраживања према „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево у реструктурирању, у улог у капиталу тог привредног друштва, у износу од 170.866.629,66 динара на дан 30. септембар 2008. године.

- препоручује се Управном одобру Фонда за развој Републике Србије да донесе одлуку и закључи уговор о замени испуњења са привредним друштвом Иво Лола Рибар а.д. Београд, у

реструктурирању, којим ће привредно друштво Иво Лола Рибар систем а.д. Београд, у реструктурирању, пренети свој удео у капиталу „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, од 10,34% (вредност удела регистрована у Агенцији за привредне регистре је 2.974.097,28 евра) Фонду за развој Републике Србије а Фонд за развој Републике Србије ће у замену отписати **своје потраживање према** привредном друштву „Иво Лола Рибар систем“ а.д. Београд, у реструктурирању у износу који је једнак вредности удела привредног друштва „Иво Лола Рибар систем“ а.д., Београд у реструктурирању, у капиталу „Утва-Авиоиндустрија“ д.о.о. Панчево, у реструктурирању, регистрованог у Агенцији за привредне регистре.

2. Евидентирање повећања удела у износу од 182.784 хиљада динара извршено је на основу Закључка Владе 023-6222/2009-1 од 09.10.2009. године и Одлуке Управног одобра број 4824 донетој на седници 05.11.2009. године.

Закључком Владе препоручено је Управном одобру Фонда за развој Републике Србије да донесе одлуку о конверзији **свог** потраживања према ХИП „Петрохемија“ а.д. Панчево у реструктурирању, са стањем на дан 15. септембар 2009. године у износу од 182.784.601,15 динара у капитал тог привредног друштва.

Дописом број 42-00-21/2009-07 од 15.04.2009. године Министарство економије и регионалног развоја дало је сагласност да се у циљу спровођења тачке 6. Закључка Владе број 42-5636/2008 донесе одлука и закључи уговор о замени испуњења са привредним друштвом „Иво Лола Рибар систем“ а.д. Београд, у реструктурирању, за део обавеза друштва према Фонду које се односе на средства реализована из одговарајућих програма, односно пројеката Владе за кредитну подршку привреди – субвенције преко Фонда за развој Републике Србије у периоду од 2004. до 30.09.2008. године.

У складу са чланом 9. Закона о Фонду за развој Републике Србије, динамику докапитализације одређује Влада на предлог Министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја.

Фонд је неправилно повећао капитал без сагласности Владе за износ од 449.601 хиљаду динара, тако што је обавезе према Министарству економије и регионалног развоја, по основу комисионих уговора у износу од 449.601 хиљаде динара конвертовао у сопствени капитал, супротно одредбама члана 9. Закона о Фонду за развој Републике Србије, којим је прописано да динамику докапитализације одређује Влада.

На основу наведеног утврђено је:

Фонд је повећао капитал без сагласности Владе за износ од 449.601 хиљаду динара, тако што је обавезе према Министарству економије и регионалног развоја, по основу комисионих уговора у износу од 449.601 хиљаде динара конвертовао у сопствени капитал, супротно одредбама члана 9. Закона о Фонду за развој Републике Србије, којим је прописано да динамику докапитализације одређује Влада.

3.3.13.2. Ревалоризационе резерве (рачуни групе 82 осим 823)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Ревалоризационе резерве	93,919	50,986

У току 2010. године, ревалоризационе резерве повећане су за 42.933 хиљаде динара због повећања тржишне вредности хартија од вредности расположивих за продају и повећања удела.

Највеће повећање су забележиле акције издаваоца АД Метанолско-сирћетни комплекс, Кикинда у износу од 38.298 хиљада динара.

Повећање удела у привредном друштву „ПКБ Корпорација“ а.д., Београд за 1.212 хиљаде динара је резултат усклађивања података са Централним регистром ХОВ.

3.3.13.3. Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају (рачун 823)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Нереализовани губици по основу ХОВ расположивих за продају	134,708	115,614

Нереализовани губици по основу ХОВ расположивих за продају повећани су у 2010. години за 19,094 хиљада динара.

Због смањења тржишне вредности акција које су класификоване као хартије од вредности расположиве за продају дошло је до повећања нереализованих губитака у износу од 15.006 хиљада динара.

С обзиром да Фонд врши тромесечно усклађивање вредности ХОВ, нереализовани губици настали су дана 31.3.2010. године, дана 30.06.2010. и дана 30.09.2010 године. Највећи нереализовани губици забележени су услед пада тржишне вредности акција МКС – Кикинда у износу од 12.414 хиљада динара и акција банака (Поштанска штедионица, АИК банка, ОТП банка) у износу 2.182 хиљаде динара.

3.3.13.4. Добитак (група рачуна 83)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Добитак	36,916,674	29,357,027
Добитак текуће године	4,153,820	2,881,724
Добитак ранијих година	32,762,854	26,475,303

Добитак у износу од 36.916.674 се састоји од:

- Добитка текуће године у износу од 4.153.820 хиљада динара
- Добитка ранијих година који је 31.12.2009. године износио 29.357.027 хиљада динара
- Повећања добитка ранијих година за износ од 3.405.827 хиљада динара што представља резултат свих повећања и смањења.

Највеће повећање добитка ранијих година у износу од 3,036,565 хиљада динара настало је услед продужења рока отплате кредита Дирекцији за робне резерве које је извршено на основу Одлуке Управног одобра број 243 од 24.10.2010. године. Укупан дуг (доспео и недоспео) по основу три основна Уговора из 1997. године, где је продужен рок отплате за две године износи EUR 120.780.090. У књиговодству је извршено сторнирање исправке вредности девизних кредита и исправке вредности камата које су евидентирани у ранијим годинама у укупном износу од 3.036.565 хиљада динара.

До повећања добитка ранијих година у износу од 247.476 хиљада динара је дошло приликом уступања потраживања од стране Републичког завода за здравствено осигурање, када је сторнирана исправка вредности камате и главног дуга извршена до 31.12.2009. године.

Смањење добитка ранијих година последица је смањења обрачунатих камата ранијих година због накнадног пријављивања потраживања у стечајну масу за предузећа над којима је отворен стечајни

поступак у 2009. години као и због измене уговорених услова, продужења рока враћања кредита и др.

Добитак је смањен у износу од 9.160 хиљада динара због смањења удела у Радио дифузној установи РТС.

3.3.14. Ванбилансне позиције (рачуни групе 90 односно 95; 91 осим 911 и 916 односно 96 осим 961 и 966; 911, 916 и 932 односно 961, 966 и 982; 92 односно 97; 93 осим 932 односно 98 осим 982)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 дин <u>31.12.2009.</u>
Ванбилансне позиције	149.162.717	127.067.288
Послови у име и за рачун трећих лица (а):		
– Краткорочне обавезе	4.931.306	5.147.624
– Дугорочне обавезе	57.392.732	47.289.446
	62.324.038	52.437.070
Остала ванбилансна евиденција (б):		
– РМХК ”Трепча”, Косовска Митровица	5.979.725	5.979.725
– Примљене гаранције и друга јемства	73.200.993	62.589.786
– Потраживања и обавезе по Уредби о конверзији потраживања	4.290.361	4.290.361
– Дате гаранције	2.724.816	400.846
– Пословна зграда	502.934	502.934
– Туђа осн. средства – апарати за воду	-	86
– Средства за субвенц. камате	139.850	866.480
	86.838.679	74.630.218
Стање на дан 31. децембра 2010. године (а+б)	149.162.717	127.067.288

а) Од укупно исказане ванбилансне активе у износу од 149.162.717 хиљада динара, послови у име и за рачун трећих лица износе 62.324.038 хиљада динара, од чега су:

- краткорочне обавезе по пословима у име и за рачун трећих лица 4.931.306
 - дугорочне обавезе по пословима у име и за рачун трећих лица 57.392.732

Описано у Напомени бр. 3.6.

б) У оквиру укупне Ванбилансне евиденције, на осталу ванбилансну евиденцију односи се 86.838.679 хиљада динара, од чега:

1. У износу од 5.979.725 хиљада динара, евидентирано је учешће Фонда у основном капиталу РМХК ”Трепча”, Косовска Митровица, које је ранијих година било евидентирано на рачунима билансне активе а затим искњижено заједно са обавезама у истом износу према БАНККОС, Приштина, корекцијом почетног стања за 2005. годину.

У књиговодству Фонда ранијих година, било је евидентирано учешће Фонда у основном капиталу РМХК ”Трепча”, Косовска Митровица, и обавеза према БАНККОС, Приштина, на основу:

- 1) Решења Привредног суда у Београду бр. Ст. 207/90 од 16.10.1992. године, којим је у току стечајног поступка над „Косовском банком“ д.д., Приштина, прецизиран начин измирења

обавеза ДП „Трепча“ из К. Митровице према „Косовској банци“ д.д. у стечају из Приштине - преко Фонда,

- 2) Уговора о преузимању дуга бр. 704 од 05.11.1992. године, закљученог између Фонда као преузимаоца и РМХК ”Трепча”, као дужника, уз сагласност стечајног дужника као повериоца.

Наведено књижење из билансне у ванбилансну активу, извршено је пошто је Фонд утврдио да не постоји ваљана правна документација као основ за књижење, из чл. 5. Уговора о преузимању дуга, и то да је обавеза дужника РМХК ”Трепча” извршена у целости, што је услов пуноважности уговора.

2. У износу од 73.200.993 хиљаде динара, евидентирани су *примљене гаранције и друга јемства*, и то:

	<u>у 000 динара</u>
- авалиране менице банака	3.965.146
- гаранције банака	31.591.672
- хипотеке	30.365.255
- залогe	2.108.808
- јемства	5.170.082
- обвезнице Народне банке	30

3. *Гаранције (рачуни 9100 и 9101, 9600 и 9601)*

	<u>31.12.2010.</u>	<u>У 000 динара</u> <u>31.12.2009.</u>
Издате гаранције	2,724,816	400,845
издате гаранције Гаранцијског фонда	100,414	301,667
издате гаранције Фонда за развој Републике Србије	2,624,402	99,178

Дате гаранције на дан 31.12.2010. године износе 2.724.816 хиљаде динара, а чине их издата гаранције од стране Гаранцијског фонда у износу од 100.414 хиљада динара које је Фонд преузео, као правни следбеник Гаранцијског Фонда на основу Закона о Фонду за развој Републике Србије⁶⁵ и издатате гаранције од стране Фонда за развој Републике Србије у износу од 2.624.402 хиљаде динара.

Од наведеног износа, у току 2010. године донете су одлуке о издавању гаранција у вредности од 2.476.223 хиљаде динара и то за:

- Две плативе гаранције за обезбеђење краткорочних кредита у укупном износу од 770.333 хиљаде динара Ваљаоници бакра Севојно
- Једну плативу гаранцију у износу од 1.170.254 хиљаде динара за обезбеђење дугорочног кредита који је Комерцијана банка а.д., Београд одобрила РТБ Бор у реструктурирању
- Две гаранције за повраћај аванса Предузећу Икарбус у укупном износу од 266.347 хиљада динара.
- Једну гаранцију за добро извршење посла предузећу Мостоградња на износ од 269.290 хиљада динара.

За све гаранције за које су донете одлуке о издавању гаранција у 2010. години и које су издате, Влада је дала сагласност доношењем појединачних закључака.

⁶⁵ „Сл. гласник РС“, бр. 36/09

У току 2009. године, издате су гаранције на основу Уредбе о условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда за развој Републике Србије у 2009. години⁶⁶. Чланом 2. Уредбе, предвиђено је да Фонд не може по захтеву једног подносиоца одобравати и кредит и гаранцију а у члану 7. тачка 5. Закона о Фонду за развој Републике Србије који је у примени од 16.05.2009. године и који је био на снази у 2009. години наведено је да *Фонд не може по захтеву једног подносиоца одобравати и кредит и гаранцију*.

Ова одредба је у новом Закону о Фонду за развој Републике Србије⁶⁷, који је у примени од 01.12.2010. године допуњена тако што је прецизирано да *Фонд не може по захтеву једног подносиоца одобравати и кредит и гаранцију ако се и кредит и гаранција односе на исти правни посао*.

У изменама Програма Фонда за развој који је Управни одбор Фонда усвојио 29.06.2009. године и на који је Влада дала сагласност својим решењем број 021-4114/2009 од 09.07.2009. године наведено је да ће Фонд из својих извора средстава одобрити средства у висини од 30% за суфинансирање кредита, што представља *посебан правни посао*.

Фонд је супротно члану 2. Уредбе о Условима коришћења суфинансираних кредита за инвестиције уз гаранцију Фонда за развој Републике Србије у 2009. години која је у примени од 05.06.2009. године и супротно члану 7. тачка 5. Закона о Фонду за развој Републике Србије који је у примени од 16.05.2009. године одобрио и кредит и издао гаранцију једном истом подносиоцу захтева у пет случајева у укупном износу од 223.080 хиљаде динара (*детално објашњено у Напомени 3.3.3.2.5.*).

4. У износу од 502.934 хиљаде динара, евидентирана је *пословна зграда* у Београду, ул. Кнез Михајлова бр. 14-16, коју користи Фонд а коју је купила Република Србија преко Републичке дирекције за имовину Републике Србије, од „Инвестбанке“ а.д. у стечају, Београд, на основу Уговора о купопродаји непокретности који је закључен између наведених уговорних страна као купца и продавца, заведен под бр. 464-240/2007 дана 23.05.2007. године, Ов. бр. 1061/07 дана 23.05.2007 године, пред Другим општинским судом у Београду.

Уговор је закључен пошто је Влада Републике Србије донела Закључак 05 број: 464-2011/2007 од 26. априла 2007. године, којим је одлучила да се у својину Републике Србије, за потребе Министарства економије и регионалног развоја, а коју непокретност ће користити Фонд за развој Републике Србије, прибави наведена непокретност.

Према чл. 3. Уговора, купопродајна цена непокретности је утврђена и укупном износу од EUR 3.050.067 хиљада у динарској противвредности на дан исплате а исплата ће се извршити компензацијом на терет средстава обезбеђених у оквиру Раздела 23 - Министарство економије и регионалног развоја, функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, економска класификација 511 – Зграде и грађевински објекти.

Министарство финансија-Пореска управа, проценила је тржишну вредност наведене непокретности у износу од 502.934 хиљаде динара, по којој је Фонд евидентирао непокретност у ванбилансној евиденцији.

На исту основицу, Министарство финансија-Пореска управа, утврдила је порез на пренос апсолутних права у износу од 25.147 хиљада динара, који је 13.06.2007. године, платио Фонд у складу са обавезом из чл. 9. Уговора.

⁶⁶ „Сл.гласник РС“, бр. 9/2009, 34/2009, 36/2009 и 43/2009

⁶⁷ „Сл.гласник РС“, бр. 88/2010

3.4. Позиције биланса успеха

3.4.1. Приходи од камата (група рачуна 70)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Приходи од камата	4.339.173	4.021.673
-Приходи од камата по основу кредита	2.897.364	2.352.472
-Приходи од камата по основу депозита	78.465	356.198
-Приходи од камата по основу осталих пласмана	258	80
-Приходи од камата по основу кредита у инострану валути	<u>1.363.086</u>	<u>1.312.923</u>
УКУПНО	4.339.173	4.021.673

Приходи од камата и остали приходи, обрачунати су по условима који су дефинисани уговором између Фонда и комитента.

3.4.1.1. Приходи од камата по основу кредита

Исказани приходи од камата по основу кредита, у износу од 2.897.364 хиљаде динара, односе се на приходе од камата на динарске кредите дате предузећима и другим правним лицима, од чега се односи на камате по кредитима одобреним малим и средњим предузећима износ од 2.593.226 хиљада динара и на камате за уступљена потраживања износ од 304.138 хиљада динара, и то на:

	у 000 динара
- приходе од камата по основу кредита - предузећа редовна камата	38.583
- приходе од камата по основу кредита - предузећа затезна камата	25.408
- приходе од камата по основу кредита – предузећа по дугорочним кредитима	903.859
- приходе од камата по основу кредита – предузећа дугорочни кредити – редовна камата	629.312
- приходе од камата по основу кредита – предузећа преузета потраживања	304.138
- приходе од камата по основу кредита – затезна камата	996.064
Свега приходи од камата по основу кредита	2.897.364

А) На рачуну Приходи од камата по основу кредита – предузећа - по дугорочним кредитима, од исказаног износа од 903.859 хиљада динара, највећи део се односи на приходе од камата обрачунате на инвестиционе кредите за основна средства и трајна обртна средства, који су одобрени из:

а) редовних средстава Фонда – камата обрачуната у износу од 302.327 хиљада динара;

Обрачун камате по дугорочним кредитима у коришћењу, за период 01.10. – 31.12.2010. године, извршен је по 208 партија одобрених дугорочних кредита.

б) кредитних линија National bank of Greece и Erste bank⁶⁸ – камата обрачуната у износу од 278.677 хиљада динара.

Редовна камата по инвестиционим кредитима одобреним из средстава кредитне линије National bank of Greece, обрачунава се и наплаћује шестомесечно уназад и то 28.02. и 31.08. у години.

⁶⁸ Описано у Напомени бр. 3.3.9. Примљени кредити

Редовна камата по инвестиционим кредитима одобреним из средстава кредитне линије *Erste bank*, обрачунава се и наплаћује тромесечно.

За период од 01.10. до 31.12.2010. године, камата је обрачуната по 25 партија кредита из средстава кредитне линије National bank of Greece и по 62 партије кредита одобрене из средстава кредитне линије *Erste bank*.

Са обрачуном редовне камате, врши се обрачун и затезне камате за неблаговремено плаћену редовну камату.

Б) На рачуну Приходи од камата по основу кредита – предузећа - дугорочни кредити – редовна камата, исказани износ од 629.312 хиљада динара, највећим делом се односи на приходе од камата обрачунате на доспеле инвестиционе кредите одобрене из редовних средстава Фонда, у износу од 628.128 хиљада динара. Обрачун камате врши се квартално.

В) На рачуну Приходи од камата по основу кредита – предузећа - преузета потраживања, исказан је износ од 304.138 хиљада динара.

Обрачун прихода од камате, у износу од 1.223 хиљаде динара, са валутама 31.03. и 30.06.2010. године, извршен је по кредитним партијама бр. 2313-2329, на основу Уговора о уступању потраживања – замена испуњења, закључених између Републичког завода за здравствено осигурање (даље: РЗЗО)-као дужника и Фонда за развој Републике Србије-као повериоца, уз сагласност привредног субјекта. На основу Уговора, РЗЗО уступа Фонду своје потраживање од привредног субјекта, на име доприноса за обавезно социјално осигурање, ради измиривања дела свог дуга према Фонду по Уговору из 1997. године. Привредни субјект је по Уговору дужан да износ предметног потраживања, уплати Фонду увећан за камату по стопи од 4% на годишњем нивоу, као и да достави Фонду као средство обезбеђења две бланко соло менице са меничним овлашћењем. Уговор је закључен на основу одговарајућег Закључка Владе.

За период 01.10. – 31.12.2010. године, извршен је редован квартални обрачун камате по преузетим потраживањима, по 230 партија.

Г) На рачуну Приходи од камата по основу кредита – предузећа - дугорочни кредити – затезна камата, од укупно исказаног износа од 996.064 хиљаде динара, највећи део се односи на приход од камате на доспеле инвестиционе кредите одобрене из редовних средстава Фонда, у износу од 261.180 хиљада динара.

Обрачун затезне камате, врши се редовно квартално, а ван редовног обрачуна: на дан уплате свих обавеза по кредиту, на дан пријаве потраживања суду због покретања поступка стечаја над корисником кредита, на дан одобреног репрограма кориснику кредита и др.

3.4.1.2. Приходи од камата по основу депозита

Стање прихода од камата по основу депозита, исказано у износу од 78.465 хиљада динара, односи се на приходе по основу камата од орочених динарских депозита код следећих банака:

- 1) „Комерцијалне банке“ а.д., Београд,
- 2) „Banca intesa“ а.д., Београд,
- 3) „Привредне банке Београд“ а.д., Београд.

Структура прихода је следећа:

		000 динара
Износ	Опис	
88.397	Наплаћена камата у 2010. години	
2.312	Обр. камата на дан 31.12.2010. године – Обрачун „Комерцијалне банке“ а.д.	
- 12.244	Обрачуната камата на дан 31.12.2009. године – наплаћена у 2010. године	
78.465	Укупни приходи од камата по основу депозита на дан 31.12.2010. године	

Наплата камате и повраћаји орочених депозита, вршени су на рачун 840-2724-07 Сопствени приходи.

Уговоре о орочавању динарских депозита, Фонд је закључио у 2010. години са наведеним банкама, што је описано у **Напомени бр. 3.3.3.**

3.4.1.3. Приходи од камата по основу кредита у иностраној валути

Приходи од камата по основу кредита у иностраној валути, исказани у износу од 1.363.086 хиљада динара, односе се на:

- приходе од камата по основу дугорочних кредита у иностраној валути – редовна камата	1.210.076
- приходе од камата по основу дугорочних кредита у иностраној валути, одобрених из средстава од продаје „Телеком“-а – редовна камата	153.010

а) На рачуну Приходи од камата по основу дугорочних кредита у иностраној валути – редовна камата, исказани износ односи се на обрачунату интеркаларну камату по 425 партија уговора о дугорочном кредиту у иностраној валути.

Корисници кредита код којих су највећи износи обрачунате камате су:

- „Републичка дирекција за робне резерве“, Београд, по три партије кредита закључена 1997. године, са анексима бр. 1-7, укупно 510.013 хиљада динара и

- РТБ БОР-ГРУПА „Рударско-топионичарски басен“ д.о.о., Бор, по четири партије кредита (једна из 2001., две из 2004. и једна из 2005. године), укупно 115.729 хиљада динара.

б) На рачуну Приходи од камата по основу дугорочних кредита у иностраној валути – редовна камата, исказани износ се односи на обрачунату камату по 90 партија уговора о кредиту одобрених из средстава од продаје „Телеком“-а.

Највећи износи обрачунате камате, односе се на следеће кориснике кредита:

- „Застава аутомобили“ а.д., Крагујевац, по једној партији кредита, у износу од 37.879 хиљада динара,

- ИМК „14. Октобар“, Крушевац, по две партије кредита, укупно 22.903 хиљаде динара,

- „ЕИ Корпорација“ а.д., Ниш, по једној партији кредита, у износу од 18.485 хиљада динара.

3.4.2. Расходи камата (група рачуна 60)

	<u>31.12. 2010</u>	<u>31.12.2009</u>
Расходи камата – Астра банка а.д. у стечају	380	9.837
Расходи камата по основу кредита у иностраној валути	<u>273.913</u>	<u>273.363</u>
Укупно	274.293	283.200

Од укупно исказаних расхода камата по основу кредита у иностраној валути у износу од 273.913 хиљада динара, део од 189.555 хиљада динара односи се на камату по Уговору о кредиту који је склопљен дана 14.02.2006. са Erste Bank der oesterreichischen Sparkassen AG, Austrija. Преостали износ од 84.358 хиљада динара се односи на камате на основу Уговора о кредиту склопљеног дана 12.09.2006. године са National Bank of Greece, Athens.

3.4.3. Приходи од накнада и провизија (група рачуна 71)

У периоду од 01.01. до 31.12.2010. године, Фонд, остварио је приходе од накнада и провизија у износу од 23.768 хиљаде динара.

Структуру прихода чине:

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Приходи од накнада и провизија	23.768	15.640
-Накнаде за обављање банкарских услуга	1.039	1.043
-Накнаде за извршене услуге Министарствима	1.770	3.153
-Остале накнаде и провизије-Кредитни биро	1.604	2.588
-Накнаде за издате гаранције	<u>19.355</u>	<u>8.856</u>
Укупно	23.768	15.640

Од укупног износа прихода од накнада за извршене услуге у 2010. години, износ од 1.039 динара односи се на разлику између уговореног продајног и средњег курса стране валуте а износ од 1.770 хиљада динара, односи се на комисиону провизију по основу закљученог уговора са Министарством економије и регионалног развоја – туризам (1.380 хиљада динара) и Фондом за заштиту животне средине (390 хиљада динара – описано у **Напомени број: 3.3.3.**)

Остали приходи по основу накнада и провизија, у износу од 1.604 хиљаде динара, односе се на накнаду коју корисници кредита уплаћују за Кредитни биро.

Највећи део прихода од накнада и провизија, чине приходи од накнада за издате гаранције у укупном износу од 19.355 хиљада динара, и то:

- приходи од накнада за издате гаранције - Гаранцијски фонд, у износу од 5.629 хиљада динара и
- приходи од накнада за издате гаранције - Фонд, у износу од 13.726 хиљада динара.

а) На рачуну *Приходи од накнада за издате гаранције - Гаранцијски фонд*, исказан је приход по гаранцијској провизији, по Уговорима о издавању гаранције, које је закључио Гаранцијски фонд, Београд, као Гарант, са привредним субјектима као Налогодавцима.

У складу са Законом о Фонду за развој Републике Србије, Гаранцијски фонд је престао са радом а као правни следбеник утврђен је Фонд за развој Републике Србије, који преузима све обавезе и потраживања Гаранцијског фонда.

Наплата провизије врши се у шестомесечним ануитетима према плану отплате провизије.

б) На рачуну *Приходи од накнада за издате гаранције - Фонд за развој*, исказан је приход по гаранцијској провизији, по Уговорима о издавању гаранције, које је закључио Фонд, као Гарант, са привредним субјектима као Налогодавцима.

У складу са Програмом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, за издате гаранције привредним субјектима, Фонд је наплаћивао провизију у висини од 2,5% годишње од износа гаранције.

У 2010. години, наплаћена је провизија од 14 корисника, у износу од 11.192 хиљаде динара, од чега се односи на следеће:

	у 000 динара
РТБ БОР-ГРУПА „Рударско-Топионичарски басен“, Бор	3.703
„Ваљаоница бакра Севојно“ а.д., Севојно	2.653
„Икарбус“ а.д. у реструктурирању, Земун	2.139
„Мостоградња“ а.д., у реструктурирању, Београд	1.683

3.4.4. Расходи накнада и провизија (група рачуна 61)

	<u>31.12. 2010</u>	У 000 динара <u>31.12.2009</u>
Накнаде за услуге платног промета у земљи	10.378	12.901
Остале накнаде и провизије	<u>1.539</u>	<u>5.042</u>
Укупно	<u>11.917</u>	<u>17.943</u>

Расходи у износу од 1.539 хиљада динара се односе на накнаде Кредитног бироа у износу од 1.278 хиљада динара и остале провизије у износу од 261 хиљада динара.

3.4.5. Нето губитак по основу продаје удела – учешћа (рачун 623 минус 723)

Губитак по основу продаје удела (учешћа) износи 4.587 хиљада динара, је резултат је оствареног добитка у износу од 14.109 хиљада динара и оствареног губитка од продаје учешћа у капиталу у износу од 18.696 хиљада динара.

Добитак у износу од 14.109 хиљада је остварен продајом акција „Магистрала“ а.д., Београд.

Губитак од продаје удела (учешћа) у износу од 18.696 хиљада динара је настао услед приватизација предузећа „Панонка“ Сомбор. Пре приватизације, у пословним књигама Фонда, удео у друштву „Панонка“ Сомбор био је исказан у износу од 76.141 хиљаду динара, док је исправка вредности била исказана у износу од 43.600 хиљада динара. Након спроведног поступка приватизације, на текући рачун Фонда уплаћен је износ од 13.845 хиљада динара.

3.4.6. Нето приходи од курсних разлика (група рачуна 78-68)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
-Нето приходи од курсних разлика	2.767.967	2.378.037

Нето приходи од курсних разлика, односе се на позитивне курсне разлике настале у периоду од 1. јануара 2010. године до 31. децембра 2010. године, у укупном износу од 3.750.691 хиљаде динара, умањене за укупан износ негативних курсних разлика насталих у том периоду у укупном износу од 982.724 хиљада динара.

Највећи део позитивних курсних разлика односи се на позитивне курсне разлике обрачунате на салда доспеле и недоспеле главнице и редовне камате, по осталом дугорочном пословању у износу од 3.300.279 хиљада динара (88%), које се односи на курсне разлике по одобреним кредитима у иностраној валути комитентима за „ПИО и Здравство“.

Највећи део негативних курсних разлика је по примљеним кредитима у иностраној валути од Erste bank и NBG (описано у *Напомени бр. 3.3.9.*), по којима су обрачунате негативне курсне разлике у износу од 671.418 хиљада динара и на дате дугорочне кредите у иностраној валути комитентима „ПИО и Здравство“, по којима су обрачунате негативне курсне разлике у износу од 286.981 хиљада динара.

Међутим, како софтверским решењем Фонда, није предвиђена могућност аутоматског књижења прихода и расхода који се односе на претходне године, књижење наведених обрачуна курсних разлика је вршено ручним налогом за књижење у корист добитка ранијих година за обрачунате позитивне курсне разлике и камату и на терет добитка ранијих година за обрачунате негативне курсне разлике и извршене исправке вредности потраживања.

3.4.7. Остали пословни приходи (група рачуна 74, 76 осим 766 и 769)

	31.12.2010.	У 000 динара 31.12.2009.
Остали пословни приходи	1.998.041	6.175.091
-Остали приходи оперативног пословања	850.000	5.590.021
-Приходи од наплаћених отписаних потраживања	1.055.968	574.084
-Добици од продаје основних средстава и немат. улагања	375	21
-Остали приходи	<u>91.698</u>	<u>10.965</u>
Укупно	1.998.041	6.175.091

а) *Остали приходи оперативног пословања*, у износу од 850.000 хиљада динара, у целости се односе на приходе од субвенција и дотација, исказане на аналитичком рачуну 7461.

У циљу одобравања Start-up кредита за почетнике, Министарство економије и регионалног развоја, пренело је средства у наведеном износу, сукцесивним уплатама на рачун Фонда 840-1624-09 Буџет, у периоду од 05.07. до 01.10.2010. године.

Намена и износ средстава, опредељени су Законом о буџету Републике Србије за 2010. годину. Усмеравају се преко раздела 17 - Министарство економије и регионалног развоја, функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, економска класификација 621 – Набавка домаће финансијске имовине.

Распоред и коришћење средстава врши се по посебном акту Владе - Програму, који спроводи Фонд.

У складу са Законом о Фонду за развој Републике Србије, Статутом Фонда за развој Републике Србије и Програмом о распореду и коришћењу средстава намењених за Start-up кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину⁶⁹, Фонд је одобрио дугорочне кредите предузетницима и правним лицима – почетницима. Фонд је вршио оцену и обраду захтева потенцијалних корисника средстава, предлагао Управном одбору Фонда одговарајуће одлуке, закључивао уговоре о кредиту са корисницима кредита и извештавао Министарство економије и регионалног развоја, о реализацији програма.

У периоду од 01.01. до 31.12.2010. године, Фонд је одобрио 1373 Start-up кредита по Програму кредитне подршке за почетнике – предузетнике и правна лица, у износу од 2.261.900 хиљада динара и пустио у течај средства по 1234 уговора о кредиту, у износу од 2.054.050 хиљада динара, од чега у износу од 850.000 хиљада динара из пренетих средстава Министарства економије и регионалног развоја, по Програму, а остатак из средстава Фонда која су обезбеђена из наплате ануитета по раније одобреним микро и Start-up кредитима.

Фонд је без ваљаног правног основа исказао сопствени приход у износу од 850.000 хиљада динара, по основу средстава која су у наведеном износу пренета Фонду за развој Републике Србије, из буџета Републике за 2010. годину, са раздела Министарства економије и регионалног развоја, у циљу одобравања Start-up кредита за почетнике (описано у *Напомени бр. 3.б.*).

б) *Приходи од наплаћених отписаних потраживања*, односе се највећим делом (99,97%), на наплаћена индиректно отписана потраживања, у износу од 1.055.668 хиљада динара, која су у складу са усвојеном Методологијом за обрачун исправке вредности билансне активе (дати кредити

⁶⁹ Влада усвојила Закључком 05 број: 42-833/2010 од 11. фебруара 2010. године а Закључком 05 број: 401-1805/2010 од 11. марта 2010. године – Влада је усвојила Програм о изменама и допунама Програма о распореду и коришћењу средстава намењених за Start-up кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину

и удели), процењена као ненаплатива и отписана. Остала потраживања наплаћена су од предузећа у стечају. Највећи износи уплата односе се на следеће кориснике кредита:

Корисник кредита	Износ у 000 динара
- ЈП "Путеви Србије", Београд	95.111
- "YU Biznis" д.о.о., Н. Сад	70.353
- "Slap Group" а.д., Београд	67.649
- Рудник "Сува руда", Рашка	64.142
- "Симпо", Врање	48.251
УКУПНО	345.506

Према Напоменама уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2010. године, тачка 25. Остали пословни приходи, Фонд је обелоданио другачије податке о највећим појединачним износима уплата индиректно отписаних потраживања у току 2010. године и то:

Корисник кредита	Износ у 000 динара
- ЈП "Путеви Србије", Београд	52.284
- Рудник "Сува руда", Рашка	40.537
- "Застава промет" а.д., Сомбор	12.695
- "Рудник Леце", Медвеђа	9.743
- ПИК "Бечеј" а.д., у стечају, Бечеј	9.677
УКУПНО	124.936

С обзиром на напред наведене разлике у подацима, у поступку ревизије Фонду је уручен Захтев од 04.08.2011. године, за достављање података о наплаћеним индиректно отписаним потраживањима у току 2010. године и то:

- пет највећих појединачних износа уплата и
- износе уплата који се односе на кориснике кредита наведене у Напоменама уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2010. године, тачка 25. Остали пословни приходи.

Фонд је поступајући по Захтеву, пет пута достављао различите податке и то:

Корисник кредита	у 000 динара				
	I верзија	II верзија	III верзија	IV верзија	V верзија
- ЈП "Путеви Србије", Београд	95.111	73.682	95.111	95.111	95.111
- "YU Biznis" д.о.о., Н. Сад		37.329	70.353	70.353	70.353
- "Slap Group" а.д., Београд					67.649
- Рудник "Сува руда" д.о.о., Рашка	42.537	42.537	42.537	42.537	64.142
- Компанија "Симпо", Врање				48.251	48.251
- "Застава промет" а.д., Сомбор	6.969				
- "Рудник Леце" д.о.о., Медвеђа	6.172				
- ПИК "Бечеј" а.д., у стечају, Бечеј	33.775	33.775	33.775	33.775	36.732
- „Steel trade“ д.о.о., Београд		15.030	16.601		
УКУПНО	184.564	202.353	258.377	290.027	382.238

На основу наведеног утврђено је:

У Напоменама уз финансијске извештаје за годину завршену 31. децембра 2010. године, Фонд није обелоданио тачне податке о највећим појединачним износима наплата индиректно отписаних потраживања у току 2010. године.

в) *Остали приходи*, односе се највећим делом на законску затезну камату, коју је суд обрачунао по потраживањима Фонда од корисника кредита у поступку стечаја.

Највећа уплата, односи се на ДП Рудник и флотација „Леце“, Медвеђа, дана 04.11.2010. године, извршена у износу од 105.093 хиљаде динара, од чега се на остале приходе односи 90.533 хиљаде динара (98,73% од укупних осталих прихода).

3.4.8. Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања (гр. рачуна 65 минус 75)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Нето расходи по основу индиректних отписа пласмана и резервисања	8.753.025	10.382.842
Индиректан отпис пласмана клијентима који су у приватизацији	90.254	23.244
Расходи индиректног отписа		121
Расходи индиректног отписа по основу:		
главног дуга	6.070.988	9.048.486
главни дуг- предузећа у стечају	227.024	1288
главни дуг - предузећа у ликвидацији	15.838	19.325
Камата обрачуната у текућој години	1.351.904	1.096.561
Камата обрачуната за предузећа у стечају	51.200	56.908
Камата обрачуната у текућој години за предузећа у стечају	4.668	15.835
Камата обрачуната из ранијих година-сумњива и спорна потраживања	22.071	69.660
Камата обрачуната у текућој години за предузећа у ликвидацији	11	7640
Суспендоване камате по основу ликвидације		26.897
Камате обрачунате из ранијих година за предузећа у ликвидацији		1322
Укупно:	7.833.958	10.367.287
Резервисања за издате гаранције	901.722	0
Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	17.345	15.555
Укупно:	919.067	15.555

Укупан износ расхода у највећем делу се односе на следеће:

Расходи исказани у износу од 90.254 хиљада динара су настали због извршеног отпуста дуга према друштвеном предузећу „Црна Трава“ Власотинце, у складу са чланом 20. Закона о приватизацији⁷⁰.

Износ од 6.070.988 хиљада динара се односи на расходе настале по основу индиректног отписа главног дуга (отпис доспелих неплаћених ануитета) по одобреним start-up кредитима за

⁷⁰ „Службени гласник РС“, бр. 38/2001,18/2003,45/2005,30/2010

предузетнике у износу 1.161.026 хиљада динара, по start-up кредитима за правна лица у износу од 955.784 хиљада динара, по дугорочним инвестиционим кредитима у износу од 860.537 хиљада динара и др.

Исказани износ од 1.351.904 хиљада динара се односи на расходе настале по основу индиректног отписа камата обрачунатих на дугорочне инвестиционе кредите у износу од 216.356 хиљаде динара, на микро кредите за правна лица у износу од 194.684 хиљаде динара, на микро кредите за самосталне занатске радње у износу од 136.627 хиљаде динара и др.

Због покренутих стечајних поступака над корисницима кредита, извршен је индиректан отпис главног дуга и по том основу евидентирани су расходи у укупном износу од 227.024 хиљада динара, од чега се највећи износи односе на „Зипер“ Нови Сад у износу од 56.016 хиљада и ПИК „Алексинач“ у износу од 15.230 хиљада динара.

Индиректан отпис камата обрачунатих у ранијим годинама извршен је у износу од 51.200 хиљада динара због покретнутих стечајних поступака и највећим делом се односи на камате обрачунате следећим корисницима кредита: „Филип Кљајић“ износ од 23.239 хиљада динара, ПИК „Алексинач“ износ од 22.951 хиљада динара и „Порцелан“ Зајечар износ од 1.874 хиљада динара.

Отпис камата из ранијих година износи 22.071 хиљада динара, од чега се на камату обрачунату у претходним годинама привредном друштву „Лола корпорација“ у реструктурирању односи 19.945 хиљада динара.

Расходи по основу резервисања за издате гаранције у износу од 901.722 хиљада динара, односе се на резервисања за губитке по ванбилансној активи, а по основу издатих гаранција од стране Фонда.

3.4.9. Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи (група рачуна 63)

	<u>31.12.2010.</u>	У 000 динара <u>31.12.2009.</u>
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи:	159.557	153.050
-Трошкови зарада	95.012	91.933
-Трошкови накнада зарада	17.252	18.352
-Трошкови пореза на зараде	17.858	17.016
-Трошкови доприноса на зараде	23.710	21.989
-Трошкови накнада	5.136	3.651
-Остали лични расходи	589	109

Исплата зарада и накнада зарада се врши у складу са Законом о раду⁷¹, Правилником о раду Фонда за развој Републике Србије број 2863 од 05.11.2009. године и изменом Правилника о раду број 5977 од 30.12.2009. године.

Трошкови зарада износе 95.012 хиљада динара од чега се на нето зараде за време проведено на раду односи износ од 94.696 хиљада динара.

Од укупног износа трошкова накнада зарада који износе 17.252 хиљаде динара, део од 8.569 хиљада динара се односи на нето накнаде зарада. Преостали износ од 8.683 хиљада динара се односи на трошкове регреса.

Исказани трошкови накнада од 5.136 хиљада динара, односе се на трошкове новчаних накнада за рад члановима управног одбора у износу од 3.482 хиљаде динара, трошкове накнада по уговору о

⁷¹ „Сл. гласник РС“, бр. 24/05, 61/05 и 54/09

привременим и повременим пословима у износу од 1.603 хиљаде динара и на трошкове исплаћених накнада по уговорима о делу у износу од 51 хиљаде динара.

Новчане накнаде за рад члановима управног одбора се исплаћују месечно на основу члана 22. тачка 12. Статута Фонда за развој Републике Србије и Одлуке Управног одбора број 3580 од 20.10.2008. године, у висини просечне месечне зараде радника у привреди Републике Србије.

Тршкови накнада у износу од 1.603 хиљаде динара у целини се односе на један уговор о обављању привремених и повременених послова. Уговор је склопљен за обављање послова из делатности послодавца који нису систематизовани општим актом а имају карактер привремених и повременених послова на рок од 120 радних дана.

Трошкови исплаћених уговора о делу у износу од 51 хиљаде динара се односе на два уговора о делу. Један уговор о делу је закључен ради обављања прелиминарних радњи у вези са вештачењем предмета хипотеке у поступку вансудске продаје, а други ради обављања процене тржишне вредности средстава обезбеђења.

3.4.10. Трошкови амортизације (рачун 642)

	У 000 динара	
	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Трошкови амортизације	5.973	5.507

Од укупног износа трошкова амортизације, на грађевинске објекте на територији АП Косово и Метохија се односи 860 хиљада динара и на опрему и остала основна средства 5.113 хиљада динара (описано у Напомени бр. 3.3.6.).

3.4.11. Оперативни и остали пословни расходи (група рачуна 64 осим 642 и 66 осим 669)

	У 000 динара	
	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Оперативни и остали пословни расходи	176.878	582.200
Трошкови материјала	10.977	15.965
Трошкови производних услуга	26.244	10.212
Нематеријални трошкови	7.591	6.863
Трошкови доприноса	23.710	22.020
Остали трошкови	12.656	0
Расходи по основу отписа (ненаплаћена потраживања)	5.082	10.087
Губици по основу расхода и отписа основних средстава	251	0
Остали расходи	90.367	517.053

Исказано стање од 176.878 хиљада динара односи се на следеће:

а) Трошкови материјала у износу од 10.977 хиљада динара односе се на трошкове грађевинског земљишта у износу од 3.337 хиљада динара, трошкове интерних образаца у износу од 2.232 хиљада динара, трошкове грејања у износу од 1.589 хиљада динара и остале трошкове у износу од 3.819 хиљада динара.

б) Трошкови производних услуга у износу од 26.244 хиљада динара састоје се од осталих трошкова производних услуга од 19.626 хиљада динара који се односе се на адаптацију пословног простора у Зајечару, поштанске трошкове у износу од 2.637 хиљада динара, трошкове текућег одржавања у износу од 1.513 хиљада динара, трошкове телефона од 1.249 хиљада динара и остале трошкове у износу од 1.219 хиљада динара.

в) Нематеријални трошкови производних услуга у износу од 7.591 хиљада динара, састоје се од трошкова чишћења просторија од 1.750 хиљада динара, интелектуалних услуга од 1.669 хиљада динара, трошкова обезбеђења од 1.450 хиљада динара, трошкова превоза од 1.347 хиљада динара и осталих трошкова у износу од 1.375 хиљаде динара.

г) Трошкови доприноса у износу од 23.710 хиљада динара се односе на доприносе на терет послодавца обрачунате на зараде и накнаде зарада у 2010 години.

д) Остали трошкови у износу од 12.656 хиљада динара се састоје од 12.468 хиљада динара за трошкове судских вештака и осталих трошкова од 188 хиљада динара за судске таксе.

ђ) Расходи по основу отписа ненаплаћених потраживања који у 2010. години износе 5.082 хиљада динара и односе се на кредите следећих корисника:

- агенција „Други корак“ из Бора 2.577 хиљаде динара,
- „Јуром“ из Голупца 2.505 хиљаде динара.

1. Агенцији „Други корак“ из Бора одобрен је дугорочни кредит у износу од 2.400 хиљада динара по Уговору о кредиту број 1324 од 31.01.2008. године. Инструмент обезбеђења су сопствене менице и јемство предузећа „Слога“ из Бора. Кредит је одобрен на основу програма за одобравање микрокредита за samozапощљавање за 2007 годину. Корисник кредита је уплатио само два ануитета у 2009. години. Поступак стечаја је отворен над јемцем дана 10.03.2009. године, а поступак стечаја над дужником је отворен 10.05.2010. године. Дужник је брисан из регистра привредних субјеката 09.06.2010. године.

2. Краткорочни кредит у складу са уговором број 106 од 8.07.2003. године одобрен је привредном друштву „Јуром“ д.о.о. Голубац. Кредит је одобрен у износу од 5.000 хиљада динара на рок од 6 месеци за откуп воћа. Инструмент обезбеђења по одобреном кредиту су авалиране менице „Капитал“ банке у ликвидацији.

Над дужником „Јуром“ из Голупца отворен је стечајни поступак дана 15.04.2010. године. Фонд је за износ од 2.505 хиљада динара извршио директан отпис камате и курсних разлика обрачунатих у 2010 години.

е) Остали расходи у износу од 90.367 хиљада динара односе се на расходе који су настали исплатом гаранција издатих од стране Гаранцијског фонда у износу од 90.320 хиљада динара и остале расходе од 47 хиљада динара.

Расходи настали исплатом гаранција Гаранцијског фонда у наведеном износу највећим делом се односе се на следеће комитенте:

000 динара					
Р. бр.	Назив	Број уговора	Износ гаранције у EUR	Средства обезбеђења кредита	Исплаћ. износ
1	„Бранко Крсмановић“ Параћин	0001/09	450.000	10 блан. сопст. меница, хипотека првог реда	47.244
2	„Теко-хипоцентар“ Београд	1136/06	250.000	10 бланко сопст. мен., 2 блан. мен. сол. јемца,	28.296
3.	„Ултра“ Београд	0009/07	105.000	3 блан. сопст. мен., 3 блан. мен. солид. јем.	8.727
4.	„034“ д.о.о Крагујевац	0003/07	233.000	10 бланко сопствених меница	1.512
5.	Остали				4.541
Укупно:					90.320

Износ од 47.244 хиљада динара, односи се на Предузеће Штофара „Бранко Крсмановић“ из Параћина. Инструмент обезбеђења уредног измиривања обавеза по уговору о издавању гаранције Гаранцијског фонда бр 1/09 на износ од EUR 450.000 је хипотека првог реда.

Износ од 8.727 хиљада динара, односи се на предузеће “Ултра“ д.о.о. Београд. Инструменти обезбеђења уредног измиривања обавеза по уговору о издавању гаранције бр. 9/07 на износ од EUR 105.000 чине 3 бланко менице издате од стране солидарног јемца-физичког лица и упис ручне залоге првог реда.

Износ од 28.296 хиљада динара односи се на предузеће „Теко хиперцентар“ д.о.о. Београд. Инструмент обезбеђења уредног измиривања обавеза по уговору о издавању гаранције Гаранцијског фонда бр. 1136/06 на износ од EUR 250.000 гаранту, су 2 бланко потписане менице од стране солидарног јемца – физичког лица и 10 сопствених бланко потписаних меница.

Износ од 1.512 хиљада динара односи се на предузеће „034“ д.о.о. Крагујевац. По уговору о издавању гаранције Гаранцијског фонда бр 3/07 на износ од EUR 233.000 инструменти обезбеђење уредног измиривања обавеза су солидарно јемство друштва са ограниченом одговорношћу „034-Профилес“ из Крагујевца, ручна залога на износ од EUR 237.000 у динарској противредности и сопствене бланко потписане и оверене менице.

3.4.12. Приходи од промене вредности имовине и обавеза (група рачуна 77)

	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Приходи од промене вредности имовине и обавеза	6.418.406	4.981.977
-Приходи од промене вредности пласмана и потраживања	6.276.410	4.894.338
-Приходи од промене вредности хартија од вредности	141.996	81.440
-Приходи од промене вредности обавеза	<u> </u>	<u>6.199</u>
Укупно:	6.418.406	4.981.977

Од укупних прихода од промене вредности пласмана и потраживања, највећи део од 3.236.243 хиљада динара, се односи на обрачунате курсне разлике по инвестиционим кредитима за основна и трајна обртна средства, одобрене из редовних средстава Фонда од 3.214.013 хиљада динара и средстава Националног инвестиционог плана од 22.230 хиљаде динара, а преостали износ на кредите за регионални развој правним лицима 778.454 хиљаде динара, кредите одобрене по кредитним линијама Erste bank и NBG 648.936 хиљаде динара, Start-up кредите одобрене предузетницима по Програмима за 2007, 2008, 2009 и 2010. годину 489.839 хиљаде динара и друге кредите.

Обрачун курсних разлика врши се по средњем курсу EUR Народне банке Србије. Редовни обрачуни се врше тромесечно: 31.03., 30.06., 30.09. и 31.12., у години. Износ доспелог ануитета увећава се за разлику насталу услед евентуалног смањења средњег курса EUR на дан доспећа ануитета у односу на средњи курс EUR на дан првог коришћења средстава.

По инвестиционим кредитима одобреним из редовних средстава Фонда, обрачун курсних разлика у IV кварталу 2010. године, за период 01.10. – 31.12.2010. године, извршен је по 1312 партија за основна средства и 655 партија за трајна обртна средства.

3.4.13. Расходи од промене вредности имовине и обавеза (група рачуна 67)

	<u>31.12.2010.</u>	<u>31.12.2009.</u>
Губици по основу примене валутне клаузуле	464,091	996,874
Расходи од промене вредности имовине	1,538,888	2,569,867

а) расходи од промене вредности удела и хартија од вредности расположивих за продају	1,525,209	2,566,058
б) расходи од промене вредности хартија од вредности које се вреднују кроз биланс успеха	13,679	3,809
Расходи од промене вредности обавеза	<u>4,325</u>	<u>31,710</u>
Укупно:	2.007.304	3.598.451

Расходи од промене вредности удела и хартија од вредности у износу од 1.525.209 хиљада динара су ефекат:

- а) исправке вредности удела у износу од 1.320.547 хиљада динара извршене код: привредних друштава „ХИП Петрохемија“ а.д. Панчево у реструктурирању у износу од 372.951 хиљада динара; „Енергетика“ д.о.о. Крагујевац у реструктурирању у износу од 246.330 хиљада динара; „Утва-Авиоиндустрија“ у реструктурирању, у износу од 170.867 хиљада динара и др.;
- б) смањења удела у привредном друштву „Утва-Авиоиндустрија“ у реструктурирању у износу од 183.617 хиљада динара;
- в) исправке вредности хартија од вредности расположивих за продају у износу од 21.045 хиљада динара (акције НЛБ банке).

Расходи у износу од 183.617 хиљада динара су настали на основу Одлуке о смањењу капитала привредног друштва „Утва-Авиоиндустрија“ у реструктурирању, у поједностављеном поступку бр. 07-924/3 од 11.06.2010. године.

Расходи од промене вредности хартија од вредности које се вреднују кроз биланс успеха у износу од 13.679 хиљада динара се односе на смањење вредности обвезница Републике Србије у четвртном кварталу у односу на трећи квартал 2010. године. Промена вредности обвезница Републике Србије је резултат промене тржишне вредности обвезница на Београдској берзи и курса динара.

Расходи од промене вредности обавеза у износу од 4.325 хиљада динара односе се на курсне разлике обрачунате на дуг Фонда према Астра банци а.д., у стечају који износи EUR 3.529.057.

3.5. Резултат периода

У 2010. години остварен је добитак у износу од 4.153.820 хиљада динара и у целини се односи на добитак из редовног пословања.

Фонд је без ваљаног правног основа исказао сопствени приход у износу од 850.000 хиљада динара, који се односи на пренесена средства Фонду из буџета Републике за 2010. годину са раздела Министарства економије и регионалног развоја, по Програму о распореду и коришћењу средстава намењених за start-up, кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, који је усвојила Влада Републике Србије Закључком број 42-833/2010 од 11.02.2010. године, чиме је Фонд без правног основа практично присвојио средства Републике у износу од 850.000 хиљада динара. На тај начин је Фонд у пословним књигама и финансијским извештајима за 2010. годину исказао приходе редовног пословања у већем износу за 850.000 хиљада динара, и већи остварени добитак у 2010. години за исти износ (Напомена 3.6.).

Расподела добитка није вршена а што је детаљније објашњено у *Напомени број 1. д) 3).*

На основу наведеног утврђено је:

Као што је објашњено у Напоменама 3.6.4., 3.3.8. и 3.3.11. које имају утицаја на висину финансијског резултата пословања-добити Фонд, а исказану у Билансу успеха за 2010. годину у наставку се даје преглед и то:

<i>У 000 динара</i>			
<i>Број напомене</i>	<i>Више исказана добит</i>	<i>Мање исказана добит</i>	<i>Укупно</i>
3.6.	850.000		(850.000)
3.3.8.		96,563	96,563
3.3.11.		41,540	41,540
Укупно	850.000	138.103	(711.897)

На основу наведеног, Фонд је Билансу успеха за годину завршену на дан 31.12.2010. године исказао добит у већем износу за 711.897 хиљада динара.

3.6. Финансијски однос Фонда за развој Републике Србије са Републиком Србијом

Фонд за развој Републике Србије је формиран на основу Закона о Фонду за развој Републике Србије и уписан је у судски регистар, по решењима надлежног суда.

Оснивач Фонда је Република Србија, која је и власник капитала Фонда, иако у последњим изменама Закона то није експлицитно наведено.

Фонд, у складу са наведеним законом обавља послове који се односе на: одобравање кредита; издавање гаранција; куповину хартија од вредности, стицање акција и удела на основу правних послова, укључујући и конверзију потраживања; и друге послове у име и за рачун Републике Србије, у складу са законом.

Према одредбама члана 9. Закона Фонду се могу одобрити средства за докапитализацију и рад у складу са законом којим се уређује буџет Републике Србије, при чему динамику докапитализације одређује Влада на предлог министарства надлежног за послове економије и регионалног развоја.

У Закону о буџету Републике Србије за 2010. годину, као и у законима о буџету ранијих година одређена средства у разделима појединих министарстава била су одређена за финансирање одређених програма Владе, који су реализовани преко Фонда, при чему су одређени програми Владе реализовани директно, а за реализацију одређених програма су закључивани уговори о комисионим пословима.

У пословним књигама Фонда послови у име и за рачун Републике Србије евидентирају се у ванбилансној евиденцији, као и на одговарајућим билансним позицијама обавеза за примљена средства из буџета и на одговарајућим позицијама пласмана.

3.6.1. Стање обавеза и потраживања по пословима у име и за рачун Републике Србије

Исказани износ укупних обавеза према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима, обавеза исказаних у ванбилансној евиденцији за послове у име и за рачун Републике и укупног износа потраживања за пласирана средства примљена из буџета по разним програмима Владе по стању на дан 31.12.2010. године у књиговодственим евиденцијама и финансијским извештајима Фонда су међусобно неусаглашени.

У наставку се даје преглед обавеза за примљена средства из буџета Републике са раздела министарстава, преглед потраживања за пласирана наведена средства и преглед ванбилансне евиденције за послове у име и за рачун Републике Србије, према рачуноводственој евиденцији и финансијским извештајима Фонда, као и разлике између наведених позиција.

СТАЊЕ ОБАВЕЗА ФОНДА ПРЕМА РЕПУБЛИЦИ СРБИЈИ ЗА ПРИМЉЕНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ПО МИНИСТАРСТВИМА НА ДАН 31.12.2010. ГОДИНЕ

У 000 дин.

ОБАВЕЗЕ ЗА ПРИМЉЕНА СРЕДСТВА			Обав. за камате	Обав. за курс.разл.	Укупно 31.12.2010.
Назив Министарства	Основ-назив програма	износ	4	5	7(3+4+5)
1	2	3			
Минист. економије и регионалног развоја	Неразвијена подручја	1,700,000	11,616	14,450	1,726,066
Минист. економије и регионалног развоја	Субвенције	40,522,630	2,382,670	5,935,371	48,840,671
Минист. економије и регионалног развоја	Лизинг	0	12,296	83,493	95,790
Минист. економије и регионалног развоја	Лизинг	1,561,240	18,581	950,625	2,530,446
Министарство трговине и туризма	Туризам	2,379,837	120,101	440,965	2,940,902
Свега Министарство економије и регионалног развоја		46,163,707	2,545,263	7,424,905	56,133,875
Министарство за КИМ	КИМ	258,264	2,225	17,783	278,272
Министарство пољопривреде	Пољопривреда	5,155,894	222,020	404,382	5,782,296
Министарство за заштиту животне средине	Животна средина	54,266	1,035	343	55,644
Министарство за рад	/	412,097	0	0	412,097
Свега остала министарства		5,880,521	225,280	422,508	6,528,309
Укупно:		52,044,228	2,770,543	7,847,413	62,662,184

СТАЊЕ ВАНБИЛАНСНЕ ЕВИДЕНЦИЈЕ НА ДАН 31.12.2010. Г. - ПОСЛОВИ У ИМЕ И ЗА РАЧУН РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ ПО СВИМ ОСНОВАМА И МИНИСТАРСТВИМА

Назив министарства	Основ	Назив конта	У 000 дин
Министарство економије и регионалног развоја	Неразвијена подручја	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	1,725,867
Министарство економије и регионалног развоја	Субвенције	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	48,905,972
Министарство економије и регионалног развоја	Лизинг	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	2,530,446
Министарство трговине и туризма	Туризам	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	2,676,055
Свега Министарство економије и регионалног развоја			55,838,340
Минист. пољопривреде	Субвенције	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	1,353,917
Минист. пољопривреде	Пословне банке	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	2,723,674
Минист. пољопривреде	Управа за трезор	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	1,732,923
Свега Министарство пољопривреде			5,810,514
Министарство за КИМ	КИМ	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	207,443

Министарство за заштиту животне средине	Животна средина	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	55,644
Министарство за рад	/	Пласмани по пословима у име и за рачун трећих лица-конто 900-950	412,097
Свега остала министарства			675,184
УКУПНО:			62,324,038

СТАЊЕ ПОТРАЖИВАЊА ФОНДА НА ДАН 31.12.2010. ГОДИНЕ ЗА ПЛАСИРАНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ

				у 000 дин
Р.бр	Назив министарства, основ и врста пласмана	Износ пласмана	Камата	Укупно
1	Мин. економије и регионалног развоја:	54,627,820	619,377	55,247,198
1.1	Краткорочни кредити МЕР	2,461,318	1,181	2,462,499
	Краткорочни кредити - СУБ	522,308	0	522,308
	Краткорочни кредити - СУБ -лизинг	15,467	0	15,467
	Краткорочни кредити-ЈП Железница	1,786,981	0	1,786,981
	Краткорочни кредити - извоз	136,562	1,181	137,743
1.2	Дугорочниорочни кредити МЕР	50,097,098	556,271	50,653,370
	Дугорочни кредити - СУБ	40,538,164	552,416	41,090,580
	Дугорочни кредити - СУБ -лизинг	1,557,244	2,336	1,559,579
	Дугорочни кредити-СУБ-здравство	355,798	1,520	357,318
	Програм за посебне намене - РТБ Бор	3,407,132	0	3,407,132
	Дугорочни кредити за ЛИЗИНГ	2,113,872	0	2,113,872
	Дугорочни кредити за ЛИЗИНГ 2	399,022	0	399,022
	Регионални развој-Програм 2010-комисион	1,692,065	0	1,692,065
	Регионални развој-Програм 2010 предузетници-комисион	33,802	0	33,802
1.3	Мин. економије и регионалног развоја-Туризам	2,069,404	61,925	2,131,329
	Дугорочни кредити за субв. Мин. туризма	193,469	14,541	208,010
	Унапређење угост. понуде -НИП	752,953	31,635	784,588
	Развој инфраструктуре - правна лица	85,980	3,754	89,734
	Министарство туризма - микрокредит	262,007	7,685	269,692
	МЕРР-туризам-Подстицање квал. угост. понуде-2009	696,362	3,075	699,438
	МЕРР-туризам-Подстицање квал. угост. понуде-2009	78,633	1,235	79,868
	Укупно дугорочни кредити МЕР (1.2+1.3)	52,166,502	618,196	52,784,698
	СВЕГА МЕР (1.1+1.2+1.3)	54,627,820	619,377	55,247,198

2	Министарство пољопривреде	1,724,096	54,890	1,778,986
2.1	Дугор. кредити Мин. пољопривреде	1,724,096	54,622	1,778,718
	Дугорочни кредити-Субвенције у пољ.	1,316,305	26,566	1,342,870
	Дугор. кредити-Мин. пољ-преко банака	316,135	8,681	324,815
	Дугорочни кредити запољ.-Мин.пољоприв.	91,656	19,376	111,032
2.2	Краткорочни кредити-Мин. пољопривреде	0	268	268
	Краткорочни кредити-Мин. пољопривреде	0	268	268
3	Министарство за Косово и Метохију	206,546	627	207,172
	Мин.за КиМ-буџет 2008-Набавка домаће фин.имовине	206,546	627	207,172
4	Фонд за заштиту животне средине	55,160	57	55,217
	Дугороч. зајам-Фонд за зашт.жив.ср.	55,160	57	55,217
5	Свега дугор. Кред.1.2+1.3+2+3+4)	54,152,304	673,502	54,825,806
6	Свега краткор. Кред.1.1+2.2)	2,461,318	1,449	2,462,767
7	УКУПНО КРЕДИТИ (5+6)	56,613,622	674,951	57,288,573

3.6.2. Исказане разлике података у вези послова у име и за рачун Републике у књиговодственим евиденцијама и финансијским извештајима Фонда

На основу података у предходном одељку произилази да постоје разлике у исказаним подацима у вези послова у име и за рачун Републике и то:

		У 000 динара
Р.бр.	Опис	Износ
1.	Укупне обавезе према Републици по комисионим пословима (к-то 409)	62,662,184
2.	Потраживања за пласирана средства у име и за рачун Републике	57,288,573
3.	Ванбилансна евиденција - послови у име и за рачун Републике(к-то 90- 95)	62,324,038
РАЗЛИКЕ		
1-3	Обавезе по комисионим пословима – Ванбилансна евиденција по пословима у име и за рачун Републике	338,146
1-2	Обавезе по комис. посл. – Потраживања за пласирана средства по комисионим пословима	5,373,611
2-3	Потраживања за пласирана средства у име и за рачун Републике - Ванбилансна евиденција по пословима у име и за рачун Републике	-5,035,465

Исказане разлике у књиговодственим евиденцијама и финансијским извештајима између позиција, које се односе на евидентирање послова у име и за рачун Републике, а које би по својој природи требало да буду усаглашене су:

1. Разлика између исказаних укупних обавеза према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима и обавеза исказаних у ванбилансној евиденцији послова у име и за рачун Републике у износу од 338,146 хиљада динара (62,662,184-62,324,038) указује да су књиговодствени подаци и подаци у финансијским извештајима непоуздани, нарочито ако се узме у обзир да није извршено усаглашавање исказаног стања обавезе са министарствима са чијих раздела су вршене уплате из буџета Републике.

Према објашњењу одговорног лица Фонда од 02.08.2011. године разлика од 338,146 хиљада динара представља износ средстава који је примљен од стране ресорних министарстава а није

пласиран, као и да се већи део односи на непласирана средства намењена за туризам. Међутим ово објашњење није поткрепљено егзактним доказом, нити је у књиговодственој евиденцији било могуће идентификовати наведену тврдњу.

2. Разлика између исказане обавезе према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима и укупног износа потраживања за пласирана средства примљена из буџета Републике по програмима Владе износи 5,373,611 хиљада динара (62,662,184 - 57,288,573). Према истом писменом објашњењу, наведена разлика представља збир наплаћених, а непласираних средстава по раније извршеним пласманима, при чему се део наплаћених ануитета по ранијим пласманима налази на одговарајућим подрачунима, а део ове разлике се односи на пласмане, односно репласмане из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде из 2004. године, у складу са одлуком Управног одбора фонда из 2006. године. Провером навода из писменог објашњења утврђено је да се разлика између исказаних обавеза према Републици за примљена средства по комисионим пословима (конто 409) и износа пласираних средстава у име и за рачун Републике у износу од 5,373,611 хиљада динара односи на следеће:
  - 1) Потраживање у износу од 1.741.621 хиљада динара, од Министарства Финансија -Управе за трезор, које је неосновано исказано на конту 03637574 - Потраживања од Управе за трезор, а у вези примљених средства из буџета Републике за 2004. годину, са раздела Министарства за пољопривреду, шумарство и водопривреду у складу са Уредбом о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину и Уговором о комисиону од 24.05.2004. године, закљученим између тог министарства и Фонда, као комисионаром, за одобравање краткорочних кредита за финансирање пољопривредне производње, што је детаљно описано у *Напомени број 3.3.7.*
  - 2) *Наплаћени доспели ануитети* по кредитима који су реализовани преко пословних банака по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину у корист наменског рачуна у износу од 2.038.414 хиљада динара преношени су у корист рачуна сопствених прихода Фонда и репласирана као сопствена средства на основу Одлуке Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године, супротно одредбама Уговора о комисиону број 1264 од 25.05.2004. године, закљученог, између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда, у коме је наведено да ће о даљем пласману враћених средстава Републике Србије, на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде одлучивати Влада Републике Србије, а што је обрађено у *Напомени број 3.3.3.2.17.*
  - 3) Наплаћена средства у износу од 412.097 хиљада динара по комисионом уговору, закљученом дана 28.03.2002. године између Министарства рада и запошљавања и Фонда за одобравање кредита малим и средњим предузећима у циљу побољшавања запослености.
  - 4) Непласирана враћена средства по раније одобреним кредитима, која се налазе на одређеним подрачунима по стању на дан 31.12.2010. године у износу од 1,181,478 хиљада динара и то:

Назив Министарства	број подрачуна	у 000 динара
		Износ
МЕРР- субвенције, наменски, лизинг...	840-1624-09	284,516
Минист. за Косово и Метохију	840-16724-08	70,879
Мин. заштите животне средине	840-17724-15	428
Мин. пољопривреде, шумарства и водопривреде	840-7724-42	4,669
Мин. пољопривреде, шумарства и водопривреде	840-8724-49	1,089

Мин. пољопривреде, шумарства и водопривреде	840-9724-56	95
Мин. пољопривреде, шумарства и водопривреде	840-10724-63	11,028
Мин. економије и регионалног развоја-туризам	840-11724-70	808,776
Укупно		1,181,478

3. Разлика између стања потраживања за пласирана средства у име и за рачун Републике и исказаног стања по истим пословима у ванбилансној евиденцији - Послови у име и за рачун Републике у износу од 5,035,465 хиљада динара (57,288,573 - 62,324,038) односи се на следеће:
- 1) Износ од 3.780.036 хиљада динара се односи на *средства наплаћена по основу доспелих ануитета* по краткорочним и дугорочним кредитима (1.741.621 + 2.038.414 хиљада динара) по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину у корист наменског рачуна, која су пренета у корист рачуна сопствених прихода Фонда и репласирана као сопствена средства на основу Одлуке Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године, супротно одредбама напред наведеног Уговора о комисиону број 1264 од 25.05.2004. године а што је детаљно објашњено у тачки 2. под 1) и 2) ове напомене.
  - 2) Наплаћена средства у износу од 412.097 хиљада динара по комисионом уговору, закљученом дана 28.03.2002. године између Министарства рада и запошљавања (комитент) и Фонда за развој Републике Србије (комисионар) за одобравање кредита малим и средњим предузећима у циљу побољшавања запослености. За овај износ није пружен доказ, што је обрађено у Напомени број 3.3.3.2.17.
  - 3) Остатак разлике, према истом писменом објашњењу представља износ примљених средстава од ресорних министарстава, која нису пласирана и износ наплаћених средстава по комисионим пословима, који се једним делом налазе на подрачунима, наведеним у тачки 2 ове напомене.

Међутим у поступку ревизије није пружен егзактан доказ и податак у књиговодственој евиденцији који потврђује наведену тврдњу.

Дакле, и након датог писменог образложења и провере података, остаје неспорна чињеница да је књиговодствена евиденција послова, које Фонд обавља у име и за рачун Републике Србије непоуздана.

На основу наведеног утврђено је:

1. Један од главних разлога за разлике у исказаним стањима обавеза, пласмана и ванбилансне евиденције за послове у име и за рачун Републике Србије, је што су пласирана средства примљена из буџета Републике за 2004. годину по комисионим пословима у укупном износу од 3.965.253 хиљада динара, након отплате ануитета по кредитима одобреним из тих средстава, преношена са наменских рачуна у корист текућег рачуна сопствених прихода Фонда и даље репласирана као сопствена средства, а не као средства Републике. Преносом средстава по основу отплате ануитета по кредитима одобрених по комисионим пословима са наменских рачуна у корист рачуна сопствених прихода у укупном износу од 3.077.054 хиљада динара, наведена средства више нису третирана као власништво Републике него као средства Фонда. Иста средства су репласирана као сопствена средства у периоду од 2004.-2010. године, а остварена камата по основу тог репласмана је исказивана као приход Фонда, уместо као обавеза према Републици.

2. Пренос средстава по основу отплате анuitета по кредитима одобрених по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину и Уговора о комисиону број 1264 од 25.05.2004. године закљученог, између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда са наменског рачуна у корист текућег рачуна сопствених прихода, вршен на основу Одлуке Управног одбора број 1639 од 30.11.2006. године је у супротности са одредбама наведеног Уговора о комисиону, у коме се наводи да ће о даљем пласману враћених средстава Републике Србије, на предлог Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде одлучивати Влада.
3. Иако је у Одлуци Управног одбора Фонда наведено да се средства од наплаћених анuitета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде, а по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину, могу репласирати у одобравање нових инвестиционих пројеката у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, као и да ће се прикупљена средства одобривати под условима из Програма Фонда за 2007. годину, који је усвојила Влада, пренос наплаћених средстава по основу отплате анuitета са наменског рачуна у корист рачуна сопствених прихода и репласман истих као сопствених средстава је вршен без ваљаног правног основа из следећих разлога:
  - а. Програм Фонда за 2007. годину, који је усвојила Влада се односи само на 2007. годину, а не на све године од 2004. до 2010. године, у којима су анuitети по одобреним кредитима из 2004. године враћани и средства од наплаћених анuitета са наменских рачуна преношени у корист рачуна сопствених прихода и репласирани као сопствена средства.
  - б. Одредбе наведеног Уговора о комисиону, закљученог између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда у коме је наведено да ће о даљем пласману враћених средстава Републике Србије, на предлог тог Министарства одлучивати Влада, једностраном одлуком Управног одбора Фонда нису се могле мењати без сагласности друге уговорне стране.
  - в. Преносом средстава од отплате анuitета по основу одобрених кредита из средстава буџета Републике по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину и Уговора о комисиону са наменског рачуна у корист рачуна сопствених прихода и даљим репласманом истих као сопствена средства, Фонд је средства Републике, третирао као сопствена средства супротно Закону о буџету Републике Србије за 2004. годину.

3.6.3. Разлике између исказаних података о обавезама Фонда према појединим министарствима, са чијих раздела су примљена средства из буџета Републике и података истих министарстава о потраживањима од Фонда за пренесена средства

Ако се упореде подаци о исказаним обавезама Фонда према појединим министарствима, са чијих раздела су примљена средства из буџета Републике ранијих година, само за основни износ пренесених средстава, без износа обрачунатих камата за пласирана средства по комисионим пословима и без обрачунатих курсних разлика за пласирана средства са девизном клаузулом, **утврђене су разлике** између података Фонда и података који су у току ревизије примљени од појединих министарстава, са чијих раздела су вршене исплате из буџета Републике.

ОБАВЕЗЕ ФОНДА ПРЕМА МИНИСТАРСТВИМА СА ЧИЈИХ РАЗДЕЛА СУ ПРИМЉЕНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА ПО СТАЊУ НА ДАН 31.12.2010. ГОДИНЕ-ЗА ИЗНОС ПРЕНЕСЕНИХ СРЕДСТАВА (без камате и курсних разлика)

у 000

Назив министарства	Основ-програм	Износ
Министарство економије и регионалног развоја	Неразвиј. подручја	1,700,000
Министарство економије и регионалног развоја	Субвенције	40,522,630
Министарство економије и регионалног развоја	Лизинг	1,561,240
Министарство трговине и туризма	Туризам	2,379,837
Укупно Министарство економије и регионалног развоја		46,163,707
<i>Министарство за КИМ</i>	<i>КИМ</i>	<i>258,264</i>
<i>Министарство пољопривреде</i>	<i>Пољопривреда</i>	<i>5,155,894</i>
<i>Министарство за заштиту животне средине</i>	<i>Животна средина</i>	<i>54,266</i>
<i>Министарство за рад</i>		<i>412,097</i>
Сва министарства - укупно		52,044,228

Ако се посматра само однос Фонда и Министарства економије и регионалног развоја, у чијој надлежности је рад Фонда по закону и статуту Фонда, и са чијег раздела се у највећој мери финансирају програми Владе преко Фонда, исказано стање обавезе Фонда за примљена средства из буџета са раздела овог министарства (без камата и без обрачунатих курсних разлика за пласмане са девизном клаузулом) од 46,163,707 хиљада динара се разликује од података исказаних у пословним књигама и Билансу стања на дан 31.12.2010. године, Министарства економије и регионалног развоја, у делу који се односи на Фонд. Наиме према подацима из Извештаја о ревизији годишњег финансијског извештаја Министарства економије и регионалног развоја за 2010. годину, Државне ревизорске институције, у књиговодственим евиденцијама и Билансу стања на дан 31.12.2010. године тог министарства, исказано је укупно стање дугорочне домаће финансијске имовине у износу од 35.231.146 хиљада динара од чега се на Фонд за развој Републике Србије односи 22.801.146 хиљада динара.

Дакле исказане обавезе Фонда за примљена средства из буџета са раздела Министарства економије и регионалног развоја у књиговодственим евиденцијама и финансијским извештајима по стању на дан 31.12.2010. године Фонда за развој Републике Србије и исказано стање дугорочне домаће финансијске имовине (дугорочни кредити, акције и удели у капиталу) у књиговодственим евиденцијама и финансијским извештајима по стању на исти дан Министарства економије и регионалног развоја се разликују за износ од 23.362.561 хиљада динара (46,163,707 - 22.801.146).

У свом допису број 021-02-1-107/2011-02 Министарство економије и регионалног развоја, одговарајући на захтев за конфирмацију салда на дан 31.12.2010. године Фонда за развој Републике Србије број. 02-1366 од 16.03. 2011. године, је навело само податке о износу средстава које је ово министарство пренело Фонду за развој Републике Србије са свог раздела из буџета за 2010. годину, међутим овај допис не садржи тражени податак о стању потраживања тог министарства од Фонда, као и учешће капитала у Фонду на дан 31.12.2010. године, за износ пренесених средстава из буџета 2010. и ранијих година. **На основу наведеног произилази да усаглашавање салда на дан 31.12.2010. године са Министарством економије и регионалног развоја није извршено.**

На исти захтев за конфирмацију салда на дан 31.12.2010. године Фонда број 02-1366 од 16.03. 2011. године, Министарство рада и социјалне политике је одговорило да се према евиденцијама

тог министарства не води потраживање од Фонда. **Обзиром да је у књиговодственој евиденцији Фонда исказано стање обавеза према овом министарству у износу од 412,097 хиљада динара и обавеза према овом министарству, такође није усаглашена.**

Обавезе према Министарству за Косово и Метохију су међусобно усаглашене.

Међутим, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде није ни одговорило на захтев Фонда за конфирмацију салда, па је **исказано стање обавезе према овом министарству у износу од 5,155,894 хиљада динара неусаглашено у целини.**

На основу наведеног, од укупно исказаног стања обавезе по комисионим пословима према министарствима са чијих раздела су примљена средства из буџета Републике у износу од 52,044,228 хиљада динара, неусаглашено је 51,731,698 хиљада динара или 99.4%. од чега се 46,163,707 хиљада динара односи на Министарство економије и регионалног развоја, 5,155,894 хиљада динара на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и 412,097 хиљада динара на Министарство за рад.

3.6.4. Приливи средстава из буџета републике за 2010. годину

Из буџета Републике Србије за 2010. годину дозначено је Фонду за развој Републике Србије укупно 16,357,613 хиљада динара за финансирање реализације различитих програма Владе, са раздела одређених министарстава и то:

ПРЕГЛЕД ПОДАТАКА О ПРИЛИВУ СРЕДСТАВА ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ ЗА 2010. ГОДИНУ НА РАЧУН ФОНДА (840-1624)

у 000 динара

Назив министарства	Основ - намена	Прилив евидентиран	
		Кonto	Износ
Минист. економије и регионалног развоја	START UP - кредити за почетнике	7461	850,000
Минист. економије и регионалног развоја	Подстицај равномерног регионал. развоја	4093811	1,700,000
Минист. економије и регионалног развоја	Субвенције каматних стопа	4350	4,542,000
	камате за инвестиције	435011	235,000
	камате за ликвидност	43501	3,817,000
	камате за потрошачке кредите	435010	490,000
Минист. економије и регионалног развоја	Субвенције у привреди	40943811	8,791,209
	Субвенције-кредитна подршка привреди	40943811	4,191,994
	Програм о условима и начину подстицања и ремонта шинских возила	40943811	2,148,000
	Подстицање производње и извоза	40943811	2,421,215
	Подстицање производње и извоза	40943811	30,000
Министарство економије и регионалног развоја -Туризам	Туризам	409438111	400,000
Свега Министарство економије и регионалног развоја			16,283,209
Минист. животне средине и просторног план.	Животна средина	4093814	39,000
Министарство за КИМ	Косово и метохија	409438113	35,404
СВЕГА ПРИМЉЕНО ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ за 2010. годину			16,357,613

Од укупно примљених средстава из буџета Републике за 2010. годину у износу од 16,357,613 хиљада динара са раздела Министарства економије и регионалног развоја је примљено укупно 16,283,209 хиљада динара или 99.5% укупно примљених средстава.

Од укупно примљених средстава са раздела Министарства економије и регионалног развоја у износу од 16,283,209 хиљада динара, евидентирано је у корист конта 409 - Остале финансијске обавезе, за комисионе послове у име и за рачун Републике Србије укупно 10.891.209 хиљада динара, у корист конта 435 - Обавезе по комисионим пословима евидентиран је износ примљених средстава за субвенционисање каматних стопа за одређене кредите у износу од 4,542,000 хиљада динара, док су примљена средства из буџета за START UP кредите, односно кредите за почетнике у износу од 850,000 хиљада динара евидентирана у корист прихода Фонда, односно у корист рачуна 746 - Остали приходи оперативног пословања.

Према подацима из Закона о буџету Републике Србије за 2010. годину, Нацрта Закона о завршном рачуну буџета Републике Србије за 2010. годину, уредби и програма Владе на основу којих је вршен пренос средстава Фонду, као и према подацима из Извештаја о ревизији годишњег финансијског извештаја Министарства економије и регионалног развоја за 2010. годину, пренос средстава Фонду са раздела Министарства економије и регионалног развоја за 2010. годину, у укупном износу од 16,283,209 хиљада динара је вршен са одговарајућих функција и одређених економских класификација и то:

Рекапитулација дозначених средстава Фонду за развој из буџета републике за 2010. годину са раздела Министарства економије и регионалног развоја

у 000 динара

Функција	Економска класификација		Износ
	Број	назив	
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи	850,000
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи	4,602,000
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи	5,452,000
410	621511	Кредити домаћим нефинансијским јавним институцијама	3,817,768
410	621811	Кредити домаћим нефинансијским приватним предузећима	781,447
410	Укупно дугорочни кредити (621511+621811)		4,599,215
410	451191	Текуће субвенције осталим јавним нефинансијским предузећима и организацијама	4,191,993
Укупно функција 410			14,243,208
474	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама	1,700,000
473	621911	Учешће капитала у домаћим нефинансијским јавним јавним предузећима и институцијама	400,000
Укупно функција 474 и 473			2,100,000
Свега са раздела Министарства економије и регионалног развоја			16,343,208

Поред наведене рекапитулације дозначених средстава Фонду из буџета Републике за 2010. годину са раздела Министарства економије и регионалног развоја у наставку се даје детаљан преглед исплата са раздела тог министарства, по економским класификацијама и основима за исплату, односно по програмима Владе:

ДОЗНАЧЕНА СРЕДСТВА ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ ЗА 2010 ГОДИНУ СА РАЗДЕЛА МИНИСТАРСТВО ЗА ЕКОНОМИЈУ И РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ

у 000 динара

Функција	Економска класификација		Намена-Програм	Основ за реализацију програма	Износ
	Број	Назив			
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама	Програм о распореду и коришћењу средстава намењених за start - up кредите за почетнике преко Фонда	Закључак Владе-Крајње кориснике одређује Фонд	850,000
474	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама	Програм за подстицање равномерног регион. развоја	Закључак Владе-Крајње кориснике одређује фонд	1,700,000
Укупно конто 621922 (функције 410+474)					2,550,000
743	621911	Учешће капитала у домаћим нефинансиј. јавним предузећ. и институцијама	Уредба о условима и начину доделе и коришћења средстава за кредите за подстицање квалитета угоститељске понуде из области туризма за 2010. годину	Уредба за 2010.годину-Решење и уговори са МЕР	400,000
Укупно конто 621911 (функција 743)					400,000
410	621511	Кредити домаћим нефинансијским јавним институцијама	Подстицај производње и извоза	Уговори о комисиону са Фондом-Решење МЕР	965,215
410	621511	Кредити домаћим нефинансиј. јавним институцијама	Улагања од посебног значаја за Републику Србију	Уговори о комисиону са Фондом-Решење МЕР	1,486,000
Укупно конто 621511 (функција 410)					2,451,215
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи	Програм мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији за 2010. годину	Уредба о условима за субвенционисање каматних стопа за кредите за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава и за извозне послове у 2010. години *	3,817,000
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи	Програм мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији за 2010. годину	Уредба о условима за субвенционисање каматне стопе за кредите за инвестиције у 2010. години *	235,000
410	621922	Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи	Програм мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији за 2010. годину	Уредба о условима и критер. за субвенционисање каматне стопе за потрош. кредите и кредите за правна лица, односно финансиј. лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара, услуга и туристичких путовања у 2010. години *	550,000
Укупно конто 621922 (функција 410)					4,602,000

Ревизија финансијских извештаја Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину

410	621511	Кредити домаћим нефинансијским јавним институцијама	Програм о условима и начину подстицања производње и ремонта шинских возила за потребе ЈП Железнице Србије	Закључак Владе Републике Србије 05 број :340-579/2010-1 од 28.01.2010. г. и допуна 05 број :340-9097/2010-1 од 9.12.2010.-Кориснике одређује МЕР решењем	1,366,553
410	621811	Кредити домаћим нефинансијским приватним предузећима	Програм о условима и начину подстицања производње и ремонта шинских возила за потребе ЈП Железнице Србије	Закључак Владе Републике Србије 05 број :340-579/2010-1 од 28.01.2010. г. и допуна 05 број :340-9097/2010-1 од 9.12.2010.-Кориснике одређује МЕР решењем	781,447
Укупно конта 621511 и 621811 (функција 410)					2,148,000
410	451191	Текуће субвенције осталим јавним нефинансијским предузећима и организацијама	Програм о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину	Закључак Владе Републике Србије 05 број 42-125/2010-1 од 14.01.2010. године (усвојен Програм)-Кориснике одређује МЕР	4,191,994
Укупно конта 451191 (функција 410)					4,191,994
СВЕГА УПЛАЋЕНО У 2010. ГОДИНИ ИЗ БУЏЕТА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ СА РАЗДЕЛА МИНИСТАРСТВА ЗА ЕКОНОМИЈУ И РЕГИОНАЛНИ РАЗВОЈ					16,343,209

* Напомена : Фонд закључује уговоре са банкама и лизинг кућама, који одобравају кредите крајњим корисницима

Упоредном анализом књиговодствених података Фонда о приливу средстава из буџета Републике у 2010. години, и података о расходима, односно издацима из буџета Републике, раздео Министарства економије и регионалног развоја по разним програмима Владе утврђено је следеће:

1. Издатак из буџета Републике Србије за 2010. годину, раздео Министарства економије и регионалног развоја, Функција 410 - Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Економска класификација 621- Набавка домаће финансијске имовине (621922 - Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама) по Програму о распореду и коришћењу средстава намењених за start-up кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, који је усвојила Влада Републике Србије Закључком број 42-833/2010 од 11.02.2010. године у износу од 850.000 хиљада динара, у књигама Фонда пренесена средства из буџета по наведеном основу *евидентирани су као приход Фонда*, а не као послови које Фонд обавља у име и за рачун Републике. Чињеница да су наведена средства, као и део сопствених средстава Фонда пласирана у виду кредита предузетницима и предузећима за отпочињање посла, као и да за износ од 850.000 хиљада динара није закључен уговор о комисиону између Фонда и Министарства економије и регионалног развоја, не даје право Фонду да наведена средства третира као сопствени приход, јер *закључком Владе није прецизирано да се средства преносе Фонду без икакве обавезе и бесповратно*, већ напротив, у закључку се наводи да ће се start – up кредити реализовати преко Фонда за развој Републике Србије. У наведеном закључку Владе ниједном речју није наведено да се Република одриче тих средстава у корист Фонда (*Веза Напомена број 3.3.3.2.6.*).

Фонд је без правног основа исказао сопствени приход у износу од 850.000 хиљада динара, који је из буџета Републике за 2010. годину са раздела Министарства економије и регионалног развоја, по Програму о распореду и коришћењу средстава намењених за start–up, кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, који је усвојила Влада Републике Србије Закључком број 42-833/2010 од 11.02.2010. године, пренесен Фонду. На тај начин је Фонд је без правног основа присвојио средства Републике у износу од 850.000 хиљада динара.

2. Издатак из буџета Републике за 2010. годину, раздео Министарства економије и регионалног развоја, Функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Економска класификација 621- Набавка домаће финансијске имовине (621922 - Учешће капитала у осталим јавним финансијским институцијама у земљи) по Програму мера за ублажавање негативних ефеката светске економске кризе у Републици Србији за 2010. годину, а по Уредби о условима и критеријумима за субвенционисање каматне стопе за потрошачке кредите и кредите за правна лица, односно финансијски лизинг, за набавку одређених трајних потрошних добара, услуга и туристичких путовања у 2010. години⁷² у укупном износу од 4,542,000 хиљада динара евидентиран је у Фонду за развој Републике Србије као обавеза по комисионим пословима за субвенције каматних стопа (конто 435), а по закљученом уговору о комисионим пословима (*Веза Напомена број 3.3.7.*).

Примљена средства из буџета 2010. године у наведеном износу, као и примљена неисплаћена средства из буџета за 2009. годину у износу 866,480 хиљада динара, што чини укупан износ од 5,408,480 хиљада динара, евидентирана су у књиговодству Фонда као обавеза по комисионим пословима за субвенције каматних стопа (конто 435). Пласман истих средстава за наведене намене је евидентиран на конту 036 -

⁷² Пречишћен текст закључно са изменама и „Сл. гласник РС бр. 76/10 је у примени од 23/10/2010

Остала потраживања из оперативног пословања, и истовремено у ванбилансној евиденцији у оквиру конта 983, односно 933. За укупан износ пласираних средстава по наведеном основу од 5,268,630 хиљада динара, на крају 2010. године књижено је затварање - измирење обавезе према Републици по комисионим пословима и директан отпис потраживања за пренесена средства банкама и лизинг кућама на терет рачуна 435, а у корист рачуна 036, тако да је обавеза према Републици сведена на износ непренесених средстава банкама и лизинг кућама до краја 2010. године од 139,849 хиљада динара. У ванбилансној евиденцији је такође спроведено одговарајуће књижење, тако да је и на овим позицијама исказан само износ обавезе од 139,849 хиљада динара, а не обавеза за укупан износ пренесених средстава по комисионом уговору у износу од 5,408,480 хиљада динара.

3. Извршене исплате из буџета Републике са раздела Министарства економије и регионалног развоја, Функција 410 – Општи економски и комерцијални послови и послови по питању рада, Економска класификација 451 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама у износу од 4,191,993 хиљада динара по Програму о распореду и коришћењу средстава за кредитну подршку привреди преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, који је усвојила Владе Републике Србије по Закључку 05 број 42-125/2010-1 од 14.01.2010. године, и по коме крајње кориснике одређује Министарство економије и регионалног развоја.

Реализација наведеног програма Владе је извршена преко Фонда по комисионом уговору, па је у књиговодственој евиденцији Фонда иста исказана као обавеза по комисионим пословима на одговарајућим рачунима пласмана, као и у ванбилансној евиденцији.

Ако се узме у обзир да су наведена средства исплаћена из буџета Републике, као расход, са позиције 451 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама, дакле са позиције бесповратних исплата-расхода, а истовремено се по решењима Министарства економије и регионалног развоја иста пласирају у виду кредита преко Фонда за развој, а на основу уговора о комисионим пословима, произилази да подаци књиговодствене евиденције тог министарства и подаци у књиговодственој евиденцији Фонда о обавезама по основу примљених средстава из буџета по комисионим пословима, због напред наведене неусклађености суштинске намене средстава исплаћених из буџета Републике и прописане функције економске класификације (451 - Субвенције јавним нефинансијским предузећима и организацијама) са које је исплата извршена, **не могу ни бити усклађени.**

На основу наведеног утврђено је:

- a. **У билансу стања и у књиговодственој евиденцији по стању на дан 31.12.2010. године, позиције активе и позиције пасиве, на којима се евидентирају комисиони послови, које Фонд обавља у своје име и за рачун Републике, као и одговарајуће позиције у ванбилансној евиденцији, на којима се такође ови послови евидентирају су међусобно неусклађени, јер су укупне обавезе према Републици за примљена средства из буџета по комисионим пословима исказане у износу од 62,662,184 хиљада динара, потраживања за пласирани средства примљена из буџета по програмима Владе у износу од 57,288,573 хиљада динара, а исказано стање пласираних средстава по наведеним пословима у ванбилансној евиденцији износи 62,324,038 хиљада динара.**

- b. У поступку ревизије није било могуће прецизно утврдити разлоге за наведене разлике у исказаним стањима обавеза, пласмана и ванбилансне евиденције за послове које Фонд обавља у своје име и за рачун Републике.
- c. Фонд је примљена средства из буџета Републике за 2004. годину по комисионим пословима након отплате ануитета по кредитима одобреним из тих средстава, преносио са наменских рачуна у корист текућег рачуна сопствених прихода Фонда и иста репласирао као сопствена средства у периоду од 2004.-2010. године, а не као средства Републике, у укупном износу од 3.077.054 хиљада динара, а остварену камату од пласмана исказивао као сопствени приход, чији износ у поступку ревизије није било могуће утврдити.
- d. Пренос средстава по основу отплате ануитета по кредитима одобрених по Уредби о утврђивању Програма мера за подстицање развоја пољопривредне производње за 2004. годину и Уговору о комисиону од 25.05.2004. године закљученог између Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде и Фонда, са наменског рачуна у корист текућег рачуна сопствених прихода Фонда, вршен је на основу Одлуке Управног одбора од 30.11.2006. године, у којој је наведено да се средства од наплаћених ануитета по основу одобрених дугорочних кредита из средстава Министарства, а по Програму мера за подстицање пољопривредне производње за 2004. годину, могу репласирати у нове инвестиционе пројекте у прерађивачке капацитете из области пољопривреде, као и да ће се прикупљена средства одобравати под условима из Програма Фонда за 2007. годину, који се односи само на 2007. годину а не на цео период од 2004-2010. године, што је супротно наведеном Уговору о комисиону, којим је предвиђено да ће о даљем пласману враћених средстава Републике, одлучивати Влада, и супротно одредбама Закона о буџету Републике Србије за 2004. годину.
- e. Од укупно исказаног стања обавеза по комисионим пословима према министарствима са чијих раздела су примљена средства из буџета Републике у износу од 52,044,228 хиљада динара неусаглашено је стање са истим министарствима у износу од 51,731,698 хиљада динара, односно 99.4%, од чега се 46,163,707 хиљада динара односи на Министарство економије и регионалног развоја, 5,155,894 хиљада динара на Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде и 412,097 хиљада динара на Министарство за рад.
- f. Фонд је средства пренесена из буџета Републике за 2010. годину по Програму о распореду и коришћењу средстава намењених за „start – ир“ кредите за почетнике преко Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, усвојеног од стране Владе Закључком од 11.02.2010. године, којим се Република не одриче наведених средстава у корист Фонда, исказао као сопствени приход у износу од 850.000 хиљада динара. (Напомена 3.5).
- g. За укупно исказане обавезе Фонда према буџету Републике по стању на дан 31.12.2010. године у укупном износу од 62,662,184 хиљада динара (примљена средства 52,044,228, наплаћене камате 2,770,543 и наплаћене курсне разлике 7,847,413), због међусобно неусклађених стања обавеза и потраживања између Фонда и министарстава са чијих је раздела вршена исплата из буџета Републике у корист Фонда, непрецизних одредби комисионих уговора и одредби закључака Владе, није могуће утврдити да ли и када Фонд треба да измири исказану обавезу према буџету Републике.
- h. Фонд није извршио обрачун курсних разлика по доспелим инвестиционим кредитима, одобреним по комисионим уговорима из средстава Министарства

економије и регионалног развоја за субвенције у привреди и средстава Министарства пољопривреде, шумарства и водопривреде за субвенције у пољопривреди у износу од 5.232.131 хиљада динара, чиме су у билансу стања на дан 31.12.2010. године потцењени пласмани по комисионим пословима, као и обавезе према Републици, односно према министарству са чијег раздела су извршене исплате по комисионим пословима (Напоменама 3.3.3.2.10).

3.7. Јавне набавке

3.7.1. Поступци јавних набавки

1. Програмом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, на који је Влада Републике Србије дала сагласност дана 11.02.2010. године и Финансијским планом Фонда за развој Републике Србије за 2010. годину, од 15.12.2009. године, који је усвојио Управни одбор Фонда дана 30.12.2009. године, Одлуком бр. 5976, у оквиру финансирања редовних делатности Фонда, планиран је трошак за набавку основних средстава у износу од 96.000 хиљада динара. У Образложењу оперативних трошкова пословања Фонда који су дефинисани у Финансијском плану Фонда, наведено је да се планирана улагања у набавку основних средстава односе на:

- грађевинске радове (изолационе, керамичарске и фасадерске) које је неопходно извршити због прокишњавања крова на згради у Београду,
- модернизацију лифта у истој згради,
- израду и имплементацију интегралног информационог система Фонда,
- набавку рачунарске и комуникационе опреме,
- куповину и обнову лицензног софтвера.

У поступку ревизије није дата на увид документациона основа за припрему Програма и Финансијског плана Фонда у делу набавке основних средстава у износу од 96.000 хиљада динара.

2. Планом јавних набавки Фонда за 2010. годину, бр. 18. од 05.01.2010. године, предвиђена је јавна набавка у отвореном поступку услуге израде и имплементације интегралног информационог система, оквирне вредности до 30.000 хиљада динара без ПДВ а изменама и допунама наведеног плана, заведене под бр. 2820 од 06.08.2010. године, исти је проширен планираном јавном набавком у отвореном поступку - Услуге улагања и привођењу намени пословног простора у Зајечару, оквирне вредности до 20.000 хиљада динара. Наведеном изменом плана је констатовано да предвиђено проширење плана има услова за реализацију финансијски и правно, с обзиром на то да је Финансијским планом Фонда планиран трошак за набавку основних средстава од 96.000 хиљада динара а да је за ту намену утрошено 1.487 хиљада динара.

3. Дана 31.12.2010. године, Фонд је уплатио износ од 20.000 хиљада динара на рачун Националне агенције за регионални развој, Зајечар, а у пословним књигама, за износ од 19.494 хиљада динара евидентирао као расход оперативног пословања и износ од 506 хиљада динара на рачуну опреме.

Наведену уплату, Фонд је извршио на основу Уговора о адаптацији и заједничком коришћењу пословног простора у Зајечару, закљученог 31.08.2010. године са Националном агенцијом за регионални развој и на основу Анекса бр. 1. овог уговора заведеног у Фонду 31.12.2010. године под бр. 5225.

Управни одбор Фонда је дана 26. августа 2010. године донео одлуку бр. 4543 којом је одобрио закључење наведеног уговора.

Овим уговором и његовим анексом, уговорне стране су уредиле финансирање адаптације и опремања непокретности-пословног простора у државној својини у Зајечару, чији је Агенција носилац права коришћења на основу Закључка Владе Републике Србије, 05 број 464-5620/2010-1 од 30. јула 2010. године.

Уговорне стране су сагласно констатовале да је Агенцији пословни простор потребан због премештања њеног седишта из Београда у Зајечар а Фонду због отварања своје филијале у Зајечару, као и да су уговорне стране спремне да уложе по 50% новчаних средстава, односно по 20.000 хиљада динара. Агенција се обавезала да у вези са утрошком укупних финансијских средстава, које улажу обе уговорне стране, спроведе прописани поступак јавне набавке. На основу извршеног улагања, Фонд ће пословни простор користити без накнаде Агенцији, све време док је Агенција носилац права коришћења објекта. Уговором је предвиђено формирање заједничког Привременог координационог одбора за праћење реализације овог Уговора и одређени су његови задаци. Такође је предвиђено да уколико законски прописи на основу којих би се реализовао план о премештању, односно формирању организационих јединица уговорних страна, не буду донети, овај уговор ће се сматрати раскинутим са правом повраћаја уложених средстава.

Ради уплате уговореног износа од 20.000 хиљада динара, Агенција је испоставила Фонду рачун бр. 06/2010 од 28.12.2010. године, са спецификацијом плаћених рачуна који се односе на адаптацију пословног простора у Зајечару у укупном износу од 43.744 хиљаде динара.

Поступке јавних набавки радова за адаптацију пословног простора у Зајечару и јавних набавки опреме за овај пословни простор, спровела је Агенција.

Фонд није донео одлуку о покретању поступка јавне набавке радова за адаптацију пословног простора у Зајечару и јавне набавке опреме за овај пословни простор и није донео акт о образовању комисије за јавну набавку, који су прописани одредбама чл. 28. и 29. Закона о јавним набавкама.

4. У периоду април-јул 2010. године, Фонд је спровео планирану јавну набавку у отвореном поступку услуге израде и имплементације интегралног информационог система, оквирне вредности до 30.000 хиљада динара без ПДВ. Поступак је окончан одлуком о обустави поступка јер су понуде биле или неисправне или неприхватљиве.

5. Јавне набавке мале вредности

Директор Фонда донео је план јавних набавки мале вредности за 2010. годину бр. 19 од 05.01.2010. године. Планом је предвиђено спровођење 12 поступака набавки. Средства за набавку су предвиђена Финансијским планом Фонда за 2010. годину и то делом у оквиру планиране набавке основних средстава у износу од 96.000 хиљада динара (набавка рачунарске опреме, лиценцног софтвера, услуге ремонта лифта и изолационих грађевинских радова) а делом у оквиру планираних осталих трошкова пословања у износу од 37.000 хиљада динара (набавка канцеларијског материјала, услуга одржавања рачунарске и комуникационе опреме, ревизије финансијских извештаја, чишћења пословног простора, физичко-техничког обезбеђења пословног простора, вештачења, срђивања архивске грађе, оглашавања).

Фонд је извршио три допуне овог плана и то: бр.2869 од 17.08.2010. године (бензин за аутомобиле), бр. 4207 од 16.11.2010. године (услуга коришћења оптичке комуникационе мреже; канцеларијски намештај) и бр. 4420 од 23.11.2010. године (лиценци софтвер-повећањем процењене оквирне вредности).

У поступку ревизије није дата на увид документациона основа за припрему Плана јавних набавки мале вредности ради провере да ли је Фонд поступио у складу са одредбама чл. 33 – 36. Закона о јавним набавкама, приликом одређивања процењене вредности јавне набавке.

Уз наведене допуне плана јавних набавки нису претходно извршене измене и допуне Финансијског плана Фонда.

Од укупно планираних 15 јавних набавки мале вредности, Фонд је током 2010. године спровео укупно 12 поступака јавних набавки мале вредности. Нису спроведени поступци набавке: изолационих грађевинских радова, услуге ремонта лифта и услуга сређивања архивске грађе. Подаци о спроведеним поступцима су дати у Прегледу:

			у 000 динара
Р.б.	Предмет јавне набавке мале вредности	Изабрани понуђач	Износ
1	Услуга одржавања рачунарске и комуникационе опреме	„Bel Computers“ д.о.о.	45 месечно
2	Услуга оглашавања у дневним новинама	„Политика новине и магазини“ д.о.о.	0,558 по јед. мере
3	Лицензни софтвер	„Saga“ д.о.о.	1.202
4	Услуге вештачења (процене вредности) непокретности и покретних ствари	„Бизнис-Инвест“ Агенција за консалтинг и менаџмент	353 по јед. мере
5	Услуге физичко-техничког обезбеђења	„Pro-Tech Team“ д.о.о.	0,139 по радном сату
6	Услуге чишћења пословног простора	„Дедиње“ а.д.	0,056 по јед. мере
7	Канцеларијски материјал (прибор и средства за рад)	„Office 1 Superstore“ д.о.о.	87 по јед. мере
8	Бензин за аутомобиле	„НИС“ а.д. Нови Сад „НИС Петрол“	0,099 по литру
9	Канцеларијски намештај	„Ктитор“ д.о.о.	228
10	Рачунарска опрема	„Мегатренд“ а.д. Ниш	1.474
11	Услуга ревизије финансијских извештаја за 2010. годину	„MOORE STEPHENS Revizija i računovodstvo“ д.о.о.	825
12	Услуга коришћења оптичке комуникационе мреже	„Орион Телеком“ д.о.о.	214

На основу наведеног утврђено је, да Фонд није донео одлуку о покретању поступка јавне набавке радова за адаптацију пословног простора у Зајечару и опреме за овај пословни простор и није донео акт о образовању комисије за ту јавну набавку, а за плаћање извршено у износу од 20.000 хиљада динара у корист Националне агенције за регионални развој, Зајечар, која се уговором обавезала да спроведе поступак јавне набавке.

3.8. Неусаглашена потраживања и обавезе

Ради усаглашавања укупних потраживања са комитентима, Фонд је пре састављања финансијских извештаја за 2010. годину, послао „изводе отворених ставки“ (ИОС), са стањем на дан 31. децембра 2010. године.

Према добијеним и овереним обрасцима ИОС, састављен је Преглед усаглашених и неусаглашених потраживања, и то:

Преглед усаглашених и неусаглашених стања потраживања на дан 31. децембра 2010. године

У 000 динара

Рач.	Назив	Салдо 31.12.2010. без исправке вредности	Неусаглашена потраживања		Потраживања обезбеђена гаранцијом или авалом банке	
			Износ	% (4/3)	Износ	% (6/3)
1	2	3	4	5	6	7
020	Потраживања за камату	4,322,598	3.088.691	71	436.109	10
036	Остала потраживања из оперативног пословања	10,072,386	6.643.920	66	0	0
080	Потраживања за камату у страној валути	1,307,201	1.299.465	99	6.585	1
103	Кредити за обртна средства	4,786,115	3.031.871	63	2.043.434	43
105	Инвестициони кредити	140,542,261	97.821.376	70	32.276.833	23
203	Остали кредити у инострану валути	36,743,830	29.529.864	80	549.020	1
Укупно		197,774,391	141.415.187	72	35.311.981	18

Потраживања за која постоји обавеза усаглашавања у укупном износу од 197.774.391 хиљада динара, исказана су у табели у бруто износу – без исправке вредности. У Билансу стања на дан 31.12.2010. године, наведена потраживања исказана су у нето износу од 166.954.080 хиљада динара и чине 92% у односу на укупну активу Биланса стања која износи 181.490.359 хиљада динара (166.954.080/181.490.359).

Неусаглашена потраживања за која постоји обавеза усаглашавања износе 141.415.187 хиљада динара или 72% у односу на укупна потраживања за која постоји обавеза усаглашавања (141.415.187/197.774.391).

Гаранцијом или авалираном меницом банке, обезбеђена су потраживања за која постоји обавеза усаглашавања, у укупном износу од 35.311.981 хиљада динара односно 18% (35.311.981/197.774.391).

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину, тачка 34. Неусаглашена потраживања и обавезе, обелодањено је да проценат усаглашених потраживања износи 25%, уз напомену: „да је највећи број потраживања покривен гаранцијом или авалом банке тако да се не поставља питање око наплативости потраживања која нису усаглашена“.

На основу наведеног утврђено је:

- Фонд није извршио усаглашавање потраживања за пласмане у износу од 141.415.187 хиљада динара (бруто износ) или 72% укупног износа потраживања за која постоји обавеза усаглашавања од 197.774.391, хиљада динара.*
- Оцене обелодањене у Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину, да су потраживања највећим делом покривена гаранцијом или меницама са авалом банке, су недокументоване и нетачне, јер су потраживања, која подлежу обавези*

усаглашавања обезбеђена гаранцијом или меницама са авалом банке са свега 18%, а не највећим делом.

3.9. Судски спорови

1. У Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину, тачка 31. став 1, Фонд је обелоданио да се на дан 31. децембра 2010. године, против Фонда води пет судских спорова укупне вредности у износу од 121.183 хиљада динара, не узимајућу у обзир евентуалне затезне камате по овом основу, као и да руководство Фонда не очекује материјално значајне губитке по основу исхода судских спорова у току, и сходно томе, приложени финансијски извештаји за 2010. годину не укључују резервисања за потенцијалне губитке по наведеном основу. Наведени текст је идентичан тексту датом у Напоменама уз финансијске извештаје за 2009. годину, тачка 31. став 1.

На основу напред наведеног, може се закључити да је Фонд на основу Прегледа предмета где је Фонд тужена страна поднетих суду у периоду од 01.01.2009. године до 31.12.2009. године, дао исте податке у Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину.

У поступку ревизије је утврђено да у Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину, Фонд није обелоданио најмање следећа четири судска спора, у укупној вредности од 123.959 хиљаде динара, који се воде против Фонда, са статусом „НЕРЕШЕН“, како на дан 31.12.2010. године, тако и на дан ревизије 05.07.2011. године, и то:

Р. бр.	Тужилац	Бр. предмета	Вредност	Привредни суд	У 000 динара
					Датум пријема у суду
1	„ТЕХНОПРОГРЕС“, Гориција	П-903/2010	115.496	Краљево	14.04.2010.
2	„АГРОБАНКА АД“, Београд	П-10861/2010	4.254	Београд	29.03.2010.
3	„Кредитно експортна банка“ АД у ликвидацији, Београд	ПЖ-14187/2010	3.908	Апелациони	03.12.2010.
4	ЈКП „Београдске електране“ Београд	ПЖ-11005/2010	301	Апелациони	20.07.2010.
Укупно			123.959		

2. Фонд води судске спорове против трећих лица ради наплате својих потраживања. У Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину, тачка 31. став 2, Фонд је исказао да вредност спорова у којима се Фонд јавља као тужилац износи 3.643.916 хиљада динара на дан 31. децембра 2010. године.

Од наведеног износа, а према Прегледу предмета где је Фонд тужилац, поднетих суду до 31.12.2010. године, сачињеном у поступку ревизије дана 05.07.2011. године, вредност судских спорова у којима се Фонд јавља као тужилац износи 1.039.262 хиљада динара на дан 31. децембра 2010. године и односи се на укупно 257 предмета, а преостали износ је вредност вансудских спорова.

На основу наведеног утврђено је:

У Напоменама уз финансијске извештаје за 2010. годину, тачка 31. Судски спорови, Фонд није обелоданио тачне податке на дан 31. децембра 2010. године, и то:

1. о судским споровима који се воде против Фонда, јер четири нерешена судска спора нису обелодањена, у укупној вредности од 123.959 хиљада динара

2. о судским споровима које Фонд води против трећих лица ради наплате својих потраживања, јер вредност судских спорова у којима се Фонд јавља као тужилац износи 1.039.262 хиљада динара а не 3.643.916 хиљада динара, како је обелодањено.

ПРЕПОРУКА:

Препоручује се Управном одбору Фонда као представнику оснивача-Републике Србије, да донесе одлуку о расподели нераспоређене добити из ранијих година у износу од 32.762.854 хиљада динара, у складу са одредбама Међународних стандарда финансијског извештавања, који упућују на обавезу власника да одлучи о томе да ли и када ће извршити расподелу добити.